
MIHAIL LEAȘENKO
OMUL-
RAZĂ

M I H A I L L E A Ş E N K O
OMUL-RAZA
ROMAN FANTASTIC
^ Dl T U il A 1' INJiRKTULUI
în romîneşte de Lev Circo şi GSieopghc Tomozei
Coperta de NA E C O N S T A N T I N E S C U
M. JIJ1IHEHKO MEJIOBEK-JIVU JleiTHo 1962

Şi-ar fi putut oare închipui cîndva, fie şi în vis, elevul din clasa a IV-a B a şcolii medii nr. 3 din oraşul Maisk, Leonid Bubîrin, sau mai simplu Bubîr, un amator pasionat al hocheiului şi portar imbatabil al echipei de curte, că va deveni nu numai un simplu martor, ci şi unul din participanţii la o uimitoare experienţă: transformarea omului într-un fascicol de energie cuantică şi reintegrarea lui la o distanţă de zeci de mii de kilometri ?

Şi cînd te gîndeşti că toată povestea a început de la... un simplu cartof, apărut pe neaşteptate pe masa lui Leonka în timp ce acesta rezolva, în chipul cel mai prozaic, o simplă problemă de aritmetică...

y

CAPITOLUL I

CARTOFUL „OA-lSl-IFŞ*

Şapte oraşe ale Greciei : Smirna, Rodos, Chios, Argos, Colofon, Salamina şi Atena s-au certat timp de secole, ba chiar s-au războit între ele pentru cinstea de a se numi patrie a marelui bard Homer...

Douăzeci de oraşe ale Italiei nu se înţelegeau asupra localităţii în care s-a născut Cristofor Columb şi fiecare din cele douăzeci de oraşe demonstra în chip incontestabil că acolo s-a născut îndrăzneţul navigator şi că toate celelalte nouăsprezece oraşe nu sînt decît nişte jalnice impostoare...

Şi, cu toate că locul şi timpul naşterii lui Iura Ser- gheev sînt cunoscute astăzi de către oricare locuitor al globului pămîntesc, totuşi peste o sută de oraşe şi sate de pe toate cele cinci continente nu s-au înţeles nici pînă astăzi asupra locului unde a început povestea noastră.

Date importante asupra acestei chestiuni deţine Leonid Bubîrin, o persoană care merită toată încrederea. El e bine cunoscut nu numai de către cei din clasa a IV-a B, a şcolii medii nr. 3 din oraşul Maisk, ci şi de întreaga stradă Karl Marx. Atît Leonid Bubîrin, cît şi prietenii săi Pavel Aleev, Nina Fetisova şi

mulţi alţii, prezintă dovezi serioase asupra faptului că povestea Marii Descoperiri şi a Marii Fapte Eroice a început în ziua de marţi 17 decembrie, în oraşul Maisk, pe strada Karl Marx, nr. 3, apartamentul 43, unde locuieşte Leonid Bubîrin, numit uneori (nu se ştie din ce cauză) Bubîr.

în ziua aceea, după mai multe zile mohorîte, leneşul soare de iarnă ieşise, în sfîrşit, la plimbare şi jucăuşele reflexe de lumină săltau vesel prin cameră... Nu era

nimic extraordinar şi, totuşi, să stai să buchiseşti într-o asemenea zi la aritmetică părea un lucru de-a dreptul insuportabil.

Leonea Bubîrin, ca un om cu scaun la cap, de mult ar fi alergat în curte, dar alături de el, nemişcată ca o stana de piatră, stătea mama lui. în tăcerea ei îndîr- jită şi în expresia enigmatică a feţei era ceva care îl făcea pe Bubîr să pufăie în semn de protest, dar, în general, să-şi ţină gura.

— Ei ? întreba din cînd în cînd mama.

— în livadă sînt cinci sute optzeci şi şase de meri... spunea, după un timp de gîndire, cam morocănos, Bubîr... Aceasta înseamnă că sînt cu o sută treizeci şi opt mai puţin decît perii şi cu nouăzeci şi cinci mai puţin decît vişinii... Făcînd o pauză lungă şi oftînd «lin greu, el termină de citit, cu o oarecare uimire în glas : cîţi pomi sînt în total în livadă ?

Mama îi iscodea cu privirea-i scrutătoare. Bubîr însă tăcea, examinînd cu îndîrjire şi cu atenţie pagina curată a caietului, ori privind grădina înzăpezită de dincolo de geam. Ce mere şi ce pere sînt iarna ? Uite, dacă era o problemă cu pucuri de hochei trimise în poartă sau ratate, atunci ar fi priceput în doi timpi şi trei mişcări !... Dar ce înseamnă oare „în doi timpi" ? După ce s-a gîndit puţin la aceasta, Bubîr a încercat să ghicească cu ce scor va dispune „Chimia", renumita echipă de hochei a oraşului Maisk, de „Torpedo“ din Kirov, eternul său adversar. Faţa lui Bubîr păstră în acest timp un aer atît de preocupat, gînditor şi chiar tragic, îneît mama începu să-şi compătimească fiul, iar el, în acest timp, îşi amintea jubilînd de toate victoriile glorioase din trecut ale „Chimiei".

Pe fereastra de la etajul doi, unde se afla apartamentul Bubîrinilor, se vedea un mic scuar curăţel, unde,

afundate pînă la brîu în zăpadă, tremurau înfrigurate nuieluşele subţiri ale tufelor. Pe cărare, lipindu-şi botul de zăpada topită, ori săltînd ca nişte arcuri cenuşii, lătrînd vioi şi privind vesel în jurul lor, se zăreau doi căţei cu picioare lungi, viitori dulăi înfiorători. în faţa lor, stînd în patru labe, scormonea cu pîslarii zăpada bătătorită, chiuind de bucurie, un puşti de vreo patru
S
ani. O fetiţă ceva mai mare îl trăgea din zăpadă, iar pe bancă nişte mame foarte tinere, înghesuindu-se una în alta, rîdeau cu hohote, privindu-i puţin încurcate dar rnîndre pe trecători. Dincolo de scuar, în dreapta sau în stînga, se vedeau case, oameni, camioane, iar pe o platformă de beton se afla un elicopter nou-nouţ, pregătindu-se de raidul obişnuit Maisk-Gorki. Dintr-un autocamion uriaş erau îmbarcate în elicopter nişte lăzi, iar pe stradă alerga un flăcău lat în umeri, gră- bindu-se să nu întîrzie la îmbarcare. „Tăuraşul", gîndi Bubîr, tresărind de bucurie ; e favoritul său, căpitanul hocheiştilor de la „Chimia". Privind mai cu atenţie însă, se convinse că nu-i de loc Tăuraşul. Ei ? spuse mama ameninţător.

Inactivitatea şi tăcerea prea îndelungată şi, mai ales, zîmbetul fericit care a fluturat într-un moment nepotrivit pe obrajii lui Bubîr, stîrniseră iarăşi atenţia mamei. Şi Bubîr începu să şoptească pe un ton tragic, după ce îşi astupă urechile cu degetele :

— în livadă sînt cinci sute optzeci şi şase de meri... Aceasta înseamnă că sînt cu o suta treizeci şi opt mai mulţi decît perii...

— ...şi cu nouăzeci şi cinci mai puţin decît vişinii ! Mama se pare că începea să se supere. Asta am mai auzit-o de şapte ori. Dar mai departe ?

— în total, cîţi pomi sînt în livadă ?... îngâimă Bubîr fără grabă, cu un glas nevinovat şi plin de melancolie.

— Tocmai asta aş vrea să ştiu şi eu, în sfîrşit ! strigă mama. Scoate creionul din gură !

însă n-a fost să fie satisfăcută curiozitatea mamei. N-a apucat Bubîr să scoată creionul din gură, cînd în aer luci ceva, ţăcăni uşor şi îndată pe foaia lucioasă şi curată a caietului se rostogoli un cartof roz (şi, după cît se pare, bine spălat) care, după toate aparenţele, nu avea de loc ce căuta aici.

— Tiii ! exclamă Bubîr, mirat.

— Ce-i asta ? strigă mama.

— Un cartof, spuse Bubîr, scoţînd de sub cartof caietul său şi convingîndu-se cu plăcere că stricăciuni prea mari nu avuseseră loc.. E crud...

9

Ochind, îi trase un bobîrnac cartofului care îl privea cu ochişorii lui albi.

— Aş vrea să ştiu de unde a apărut acest cartof ? întrebă mama, supărată. Ce înseamnă toate acestea ?

— Nici eu nu ştiu, se grăbi să se apere Bubîr.

— Asta-i neruşinare ! Veşnic găsesc în buzunarele tale bucăţi de plăcintă, franzelă şi chiar salam ! continuă, revoltată, mama. Priveşte la burta ta ! (Bubîr îi urmă numaidecît sfatul.) Şi aşa rîde lumea de tine ! De ce mai şterpeleşti şi cartofi cruzi ?

— Mamă, spuse foarte serios şi convingător Bubîr, îţi dau cuvîntul meu de cinste că nu l-am şterpelit !

Mama îşi privi cu atenţie fiul şi gîndi că s-ar părea că el spune adevărul.

— Tu ştii doar că nu există minuni !

Bubîr surise dispreţuitor şi strînse din umeri, în semn că e un materialist convins. Aici nu prea a fost sincer. Bineînţeles că nu credea în minuni şi ar fi privit cu compătimire pe oricine se mai ocupa de asemenea fleacuri, dar de cîte ori deschidea cartea cea groasă cu poveşti ruseşti sau arabe, captivat de minunatele scorniri, urmărea cu sufletul la gură aventurile eroilor, crezînd în acel moment atît în întîmplări neobişnuite, cît şi în miraculoase transformări... S-ar putea ca şi cartoful acesta să fie din basme ?...

Mama întinse gînditoare mina şi luă cartoful. Era un exemplar curat, tare, şi destul de greu, din aceia cărora li se spune simplu „sfărîmicioşi“. Mama întoarse cartoful pe cealaltă parte şi deodată scoase un ţipăt slab.

— Ce-i ? Ce ? Bubîr se tîrî în genunchi, pe masă, peste caiet, privind cartoful. Ce-i acolo ?

— Aici... aici sînt nişte litere ? spuse cu greu mama.

— Litere ? Bubîr, de emoţie, era cît p& ce să cadă de pe masă. Unde ? Dă-mi-1 !

Mama întoarse spre el cartoful şi Bubîr văzu pe faţa lui netedă, roz, nişte litere micuţe foarte frumoase, semănînd cu inscripţiile imprimate pe creioane. Din litere s-au alcătuit cuvinte

:
10
„Rugăm... a înapoia... pe adresa... — citi Bubîr —- R... G... c/p 7... Ce-i asta, mamă ? Uită-te şi aici ! „OA-181-IFŞ".

— Poate ca nici nu-i cartof ?

Mama smulse în grabă din mîinile băiatului său misteriosul obiect, privindu-1 cu teamă.

Bubîr scobi fulgerător cu unghia lîngă litere.

— E cartof ! declară el bucuros şi, sărind pe duşumea, începu să ţopăie în jurul mesei. Eu ştiu ! Eu ştiu !

— Ei, ce ştii ? Ce ? strigă mama, alergînd după el disperată şi strîngînd cartoful periculos în pumnul întins departe. Ce ştii tu ?

— E un hibrid ! o lămuri Leonea. Un soi nou ! Şi atunci l-au însemnat cu „OA-181-IFŞ“.

— Hibrid ? S-ar putea să fie... Mama desfăcu pumnul şi era cît pe ce să scape cartoful. Dar cum a nimerit aici ? De unde a apărut ?...

Abia acum s-a speriat Bubîr. Fereastra era închisă şi bine lipită. Nici ferăstruica n-a fost deschisă. înseamnă că n-a zburat din stradă. Şi parcă poţi să arunci un cartof pînă la etajul doi ? Atunci, de unde a venit ? Că doar pe masă nu era nimic... Iar pe caietul curat nici atît !

— în primul rînd, trebuie aruncat, declară mama hotărît. Nu pot să sufăr nici un fel de scamatorii prosteşti ! Să-l arunci chiar acum...

Ea privi cu indignare cartoful roz, iar acesta, parcă simţindu-se jignit, se desprinse lin din palma ei şi zbură uşor în sus ! Făcînd cîteva mişcări nehotărîte, se opri în aer, sub abajur.

Leonea cu gura întredeschisă, iar mama cu buzele strînse dureros, urmăreau cu groază purtarea obişnuitului cartof sfărîmicios şi crud, care atîrna în aer ca un balon pentru copii.

Apucîndu-1 de mînă pe Leonea, mama se repezi pe coridor, închizînd bine uşa. Pe măsuţa din coridor se zărea telefonul. în timp ce mama încerca să-l găsească la telefon pe soţul ei, Leonea urmărea cu teamă cartoful, prin geamul de sus al uşii. Era tot acolo şi atîrna nemişcat sub abajur.
u

— Vino imediat acasă ! striga grăbită mama în receptor. Lasă totul baltă, dacă vrei să-ţi mai găseşti fiul şi soţia în viaţă... Grăbcşte-te !

Aruncînd receptorul cît colo, îl încălţă şi-l îmbrăcă la nimereală pe Bubîr al ei şi, decretînd că nici un minut mai mult nu va rămîne în acelaşi apartament cu un cartof care zboară, şi, probabil, poate să explodeze din clipă în clipă, alergă cu fiul ei în curte. Aici mama îi porunci să-l aştepte pe tata, iar ea hotărî ră treacă pe la prietena ei, care era totdeauna la curent cu noutăţile şi ar fi putut să audă ceva despre carlofii miraculoşi.

Abia dispăru mama pe uşă, cînd Leonea îl zări lîngă magazii pe Paşka Aleev, care spărgea lemne.

— Paşka, mai Paşka ! striga Leonea, apropiindu-se în fugă. Ştii, ne-a venit un cartof ! Pe el sînt nişte litere. Scrie că trebuie înapoiat nu ştiu unde ! Zboară singur ! Şi ar putea să explodeze.

Această din urmă presupunere avu darul să stîr- nească interesul lui Paşka.

— Dar mama ta unde e ? întrebă el, aruncînd în magazie toporul şi sacul cu lemne.

— E la Evdochia Ivanovna. Nu pleacă curînd de acolo ! îi comunică, vesel, Bubîr.

— Ai cheia la tine ?

— Haidem ! strigă Bubîr şi o luă la fugă înainte.

Acum nu se mai temea de nimic. însuşi Paşka era
cu el, iar Paşka se pricepea să dea de rostul unor chestiuni mai ceva ca „problema“ unui cartof zburător obişnuit. Mare lucru ! A fost realizat pur şi simplu un nou hibrid : acum cartofii nu vor mai fi transportaţi, ci vor zbura singuri acolo unde va fi nevoie...

N-au apucat însă ei să ajungă la uşa de la intrare, cînd, din apartamentul în care intrase cu puţin înainte mama, apăru o fetiţă slăbuţă cu căciulă bleu croşetata şi nişte pîslari albi uriaşi, în care aproape că se pierdeau picioarele ei subţiri ca nişte chibrituri. Era Ninka Fetisova, odrasla prietenei mamei lui Bubîr.

— Aha ! Aha ! începu să strige Ninka, apropiindu-se în fugă de ei. Am înţeles totul ! Unde aveţi de gînd să vă duceţi ? Dar dacă explodează cartoful ?...

Au fost nevoiţi s-o ia cu ei.

Fără să se dezbrace şi fără să bage de seamă că în jurul pîslarilor lor se făcuseră adevărate băltoace, stăteau în mijlocul camerei şi, cu capul dat pe spate, examinau acel cartof enigmatic care, cu atîta dibăcie, făcea pe cartoful veritabil.

— Poate că e gol înăuntru şi umflat cu ceva ? presupuse

gînditor Leonea.
— Umflat ? obiectă numaidecît Ninka... Nu cred !...
— Plasă ai ? întrebă, fără s-o onoreze cu vreun răspuns, Paşka.
— Plasă ?
— Ei da, de-alea cu care se prind fluturii. Tu trebuie să ai aşa ceva !...
Şi cu toate că ultima frază a lui Paşka suna cam ironic, Leonea se apucă să cotrobăiască prin casă după plasă şi într-adevăr dădu de ea. Paşka o flutură o clipă prin aer şi, curînd, ţinea cartoful în mină. In- cruntîndu-se şi mişcînd din buze, el studia cu atenţie toate literele, atingîndu-le chiar uşor cu degetul.
— „Rugăm a înapoia pe adresa..." Roagă să fie înapoiat, înseamnă că-i ceva serios... „R... G... c/p 7...“ Dar unde sînt celelalte litere ? Le-ai pierdut ?
— Le-a pierdut, le-a pierdut ! începu să strige Ninka, înghiontindu-1 pe Bubîr în coastă, cu degetul ei subţirel, dar uimitor de ascuţit.
— Aşa a fost, Paşka, pe cuvîntul meu de cinste...
Leonea a fost nevoit să spună toată povestea. Paşka a ascultat-o cu o vădită neîncredere, iar Ninka a rîs jignitor.
— Ai să-i povesteşti lui Iura Sergheev toate acestea, spuse Paşka, sumbru. El îşi va da seama cum şi ce fel ! Haide ! O batistă curată ai ? Tu trebuie să ai !...
Şi cu toate că lui Leonea parcă îi era ruşine că la el s-a găsit o batistă curată, i-o întinse în tăcere. Paşka înfăşură în ea cartoful care încerca să scape şi îl înghionti pe Leonea în spate :
— Haidem !
— Dar mama ? întrebă, bîlbîindu-se, Leonea.
— „Mama" ! spuse Paşka, un un aer de superioritate... Copilaşule !

Aceasta suna ca o insultă, cu atît mai mult că şi Ninka dădu dojenitor din cap. Dar poate că aceasta este o mină ! Cu maşinărie de ceas ascunsă ! Bate ultimele minute şi...
El duse cartoful înfăşurat în batistă la ureche : nu se auzea nimic.
— Ei, totuna, pronunţă cu o oarecare dezamăgire Paşka. Haidem la Sergheev !
— Adică la Tăuraş, nu-i aşa ?

— La Tăuraş ! Pe stadion e Tăuraş, iar la locul de muncă e Sergheev ! Secretarul Comitetului de Coni- sornol de la Combinatul chimic ! E clar ?
Spre mai multă convingere, Paşka îi dădu lui Bubîr un bobîrnac în capul tuns scurt. Şi-au tras căciulile pe urechi şi s-au repezit pe scări.
— Ştii tu ce băiat e Iura Sergheev ? repetă Paşka,
tăcut de obicei... Nu mai există unul ca el ! El învîr- teşte toate treburile pe acolo. Directorul e numai aşa, de formă, fiindcă este prevăzut şiun director, dar principalul om rămîne Sergheev ! Ascultă... El se opri în loc şi sprîncenele i se încruntară. Să ştii că drăcovenia asta nu va exploda în nici un caz !
— Dar de ce-e ? întrebă tărăgănat Leonea.
— E clar ! Scrie doar : „Rugăm a înapoia la
adresa" şi e dată şi adresa : „C'p 7..."
— Ei şi ce-i cu asta ?
— Caraghiosule ! Parcă un spion va scrie vreodată pe o bombă sau pe o mină : „Rog a înapoia pe adresa" ? Iar pe acvst cartof...
Paşka nu apucă să agite legăturica, cînd o mînă subţire, vînoasă, plină de pistrui, apucă legăturica din spate.
— Ce-ai spus ? răsună tăios un glas poruncitor.
Ce-ai spus, băiatule ?
în faţa lor, cu mîna pe legăturică, se afla un bărbat roşcat între două vîrste, al cărui nas osos era încălecat strîmb de nişte ochelari cu lentile foarte groase.
Mai întîi de toate, Paşka smulse legăturica.
— Nu puneţi mîna ! strigă numaidecît Ninka. Nu e al dumneavoastră !

— Iertaţi-mă, copii, spuse necunoscutul, lăsînd din mînă legăturica. Aţi spus : un cartof...
— Ei şi ce-i cu asta ? mormăi Paşka, privind într-o parte.
— Aţi spus : „...să se restituie pe adresa..."
— Bubîr, haidem ! strigă Paşka şi, împingîndu-1 pe Leonea înainte, o luă printre maşinile care treceau încet, căutînd ca Leonea să fie mereu în faţa lui.
Dar oricum, tot Ninka zbura în faţă.

Scoţînd un chiţcăit jalnic, necunoscutul cu ochelari încercă să se repeadă după ei, dar în aceeaşi clipă fluieratul hotărît al miliţianului îi asigură pe copii că sînt în siguranţă, iar necunoscutul cel bizar a ajuns în mîi- nile autorităţilor.

— Ai înţeles ? îi spuse Paşka lui Bubîr, cînd, după ce s-au odihnit puţin, se apropiau de sala de trecere a Combinatului chimic. Aici e ceva... înseamnă că ei caută !

Copiii au intrat la Comitetul de Comsomol, perfect conştienţi de importanţa comunicării lor. Leonea a uitat şi de cartof şi de eventualele neplăceri de acasă, îndată ce l-a văzut lîngă el pe Tăuraş, în carne şi oase, vesel chiar, pe acela pe care se deprinsese să-l vadă doar de departe, în armura de hocheist.

De l-ai fi întrebat dacă Iura Sergheev locuieşte de mult în oraşul lor, Leonea ţi-ar fi răspuns, aruncîn- du-ţi o privire nedumerită : în închipuirea lui, oraşul Maisk şi Iura Sergheev erau un tot indivizibil... Şi totuşi, Iura n-a apărut în oraşul Maisk dccît cu doi-trei ani în urmă.

Din actele prezentate de el la secţia de cadre rezultă că Iura Mihailovici Sergheev, de ani douăzeci şi cinci, a absolvit şcoala tehnică de construcţii de maşini din Gorki şi este repartizat spre a fi utilizat după specialitatea lui la Combinatul chimic din Maisk ; că Sergheev este orfan, crescut la căminul de copii, că rude nu are, că în Comsomol este de nouă ani şi în ultimii doi ani a fost secretar al biroului de Comsomol de pe lîngă şcoala

tehnică... Curînd, la combinat s-a aflat că Sergheev este un excelent hocheist şi schior, ca este pasionat după cibernetică şi visează să se înscrie în viitor la şcoala tehnică superioară „Bauman", şi că deocamdată a trecut la dirijarea automată programatică, secţia de strungărie.

întreaga sa scurtă viaţă era luminoasă, curată şi atrăgătoare ca şi el însuşi, un flăcău înalt, voinic, cu fălcile proeminente, cam uscăţiv, cu o faţă aproape severă şi un cap mare cu o coroană deasă de păr drept, pe care era nevoit să-l ridice mereu, cu o mişcare nervoasă a capului, de pe frunte.

Miile de băieţi din Maisk îl cunoşteau mai întîi, bineînţeles ca centru atacant în glorioasa echipă a chirnişti- lor. Iura juca într-adevăr extraordinar ; o dată cu venirea lui, chimiştii au reuşit anul trecut să cucerească întîietatea în categoria „B“, iar acum jucau cu succes în categoria „A“, luptînd cu renumiţii maeştri

din. Moscova. Dar nu aceasta e principalul : pe băieţi i-a cucerit visul cunoscut de toată lumea al lui Iura, cie a face ca echipa combinatului chimic din Maisk să ajungă campioana Uniunii Sovjetice, cucerind astfel dreptul de a participa la campionatul mondial şi la întrecerea cu teribilii canadieni sau cu suedezii.

Pînă şi unii băieţi ca Paşka Aleev, care nu prea iau în consideraţie pe cei cu autoritate recunoscută, erau gata să facă orice pentru Iura. De aceea, făcînd cunoştinţă cu cartoful bizar al lui Bubîr, Paşka nu-şi duse prietenul la oricine, ci, în primul rînd, la Iura.

Paşka desfăşură în tăcere batista, ţinînd cu mîna, pentru orice eventualitate, cartoful. Prudenţa lui însă nu avea rost, căci cartoful rămînea nemişcat. Nici gînd nu avea să zboare. Paşka îl mişcă în palme : al naibii, cartoful rămînea nemişcat. Sărindu-i în ajutor, Bubîr şi Ninka îl împinseră şi ei din dreapta şi din stînga ; Bubîr îi dădu chiar un bobîrnac cu degetul lui gros, semânînd cu un crenvurşt. în zadar însă. Cartoful parcă îşi bătea joc de ei. Aplecîndu-şi faţa cu nasul cîm, Iura Sergheev urmărea cu atenţie mişcările lor ciudate.

— Nu reuşiţi ? întrebă el, compătimitor.

Atunci, întrerupmdu-se unul pe altul, înghiontin- du-se şi chiar împingîndu-se cu cotul, Paşka, Bubîr şi Ninka îi povestiră întreaga întîmplare. Ascultîndu-le povestea, Iura răsucea gînditor cartoful, încreţindu-şi fruntea lată.

— Bine, copii... Elzîmbişi îndată faţa Minkăi şi alui Bubîr se făcură numaizîmbet şi pînă şi încrun tatul Paşka surise, în sfîrşit. Lăsaţi-mi drăcovenia asta ! Poate că o folosim în loc de puc...

El aruncă în sus cartoful şi-l prinse cu dibăcie. De zburat, însă, cartoful nu mai voia să zboare.

*

Iura nu s-a apucat, bineînţeles, să le povestească băieţilor că în ultimul timp a devenit ţinta şotiilor unui personaj pus pe şotii.

Iată cum a început totul. într-o dimineaţă, tînăra factoriţă îi înmînă lui Iurao telegramă cu următorul conţinut :

„Căpitan, căpitan, te trezeşte /“

Telegrama nu era semnată.

Atunci, Iura a socotit că telegrama l-a costat pe glumeţ vreo

douăzeci de copeici şi, desigur, o altă telegramă n-are să-i mai fie trimisă. Pronosticul s-a dovedit a fi just.

O dată însă, el s-a deşteptat din somn pe la ora două noaptea şi mult timp n-a putut să-şi dea scama ce anume l-a făcut să se trezească. Pînă la urmă a înţeles : undeva, foarte aproape, cineva bătea sacadat, cu un uşor sunet metalic, în alfabetul Morse : Liniuţă. Trei liniuţe. Punct, liniuţă, liniuţă... Ce-i asta ? „Tovarăşe Sergheev...“ Se ridică în capul oaselor. Trans- miţătorul repetă de două ori : „TovarăşeSergheev. Tovarăşe Sergheev“. Apoi, după o pauză lungă : „Fii gata! Fii gata! Fii gata“. Din nou o pauză lungă şi încă un cuvînt scurt : „Recepţie'[1]. Un minut mai tîrziu, totul reîncepu de la capăt. Iura sări din pat, aprinse lumina. în cameră nu era nimeni, de dincolo de perete se auzea sforăitul liniştit al vecinului. Scotocind prin colţurile camerei, nu prea bogat mobilată,

2

17

Iura descoperi, fără să se obosească prea mult, în nişa de lîngă calorifer, o casetă confecţionată dintr-un material fin şi rezistent,necunoscut.Bătăile răsunau în casetă. El o deschise şigăsi în ea o maşinărie simplă,
cu mecanismul de întoarcere întocmai ca a ceasornicului şi cu termocuplul legat la baterie.

Dar cine şi pentru ce a introdus această jucărie scumpă în camera sa, nu a putut înţelege...

Cel mai mult îl nelinişteape Iura ceea ce s-a petre
cut cu el cu vreo cinci luni în urmă, într-o zi caldă ca de vară a lui septembrie. El stătea atunci în faţa vitrinei magazinului de literatură tehnică şi examina copertele cărţilor noi despre automatizare şi dispozitive electronice. Printre e!e se afla şi cunoscuta broşură a lui N. Viner : „Cibernetica şi societatea". în această carte, ca de altfel înmulte alte lucrări ale marilor
savanţi, o analiză riguroasă se învecina cu pronosticuri îndrăzneţe.

în clipa în careIura, zîmbind întrucîtva ironic, se gindea că nici oamenilor deştiinţă, ferecaţi în lumea

formulelor, uneori nu le este străin zborul impetuos al fanteziei, cineva îl bătu cu putere pe umăr.

Iura întoarse capul. în faţa lui se afla un oro cu pălăria trasă mult pe sprîncene şi cu gulerul de la pardesiu ridicat. Iura prinse cu urechea o şoaptă : ,,Numai îndrăzneţilor li se supun mările... Tovarăşe Ser- gheev, pregăteşte-te!..." Omul păşi numaidecît spre bordura trotuarului, unde staţiona o maşină, inttă şi închise uşa. Claxonul maşinii răsună scurt şi imperativ. Omul cu pălăria trasă pe ochi atinse volanul. Deodată, de sub borurile pălăriei, sclipi, pentru o frîn- tură de secundă, un ochi fierbinte, căprui. Iura văzu foarte distinct cum omul îi făcea ştrengăreşte cu ochiul... Alergă spre maşină, dar nu apucă să vadă decît nu- mărul : OA-72-11. Maşina dispăru numaidecît printre celelalte maşini care alergau în întîmpinarea soarelui palid de septembrie.

Jenîndu-se pînă acum să povestească despre aceste inexplicabile întîmplări, Iura nu pomenise nimănui nici de telegramă, nici de casetă şi, bineînţeles, nici de în- tîlnirea aceea neobişnuită. Acum însă, examinînd lite

rele de pe cartof, făcute, după cît se părea, din acelaşi material cu caseta, el hotărî că nu mai trebuie să tacă.

Şi totuşi, nimeni, nici chiar Iura Sergheev, nu bănuia că acest cartof cu obrajii roz înseamnă începutul destinului său eroic. După cum vedeţi, există motive reale să se afirme că povestea Marii Fapte Eroice, cunoscută acum de toată lumea, a început într-adevăr în oraşul Maisk, în apartamentul familiei Bubîrin. Şi totuşi...

CAPITOLUL IX

REGELE BISSEI

Şi totuşi nu se ştie unde au început toate acestea... Poate la Bubîrini, poate în camera lui Iura Sergheev, secretar al Comitetului de Comsomol al Combinatului chimic din oraşul Maisk sau poate, o săptămînă mai tîrziu, în sala de aşteptare a agenţiei comerciale sovietice de pe insulele Faroo-Maro din Oceanul Sudic... Toate marile evenimente nu încep nici cu bătaia tobelor, nici cu preveniri solemne, ci pe negîndite, în- tr-un cadru cu totul obişnuit...

Nu numai Paşka Aleev şi Leonea Bubîr, dar pînă şi Ninka

Fetisova ar fi dat mult ca să poată arunca măcar o privire spre Faroo-Maro, dincolo de lagunele insulelor de corali şi palmierii de cocos.

în schimb merceologul Vasili Ivanovici Kvaşin, care este în acelaşi timp şi contabilul agenţiei, ar fi dat şi el mult ca să călătorească din aceste extraordinare insule în cel mai obişnuit Maisk, sau, şi mai bine, direct la Moscova...

Omului acesta, care abia cu cîteva luni în urmă se trezea liniştit în fiecare dimineaţă în apartamentul său din strada Sadovo-Triumfalnaia şi ştia sigur că lunile iunie, iulie şi august sînt luni de vară, iar lunile decembrie, ianuarie şi februarie sînt luni de iarnă, nu-i venea uşoir să îndure căldura tropicală şi transpiraţia lipicioasă, în timp ce calendarul îl asigura că se află în luna februarie !

Dacă aţi fi avut ocazia să vizitaţi agenţia comercială sovietică de pe insula Faroo-Maro, printre afişele viu colorate în bleu cu bronz al agenţiei „Inturist", cu peisaje de pe Volga, din Caucaz, Moscova şi Leningrad, printre fotografiile colorate ale automobilelor,

strungurilor şi televizoarelor sovietice, alături de o minunată colecţie de păpuşi, produse ale artei populare, aţi fi observat, desigur, pe un perete un tabel model, întocmit cu multă dragoste şi cea mai mare scrupulozi- tate. Vasili Ivanovici a alcătuit acest tabel, cu mîinile lui, în timpul liber. Pentru ca datele tabelului să nu stîrnească îndoieli şi interpretări greşite, Vasili Ivano- vici scrise deasupra lui, caligrafiat elegant :

„Cam

pionatul de hochei cu puc al U.R.S.S.“.

Tabelul avea ca vecin un program de un azuriu strălucitor al raidurilor navale de la Faroo-Maro la Pago- Pago, Papaere, Honololu, la Sidney şi porturile Asiei de Sud.

Bucurîndu-se de linişte şi nebănuind în ce aventuri extraordinare îl va atrage soarta peste cîteva minute numai, Vasili Ivanovici, care nu trecuse încă de treizeci de ani, stătea în faţa fastuosului său tabel cu rezultate sportive, în care trecuse tocmai ultimele date şi se delecta din suflet. Era extrem de plăcut ca pe căldura aceasta infernală să poţi sta cel puţin, uite aşa, în faţa tabelului şi să te gîndeşti la hochei. Tabelul parcă emana o răcoare înviorătoare, mirosea a zăpadă albastră,

scînteietoare...

La tabelul de hochei se uita, zîmbind, cu dinţii ei minunaţi, sclipitori, miss Nugu, una din fostele prinţese ale oraşului Faroo. Astăzi ea şi-a schimbat titlul potrivit unei situaţii mai realiste, e stenografă a agenţiei comerciale.

— în seara asta, acolo are loc meciul programat... spunea visător Vasili Ivanovici. Se întîlnesc „Aripile Sovietelor" şi „Dinamo“ ! încercaţi să vă imaginaţi, miss Nugu, seara meciului : luminile plutesc în ceaţa uşoară, pilcuri de oameni*. (dar nu în pielea goală şi nici cu chiloţi de sport, ci cu şube şi pîslari, aşa cum se cuvine...) Un geruleţ aşa, de vreo douăzeci de grade. Dar cum să vă explic eu ce e aceea ger ? în general, e foarte frig şi foarte plăcut...

— Frig şi plăcut ? Aşa ceva nu există !

Rezonabila miss Nugu scutură din cap, privindu-şi cu curiozitate şeful cel bizar.

21

--Ba exista! Vasili Ivanovici zîmbi fericit, adu- cîndu-şi aminte cît e de bine să stai în ger, fără să observe că faţa lui lată luceşte de transpiraţie. în picioare ai, aşadar, pîslari. Pîslarii sînt ceva foarte călduros. Iar sub picioare scîrţîie zăpada. Doamne, cum se poate explica asta ? Zăpadă, înţelegeţi ? Aşa albă, strălucitoare, cum e îngheţata. Dar mult mai bună.

— Şi voi o călcaţi în picioare ? se înspăimîntă niiss Nugu.

— Sigur, e atît de multă!... Dar iată stadionul. Un teren uriaş acoperit cu gheaţă... Gheaţa luceşte, scînteiază... Ah da, dumneata n-ai de unde să ştii ce înseamnă un teren acoperit cu gheaţă, un cîmp întreg de gheaţa tare...

— O-o ! Miss Nugu era în extaz. Un cîmp întreg de gheaţă ! Dar de cîte frigorifere este nevoie ca să-l fabrici ? E ceva grandios !

— Apar jucătorii, continuă Vasili Ivanovici, renun- ţînd cu hotărîre la toate detaliile. Joacă o echipă oarecare, hai să zicem, această „Chimia" care e şi ea în categoria „A“... O ! Dar ia priviţi ce se întîmplă. „Chimia" o ia înainte. O echipă cu totul necunoscută. Dintr-un Maisk oarecare... Maisk ! Habar n-am unde vine asta...

— Ei iau parte la concursul : „Cine va mînca mai multă îngheţată ?“ zîmbi cu bunătate miss Nugu.

Această curioasă interpretare a hocheiului îl lăsă pe Vasili

Ivanovici pradă unei profunde mîhniri şi, ca sa se mai distreze, el privi pe fereastră.

— Iar e cineva la broaştele noastre ţestoase'! se revoltă Vasili Ivanovici şi, lăsînd-o pe miss Nugu să se desfete (în gînd) cu spectacolul de pe stadionul pe care sînt numai grămezi de îngheţată, dădu fuga în stradă.

Căsuţa uşoară a agenţiei comerciale, împrejmuită de jur împrejur cu o terasă îngustă, se afla la capătul unui cartier periferic serios şi liniştit. Aici, departe de portul zgomotos şi de ţipătoarele străzi comerciale, s-au instalat consulatele şi misiunile străine, reprezentanţele

firmelor internaţionale şi casele izolate ale aşilor financiari locali. De o parte a şoselei care părea că fumegă sub soarele infernal se înşirau gardurile dantelate, în spatele cărora, în umbra palmierilor, bananierilor şi magnoliilor se ascundeau nişte vile elegante, bungalo- Vuri cochete şi hoteluri albe ca zăpada, iar de cealaltă parte creşteau impetuos plantele tropicale, parcă neatinse de mîna omului. în curînd însă, ochiul călătorului putea să observe că „jungla primitivă" este împărţită în parcele separate, împrejmuite cu garduri din plasă de sîrmă, foarte înalte. Intrarea în fiecare parcelă se putea face doar printr-o portiţă camuflată în tufiş. Agenţiei comerciale sovietice îi aparţinea de asemenea o mică grădină, îngrijită, cu multă pasiune şi pricepere, de către Vasili Ivanovici.

Cu vreo cincizeci de ani în urmă, locuitorii insulelor Faroo-Maro aproape că nu-i cunoşteau pe „civilizatorii" europeni ; de altfel, se descurcau foarte bine şi fără ei şi nu sufereau de loc de pe urma ignoranţei lor. După primul război mondial însă, statele şi-au dat scama că aceste insule pierdute în ocean reprezintă excelente baze strategice şi au revărsat asupra lor „binecuvîntările civilizaţiei colonizatoare". Nisipul de coral, pe care numai brizele îşi lăsau urmele, a fost bine ferecat în beton. Strivind şiragurile de mărgăritar ale insulelor de corali, unde doar crabii îşi creşteau puii, s-au aşezat blocurile uriaşe ale porturilor în care ancorau crucişătoare. După cel de al doilea război mondial aici exista un port uriaş, au început să fumege coşurile, vasele portavion au devenit ceva tot atît de obişnuit precum erau balenele înainte, iar avioanele aterizau şi decolau poate mai des decît — altădată — peştii zburători, plecaţi acum

din preajma insulelor.

N-au plecat numai peştii şi balenele. Tot mai rar au început să se întîlnească turmele de broaşte ţestoase uriaşe, renumite în aceste locuri. Le-a speriat uruitul avioanelor, şuierul gloanţelor şi bombardamentele din timpul deselor manevre militaro-navale. Broaştele ţestoase erau nimicite cu furie şi turbare atît pentru carnea lor extrem de fină şi delicată, cît şi centru carapacele neobişnuit de dure şi împodobite cu desene bizare. în Europa şi S.U.A. plecau sute de mii de cutii cu supă de broască ţestoasă şi sute de mii de bagatele scumpe. Dar broaştele ţestoase se înmulţeau prea încet şi în curînd dispărură, de parcă nici n-ar fi vieţuit vreodată pe aici, în apa caldă de lîngă ţărmuri. Cînd broaştele ţestoase erau pe terminate, vînarea lor a fost strict interzisă. Dar fructul oprit e dulce. Proprietarii parcelelor riverane de pe insula Faroo-Maro, centrul administrativ al arhipelagului, au fost cuprinşi atunci de o pasiune molipsitoare : ei au început să crească broaşte ţestoase, să amenajeze crescătorii şi rezervaţii proprii, lăudîndu-se unii faţă de alţii cu pupilii lor.

Vila în care se instalase agenţia comercială sovietică avea şi ea o grădiniţă, unde, înconjurate cu un gard de plasă, trăiau vreo zece broaşte ţestoase, favoritele lui Vasili Ivanovici. Broaştele ţestoase îi plăceau. El le găsea foarte.., serioase, dovedind prestanţă şi chiar o inteligenţă superioară, cu atît mai plăcută cu cît aceste fiinţe nu-şi anunţau prezenţa la orice pas. Pe Vasili Ivanovici îl preocupa mult soarta vitregă a broaştelor ţestoase.

Era de înţeles atunci revolta lui, cînd a văzut un om — un domn judecind după îmbrăcăminte — care nu numai că a intrat în grădiniţă fără aprobare, dar se vedea că le poartă gînd rău broaştelor ţestoase. Ce anume voia să facă, Vasili Ivanovici deocamdată nu vedea.

Cînd colo, omul acela, zîmbind mereu cu un zîmbet ca de mort, încerca să omoare o broască ţestoasă.

Nu reuşea de loc. înjurînd pe şoptite, păşea fără succes pe nisip şi încerca să străpungă cu vîrful unui baston ascuţit gîtul aspru, numai cute foşnitoare, al unei broaşte ţestoase. El apăsa, iar broasca ţestoasă îşi legăna capul turtit, cu gura mută aşezată strîmb. Cu ochii straniu de liniştiţi, ea îl examina pe atacator cu o privire fixă, lipsită de orice expresie. Era greu de

înţeles unde se ascundea, la urma-urmei, viaţa acestei broaşte nemuritoare, cum trăieşte şi se mişcă
24
capul ei pe acest gît moale, semănînd cu un furtun de pînză.

— Hei, domnule ! Ce faci dumneata acolo ?

Tresărind, omul ridică puţin bastonul, broasca ţestoasă îşi retrase încet, cu un fel de demnitate tristă, gîtul şi capul, împodobit cu nişte ochi înţelepţi, în carapacea mată, cu desene negre, semănînd cu nişte litere misterioase.

— Ce dracu' vrei dumneata ? Dumneata ai încercat să omori broasca ţestoasă ! într-o rezervaţie ! Vasili Ivanovici, care cunoştea toate broaştele ţestoase de aici, era zguduit. Ar fi vrut să dea cu ceva în capul mic, prelung, al necunoscutului. Cine eşti dumneata, lua-te-ar dracu' ? Vino după mine !

— Aşa, va să zică ! Creşteţi şi voi aceste scîrboşenii ? Omul lovi furios platoşa impenetrabilă a broaştei ţestoase.

Domol, manifestînd un total dispreţ, carapacea se trase deoparte.

Vasili Ivanovici îl examina pe omul cel bizar. Intr-un port atît de mare ca Faroo-Maro te puteai întîlni cu tot felul de oameni. Şi totuşi, curios că acest necunoscut vorbeşte ruseşte. De altfel, în ultimii ani, zeci de milioane de oameni din toate ţările lumii studiau limba rusă... Era în acest om ceva isteric, ceva nervos. Nu cumva e un nebun ?

— Sînteţi nou venit, sir ? se informă, pe un ton sec, Vasili Ivanovici.

Omul cel scund îşi înălţă capul cu trufie şi, scoţînd un sforăit, îl măsură pe Vasili Ivanovici din cap pînă în picioare.

— Eu sînt Hegges ! spuse el cu o expresie cu care s-ar fi prezentat piramida lui Keops sau turnul Eiffel, dacă ar fi fost înzestrate cu darul vorbirii.

Lui Vasili Ivanovici i se păru că a mai auzit undeva acest nume — Hegges... Sigur că l-a auzit. Dar unde, în legătură cu ce anume ?

— Eu sînt întrucîtva proprietar al acestei mici rezervaţii, se prezentă, la rîndul său, Vasili Ivanovici, aruncîndu-i priviri piezişe bizarului conlocuitor. Pe nume de familie, Kvaşin.
25

— Aceasta n-are nici o importanţă, glăsui omul cel slab, numit Hegges. Nici dumneata, dragule, nici restul de trei

miliarde de bipezi nu au nici o importanţă pentru mine. Sînteţi sortiţi cu toţii pieirii, nu-i_ aşa ?

— Sînteţi sigur ? spuse Vasili Ivanovici, convingîn- du-se că are în faţă un nebun şi gîndindu-se la ce are de făcut.

— Sigur ! Este ceva inevitabil, la dracu' ! mormăi cu un aer destul de abătut Hegges. Bomba, radiaţia şi toate celelalte. Uneori am senzaţia că acest infernal stronţiu—nouăzeci îmi stă de pe acum în oase... Dar lucrul cel mai prost nu-i ăsta... Hegges prinse să şoptească, misterios, ceea ce îl făcu să semene aşa de mult cu tradiţionalii nebuni, încît Vasili Ivanovici, care nu văzuse nebuni decît în ilustraţiile din povestirile de groază, se dădu îndărăt, speriat. Dumneata ştii că spre sfîrşitul secolului pămîntul va fi locuit de peste şase miliarde de oameni ? Ei, ce ai de spus ?

Vasili Ivanovici ridică uşor din umeri şi încercă să zîmbească.

— Dumneata zîmbeşti ? ţipă Hegges. Dar ştii dumneata, tinere, că, în conformitate cu calculele cele mai precise, efectuate chiar de mine, pămîntul, nepu- tînd suporta greutatea suplimentară a oamenilor care se înmulţesc ca lăcustele, la început, fireşte, îşi va încetini doar mişcarea, iar apoi, în general, se va opri ?... Dumneata ai copii ?

Copii Vasili Ivanovici nu avea. Se pare că acest lucru îl linişti întrucîtva pe Hegges. El răsuflă adînc, ştergîndu-şi sudoarea de pe frunte :

— Şi totuşi este respingător faptul că noi trebuie să murim, şi, uite, nişte scîrnăvii ca acestea să rămînă în viaţă ! El ridică bastonul şi împinse din nou, cu răutate, broasca ţestoasă.

— Dumneavoastră credeţi că pe ele nu le atinge bomba şi... şi toate celelalte grozăvii ? întrebă Vasili Ivanovici, privind cu tristeţe în jur.

— Nu-i vorba despre astea ! Hegges împunse iarăşi broasca cea resemnată. Eu vorbesc de acele pe care le facem noi. Eu urăsc broaştele ţestoase, deoarece ani

ocazia să văd prea multe pe Bissa ! Mii de broaşte ţestoase ! Sute de mii !

—Cum aţi spus ? întreba Vasili Ivanovici, ciulind îndată urechile. Pe Bissa ? Sînteţi de acolo, sir ?

—Aceasta n-are importanţă... mîrîi gentlemanul cel slab, făcînd cîţiva paşi înainte şi apleeîndu-se asupra terenului golaş

în acel loc. Ce-i asta, ai ? El scormoni cu bastonul şi ridică de pe pămînt o mică familie de ciuperci tari, reci, de o culoare batînd în maro. Ce-i asta, sir, vă întreb ? repetă el revoltat.

—Ciuperci... răspunse, zîmbind încurcat, Vasili Ivanovici. Sînt mînătărci, pe cuvîntul meu de pionier...

El le smulse din mîinile lui Hegges şi le mîngîie cu sinceră duioşie. Vai ce plăcut e să vezi aici, pe ţărmul Oceanului de Sud, nişte cunoştinţe de lîngă Moscova ! Apoi, Vasili Ivanovici rămase mirat. Oricît de sărace erau cunoştinţele sale în domeniul florei şi faunei locale, el îşi amintea totuşi că mînătărcile nu cresc în regiunile ecuatoriale.

—Eu le-am găsit ! strigă între timp Hegges, sărind în jurul lui Vasili Ivanovici. Sper că aceasta nu-i o rezervaţie de ciuperci.Ciupercilesînt ale aceluia care le-a găsit. La dracu', daţi-mi voie cel puţin să le ţin şi eu o clipă în mînă !...

El se aplecă spre ciupercile pe care Vasili Ivanovici totuşi nu le lăsa din mînă şi aspira cu nesaţ mirosul pătrunzător de umezeală.

—A-ah... Al dracului de frumos miroase. Spuneţi cinstit, sir, fac toate broaştele noastre ţestoase, papagalii şi această grămadă de apă sărată cît un pezevenghi ca acesta ?

Şi el rupse totuşi din familiuţa bine sudată o ciupcr-cuţă tare, veselă. Vasili Ivanovici petrecu cu o privire plină de regret ciupercuţa şi în aceeaşi clipă zări ceva care îl uimi cu mult mai mult decît găsirea ciupercilor.

Dacă dumneavoastră, plimbîndu-vă pe malul rîului Oka sau Volga, într-un crîng verde-deschis de mesteceni, pe covorul verde-galben al ierburilor, aţi fi văzut înalţîndu-se spre cer nişte tulpini uimitoare de palmier şi nuci grele de cocos, mari cît o valiză, aţi fi auzit

chiţcăitul şi cearta maimuţelor, aţi fi văzut stoluri de papagali minusculi, bosumflaţi, zburînd de pe un mesteacăn pe altul, v-aţi fi închipuit, probabil, că dormiţi ori că sînteţi grav bolnav.

Ceva asemănător îi venise în minte lui Vasili Ivano- vici, văzînd că promontoriul, intrat pînă departe în ocean, împodobit

cu palmierii albăstrui, inundaţi de lumina unui soare furibund, acum arăta cu totul altfel. Palmierii se aflau la locul lor şi micuţii papagali sporovăiau ceva pe limba lor, ceva curios, imposibil de înţeles, dar între palmieri, pe colina de nisip, unde pe furtună ajungeau valurile, s-a întins cunoscutul covor pestriţ... Aici erau şi trifoiaşul liliachiu, şi gingaşii clopoţei, tremurînd uşor, de un albastru deschis, aşa de străveziu şi de apropiat, încît Vasili Ivanovici, încă nepricepînd nimic, se aplecă şi le mîngiie uşor... Cu limbi de văpaie roşu aprins ardeau scaieţii ţepoşi; micuţii sori cu raze albe ai romaniţelor cînd apăreau în fîşia îngustă de ovăz, cînd dispăreau. ...Cîteva vrăbii şi o singură cioară, pe care Vasili Ivanovici nici nu le observase la început, zburau tăcute, fără să scoată un sunet, zburlindu-şi penele în zbor de pe un mesteacăn pe altul, fără să se apropie măcar de palmieri... Vasili Ivanovici ar fi garantat cu capul că atît cioara, cît şi cele două-trei vrăbii l-au privit întrebător şi supărat, voind parcă să-i ceară lămuriri asupra celor ce se întîmplă aici. Deodată, una din ciori căzu ca şi cura ar fi fost împuşcată. N-apucă Vasili Ivanovici să se apropie în fugă, ca să vadă ce s-a întîmplat, cînd o nouă minune îl lipsi complet de darul vorbirii. Mustăţile lungi, roşcate ale ovăzului s-au mişcat şi, strivind o albăstrea, ţîşni în lumină un iepure...

Aceasta era de acum ceva de nesuportat. Vasili Ivanovici întoarse capul spre Hegges, gîndind cu groază că nebunia acestui gentleman este molipsitoare şi bolborosi:

— Un ie-pu-re...

N-au observat de la început că se petrece ceva straniu cu iepurele. Iepurele n-a fugit cum ar fi făcut «rice iepure normal. A căzut. Firele uscate ale ovăzului s-au udat cu un lichid galben-roşu.

as

Vasili Ivanovici păşi înainte, se aplecă şi ridică iepuraşul de urechile lungi. Hegges scoase un ţipăt, iar Vasili Ivanovici abia îşi reţinu strigătul, cînd văzu că nu ţine' în mînă decît ceva mai mult de jumătate de iepure : piciorul de dinapoi, cu o parte din spate şi pîntecul, parcă fuseseră tăiate cu ceva ascuţit. Piciorul zăcea alături. Se părea că lovitura i-a fost aplicată iepurelui chiar atunci.

Apoi ei au găsit o vrabie fără aripă, o alta fără cap, o cioară fără picioare. Toate pocitaniile erau fie moarte, fie îşi trăiau ultimele clipe.

— Vînaţi ? E o rezervaţie aşadar... hm... hm... spuse sarcastic Hegges, fără să observe expresia feţei lui Vasili Ivanovici. Eu totdeauna am spus că ruşii sînt nişte oameni bravi ! Uite, mă rog, au reuşit să reproducă o părticică din obişnuita natură europeană... Şi vînează ! Se bucură privirea, se odihneşte sufletul... Nici n-am ştiut că pe aceste blestemate insule există asemenea locşor cumsecade. De mult aţi reuşit să aranjaţi toate acestea ?

— N-n-nu ştiu, spuse, bîlbîindu-se şi pipăindu-şi capul cu mîinile tremurînde, Vasili Ivanovici. încă acum trei zile, aici nu exista nimic asemănător... Şi, înfuriindu-se brusc, începu sa ţipe la necunoscut : Plecaţi de aici imediat ! Eliberaţi locul !

— Ce-i asta, o glumă ? sforăi omul cel încrezut. Dacă eu călătoresc incognito, aceasta nu înseamnă că cineva poate să glumească pe socoteala mea într-un chip atît de necuviincios ! Dumneata te faci că nu mă recunoşti, asta e ceva lăudabil, dar toate au limită. Sper că directorul agenţiei e la birou ?

— Nu, este în deplasare, mormăi Vasili Ivanovici, continuînd să-şi pipăie capul.

— Asta-i ceva nemaipomenit ! se revoltă gentlemanul cel slab. Dar înlocuitorul său este ?

— N-am rămas decît eu singur, spuse, fără tragere de inimă, Vasili Ivanovici.

— Dumneata ? Dîndu-se cu un pas îndărăt, Hegges îl măsură cu privirea pe Vasili Ivanovici de la sandalele încălţate pe piciorul gol şi pînă la pălăria de pînză şi

ridică neîncrezător din umeri. Cred că de data aceasta dumneata nu glumeşti, sir ? Momentul e prea grav !

— N-am chef de loc de glume, gemu Vasili Ivano- vici, punîndu-şi palma pe frunte, deoarece începuse să-l doară capul.

— Ambianţa este cu totul nepotrivită, sir ! Gentle manul cel slab privea mînios în jur, parcă mirîndu-se încotro audispărut garda de onoare şifanfara.

Ambianţa este cu totul nepotrivită ! Dar pentru evitarea unor neînţelegeri şi complicaţii, sînt dator să te înştiinţez chiar acum că în faţa dumitate se află primul ministrul al regatului Bissa, sir ! El a pronunţat aceste cuvinte cu glas tare, răspicat şi extrem de grav. Da, sir,. primul ministru a! maiestăţii sale regelui Bissei !

Acum Vasili Ivanovici, cu toată durerea de cap şi apariţia iepurelui, a vrăbiilor, a mestecenilor, a mînă- tărcilor, a scaieţilor şi romaniţelor pe ţărmul lui Faroo-Maro, şi-a amintit deodată de tot ce i-au povestit directorul agenţiei şi ceilalţi colaboratori despre acest nostim „regat", despre domnitorul Bissei şi despre primul său ministru Hegges.

Pe insulele mărilor de Sud, umblau de mult zvonuri ciudate, alarmante, cu privire la un bogătaş curios, poate englez, poate canadian, care cu vreo şase ani în urmă a cumpărat trei insule mici, fără nume, pentru a le transforma în crescătorii de broaşte ţestoase. Probabil că bogătaşul nu era lipsit de simţul umorului, deoarece, curînd, el s-a proclamat rege al acestor insuliţe, a publicat o constituţie, atrimis la ziar imaginile stemei şi drapelului regatului şi a intrat în legături neoficiale cu statele cele mai mari, ale căror interese erau reprezentate în ţara lagunelor şi a insulelor de corali. în ciuda faptului că insuliţele fuseseră cumpărate pentru creşterea broaştelor ţestoase, nimeni n-a văzut acolo nici măcar o singură broască.

în curînd s-a aflat că numele regelui era Kregs, Lyonel Kregs. Aici, acest nume suna ca oricare altul, însă în ţările în care se citeau ziare (uneori chiar şi cărţi) erau oameni care ştiau că Kregs e unul din cei mai mari savanţi ai emisferei apusene, o somitate mondială în domeniul construcţiei de maşini electronice de calculat,

extrem de complicate, cu nişte dispozitive fantastice de memorat.

Totuşi, dispariţia sa din lumea civilizată şi apariţia în ţara lagunelor şi a insulelor de corali a trecut aproape neobservată, cu toată nostima poveste a fondării regatului.

Doar în unele ziare s-a putut zări un scurt interviu dat de Kregs.

„Mister Kregs, l-a întrebat reporterul, pentru ce plecaţi dumneavoastră în mările Sudului ?“

„Ei bine, ar fi răspuns Kregs, vă voi răspunde sincer, sigur fiind că oamenii vor considera cuvintele mele drept o glumă sau poate că nici nu le vor citi… Eu sînt convins că omenirii i-a sosit

sfîrşitul, deoarece războiul este inevitabil. Ştiinţa este împinsă către război. Iar războiul modern înseamnă moartea, nimicirea completă a celei mai mari părţi a omenirii. Şi o lentă, chinuitoare moarte a tuturor celor rămaşi în viaţă... Nu văd r.ici o ieşire. Oamenii sînt condamnaţi. Ei trebuie înlocuiţi urgent. Eu plec în insulele Sudului, pentru a crea nişte fiinţe noi. Aceste „fiinţe" vor fi nişte maşini, înzestrate cu inteligenţă şi capabile să se înmulţească. Ele nu se tem nici de radiaţii, nici de războiul bacteriologic. Ele vor supravieţui oricum..."

Kregs a comunicat de asemenea că descoperirile sale anterioare, precum şi participarea a cîtorva din cele mai mari bănci, între care şi a băncii Hegges, îi permite să dispună de fonduri nelimitate... Presupunerea reporterului că omenirea ar putea, totuşi, să supravieţuiască, stîrni ironia lui Kregs.

„Eu m-am plictisit de oameni, a spus el. M-am săturat pînă peste cap de nebunia civilizaţiei noastre. Eu nu am încredere decît în maşinile mele. Viitorul e al lor...“

Reportajul purta titlul de „Noul Adam", dar, deşi reporterul îl scrisese într-un stil destul de vioi, cu umor, totuşi el trecuse neobservat. Şi peste cîteva zile, Kregs fu uitat pentru mai mulţi ani...

Pe insulele cumpărate de Kregs creşteau palmieri de cocos şi arbori de pîine. în crîngurile de bananieri mişunau găinuşe mici, sălbatice, alergau porcii vioi ai

locuitorilor băştinaşi. Locuitorii aceştia, rămaşi într-un număr mai mic decît palmierii, stăpîniseră pe vremuri toate insulele şi recifele, iar astăzi nici nu ştiau că un oarecare Kregs i-a cumpărat, împreună cu pămîntul, bananierii, găinuşele şi porcii lor.

Pe cele trei insule, care în curînd au căpătat denumirea de „regatul Bissa“, Kregs a început, după cum susţineau băştinaşii, să fabrice broaşte ţestoase. Nu, el nu aduna exemplarele găsite, el nu le creştea şi nici nu le înmulţea. El făcea altceva. Ce anume, era imposibil de înţeles din povestirile băştinaşilor care pătrundeau în regatul misterios ; cît despre europeni, acestora li se dădea regulat paşaportul, îndată ce acostau la ţărmul nisipos al insulelor lui Kregs. Se ştia bine doar că amatorii de bagatele făcute din carapace şi de supă de broască ţestoasă nu căpătau nimic din regatul cel nou.

Amintindu-şi toate acestea, Vasili Ivanovici se retrăgea încetul cu încetul către portiţă, privind totuşi cu teamă la musafirul cel bizar. înălţîndu-şi capul cu trufie şi strîngînd bastonul în mînă, Hegges îl urmă. Deodată el spuse, ridicînd solemn mîna stîngă :

— Dar iatăşi pe maiestatea sa !

Cu un uruit slab, pe şosea, în faţa porţii, se opri o
maşină în formă de ţigară de foi, de culoare oliv-în- chis, scoţînd un nouraş de fum. Un om înalt, cu nas gros, cartilaginos, cu ochi cenuşii, pătrunzători, stătea, îndoindu-se uşor din şale, la volan.

Judecînd după toate semnele, regele era un om tăcut. Nu puteai să-ţi dai seama dacă faţa lui întunecată, grea, imobilă, îţi inspira respect sau teamă. îşi strîngea cu nervozitate buzele palide, privind, cu ochii lui cenuşii, inexpresivi, drumul.

— Şeful agenţiei ne aşteaptă ? întrebă el în sfîrşit
pe Hegges, dar deodată, dezinteresîndu-se vădit de răspuns,
ieşi din maşină şi intră în grădiniţă. Ce-i asta ?
Kregs se aşeză pe neaşteptate pe vine în faţa stratului
de ovăz.

Apucînd un fir de ovăz, regele îl smulse cu rădăcină cu tot şi se apucă să-l examineze cu curiozitate, să-l frece între degetul mare şi arătător şi să-l miroasă.

— Ovăzul nu creşte pe insule ! declară aspru Kregs.

Vasili Ivanovici şi Kregs au dat din umeri.

— Dar ciupercile ? întrebă supărat Hegges. Pot creşte nişte mînătărci cumsecade pe insulele ace*tea ale dumneavoastră ?

— E absurd, rosti mohorît Kregs, continuînd să examineze firul de ovăz.

— Aşa ! exclamă jubilînd Hegges şi, vîrînd mîna in buzunar, scoase de acolo ciuperca, boţită puţin, dar tot aromată. Am găsit--o acum zece minute, sir !

Kregs luă cu băgare de seamă ciuperca.

— „Bolitus edulis“ [1] spuse în şoaptă savantul. E de necrezut !

— Sînt curios să ştiu ce aţi fi spus, văzînd aici un iepure ! pufăi Hegges. Da, da, sir, un iepure obişnuit, din aceia care aleargă pe cîmpiile europene ! Precum şi ciori, vrăbii, fluturi...

Kregs îl privea fix pe Hegges.

— Ah, şi dumneavoastră credeţi că eu am înnebunit ? Slăbănogul Hegges sări chiar în sus de revoltă, dar îndată, aplecîndiwse, ridică de jos una din vrăbiile moarte. Poftiţi ! El o vîrî aproape în nasul regelui. E călduţă încă...

Faţa lui Kregs era severă, sprîncenele groase se uniră, nişte riduri mari îi brăzdară fruntea. Cu o mişcare nervoasă el îşi şterse picăturile de sudoare ieşite pe frunte.

— Din tot ce am văzut eu în viaţa mea, spuse el domol, acesta este lucrul cel mai extraordinar, cel mai extraordinar... Dumneavoastră aţi putea să ne explicaţi ceva, sir ? El puse deodată mîna pe umărul Iui Vasili Ivanovici.

— Nu ştiu nimic ! răspunse supărat Vasili Ivanovici, eliberîndu-şi umărul. Acum trei zile aici totul era obişnuit, iar acum poftim... vrăbii !

•Kregs îl privi cu coada ochiului pe Vasili Ivanovici, şi, fără să-l mai întrebe ceva, duse firul de ovăz, ciuperca şi vrabia moartă în maşină. înapoindu-se, el spuse, dus pe gînduri :

— Toate acestea sînt legate într-o măsură oarecare de academicianul Andriuhin... Cu atît mai mult eu trebuie să .am o întrevedere, cît mai urgentă cu o persoană

[1] Denumirea latinească a minătârcii. (n.a.)

oficială din Uniunea Sovietică. Este trist numai că toate acestea sînt, sir, absolut fără folos. Pămîntul îşi trăieşte ultimele zile,,.

El făcu din nou o mutră posomorită şi începu să clatine îngîndurat din cap.

întrucît nici regele, nici straniul său prim-ministru se vedea că nu sînt în stare să explice taina mestecenilor, ciupercilor şi romaniţelor apărute nu se ştie de unde, Vasili Ivanovici amînă lămurirea acestei chestiuni pînă la înapoierea şefilor săi, iar pînă una-alta, se întoarse la treburile curente.

— Dumneavoastră spuneţi, sir, îl întrebă el pe Kregs, ca doriţi să faceţi o vizită la agenţia comercială sovietică şi să aveţi o întrevedere cu şeful ei ? In cazul acesta, reveniţi peste un ceas. Uite colo, de o parte a şoselei, este căsuţa cu drapelul nostru. Iar mie vă rog să-mi permiteţi să mă întorc în cancelarie, la treburile mele.

Kregs şi Hegges se urcară în tăcere în maşină.

— Cine-i acel Endriuhi, de care aţi pomenit ? întrebă posomorit Hegges.

— Profesorul Andriuhin, spuse Kregs, scoţîndu-şi pălăria pentru a-şi sublinia respectul, mă invită să iau parte la o experienţă nemaivăzută... Numele lui Andriuhin este cunoscut tuturor celora ce se interesează de ştiinţă. Se spune că el a folosit cibernetica pentru soluţionarea problemei longevităţii, aproape pînă la nemurire. N-am idee cum a făcut el aceasta.

— A longevităţii ? întrebă Hegges, ridicînd capul. Dar la ce dracu’ e nevoie de această longevitate, dacă nouă tuturora, ca şi lui Andriuhin al dumneavoastră, nu ne-a rămas decît un an-doi... hai, poate trei, de trăit ? Acesta nu-i un savant. E un idiot.

— Arhimede continua să rezolve o ecuaţie, cînd paloşul soldatului roman îi atingea gîtul... Andriuhin este un adevărat, un mare savant ; în toate secundele ce i-au fost repartizate în viaţă el se va gîndi la ştiinţă. Deşi, bineînţeles, dumneata ai dreptate, toate acestea sînt fără nici un folos...

— Fără folos ? Mie însă îmi face impresia că dumneata nutreşti totuşi o speranţă... Bănuiala şi buimă

ceala licăriră pentru o clipă în ochii lui Hegges. Bagă de seamă. Eu nu voi permite sa fiu tras pe sfoară... Dumneata ştii că, pînă şi pe mine, omul căruia puţin îi pasă de orice, m-a pasionat ideea dumitale. Ascultă, Kregs, acum îţi voi mărturisi ceea ce aş fi vrut să-ţi ascund pînă la moarte. Dumitale nu ţi-a venit niciodată în gînd că noi am putea în general să depărtăm pericolul d« Bissa ? Avem o situaţie geografică cu totul aparte ! Sîn- tem la o depărtare egală atît de America cît şi de Europa. Pămîntul e o planetă mică, dar noi am stors maximum-ul din limitele posibilului. Radiaţiile de pe urma experienţelor făcute se extind mai mult asupra emisferei nordice ; noi sîntem, deocamdată, feriţi. S-ar putea întîmpla ca tocmai nouă să ne fie dat să scăpăm teferi ? Că doar trebuie să se păstreze undeva oameni, de prăsilă, cum s-ar zice ?

— Este puţin probabil şi de loc obligatoriu, i-o reteză Kregs.

— Să te ia dracii’ ! mormăi Hegges după o tăcere îndelungată, în timpul căreia Kregs conducea maşina în zigzag, în mijlocul unei cirezi de vaci mărunte, care traversau şoseaua. Atunci, lasă-ma să-mi trăiesc în linişte cel puţin ultimele fârîme de viaţă ce ne-au mai rămas. Dumneata creşti broaşte ţestoase.

Eu particip la aceasta cu capitalul meu. Foarte bine, vreau să fiu si eu broască ţestoasa, drăcia dracului ! Vreau să mă vîr şi eu sub carapacea mea. înarmările, laboratoarele secrete, radiaţia, istericalele gazetăreşti, pericolul roşu, pericolul galben, dar ducă-se naibii toate ! Eu însumi am finanţat ziarele care umflau aceste pericole, iar acum eu însumi mă îngrozesc... Că doar şi eu, la urma- urmelor, sînt un cititor...

— Hegges, spuse foarte serios Kregs, eu n-am înţeles niciodată ce anume te-a adus pe dumneata la mine. Nu cumva speranţa de scăpare ? Este cu totul inutil.

— Dumneata eşti pur şi simplu un maniac ! se înfurie Hegges, uitînd cu desăvîrşire că, oricum, vorbeşte cu un rege şi regulile etichetei prevăd o altă purtare faţă de regi. „Este inutil !“ Dar ce, dumneata alte cuvinte nu mai ştii ?

3*

3*

— Cuvîntul acesta simbolizează convingerile mele... rosti Kregs, posomorit.

Hegges se prăbuşi pe pernele de piele, complet epuizat.

Traversau centrul oraşului.

Din verdeaţa .de culoare închisă, parcă înnegrită de soare, răsăreau nu numai case de lemn, ci şi altele de piatră, cu geamuri lucioase, de oglinzi. în mijlocul marinilor şi bicicletelor, doi bivoli cu coarne mari tîrau un car. Nişte copii complet goi alunecară ţipînd din- tr-un palmier, de parcă i-ar fi scuturat cineva de pe frunzele uriaşe- Strigătele lor sporiră cînd s-au con- vins că .au pricinuit o spaimă de nedescris unei lady îngîmfate. într-adevăr., la ea. nu te puteai uita fără să rîzi în hohote, cînd, în rochia-i lungă, închisă pînă sub bărbie, purtînd o biblie sub braţ, păşea tacticos spre casa de rugăciuni, cu pleoapele abia întredeschise din cauza soarelui strălucitor şi pipăind neîncrezătoare cu umbrela fiecare scobitură mică din asfalt. La vederea splendidei limuzine oliv, faţa lady-ei se transformă într- o clipă : ea începu să zîmbeasca din toate ridurile şi făcu un fel de reverenţă din mers, încît era cît pe ce să-şi piardă ochelarii. Observînd că limuzina s-a oprit în faţa băncii, doamna se înclină respectuos în faţa farurilor de dinapoi şi luîndu-şi, brusc, un aer şi mai îngîmfat, porni în pas de defilare la rugăciune.

O oră mai tîrziu, cînd curioşii oaspeţi veneau pe cărare, către veranda bungalowului, Vasili Ivanovici remarcă surprins că Kregs

seamănă mai mult decît oricine cu un pirat. Vasili Ivanovici scoase chiar un fluierat uşor.

Faţa greoaie, cărnoasă a lui Kregs de la ureche pînă la bărbia dreaptă, patrată, era traversată de o cicatrice purpurie. Ochii săi cenuşii, limpezi, îi examinau atît de fulgerător şi pătrunzător pe oameni, încît oricine se zgribulea fără voie. Era lat în umeri, înalt, zvelt şi, cu toate că trecuse de patruzeci de ani, el îşi purta

cu uşurinţă trupul vînjos pe picioarele lungi, musculoase, de sportiv.

Intrînd pe verandă, el scoase pălăria şi tot farmecul lui aspru de pînă acum dispăru îndată : Kregs era chel.

— Presupun, începu Hegges pe un ton vădit oficial, că ne aflăm în localul agenţiei comerciale sovietice de pe Faroo-Maro ?

Vasili Ivanovici se înclină şi spuse :

— Directorul agenţiei a telegrafiat că este silit să întîrzie pe una din insulele arhipelagului.

— Intrucît conducătorul agenţiei comerciale sovietice lipseşte, aş dori să stau de vorbă cu persoana care îl înlocuieşte, rosti sacadat Hegges, fără să bage în seamă zîmbetul lui Kregs. Convorbirea va avea un caracter strict confidenţial.

Vasili Ivanovici îi aruncă o privire lui miss Nugu şi aceasta, înţelegînd, se sculă şi ieşi cu paşi uşori din cameră, după ce mai întîi le aruncă celor trei bărbaţi un zîmbet fermecător.

— Sînt la dispoziţia dumneavoastră, domnilor, spuse oftînd Vasili Ivanovici, făcînd să se ivească pe chipul lui ceva care aducea de departe cu un zîmbet şi-i'invită să ia loc. Dar eu mă ocup numai cu partea administrativă...

— Sper că nu ne aude nimeni ? Ochelarii negri ai lui Hegges îl fixară cercetător pe Vasili Ivanovici. Acesta era convins că miss Nugu, ca de obicei, ascultă la uşă, dar făcu un gest de protest. Foarte bine. în cazul acesta, sir, îndeplinindu-mi datoria, trebuie să declar următoarele : în împrejurările cunoscute, regatul Bissa este gata să recunoască de facto Uniunea Sovietică.

Fără să se poată abţine, Vasili Ivanovici tuşi uşor ca şi cum s-ar fi înecat cu ceva. Primul ministru îşi înţepeni spinarea şi mai mult şi semăna cu o coardă 'n- tinsă pînă la limită. în schimb, maiestatea sa regele Bissei, care semăna atît de mult cu clasicul pirat, începu să rîdă în hohote :

— Ajunge, Hegges ! Asta-i operetă ! „Regatul Bissei“

binevoieşte să recunoască de facto prima putere din

lume... Uită că eşti primul ministru. Acest lucru ar putea să înceapă să plictisească...

Şi, fără să se uite către Hegges care sărise revoltat, Kregs continuă :

— Acum vreo săptămînă, tovarăşe colaborator, am primit o scrisoare de la prietenul meu, compatriotul dumitale, academicianul Andriuhin. îţi este cunoscut acest nume ? El îi aruncă o privire severă lui Vasili I/anovici.

Acesta înclină întrucîtva mirat şi în acelaşi timp respectuos capul. Academicianul Andriuhin era unul din acei oameni cu care se mîndrea marea lui ţară, şi ar fi fost de neînţeles să nu fi auzit de el.

— Noi ne-arn scris şi înainte, continuă Kregs. Amîn- doi ne ocupăm de aceeaşi ramură a ştiinţei. Ea se numeşte cibernetica. Sper că dumneata ai cel puţin o idee măcar generală despre cibernetică ?

în memoria lui Vasili Ivanovici, buimăcit de căldură şi de evenimentele zilei, fulgeră într-o clipă imaginea maşinii de calculat „Pionier", care efectua toate calculele de care avea nevoie agenţia şi el dădu afirmativ din cap.

— Foarte bine, continuă Kregs. Ocupîndu-ne de aceeaşi ştiinţă şi considerînd ca noi amîndoi servim în mod sincer omenirea, eu şi cu Andriuhin plecăm totuşi de la concepţii opuse. El pleacă de la ideea că omenirii îi este dat să trăiască şi să se dezvolte pe pămînt încă multe şi multe milenii, iar cu sînt convins ca societatea umană a ajuns pe linie moartă şi că viaţa pe pămînt -a fi întreruptă în chip tragic în viitorul apropiat, în cîţiva ani sau poate chiar zile. Şi nu sînt mîhnit ! Da, sir, nu mă întristez, repetă Kregs, deşi faţa i se întunecă in chip vizibil, contrazicîndu-i vorbele. Andriuhin a obţinut rezultate uimitoare în lupta cu bătrîneţea. Pentru ce ? Este cu totul inutil !... Toată lumea este destinată pieirii. în schimb, eu am reuşit să creez un sistem în oadrul căruia mecanismele mele nu numai că citesc, scriu, traduc, efectuează orice calcule, ci se şi reproduc. Ele nu se tem nici de radiaţii, nici de boli, nici de temperaturi infernale, nici de exploziile de cea mai neîn- frîntă forţă. Ele vor depăşi totul şi pe toţi. Şi vor

memora totul. Oamenii şi-au trăit traiul... Dar întrutît am şi eu nenorocirea să fac parte din această specie, am o serie de obligaţii. Sper că la sosirea mea în ţara dumneavoastră să fac unele propuneri practice... Recunosc că mi-a stîrnit un viu interes ultima scrisoare a academicianului Ivan Andriuhin, în care el mă invită ca să vizitez ţara dumneavoastră. îi sînt foarte recunoscător... El mi-a comunicat că agenţia dumneavoastră mă va ajuta, din punct de vedere tehnic, prin ambasada sovietică, să fac toate formele necesare intrării în Uniunea Sovietică.

— Regret... Vasili Ivanovici întinse braţele în lături. Despre acest lucru ştie, probabil, directorul. Eu nu sînt împuternicit...

— Atunci eu îi voi lăsa directorului scrisoarea lui Andriuhin, spuse Kregs, ridicîndu-se. Voi aştepta înştiinţarea...

Vasili Ivanovici se înclină în tăcere şi luă de la Kregs un plic voluminos.

El îi urmări cu privirea pe oaspeţi, pînă cînd limuzina de culoare oliv-închis, lăsînd în urmă un noruleţ de fum, porni spre centrul oraşului. E o căldură de \тA şi — poftim ! — mai vine şi regele ăsta în vizită ! Numai regii lipseau... Pentru a se linişti puţin, Vasili Ivanovici se apropie de scumpul său tabel cu rezultatele de la hochei. De ar vedea măcar un singur joc !

îşi aruncă apoi ochii spre scrisoarea groasă a lui Andriuhin, pe care o strîngea în pumn.

Pînă ce miss Nugu, cea cu dinţii albi, să-i aducă o sticlă cu veritabil cvas moscovit, Vasili Ivanovici se instală comod şi scoase scrisoarea din plicul nelipit...

Cu cît înainta Vasili Ivanovici în citirea scrisorii lui Andriuhin, cu atît mai puternică îi era nedumerirea şi cu atît mai mult îşi apropia foile de nasul gros şi curios, plin de pistrui de care nu mai reuşea să scape.

C ' A 1* I T O L U L IIJ

DOCUMENTUL UNIC

Expunînd aici povestea Marii Descoperiri şi a Marii Fapte Eroice, căutăm să evităm citatele plicticoase şi extrasele din documentele oficiale.

Totuşi, dintr-o serie de considerente care îi vor deveni lămurite cititorului din cele ce vor urma, sîntem nevoiţi să cităm unele fragmente din scrisoarea academicianului Andriuhin, adresată regelui Bissei, Kregs.

Deşi misiva lui Andriuhin începea cu totul grav : „Scumpul

meu prietenîn continuare se puteau citi următoarele : „Sînt bucuros că, de azi înainte lumea va respecta în persoana dumitale nu numai pe savantul serios, ci şi pe un strălucit umorist. Acest lucru este deosebit de măgulitor pentru mine, profesorul dumitale, care n-a bănuit că, desăvîrşind cunoştinţele tînărului Kregs în teoria funcţiunilor, contribuie de fapt la în- florirea unui mare talent satiric.

Ca să prevesteşti, stînd pe nu ştiu ce insule ale „raiului", pieirea omenirii şi să te ocupi cu confecţionarea de broaşte ţestoase-jucării, aceasta parcă se în- tîmplă, să mă ierţi, într-un vodevil. Acum, dumneata îmi propui mie, un om bătrîn, să mă asociez la distracţii de operetă. Nu, Kregs, dacă îţi arde de joacă, joacă-te de unul singur. Şi prooroceşte tot de unul singur. Proorocii n-au vorbit niciodată în duet...

Să vorbim serios. Niciodată nu m-ai supărat aşa cum m-ai supărat acum. Urmăresc de multă vreme succesele dumitale ştiinţifice şi văd că ai reuşit să realizezi mult. Cu atît mai de neînţeles e cum de ai ajuns dumneata, un savant adevărat, la ideea pieirii neamului omenesc. Dacă oamenii sînt sortiţi pieirii, ce rost mai are ştiinţa noastră ? Cui vei lăsa prin testament broaştele dumitale

ţestoase, cu memoria, lor cu tot ? Pentru cine vrei dumneata să conservi în creierul mecanic al acestor broscuţe cunoştinţele şi experienţele omenirii ? Nu văd logica ! Misiunea noastră este nu de a conserva ştiinţa, ci de a o împinge înainte. Numai prin aceasta putem să împrăş- tiem norii de deasupra omenirii. Norii aceştia nu sînt chiar atît de siniştri ! La ce răscruce de drumuri ţi-ai pierdut dumneata încrederea în oameni ?

Dumneata afirmi că civilizaţia umană a ajuns- la un punct mort, că dezvoltarea ştiinţei ameninţă planeta, noastră cu pieirea. Dar ţi-ai pus întrebarea cine anume a ajuns la un punct mort, în care societate ştiinţa se întoarce împotriva omenirii ? Că doar aici stă toată chestiunea ! Da, ai profundă dreptate presimţind într-un chip acut catastrofa societăţii, a societăţii dumitale! Dar acesta încă nu-i acelaşi lucru cu pieirea omenirii I Din fericire, au luat naştere şi sînt în plină dezvoltare noi forme de alcătuire socială, eliberate de absurdităţile, de contradicţiile şi coşmarurile lumii care te înconjoară pe dumneata. De altfel, aceasta e o discuţie de proporţii şi o vom continua în cadrul unei

întîlniri personale. Iar acum mă adresez dumitale ca unui energic şi talentat reprezentant al ştiinţei.

Kregs, în orăşelul nostru academic, unul din centrele ştiinţei sovietice, se pregăteşte un experiment nemaivăzut pînă astăzi ca importanţă şi complexitate.

Noi am lucrat foarte mult în anii din urmă. îţi voi spune deocamdată numai că pe teritoriul ţării mele, în China, Mongolia şi în republica prietenă Indonezia au fost construite, în cadrul pregătirilor pentru Marea Experienţă, peste o sută de centrale de control. Insulele dumitale sînt la o distanţă de numai şapte-opt sute de (kilometri de ultima staţiune, ceea ce este foarte important.

Voi fi sincer. Dacă în urma convorbirilor noastre vei accepta să lucrezi cu noi, apoi:

1. Se vor scurta termenele pregătirii Experimentului. Broaştele dumitale ţestoase vor fi supraîncărcate cu munca de calcul. Aparatajul nostru de dirijare şi de recepţie, instalat la dumneata, nu va pretinde o deservire suplimentară dc mare volum...

2. Pe insulele dumitale lipseşte cu totul industria, nu se produce energie. Insulele sini situate departe de marile căi navigabile marine şi aeriene. Caracteristica geomagnetică este de asemenea foarte pozitivă. Toate acestea favorizează efectuarea Experimentului.

3. Nu voi ascunde faptul că Experimentului nu-i va 'dăuna de loc faptul că autoritatea dumitale ştiinţifică, mai ales în Apus, n-a fost niciodată pusă la îndoială.

îţi propun să iei parte la acest experiment ştiinţific cu adevărat grandios. Importanţa lui va creşte simţitor dacă va fi urmărit de lumea întreagă. Pe cuvînt de cinste, ideea de a organiza la capătul lumii un „Regat al Bissei“ şi de a pune în fruntea lui pe un mare savant nu mi se pare astăzi proastă de loc !,

Eu socotesc că dumneata trebuie să vii neapărat la Maisk, în orăşelul nostru şi să-mi dai o mînă de ajutor mie, bătrînului dumitale profesor. S-ar putea ca întîl- nirea noastră să-ţi fie şi dumitale de ajutor. Haide să discutăm, să stăm de vorbă despre temerile şi lucrările dumitale, despre prezicerile şi broaştele dumitale ţestoase... Că doar ţi-era dragă viaţa, ce dracu’!

Degeaba te consideri cibernetician ! Adu-ţi aminte de începuturile ştiinţei noastre.

Ea se năştea dintr-un vis! In basme, acolo unde fantezia populară nu avea nici o limită, acolo este începutul ciberneticii. Cei treizeci şi trei viteji, cu Cernomor în frunte, cine sînt de fapt ? Sînt slugile noastre credincioase, sînt cibernetica... Dar bizarele născociri despre fata care, fugind ca să scape de muma-pădurii, a aruncat o panglică în urmă-i şi s-a născut un rîu, a aruncat un pieptene şi s-a înălţat un codru, iar muma-pădurii se prefăcea cînd în pasăre, cînd în şarpe, cînd în foc — ce sînt toate acestea ? Cibernetică! Dar povestea cu duhurile pădurii care construiau palate de o frumuseţe de nedescris într-o singură noapte şi transportau aceste palate de la un capăt al pămîntidui la altul, asta ce-i ? E cibernetica, drăcia dracului!

Omul poate colosal de mult şi este doar la începutul drumului său — auzi ? la începutul şi nu la sfîrşitul lui! Omul nu trebuie numai să răsufle, să mănînce, să profite de soare şi să poarte pantaloni cu dungă. Princi

palul este ca el sa fie liber, ca nimeni şi nimic să nu îndrăznească să-l ameninţe. Nimic ! Distanţele, moartea, forţa de atracţie. Omul trebuie să-şi dirijeze forţele, să nu fie stăpînit de ele...

Vino la Maisk, Maiestate ! Cei din Maisk n-au văzut un rege în carne şi oase în viaţa lor. Eu însă nu te voi da de gol, te voi prezenta cu numele dumitale : Lyonel Kregs. De numele acesta îşi reamintesc cei de aici... Apropo, dumitale, ca unui canadian adevărat, îţi place, probabil, hochei-ul şi cred că te şi pricepi la el. Iţi voi arăta aici, în Maisk, o echipă care îi poate eclipsa pe „Bizonii regali“ ai voştri."

Vasili Ivanovici n-a înţeles mare lucru din această misivă, iar tonul ei, amintirile în legătură cu nişte poveşti (incompatibile, după părerea lui Vasili Ivanovici, cu ştiinţa) i-au întărit bănuiala că scrisoarea nu-i decît un fals sau o ciudăţenie a savantului, o tragere pe sfoară...

...Directorul agenţiei s-a înapoiat. El dormi aproape o zi şi o noapte, iar apoi, proaspăt, întinerit, cu picăturile de apă lucind în părul încă des, asculta raportul lui Vasili Ivanovici cu privire la toate evenimentele locale, la cantitatea de copra cumpărată, la debarcarea mărfurilor sovietice, la vapoarele sosite şi plecate...

Vasili Ivanovici povesti apoi despre apariţia inexplicabilă a crîngului de mesteceni cu tot soiul de vietăţi şi de cadavrele de păsări şi animale ce păreau tăiate în bucăţi. Directorul îşi trecu de cîteva ori, nerăbdător, mîna pe faţă, ştergînd parcă un zîmbet de satisfacţie... Abia către sfîrşitul raportului, Vasili Ivanovici aminti, rîzînd şi dînd din umeri, ca despre ceva cu totul neînsemnat, despre vizita lui Kregs.

Directorul încetă să mănînce şi aruncă şerveţelul cît colo.

— Iar faci glume proaste, rosti el încet, privind ţintă faţa mirată şi ofensată a lui Vasili Ivanovici. Unde ai auzit dumneata despre Kregs ?

_ — Dar a fost aici, pe cuvînt de ono... Şi nu singur, ci cu acela... Hegges, primul său ministru...

Vasili Ivanovici încercă să mai zîmbească o dată.

Directorul se sculă în picioare :

— Unde-i scrisoarea lui Andriuhin ?

în glasul său era ceva care îl făcu pe Vasili Ivanovici să se bucure la gîndul că scrisoarea a rămas intactă.

— E un fel de aiureală şi nu scrisoare, riscă el totuşi să spună, întinzînd pachetul de foiţe scrise cu un scris ferm, care nu era de loc bătrînesc. Se pare că au compus-o ei înşişi...

— într-o măsură oarecare te scuză faptul că tşti un nou sosit pe insule,, spuse rece directorul. Vizita lui Kregs este un eveniment de cea mai mare importanţă. Pentru ce a venit ?

— A ■ comunicat că regatul Bissei este gata să recunoască Uniunea Sovietică...

Pentru prima dată, directorul binevoi să zîmbească uşor.

— Ce i-ai răspuns dumneata ?

— Ca nu sînt împuternicit să soluţionez asemenea chestiuni...

— Şi el a plecat ?

— Spunînd că va lua legătura cu dumneavoastră.

— Pentru ce ?

— Ca să-l ajutaţi să obţină documentele necesare pentru o călătorie în U.R.S.S., la invitaţia academicianului Andriuhin...

— Aşa va să zică ! spuse directorul. înseamnă că Kregs a hotărît totuşi să plece... Află imediat unde se află el acum. Găseşte-1 pe el sau, cel puţin, pe Hegges.

Rezultatul tuturor acestora, spre uimirea lui Vasili Ivanovici, a fost acela că, după cinci zile numai, regele Bissei, Kregs şi

primul său ministru Hegges au obţinut vizele de intrare şi au plecat într-o vizită neoficială în Uniunea Sovietică.

CA PITOLUL IV

ANDRIUHIN

în ziua aceea Iura Sergliееv abia venise de la secţia numărul doi şi, trîntindu-se pe scaun fără să se dezbrace, se gîndea dacă trebuie să alerge la clubul pionierilor, la cămine, la inginerul şef, sau să stea de vorbă cu băieţii despre apropiatul meci de hochei — ori mai bine, luînd cu el misterioasa telegramă, caseta şi cartoful zburător, să meargă la comitetul de partid. Pe neaştep- tate, neastâmpăratul telefon sună.

— Sergheev ? auzi Iura o voce necunoscută, bărbătească, răsunătoare şi parcă ironică.

— Da.

' — Ne este sortit să ne cunoaştem în curînd. Dum neata eşti un băiat curajos ?

— De ce, va fi ceva de care trebuie să mă tem?

| — Va fi, promise, vesel şi ferm, glasul.

— Dă-i drumul, surîse şi Iura, închipuindu-şi că cineva îşi rîde de el.

Deodată deveni atent. Dar dacă acest bas necunoscut are o legătură directă cu cartoful şi cu toate întîmplă- rile ciudate petrecute în ultima vreme ?

între timp, vocea continua :

— Cu forţa cum stai ?

— Potrivit.

— Se spune că ridici optzeci cu stînga. E adevărat ?

— Lanevoie ridic şi nouăzeci...

— Nu-i rău ! Dar ştii să deosebeşti contorul Geiger de maşina de scris ?

— Cred că ştiu... Pe Iura era greu să-l faci- să-şi piardă calmul.

— Există expresia : „om al hazardului", continuă vocea. Spune-mi, dumneata eşti un om al hazardului ? îţi plac surprizele, aventurile, riscul ?

— îhî ! se învoi Iura, ciulind urechile.

— O calitate este evidentă : eşti laconic. Aşadar, să ne

confruntăm ceasurile. Dacă nu mă înşel, este unu şi şaptesprezece minute ?
Vocea aceea necunoscută răsună neaşteptat de serios şi Iura îşi privi fără voie ceasornicul. Era unu şi douăzeci.
— Al dumitale o ia înainte, hotărî vocea. Cum te deplasezi dumneata ?
— Cum mă deplasez ? Nu înţeleg !
— Ce faci dumneata dacă ai nevoie ca din punctul A sa ajungi în punctul E ?
— Merg, spuse Iura şi, după ce se gîndi puţin, adăugă : pe jos.
— în cazul ăsta, te aştept exact peste douăzeci de minute pe strada Miciurin, numărul 11, etajul trei...
îndată se închise telefonul.
Iura puse la loc receptorul şi, nedumerit, ridică din umeri. Nu-i prea spiritual... Curioasă tragere pe sfoară. El se aşteptase că va fi ceva mai interesant. Şi, deodată, Iura îşi dădu seama că la nr. 11, pe strada Miciurin, la etajul doi, se afla Comitetul Orăşenesc al Comsomo- lului. Na-ţi-o bună ! Din ce în ce mai greu... Ce în- seamnă toate acestea ?
Dădu un telefon la comitetul orăşenesc. Receptorul fu ridicat de Vera Kurcenko, secretarul doi.
— Noroc ! Cine m-a chemat ? întrebă Iura.
— Nu ştiu.
Glasul părea ironic şi plin de reticenţe.
*— Păi atunci ce să fac, să mă duc ? întrebă cl, ne- înţelegînd, iarăşi, nimic.
— Ai grijă ! spuse Vera, foarte sever, şi închise receptorul.
Ei, asta era prea de tot ! Iura îşi privi din nou ceasornicul : trecuseră trei minute. Atunci vîrî cu o singură mişcare toate hîrtiile în sertar, puse în valijoara sa de hochei cartoful şi caseta, întoarse cheia în broască şi

ieşi în fugă din cameră, închcindu-şi din mers paltonul şi îndesîndu-şi căciula pe cap.

Ziua era mohorîtă, însă foarte caldă. Iura zbura, împrăştiind apa băltoacelor de pe trotuar, uitîndu-se în -fugă la ceasurile întîlnite rn drum.

In faţa intrării la comitetul orăşenesc se afla o maşină joasă, puternică, o ,.Săgeată", ultimul model. Iura trecuse deja înainte, dar ceva îl făcu să întoarcă capul : privi cu atenţie numărul

aproape albit de zăpadă... OA-72-11 ! Numărul maşinii care staţionase în faţa librăriei. Atunci în ea se urcase acel necunoscut. Acum în maşină.nu era nimeni. Iura o ocoli de jur împrejur, trase de mîner ; maşina era încuiată. El stătu puţin, apoi se depărtă de maşină şi se întoarse din nou. Nu-i venea să plece... OA-72-11... Ceva îi revenea în minte... Cartoful ! Ei bine, da : erau literele care mai rămăseseră pe cartof !

Lui Iura îi mai rămăseseră patru minute pînă la ora fixată, cînd urca scările casei cu două etaje, unde se afla Comitetul Orăşenesc de Partid, comitetul executiv orăşenesc şi Comitetul Orăşenesc al Comsomolului. Deci, urcă fără grabă la etajul doi.

Pe cînd trecea prin faţa redacţiei ziarului „Maiskaia pravda“, în faţă, pe coridor, se deschise zăngănind uşa de sticlă a cabinetului Verei Kurcenko şi în mtîmpi- narea lui veni, cu un mers uşor, de parcă ar fi dansat, un om care i se părea uimitor de cunoscut. Avea o faţă tînără, oacheşă, prelungă, şi o barbă bogată, de culoare închisă. Era fără doar şi poate un bărbat frumos prin înfăţişarea lui originală, strălucitoare, cu chipul ca de ţigan. Căciula de blană cu urechi şi-o trăsese aşa de jos, încît sprîncenele i se confundau cu blana aproape... De sub căciulă, rîdeau nişte ochi căprui, scînteietori. Avea o statură potrivită, dar uşurinţa şi zvelteţea pe care nu le putea ascunde nici chiar paltonul larg, îl făceau să pară mai înalt. Cînd ochii lui curioşi şi plini de veselie se întîlniră cu ochii lui Iura, acesta se opri în loc, fără voie.

— Sergheev ? Iura recunoscu îndată glasul gros şi sonor care răsunase în receptor. Dîndu-şi seama că nu s-a înşelat, omul întinse mîna : Ei, să trăieşti ! Eu sînt Andriuhin.

închipuiţi-vă că într-un loc cu totul obişnuit, pe coridorul umblat în lung şi în lat, unde sînteţi nevoit să veniţi zilnic, vă întîlniţi cu un om care vi se pare cunoscut, care vă întinde simplu mîna şi spune : „Bună ziua, eu sînt Lomonosov“ — şi vă daţi seama îndată că cel din faţa dumneavoastră nu e un omonim, o rudă îndepărtată, ci Mihail Vasilievici cel adevărat !... închi- puiţi-vă acest lucru şi vă veţi da seama ce a simţit Iura. Numele lui Ivan Dmitrievici Andriuhin era cunoscut în lumea întreagă, ca şi cel al lui Ivan Petrovici Pavlov sau a! lui Albert Einstein. Şi ca să-l întîlneşti uite aşa, pe coridorul Comitetului Orăşenesc al Comsomolului şi să mai şi auzi că-ţi spune pe

numele de familie, era, desigur, un miracol.

— Punctual. Curios. Da... Eşti un mujic voinic, spunea Andriuhin, examinînd cu plăcere umerii drepţi ai lui Iura, proeminenţi chiar şi în palton, capul său mare şi rotund ca o bombă de tuci, faţa lată, acum roşie, asudată şi cam buimacă. Iar eu sînt vechiul dumitale admirator ! Cînd cineva din tribuna de sud strigă tare „Hai, Tăuraşule !“, apoi să ştii că acel cineva care strigă sînt eu ! Joci admirabil ! Nu joci numai cu crosa, ci şi cu creierul.

Şi, luîndu-1 de braţ, Andriuhin îl trase cu o forţă neaşteptată pe Iura, care se opunea uşor, jenat vizibil şi neîndemînatic, în cabinetul Verei Kurcenko.

— îl voi lua îndată cu mine, declară Andriuhin, ajuns în cabinet. Deşi el se opune...

— Cum, se opune ? Vera se aprinse la faţă. Era limpede că e enervată şi tulburată nu mai puţin decît Iura. Dar ce, tu nu-ţi dai seama de încrederea ce ne-a fost acordară ? Academicianul Ivan Dmitrievici Andriuhin a venit personal aici pentru ca tocmai din organizaţia noastră orăşenească să aleagă un tînăr potrivit. Este o chestiune de onoare a întregii organizaţii comsomoliste a oraşului !

Andriuhin se strîmbă de parcă l-ar fi încercat, brusc, o durere de dinţi :

— Am glumit, draga mea, am glumit !... Totul este în ordine ! Dar de ce vorbeşti atît de oficial ? Şi dacă vreţi să fim prieteni, nu vă uitaţi la mine ca la un monument. Cred că-i destul de neplăcut să te simţi monument... Aşadar, plecăm ?

— Bineînţeles, Ivan Dmitrievici ! Vera ieşi de după birou, fără să se uite la Iura care nu scosese încă nici o vorbă. El, pur şi simplu, s-a prostit de bucurie ! spuse ea. Voi telefona la combinat ca să-i ţină cineva locul, deocamdată...

— Iertaţi-mă, dumneavoastră aţi venit cu „Săgeata" ? o întrerupse Iura.

— Da, răspunse zîmbind uşor savantul, privindu-1 ţintă pe Iura.

Abia în maşină, după ce ieşiseră din oraş, Iura răsuflă zgomotos şi gîngăvi :

— Scuzaţi-mă, Ivan Dmitrievici...

— Pentru ce, drăguţule ? întrebă academicianul, privindu-1

cu coada ochiului.

— Pentru că sînt aşa, ca un butuc... Dumneavoastră să nu vă gîndîţi...

— Ei, să nu gîndesc nu se poate, n-ai ce-i face !... Andriuhin îi făcu cu ochiul lui Iura: Ia să ne gîndim noi acum împreună la o chestiune.

— La care, Ivan Dmitrievici ?

— La una despre care nu se poate vorbi decît în cuprinsul orăşelului nostru... Tu, în general, învaţă-te să-ţi ţii gura. Dar, şi mai bine, uită complet tot ce vezi. De altfel, te voi ajuta ţi eu să faci asta !

— Se poate, se învoi Iura şi, după ce se răsuci un timp şi oftă încurcat, scoase totuşi cartoful enigmatic şi îl întinse academicianului.

— Dumneata ştii, şopti acesta, aplecîndu-se spre urechea lu’i Tura : un adevărat miracol ! Dacă mi s-ar fi sous cu douăzeci de ani în urmă că aşa ceva este posibil, aş fi fost primul care l-ar fi luat în rîs pe oricine ! S-ar putea întîmpla ca în curînd şi dumneata să faci împreună cu noi asemenea minuni !

— Eu ? se miră Iura.

— După mersul ccrcctărilor, spuse cu un aer solemn Andriuhin, soseşte o clipă cînd savantul, ori constructorul, are nevoie de un experimentator, un om curajos, puternic, înzestrat cu ochi ageri, cu o voinţă de oţel. Despre ceea ce se va întîmpla în viitor, deocamdată nici nu îndrăznesc să visez...

Din nou Iura simţi o uşurare, ca o presimţire înaripată a fericirii... De data asta, ceva mai puţin încurcat, scoase din valijoara sa telegrama în care se spunea că „mările nu se supun decît cclor îndrăzneţi'‘ şi caseta care pînă de curînd îl chema stăruitor să se pregătească pentru întîmplări neobişnuite.-

La vederea acestor obiecte, ochii lui Andriuhin luciră vesel.

— Telegrama poţi s-o rupi sau s-o păstrezi ca amintire, rîse el, dar caseta înapoiaz-o. I-o strecor eu astăzi lui Paverman... Iată pe cine este interesant să-l sperii ! Pe dumneata nu te-a supărat festa pe care ţi-am jucat-o ?

El zîmbi timp de cîteva minute iluminat de un gînd tainic, compunînd, probabil, textul misivei de groază care va răsuna chiar la noapte, deasupra patului directorului Institutului

Fanteziei Ştiinţifice, care, deocamdată, nu bănuie nimic...
Iura îl urmărea pe Andriuhin cu o curiozitate veselă, mirare şi duioşie.

Nu se aşteptase de loc ca academicianul să poată face ştrengării ca un şcolar neastîmpărat. Cinstit vorbind, lucrul acesta îi plăcu lui Iura.

Academicianul îşi luă pe neaşteptate mîinile de pe volan, înaintea unui viraj destul de brusc. Ridicîndu-se fără voie în scaun, Iura se repezi înainte pentru a prelua conducerea. Maşina, fără doar şi poate, trebuia să intre în tulpinile aspre- ale pinilor uriaşi, dar, nu se ştie pentru ce, execută singură un viraj lin şi goni mai departe...

Iura ştia că Orăşelul Academic, unde erau situate institutele ştiinţifice ale academicianului Andriuhin, se afla undeva în mijlocul pădurii dintre Maisk şi Gorki. La început ei mergeau pe binecunoscuta şosea Gorki, o
5D
uriaşă autostradă de beton care, ca un fluviu, curgea printre cîmpiile cenuşii, printre satele cu acoperişuri roşii şi cu plasele de păianjen ale televizoarelor deasupra lor, pe lîngă crîngurile de brazi şi mlaştinile de turbă pe care păşeau, undeva, în depărtare, turnurile de transmisiune electrică, mîndrindu-se cu povara cablurilor, purtată cu demnitate.

Cam prin dreptul kilometrului 20, maşina, legănîn- du-se şi horcăind, se tîrî de pe şosea pe o bandă îngustă de beton ce dispărea în pădure. Judecînd după semnal, intrarea pe acest drum era oprită. Ei trecură pe sub semnalul de interdicţie şi se adînciră în pădure. Zgomotul neîntrerupt al şoselei, care ajungea aici ca un flux îndepărtat, se domoli, în curînd, cu totul. Erau înconjuraţi de nişte desişuri de nepătruns.

— Eu mă gîndesc cu ce ai putea să începi dumneata, vorbi Andriuhin. Ai în faţă o muncă foarte interesantă, dar în acelaşi timp foarte primejdioasă. Nu mă îndoiesc că te vei învoi, atunci cînd vei afla despre ce-i vorba. Dar în primele zile e mai bine să te acomodezi. Şi ca să nu te plictiseşti, antrenează-i pe hocheiştii noştri...

Iura căpătă deodată mai multă siguranţă de sine. Nu degeaba, în rîndul miilor de sportivi, era cunoscut sub numele de- Tăuraş. Faima sa de centru înaintaş cuprinsese întreg Maiskul, trecînd chiar dincolo de limitele oraşului. El zîmbi,

închipuindu-şi-i pe savanţi pe terenul de hochei. Andriuhin îi observă zîmbetul şi rîse în hohote, din toată inima.

— Da, da, chiar aşa o să şi facem ! Te voi duce direct la Institutul de longevitate. Cel mai tînăr jucător din noua dumitale echipă va avea cel puţin nouăzeci de ani, cît despre cel mai în vîrstă, acesta nu va avea mai mult de o sută şaptezeci...

Şi, după ce se desfătă îndeajuns, văzînd mutra încurcată a lui Iura, Andriuhin întrebă :

— Dar ia spune, după părerea dumitale, ce vîrstă am eu ?

Pe neaşteptate, Andriuhin îl înghionti pe Iura în coastă cu un pumn tare ca bolovanul, aşa încît acestuia
i se tăie pentru o clipă răsuflarea.

Lovitura îl convinse definitiv pe Iura că are în faţa lui un om încă tînăr. Titlul de academician însă, renu- mele mondial, faptul că nu văzuse încă numele lui Andriuhin în manualele şcolare, toate acestea îl făcură să facă un calcul fulgerător şi mormăi fără multă siguranţă :

— Patruzeci ? Patruzeci şi cinci ?

— Arăt oare chiar aşa de rău ? Andriuhiir frînă puţin maşina, privindu-se în oglinjoara aşezată pieziş. Minţi ! Minţi, tovarăşe Tăuraş ! Eu nu arăt decît de vreo douăzeci şi opt — treizeci ani ! Da !

— Dar barba ? mormăi Iura.

— Barba e pentru prestanţă ! Este, oricum, jenant ca un asemenea ţîngău să conducă trei institute, să poarte titlul de academician... El îl privi cu o şiretenie veselă pe Iura şi deodată strigă : optzeci şi şapte ! Asta-i !

Holbîndu-şi, ca în copilărie, ochii şi întredeschizînd gura, Iura îl privea buimac pe academician. Acesta opri maşina, sări brusc aproape de o porţiune bătătorită a drumului şi lăsîndu-se pe vine, în poziţia alergătorului la start, îl invită pe Iura :

— Ce zici ? Pînă la pinul de colo !

Şi, fluierînd haiduceşte în pumnul său de cremene, porni atît de voiniceşte din loc, încît Iura, care nu ştia. cum să se poarte în această neaşteptată întrecere, porni cu toată viteza^.. El îl întrecu pe Andriuhin abia aproape de finiş.

— Nu-i bine ! pufăi supărat academicianul, fără să se uite la Iura. Nu-i bine, nu ! După numai o sută de metri să ţi se taie

răsuflarea ! Dar rezultatul ? Aproape optzeci secunde ! De rîsul curcilor !

Tot pufnind, el alergă în trap - mărunt la maşină, bocănind greu din cizme. Iura nu mai riscă să-l întreacă, ci zîmbea cu prudenţă, simţind apropierea a ceva nelămurit, a unui vis sau a unui basm vechi, cunoscut. Acest bătrîn de optzeci şi şapte de ani, cu o barbă deasă, mătăsoasă, fără vreun semn de încărunţire, cu pielea alb-roz şi ochi strălucitori de tînăr, cu forţa şi supleţea unui sportiv, semăna cu un vrăjitor a cărui apropiere te interesa, dar te şi speria în acclaşi timp.

S2

în jurul lor, pădurea îşi schimba înfăţişarea. împrăştiaţi larg şi liber pe coline, copacii se adunau aici în rînduri drepte. Vreascurile şi frunzişul din anul trecut erau îndepărtare. Curînd, pe ambele laturi ale drumului începură să alerge nişte tufe scunde de măceş, în adîncul pădurii se zărea din cînd în cînd fie o clădire, fie un gard. Timp de cîteva secunde, Iura auzi un lătrat îndepărtat. El se uită la Andriuhin, dar acesta parcă uitase de el, adîncit în gînduri. După cîţiva kilometri claxonă de două ori şi o dată scurt şi porni mai departe. Iura privi fără voie la spidometru ; se depărtaseră de şosea cu nouăsprezece kilometri.

— Asta n-are nici un rost, spuse ca pentru sine Andriuhin şi îl privi fix pe Iura.

Supunîndu-se fără voie acestei priviri stranii, dar atrăgătoare, Iura a privit la rîndu-i timp de cîteva secunde pupilele negre ale savantului, fără să-şi dea seama că uita la ce s-a gîndit cu o clipă înainte. Cifra care-i trecuse prin creier parcă se volatilizase. Cînd savantul îşi luă privirea de la el, Iura zîmbi încurcat, crezînd că aţipise puţin.

— Iată că am şi sosit, zise Andriuhin şi, ‘tuşind mî- nios, opri maşina.

Lui Iura i s-a părut că printre tufe a zărit pe şosea ceva semănînd cu o motocicletă. Sărind de pe motocicletă, un om slab cu ochelari alergă spre ei cît îl ţineau picioarele, parcă temîndu-se să nu întîrzie la aterizare. Tot • capul îi era bandajat, nu i se vedeau decît ochelarii.

— Profesore Paverman, semeni cu „omul invizibil", spuse Andriuhin îndată ce acesta ajunse lîngă maşină şi deschise gura.

— La dracu... la toţi dracii cu omul invizibil ! Moto- ciclistul abia îşi trăgea sufletul. Totul e pierdut ! Completă prăbuşire !

Totul e distrus ! Dacă n-ai văzut nici un idiot, Ivan Vasilievici, apoi uită-te la mine !

' Şi omul căruia academicianul îi. spunea profesorul Paverman, luă o poziţie destul de pitorească, mişeîn- du-şi capul înfăşurat cu bandaje, semănînd a turban ; de sub turban răzbăteau inele răzvrătite de păr roşcat.

53

— Ce s-a întîmplat ? întrebă cu o veselă curiozitate Andriuhin.

— Ce s-a întîmplat ? Paverman, după ce îşi îndreptă ochelarii, începu numaidecît să se agite şi chiar făcu încercarea de a intra în maşina închisă. Oare nu vi s-a raportat ?

— Nu.

Eliberîndu-şi de sub bandaj buzele groase, arse, Paverman le apropie de urechea păroasă a profesorului şi oftă puternic :

— Lui Detka i-e rău !

Mîinile lui Andriuhin, care stătuseră liniştite pe volan, îndată se strînseră pumn, iar ochii i se întunecară :

— Ceva serios ?

— Nu ştiu. Cel mai bine e să-l vedeţi singur... E neliniştit. Are în ochi o rugăminte, aproape o implorare... Mucoasele i s-au înroşit şi s-au îngroşat. Scaun n-a avut...

Andriuhin începu să coboare din maşină, dar, obser- vîndu-1 pe Iura, trase o înjurătură.

— Voi pleca pentru o oră. Rămîi pe scaunul de dinapoi. Maşina te va duce unde trebuie.

El nu dădu nici o atenţie privirii alarmate a lui Iura şi trînti portiera. Apoi, vîrînd rnîna prin crăpătura de deasupra parbrizului, trecu cu palma pe căptuşeala interioară şi maşina, fără şofer, fără orice conducere vizibilă, porni, cu un „aer“ calm şi preocupat. Apăsînd nasul de geam şi nehotărîndu-se nici să ţipe, nici să răsufle, Iura observă cum Andriuhin şi cu Paverman se aşază în aparatul semănînd cu o motocicletă...

Pentru orice eventualitate, Iura hotărî să deschidă uşa laterală ca, în caz de pericol, să poată cel puţin să sară. Dar oricît se strădui, uşa nu se deschise. Atunci e! trecu iute, aproape căzu pe scaunul din faţă şi puse mina pe volan. Volanul însă, ca fermecat, se mişca singur, unde trebuia. încetul cu încetul, Iura începu să-i vorbească maşinii ca unei fiinţe vii.

— Ascultă, cum vine asta, ai ? mormăia el speriat. Viraj ! urlă

Iura, dar maşina făcu singură, uşor şi lin, un viraj destul de rapid. Ah, drăcia dracului ! Bravo... Asta model !

Convorbirea cu maşina, care începuse sa capcte accente lirice, se întrerupse brusc : maşina se opri. îndată se auzi un ţăcănit uşor şi portiera se deschise, exact în partea în care stătea Iura. El cobori aidoma unui prinţ dintr-o ţară fermecată. Maşina viră şi plecă, demonstrînd o completă independenţă.

în faţa lui Iura însă n-au apărut nici cei treizeci şi trei de voinici şi nici căsuţa pe picioare de găină. Maşina îl debarcase pe o platformă, în faţa unei case obişnuite, semănînd foarte mult cu o jucărie uriaşă din pomul de Anul nou. Deşi afară era cald, prea cald pentru luna februarie (3—4 grade plus), era totuşi februarie : în jur era zăpadă, cam cenuşie e adevărat şi poroasă ca o brînză, dar totuşi zăpadă. Iar casa, lucind dulce cu faţetele tăiate dintr-un material care avea aparenţa a ceva cald şi chiar gustos, înota toată într-o împletire deasă de viţă de vie sălbatică, hamei şi trandafiri... Iura se apropie cu paşi nesiguri de casă. Abia ajungînd în imediata ci apropiere, el se convinse că atît trandafirii, cît şi hameiul şi viţa de vie se aflau înăuntrul unei mase transparente, invizibilă cu ochiul liber, masă ce părea imponderabilă, din ea erau confecţionate faţada şi galeriile uşoare cu forme aerodinamice.

— Polieter stratificat, auzi Iura un glas chicotind satisfăcut. Eşti nou aici ?

— Da, se grăbi el să răspundă, uitîndu-se în jur.

Niciodată încă nu s-a simţit în aşa măsură un începător.

în faţa lui se afla un om solid, cu obrajii roşii şi părul tuns scurt. Era fără pălărie şi purta un pulover gros. Schiurile lui se odihneau lîngă o bancă de un violet fin, fragilă de parcă ar fi fost făcută din petale de gladiolă. Să te aşezi pe ea ţi se părea ceva tot atît de nefiresc ca şi dacă te-ai aşeza, să zicem, într-un strat de flori. Cu toate acestea, tot rîzînd de Iura, schiorul se tolăni liniştit pe această bancă.

— Uite, pot să-ţi explic ce e aceia polieterul stratificat, spuse el pe un ton satisfăcut. Bineînţeles, astăzi toată lumea e lămurită, eu însă, ştii, m-am apucat se

rios de ştiinţă abia în ultimii cinci-şase ani... Despre structura

moleculară crcd că ai auzit ?

Zîmbmd cu condescendenţă, Iura aprobă dînd din cap.

— Dumneata să nu te jenezi ! spuse cu seriozitate schiorul. Aici se întîlnesc oameni care cunosc totul cu aproximaţie, iar despre moleculă ştiu că e ceva foarte mic, dar totuşi, ceva mai mare decît un atom...

Iura, pentru a doua oară, se grăbi să-l asigure pe acest tip caraghios că ştie cîte ceva despre moleculă.

— Cunoşti şi polimerii ? continuă schiorul, uitîn- c'u-se mereu la Iura.

— Dacă nu mă înşel, spuse Iura împăciuitor, polimerii sînt nişte molecule chimice gigantice. Ele se formează din zecile de mii de molecule simple, unite consecutiv unele cu altele în urma unui proces chimic. Aceasta există în programele şcolilor.

Schiorul îl examină cu atenţie pe Iura, dîndu-se chiar cu un pas înapoi :

— Iartă-mâ, te recalifici şi dumneata ? îţi alegi o nouă profesiune ?

— Pentru ce ? se miră Iura. Eu lucrez la Combinatul chimic şi, bineînţeles, am o oarecare idee despre aceste lucruri...

— Eşti inginer ?

— Nu încă. Deocamdată învăţ... Mărturisesc că mă interesează foarte mult cibernetica, teoria mecanismelor c!e calculare electronică.

— Studiez şi eu, mărturisi la rîndul său schiorul. De curînd, la seminar am prezentat un referat în legătură cu materiale polimerice. Aceasta e slăbiciunea mea. Şi, după ce tuşi, el începu : Din polimeri, aceste miraculoase molecule gigantice, se face orice. Masele plastice înlocuiesc toate metalele nefieroase : arama, nichelul, plumbul, aurul, tantalul, orice vrei. Ele înlocuiesc deasemeni orice oţeluri rezistente la temperaturi mari şi la acizi, orice acoperire anticorozională, ele înlocuiesc cauciucul, lîna, mătasea, bumbacul. O fabrică obişnuită de fibre sintetice produce anual treizeci şi cinci mii tone fire toarse, tot atît cît dau douăzeci de

milioane de oi cu lînă fină. De altfel, nici nu există o eaie care să dea fibre de calitatea celora produse de fabricile chimice moderne. Avioanele sînt confecţionate aproape în întregime din mase plastice. Pînă şi în „TU-104“, strămoşul avionului modern,

se numărau peste o sută douăzeci mii piese din masă plastică şi sticlă organică. Astăzi masele plastice înseamnă : conducte de apă, case, avioane, vase de orice tonaj, îmbrăcăminte, strunguri, încălţăminte şi cauciucuri de automobil. Cu mase plastice au început să fie reparaţi oamenii.

Uitîndu-se la schiorul cel sîrguincios, Iura abia îşi putru ascunde un zîmbet.

— Nu mă crezi ? exclamă interlocutorul său, revoltat. Şi totuşi din mase plastice speciale, de multă vreme sînt fabricate piese ale organelor interne ale omului, înlocuind organele bolnave, uzate. Eu însumi am aorta artificială ! Şi el se izbi mîndru cu pumnul în cavitatea toracică. La noi în munţi am cunoscut un ovn căruia i s-a făcut un esofag nou din masă plastică, iar în oraşul nostru vei vedea oameni cu mîini sau picioare artificiale, sensibile la căldură, frig, lovituri !

— Dumneata locuieşti de mult aici ? întrebă Iura.

— Merg pe al şaselea an... înainte vreme am păscut peste o sută de ani oile în ţinutul Stavropol, le dădeam oamenilor lînă bună naturală şi eram mîndru do aceasta. Aceea a fost prima mea viaţă. Acum începe alta. Am hotărît să devin savant, să fabric lînă sintetică, mai bună decît cea naturală...

— Dar această bancă, întrebă Iura, lăsîndu-se cînd pe un picior, cînd pe celălalt, dar tot neîndrăznind să se aşeze pe banca transparentă, e şi ea tot din masă plastică ?

— Sînt straturi de fire de sticlă şi straturi de masă plastică de polieter amestecate, declară schiorul, bătînd cu palma banca, de care atîrnau frunze de arţar de culori aprinse. E mai tare ca oţelul, dar de şase ori mai uşoară. încearcă ! Nu arde, nu se scufundă...

Iura se apropie, ascultător, puse nuna pe bancă şi deodată o ridică în aer cu schior cu tot.

— Hei, dumneata ! zbieră acesta. Mai uşurel i

Alarmat el însuşi de această scamatorie, Iura lăsă
cu băgare de seamă banca pe zăpada.

— Eşti şi dumneata dintre ciobanii bătrîni ? întrebă schiorul supărat. Se înţelege. Dar în ce an te-ai născut ?

— Am douăzeci şi doi de ani. Aproape un sfert de veac...

— Da, pari într-adevăr tînăr, se învoi schiorul. Şi în realitate ?

— Pe cuvînt de cinste că am douăzeci şi doi, mormăi Iura

nehotărît.

— Cum ai nimerit aici ? se înfurie serios schiorul. Ce faci dumneata aici ?

— M-a adus Ivan Dmitrievici Andriuhin, se grăbi sa-i explice Iura.

Omul cu pulover îl examină cu atenţie pe Iura, pă- rînd că vrea să se încredinţeze că acesta spune adevărul.

— Vei lua parte la experienţe… Am auzit !… E lăudabil, încuviinţă el. Haide să-ţi arăt camera dumitale.

Ei se apropiară de peronul larg, care părea că e modelat din spumă de mare. în luciul treptelor, în interiorul masei elastice, într-o horă pestriţă s-au cristalizat flori de cîmp, ierburi, greieri şi libelule. Iura sări peste trepte, căutînd să nu calce pe petale. Uşile s-au deschis fără zgomot şi ei au intrat în holul alb ca ză- pada, înalt, plin de miresme de ierburi, parcă pardosit cu coajă proaspătă de mesteacăn. Tavanul părea un cort, împletit din coarne de mesteceni şi brazi tineri, în spatele cărora se zărea cerul albastru. Din mase plastice era făcut totul : mobila, perdelele, feţele de mese, abajururile, vesela. Aerul albastru-auriu, străpuns de razele jucăuşe ale soarelui, deodată l-a făcut pe Iura să uite cu totul de ziua cenuşie, umplîndu-şi sufletul cu senzaţia fericită a unei bucurii văratice.

— Lucrul cel mai interesant din această casă îl vei afla mai tîrziu, spuse schiorul cu gravitate. Se vedea că ar fi vrut foarte mult să spună, dar se abţinea. Da, pe vremea mea nu era nimic asemănător...

Şi, fiindcă Iura, tot privind cu lăcomie în jur, participa la conversaţie, el adăugă cu modestie :

— Sînt doar de o vîrstă cu Alexandr Sergheevici puşkin…

Iura parca fu izbit în cap. Cu senzaţia certă că este pe cale de a înnebuni, holbă ochii la schiorul spătos. Acesta nu se supără.

— Da, da ! Nu mă crezi, desigur ! Controlează, numele meu este Dolgov Andrei Ilarionovici… îţi spune aici oricine. Anul de naştere : 1799. Atît că Alexandr Sergheevici s-a născut la 26 mai, iar eu ceva mai devreme, da, mai devreme, la 17 februarie… Uite aşa ! Şi ar fi putut să se afle chiar Alexandr Sergheevici aici, dacă n-ar fi fost haimanaua aceea de Dantes…

Camera destinată lui Iura îl cam tulbură : era de un albastru fin şi iluminată liniştitor, ca o scoică transparentă. Iura nici nu

apucă să privească în jurul său, cînd, deasupra unui birou comod, pe care erau o maşină de scris şi un magnetofon, văzu un dreptunghi luminat, argintiu, care se dovedi a fi un ecran mare. De pe ecran îl privea vesel, mîngîindu-şi barba, Ivan Pmitrievici Andriuhin.

— îţi place ? întrebă acesta calm, firesc, de parcă se afla în cameră. Bună ziua, Andrei Ilarionovici... Schiorul salută respectuos. Condu-1, te rog, pe tînăr la Institutul de cibernetică... Iar cu Detka totul e în regulă !

CAPITOLUL V

HOCHEIUL ÎN ORĂŞELUL ACADEMIC

în clădirea sumbră, semămnd întrucîtva cu o cetate străveche, avînd pe uşă tăbliţa „Institutul de cibernetică", Andriuhin, zîmbind ca de obicei, îl înştiinţa pe lura că ar dori să organizeze în ziua aceea un meci de campionat între două institute. Echipa decolaboratori ai acestui institut va fi condusă de Andriuhin însuşi, iar echipa bătrînilor, de lura.

— Iar pe dumneata te vom ruga să arbitrezi, spuse Andriuhin, adresîndu-se gigantului tăcut cu faţa indiferentă, roz. Ai ceva împotrivă ?

Omul se înclină în tăcere.

Ieşind din clădirea institutului, lura se aştepta în fiecare clipă că va fi martorul unor noi, enigmatice şi bizare întîmplări. Prea îl buimăcise întîlnirea cu omul de o vîrstă cu Puşkin. Nu se întîmplă însă nimic deosebit. Oamenii pe care îi întîlnea îl salutau cu multă simpatie. Şi aici erau mulţi simpatizanţi ai hocheiului, ca şi în oraş. Oamenii necunoscuţi zîmbeau vesel, se băteau pe umăr, îşi strîngeau cu putere mîinile. Se vede că toată lumea aflase de acum de competiţia care trebuia să aibă loc :

— Bună ziua, Sergheev ! îmi pare grozav de bine că eşti aici, declară un tînăr necunoscut, slab şi iute ; ochii săi vioi, ironici erau luminaţi de o sinceră satisfacţie. Că doar de la televizor te cunosc demult, UTT măresc toate meciurile la care iei parte dumneata.

lura ridică uşor din umeri....

Către seara acelei zile, care i s-a părut extrem de scurtă, lura se încredinţă că membrii Institutului de longevitate, printre care

într-adevăr nu era nici unul mai tînăr de nouăzeci ani, sînt în stare să joace hochei. Mai

mult dccît atît : el ajunse la concluzia că aceşti bătrîni i-ar fi dat cam mult de furcă şi unei echipe renumită cum e „Chimia" din Maisk.

Seara însă, cînd văzu pe cine scoate pe gheaţă academicianul Andriuhin, speranţele lui Iura în victorie scăzură mult. împotriva bătrînilor au ieşit nişte atleţi la fel de laţi în umeri şi roşii în obraz ca şi uriaşul pe care Andriuhin îl invitase să arbitreze. Prin deprinderi, mers, statură, ei semănau în chip uimitor unul cu altul. Printre spectatori şi chiar printre jucători a trecut un zvon neînţeles pentru Iura...

La început totul mergea ca la un joc obişnuit. în tribune şi pe bănci era întreaga populaţie a orăşelului. De acolo, din întuneric, ca totdeauna, porneau strigăte, cînd ameninţătoare, cînd de îndemn. Deasupra patinoarului încărunţit de sclipirile de mercur ale becurilor puternice, către seară s-a lăsat ger, aerul se făcu înţepător şi.... gustos. Ieşind pe gheaţă, Iura, îmbrăcat în puloverul larg, înflorat, simţi obişnuitul entuziasm. Ii făcea plăcere şi faptul că cei de aici îl cunoşteau. Spectatorii au întîmpinat apariţia lui Iura cu strigăte de bucurie :

— Ser-ghe-ev !... Tă-u-ra-şul !...

Echipele se aliniară, răsunară saluturile reciproce. Cîtid Iura şi cu Andriuhin veniră la arbitru ca sa aleagă terenul, pe Iura îl miră faptul că acesta, în timp te punea întrebările de rigoare, plescăia puternic din limbă. Şi mai mult se miră Iura cînd Andriuhin, cu o grijă părintească, apropiindu-se de arbitru, îi îndreptă gulerul puloverului după care conducătorul jocului vorbea fără să mai plescăie.

Iura reuşi relativ uşor să se strecoare pînă la poarta adversarului chiar din primele secunde ale jocului. El trimise pucul, sigur că înscrie primul gol. Portarul însă era la locul lui, crosa pusă la timp respinse cu îndemî- nare pucul, trimiţîndu-1 în colţul din stînga al terenului. Jocul a început...

în încăierarea de la margine, Iura încercă procedeul 'de forţă. îi făcu însă impresia că se izbeşte de un zid. Nici un răspuns la izbitură şi totuşi senzaţia de completă impenetrabilitate. Pentru a doua oară Iura în

cercă acelaşi efect... întîlnea, în fiecare adversar, un zid de fontă, fără nici un semn de viaţă şi nu un umăr omenesc, în stare să cedeze. Asemenea putere încă nu-i fusese dat să întîlnească ; îl mira faptul că giganţii aceştia nu întrebuinţau mijloacele de forţă. în curînd însă Iura observă că echipa giganţilor juca în general slab. Este adevărat că ei respingeau cu o precizie de invidiat pucul, îl pasau foarte bine între ei, dar la poartă trăgeau foarte rar şi, de obicei acolo unde era portarul. De aceea jucau fără succes deocamdată. Uneori se întîmpla ceva curios. îndată ce reuşeai să interceptezi o pasă, giganţii parcă se pierdeau. Acel ce trimitea pucul parcă rămînea prins de gheaţă, fără să poată să-şi dea seama de cele întîmplate. Acela căruia îi era adresat pucul avea o comportare şi mai stranie : el îl căuta cu crosa ca un orb, deşi pucul se depărtase de mult... Numai Andriuhin, care juca cînd în apărare, cînd la înaintare, aducea în joc o adevărată însufleţire sportivă.

Singurul într-adevăr uimitor era portarul giganţilor. Se părea că în poarta lui este imposibil de pătruns. Iura, care cunoştea bine metodele de joc a celor mai buni portari ai Uniunii, îl privea pe portarul lui Andriuhin ca pe un miracol.

La un moment dat, Iura, sărind peste crosele apărătorilor ce îi veniseră în întîmpinare, s-a trezit de unul singur în faţa portarului. Golul era inevitabil. Pentru a-1 face de nerespins, Iura ridică brusc crosa către dreapta, trimiţînd în acelaşi timp pucul cu patina în colţul stîng al porţii. Un asemenea puc este imposibil de apărat. Portarul însă a izbutit. Apoi, ceea ce l-a uimit pe Iura era că portarul nu se agita în faţa porţii, nu agita din crosă. Netrădîndu-şi cu nimic emoţia, el aştepta liniştit. Nu l-a intimidat faptul că Iura ajunsese în faţa porţii, iar apărarea rămăsese undeva în urmă. La momentul oportun portarul a respins cu sînge rece pucul.

Scorul fu deschis de echipa lui Andriuhin. Cu cîteva minute înainte de încheierea primei reprize, unul din atacanţii săi trimise pucul în poartă cu o forţă extraordinară, îneît portarul, care încercase să reţină purul.

care venea pe sub bara de sus a porţii, nu putu să facă acest lucru şi chiar scoase un ţipăt de durere. Iar pucul pătrunse cu atîta putere în poartă, îneît aproape că rupse plasa.

Prima repriză se încheie cu scorul de 1 : 0. Andriuhin, cu

echipa sa, rămase lîngă mantinelă. El examina cu grijă pe fiecare jucător în parte, le îndrepta puloverele, (nu se ştie pentru ce), înfăşurînd cu deosebită grijă fularele de la gîtul giganţilor. Iura cu jucătorii săi se duseră să se odihnească în micul pavilion ce le fusese rezervat.

— Eu m-am aşteptat la orice, dar la aşa ceva nu... auzi Iura glasul revoltat al unuia din apărătorii săi.

— De ce vă necăjiţi ? Că doar asta-i o minune, spunea un altul. Veţi vedea că noi vom pierde în favoarea lor.

j,. — Ei, ei, socoti de cuviinţă să se amestece Iura. Ce vorbe sînt astea ! Eu, personal, nu am de gînd să pierd...

— Asta nu depinde de dumneata ! strigă supărat primul. Se poate alcătui o echipă de campioni mondiali, dar şi ea va pierde.

— Vom vedea, spuse Iura cu asprime.

Abia a început a doua repriză şi prima linie de atac în frunte cu Iura s-a şi avîntat în joc. Se pare că Andriuhin şi atleţii săi nu s-au aşteptat la o asemenea presiune. Ei erau literalmente derutaţi, îngrămădiţi la poartă şi făceau greşeli după greşeli.

— Pucul ! urlau spectatorii, însufleţiţi de acest spectacol. Trimite pucul ! Presează !

De cîteva ori în spatele porţii lui Andriuhin se aprindea o steluţă roşie. Fiecare din sclipirile acestea nu erau mărturia vreunui gol, ci doar a nervilor slabi ai aceluia care aprindea becul, inutil...

Iura, cu tot mai multă iritare, se convingea că fără jocul nemaipomenit de virtuos al portarului, echipa lui Andriuhin ar fi suferit un complet dezastru. Cu portarul însă nu se putea face nimic. Era imbatabil. Iura încercă să-l împingă în poartă împreună cu pucul, dar din nou simţi că a dat peste zidul acela de netrecut, de aceeaşi neînduplecată forţă. Portarul nici nu s-a clintit.

între timp jocul se mută în zona de apărare a echipei lui Iura. De data aceasta, la poarta lor, clipele de încordare se succedau una după alta. Spectatorii erau în febră. Mereu se auzeau strigăte înăbuşite. Golul plutea în aer. în două rînduri şi-a salvat Iura poarta, reuşind să apere la timp în locul portarului agitîndu-se peste măsură. în a treia repriză, doi dintre jucătorii lui Andriuhin, ieşind drept în faţa portarului, în loc să trimită în poartă, începură să-şi paseze mingea unul altuia. Văzuţi din tribună ei

păreau nişte jucării trase de sfoară. Răsunară nişte hohote tunătoare. Apoi se auziră strigăte :

— Afară de pe teren !

— Nepricepuţilor !

Nu se ştie pentru ce strigau :

— Să vină profesorul Van Lan-şi ! Ajutor !

Cine era acest profesor şi ce legătură avea cu giganţii ?

Strigătele se pierdeau în hohotele de rîs, al căror sens Iura nu-1 pricepea şi era chiar gata să le ia pe seama sa. De altfel, cunoscuta tărie de caracter nu-1 trăda deocamdată ; el ducea lupta, ca totdeauna, calculat, inteligent, energic şi frumos. Bătrînii lui însă jucau din ce în ce mai prost. Se pare că nu se mai interesau de joc. Sau poate că obosiseră. în orice caz, ei nu puteau nici în ruptul capului să răzbată din zona lor. Iar un minut mai tîrziu veni deznodămîntul. Portarul zăcea pe burtă, întinzînd braţul cu crosa înainte, iar pucul, izbindu-se de plasă, căzu greoi pe gheaţă. Scorul deveni 2 : 0.

Mohorît, fără să se uite la partenerii săi, Iura începu de la centru. Şi deodată el văzu că jucătorul iui An- driuhin, aflat în faţa sa, zîmbeşte. Zîmbetul era atît de nefiresc, încît abia acum îi veni lui Iura în minte cît de mult seamănă adversarii săi cu acele înalte, rumene manechine care sînt expuse în vitrinele magazinelor universale. El se uita la ceilalţi jucători ai lui An-driuhin. Ei zîmbeau cu toţii cu acelaşi zîmbet lipsit de viaţă, arătînd nişte dinţi superbi... Iura nu se simţi în apele lui. El îşi aminti de senzaţia fie a unei stînci,

fie a unui metal, care îi apărea la fiecare ciocnire cu jucătorii lui Andriuhin. îl fulgeră pentru o clipă un gînd nebunesc : acestea nu sînt fiinţe vii ! Dar daca sînt nişte păpuşi învîrtite cu cheia, atunci cum joacă ele hochei ? Cum reuşesc să reacţioneze la fiecare mişcare a adversarului ? Cum de fac tot ce fac şi jucătorii vii, adevăraţi şi apoi portarul lor apără în aşa fel poarta, cum n-ar fi putut s-o facă nici un jucător viu din lume ?

Dar mai întîi de toate, sînt ei fiinţe vii, sau ba ? Iura hotărî să se convingă de acest lucru imediat. El ştia că va fi numaidecît scos de pe teren şi totuşi, ne- maifiind în stare să suporte chinuitoarea incertitudine, el, prefăcîndu-se că încearcă să ajungă la puc, vîrî crosa între picioarele jucătorului lui Andriuhin care venea dintr-o parte... îndată se auzi fluieratul arbitrului care

conducea admirabil jocul. Lovitura a fost atît de puternică, încît din cauza ei n-a căzut numai jucătorul lui Andriuhin, ci şi Iura. Primul care a sărit în picioare a fost atletul cu obrajii roz care continua să zîmbească cu încăpăţînare, întinzîndu-i lui Iura mîna cu enor- ma-i mănuşă. Iura apucă această mînă, dar tot JIU în-ţelese nimic. Era ca toate mîinile: parc.ă era chiar caldă...

„Ce aiureală !... Era cît pe ce să-mi pierd capul, mormăi Iura, cu sentimentul cu care strămoşii noştri spuneau : „Amin, amin, piei, satana'[1]. Ce mi-a venit în cap ? Sînt băieţi ca toţi băieţii...“

Zîmbetele mecanice însă îl făceau să nu se simtă în apele lui. Figurile jucătorilor lui Andriuhin aveau un aer de-a dreptul sinistru. Şi, 111 general, mereu, mereu părea cuprins de o teamă sălbatică, cînd îi revenea gîndul că, totuşi, adversarii nu sînt oameni...

Tocmai în această stare fiind, Iura se dădu în lături, nu se ştie din ce cauză, tocmai în faţa porţii sale, fă- cînd loc la doi jucători care înaintau vertiginos spre el. O clipă mai tîrziu o ruşine fierbinte îl cuprinse ca un val lipicios, dar era prea tîrziu, scorul deveni 3 : 0. Echipa Institutului de longevitate pierdea teren şi se pare că era de prevăzut un scor fabulos... Cu mare

greutate, apărîndu-se fără vlagă, a menţinut pînă la sfîrşitul celei de a doua reprize scorul de 3 : 0 şi, cu capul lăsat în jos, în şuieratul şi huiduielile mulţimii care se împrăştia, jucătorii dispărură în vestiarul lor. Atleţii cu obrajii roz rămaseră iarăşi pe gheaţă, iar împreună cu ei, grijuliul Andriuhin.

— Dumneata nici pînă acum nu te-ai dumirit ? îl întrebă pe Iura, supărat, portarul său, îndată ce păşiră pragul. Tot mai ai de gînd să cîştigi ?

— Da, răspunse Iura, de altfel cam mohorît şi fără prea multă siguranţă.

Restul jucătorilor, care mormăind, care glumind vesel, dădeau din umeri, ascultînd discuţia lor. Unul din ei îi arunca din cînd în cînd priviri compătimitoare lui Iura, făcînd o socoteală în gînd.

— Cu cine ai jucat dumneata ? continua portarul.

— Cu o echipă slabă a unor tineri voinici, de care am fi dispus lejer dacă n-ar fi fost portarul lor, răspunse Iura.

— Nu cumva vrei să spui că pierzi din cauza mea ? sări cu

gura portarul echipei lui Iura.

Iura se grăbi să-l liniştească.

— Atunci să ştii, copilul meu, declară cu bunătate portarul care împlinise foarte de curînd o sută de ani, că pentru prima oară în istoria nu numai a hocheiului, ci, ceea ce e cu mult mai important, în istoria ciberneticii, astăzi pe terenul de hochei a Orăşelului Academic. împotriva oamenilor vii în toate cele trei reprize au jucat ni$te dispozitive superbe, aranjate în formă de oamen:'--

— Cum ai spus ? întrebă Iura. Aranjate ?

— Ei bine, da. Şi ce te miră ? Ar fi timpul să ne deprindem şi cu altele mai ceva... Se spune că unul din elevii canadieni ai lui Andriuhin, foarte talentatul Lyonel Kregs, a populat în mările de Sud aproape două insule cu broaşte ţestoase mecanice... El le-a dat maşinilor sale forma de broaşte ţestoase. Aceasta nu are nici o importanţă...

— Nu are importanţă ? repetă Iura.

— Cîtuşi de puţin ! Are importanţă doar specializarea, adică programul propus maşinii. Se înţelege că

m

oricare din jucătorii care ne-au înfruntat este în stare să efectueze cu o iuţeală uimitoare şi calculele cele mai complicate, înlocuind unul singur o sută de matematicieni dintre cei mai calificaţi... Astăzi însă ci au lucrat după un alt program. Ei au jucat hochei.

— Asta am văzut-o ! strigă Iura. Dar cum ? Cum ? Eu înţeleg că o maşină poate să se mişte, poate să conducă pucul cu crosa. Eu însumi alegeam soluţiile hotă- rîtoare cele mai simple. Dar în hochei este necesar să ici hotărîri instantanee din zecile de soluţii posibile şi neaşteptate. Şi doar am văzut şi eu că aceste, cum spui dumneata, maşini, luau aceste hotărîri singure ! Singure l înseamnă oare că ele ştiu să raţioneze ?

— O, nu !... Andriuhin a ştiut să alcătuiască un program formidabil, iar maşinile poate că l-au perfecţionat chiar... Nu pricepi ? Curios... Am auzit că pe dumneata te interesează cibernetica... Ei, ce să-i faci, dumneata va trebui să mai înveţi serios. Deocamdată îţi recomand să cugeţi la aceea că operaţiunea cea mai complexă, care pretinde sute şi mii de diverse operaţiuni, poate fi „introdusă*[1] în maşină sub forma unui lanţ de cea mai simplă alegere de „da“ şi „nu“ pentru

fiecare operaţiune. Aceşti „da“ şi „nu“ pot fi extrem de mulţi şi ei se pot succeda cu o iuţeală extraordinară. Fiecărui „da“ şi „nu“ îi corespunde un anumit semnal în maşină, să zicem, un semnal electric, care provoacă o acţiune, o reacţie...

— Ascultă, mie mi se pare că am găsit ! exclamă în acest moment jucătorul, care îl privise pe Iura cu un interes compătimitor şi nu pierduse speranţa să cîştige. Nu am timp să explic, căci e timpul să ieşim pe teren, dar te rog să mă urmăreşti cu stricteţe şi să loveşti pucul îndată ce eu voi face o mişcare falsă. Poarta o vom ataca împreună !

Iura dădu din cap, deşi nu mai credea că vor reuşi să înscrie măcar un gol.

Fură întîmpinaţi de veselul, ironicul zgomot al tribunelor. De undeva apărură nu numai cîrîitoare şi armonici de gură, ci şi baloane — drăcuşori „pleacă- pleacă“, urmărind cu chiţcăitul lor respingător toate mişcările echipei lui Iura. Cxnd, în schimb, au ieşit pe

ghwţS jucătorii echipei lui Andriuhin, aceştia fură salutaţi cu aplauze şi de răgetul tunător a două trompete de alamă, aduse de la club de şugubeţii entuziaşti. In- vîrtindu-se brav, în mijlocul terenului, Andriuhin saluta cu amabilitate exagerată pe cei din tribune. Deodată lui Iura îi veni în gînd o idee simplă ; că toţi aceşti oameni grozav de ocupaţi şi, probabil, foarte obosiţi, se distrează şi se recreează de minune în această seară. Se simţi mai uşor şi restabilit.

— Nu-i nimic, nu-i nimic, mormăi jucătorul care născocise ceva. Le vom dovedi numaidecît că oamenii, ştii, sînt oameni...

Totuşi, cînd a început jocul, Iura nu putea să se debaraseze de o senzaţie stranie de groază. Mişcînd cu în- demînare din picioare, agitînd în aer sau făcînd să alunece crosa, zîmbind şi chiar îndemnîndu-se prin strigăte unii pe alţii, ferindu-se sau răzbătînd înainte, veneau spre el nişte maşini cu chip de om... Pentru o clipă îi veni groaznicul gînd că toţi cei de aici sînt artificiali : atît spectatorii cît şi bătrînii săi şi Andriuhin însuşi. Că toţi nu sînt decît nişte maşini monstruoase inteligente... Cu un efort de voinţă însă Iura se scutură de acest coşmar... Iar un minut mai tîrziu jocul îl atrase în ritmul lui drăcesc.

— Dă-i drumul ! Dă-i drumul ! urlau cei din tribune, salutîndu-i cu vădită ironie pe Iura şi partenerul lui, care, fără

prea multă greutate, răzbătură pînă la poarta adversarului şi se frămîntau în faţa ei, neştiind probabil ce să întreprindă contra imbatabilului portar. De vreo patru ori ocoliră poarta, jucîndu-se între ei cu pucul şi chiar încercînd să tragă, făceau mişcări false îndemînatice, portarul însă rămînea stană de piatră.

Deodată se aprinse becul roşu ! In tribune răsună o explozie de rîs, rîsul însă se potoli repede, becul nu se stingea ! Era gol, un gol adevărat, un gol deplin, convingător, neîndoielnic, clasic şi irezistibil ! Şi atunci, dîndu-şi seama, în sfîrşit, că imbatabilul portar al lui Andriuhin a fost învins, tribunele parcă au înnebunit. Zecile de oameni, răsturnîndu-se unii pe alţii, se repeziră pe îngustul teren de hochei, i-au dat peste cap şi i-au dizolvat în masa lor pe jucători, au răzbătut pînă

la Iura şi nu se dumirise nici el încă bine în ce fel reuşise să bage pucul, cînd se trezi aruncat de braţe puternice în aer.

— Ura ! răsuna în jurul său, de data asta fără orice ironic, ci cu un sincer entuziasm. Ura, Sergheev ! Ura, Tăuraş.ul ! Asta mai zic şi eu lovitură !

Andriuhin reuşi pînă la urmă să restabilească, oricum, ordinea. El se apropie de Iura care îşi revenise după zborurile în sus şi, privindu-1 cu suspiciune, întrebă :

— Dumneata ai trimis pucul ?

— S-ar părea că eu, zîmbi Iura încurcat.

— Este ceva imposibil ! spuse aspru Ardriuhin. Pricepi, este exclus !

Iura dădu din mîini încurcat, privind îndărăt la jucătorii săi şi căutîndu-1 pe acela împreună cu care el fusese în faţa porţii, căutînd sprijinul său. Acela însă era în spatele tuturor şi, pe cît se pare, se ascundea.

în mijlocul tăcerii generale, Andriuhin se apropie de poarta sa, unde, imperturbabil, stătea şi zîmbea portarul care numai cu puţin înainte scăpase pucul şi, de la o depărtare de doi metri şi jumătate, cu o teribilă izbitură scurtă, trimise pucul în poartă. Cu o mişcare uşoară, parcă jucîndu-se, portarul respinse liniştit această lovitură de moarte. Unul după altul, tot mai cu putere, mai neaşteptat trimitea Andriuhin pucul ; portarul însă nu scăpa nici unul.

Andriuhin îl chemă pe Iura. Timp de cîteva secunde, din diferite poziţii şi distanţele cele mai mici, fără nici o apărare,

trimitea iura pucul, fără rezultat însă.

— Dumneata vezi că pucul nu se poate băga in poartă ! spuse Andriuhin mai bine dispus.

— Eu l-am băgat totuşi, susţinu cu încăpăţînare Iura, sprijinit de murmurul aprobator al spectatorilor.

— Arbitru, strigă Andriuhin, cam supărat, te rog să continui jocul !

De altfel, fluierăturile stridente care au urmat au fost chiar de prisos : spectatorii fugeau cît îi ţineau picioarele de pe teren, grăbindu-se să ocupe locurile şi să urmărească în continuare acest joc neobişnuit care a luat o întorsătură atît de neaşteptată.

,69

îndată după reluarea jocului, Iura cu partenerul său se treziră din nou în faţa porţii adversarilor. Acum ei nu se mai învîrteau pe lîngă poartă. Iura împinse pucul în colţul din dreapta, iar portarul, care totdeauna se afla la postul său, de data aceasta s-a repezit, nu se ştie de ce, în colţul stîng. Pucul alunecă în poartă şi se culcă modest în colţ sub plasă... Scorul deveni 2:3!

Muzicanţii-gornişti scoteau sunete asurzitoare, sălbatice, un soi de „marş al infernului[11]. Nu exista nici un singur spectator, chiar şi îngrijitele bătrînele curăţele de la Institutul de longevitate, care să nu fi urlat de entuziasm. în aer zburau pălării, şepci, căciuli cu urechi, fulare, iar cineva, într-un acces de extaz, a aruncat în sus chiar şi o pereche de galoşi. Căderea lor produse o acţiune de trezire şi atunci s-a făcut auzit glasul revoltat şi poruncitor a lui Andriuhin :

—Aceasta e împotriva regulilor ! Aşa nu se poate juca ! Eu am văzut totul !

Roşu de mînie, scuipînd foc şi pară, el se repezi la Iura :

—Binevoieşte a spune, dar numai cu glas tare, cu glas tare ! Ce ai trimis dumneata în poarta noastră ?

—Pucul ! răspunse Iura cu un aer nedumerit, încurcat.

El nu înţelegea nimic, ca şi majoritatea spectatorilor.

—Just ! Foarte bine ! spuse răspicat Andriuhin şi răsucindu-se pe neaşteptate pe patine, îl prinse de braţ pe partenerul lui Iura. Ei, dar dumneata ? Ce ai trimis dumneata ? Ai ? Dumneata ce ai trimis ?

Partenerul lui Iura mormăi ceva nedesluşit.

—Mai tare ! Mai tare ! porunci Andriuhin. Vrea să audă toată

lumea !

Tribunele printr-un urlet unit confirmară această cerere.

—Eu am aruncat o bucăţică de gheaţă... articulă în sfîrşit bătrînul, strîns cu uşa.

—Unde ai aruncat-o ?

—Zău că nu ştiu.

—Aha, nu ştii ? Foarte bine! Şi la primul gol dumneata ai aruncat de asemenea o bucăţică de gheaţă ?

—S-ar putea... N-am băgat de seamă.

— Şi nici atunci nu ştii unde ?

Dînd din umeri, bătrînul ridică cu hotărîre capul şi zîmbi ca un băieţandru care a făcut o ştrengărie, dar este încăpăţînat.

— Am aruncat-o în poartă ! Şi pe a doua de asemenea.

— Just ! urlă Andriuhin, apucîndu-1 de umeri şi aruncîndu-1 într-o parte. Dumneata ai făcut asta cu o fracţiune de secundă înainte ca Sergheev să trimită pucul ! Portarul, după cum e regula, respingea bucăţica dumitale de gheaţă, iar în timpul acesta pucul aluneca în poartă. Genială născocire ! Numai că aceasta este o încălcare a tuturor regulilor hocheiului.

— Cum aţi denumit dumneavoastră această promoţie ? întrebă îndărătnicul bătrîn, făcînd semn cu capul spre atleţii cu obrajii roz, care alergau pe terenul de hochei, bocănind din crose.

— Stepani, spuse Andriuhin.

— La jocul cu Stepanii dumneavoastră regulile vechi nu sînt bune de nimic.

—■ Aşa ? exclamă Andriuhin. Ei bine ! Atunci voi introduce şi eu reguli noi.

Şi, parcurgînd terenul, el se apucă cu o vădită mînie să aranjeze fularul fiecăruia dintre atleţii care zîmbeau cu încăpăţînare. îndată, în joc se petrecu o schimbare. Dacă înainte, în decursul întregii partide, ei se mişcau într-un ritm rapid, dar obişnuit pentru hochei, apoi acum ei începură să se agite pe teren cu o viteză de cel puţin o sută de kilometri pe oră. înlemnind de uimire, spectatorii nu reuşeau să le urmărească mişcările.

— Ei, ce-i ? spuse Andriuhin, în timp ce trecea pe lîngă Iura. Ai feştelit-o ?

— Acum dumneavoastră aţi pierdut definitiv, Ivan

Dmitrievici, spuse Iura compătimitor, uitîndu-se cu ochii săi limpezi la savant.

— Vom vedea ! Vom vedea ! spuse acesta cu neîncredere. începem !

Cu toată viteza extraordinară, jucătorii nu dădeau totuşi nici peste adversari, şi nici unul peste altul. De această importantă împrejurare jucătorii lui Iura s-au

convins îndată ce au ieşit pe gheaţă. Atunci ei au încetat să le mai dea giganţilor vreo atenţie. Sarcina lor consta în aceea ca în nici un caz să nu piardă pucul, în timp ce Stepanii se agitau, cu o viteză fulgerătoare, fără nici un rost pe teren, echipa lui Iurâ se strecura fără grabă pînă la poartă şi, servindu-se de metoda inventată de perechea lui Iura, băga un gol după altul. Scorul devenise deja de 7:3 în favoarea bătrînilor, cînd o voce, care în mod vădit nu avea nici o legătură cu hocheiul, dar era plină de o tragică revoltă, rupse tăcerea sinistră.

O figură roşcată, uscăţivă, coborî pe gheaţă şi, fără să ia în seamă dansul turbat a! jucătorilor şi trosnetul sec, ca nişte împuşcături, al pucului izbit de mantinelă, a alergat fluturînd o revistă multicoloră acolo unde Andriuhin, palid de încordare, încerca să-i organizeze pe ai lui pentru apărarea porţii, părăsind gîndul de a ataca...

— Terminaţi numaidecît cu acest spectacol de bîici ! zbieră omul cu revista, apropiindu-se în fugă de Andriuhin. Noutăţi serioase !...

— Pleacă, Paverman ! îl repezi cu răutate Andriuhin.

Paverman însă îl apucă de crosă şi Andriuhin fu silit fără voie să se oprească.

— Dacă ai născocit iarăşi că Detka e pe moarte... începu Andriuhin pe un ton ameninţător.

Profesorul Paverman, însă, î! întrerupse dînd din mînă cu nepăsaTe :

— Detka nu-i aşa nebun ca alţii... El doarme demult !

— Atunci ce s-a întîmplat, la naiba ?

— Aceea că, în timp ce Detka doarme, iar noi jucăm hochei, prietenii noştri de la filiala siberiană au predat cu succes raionului Alma-Ata doi giboni ! Gibonii se simt admirabil !

El fu auzit nu numai de academicianul Andriuhin, ci şi de cei ce se aflau mai în apropiere. Noutatea se răspîndi cu iuţeala

fulgerului pe stadion. Jocul încetă şi numai jucătorii lui Andriuhin au continuat să se agite pe teren, zîmbind mereu. Iura, care nu pricepea

nimic din toate acestea, se apropie stinjenit de Andriuhin. Cei dimprejur se îmbrăţişau, cîţiva inşi s-au sărutat cu Iura, care zîmbca cu un aer încurcat. Se vedea că se întmplase ce,va extraordinar, el însă nu putea să priceapă de ce călătoria a două maimuţe din Siberia la Alma-Ata a stîrnit atîta bucurie.

Prin radio se transmise dispoziţia lui Andriuhin : adunare generală, a doua zi, în sala de conferinţe a orăşelului. Hocheiul fu uitat, toată lumea nu vorbea decît de giboni.

CAPITOLUL VI
SALA DE CONFERINŢE

Dimineaţa, Iura abia ieşi în parc cînd îl zări pe profesorul Paverman alergînd spre el.

— La dumneata e cartoful meu ? strigă savantul.

Iura nu înţelese dintr-o dată despre ce-i vorba. Cînd însă îi restitui, în sfîrşit, renumitul cartof, împodobit cu literele „OA-181TFŞ" bucuria profesorului Paverman n-avea limită.

— El e ! Pe^cuvînt de cinste că e el ! S-a materia^ lizat ! Aproape şaizeci de kilometri ! A fost o experienţă de verificare, îi explică el lui Iura, cu ochii strălucind de fericire. Tot în cadrul pregătirilor pentru Experimentul principal. Am făcut această experienţă în condiţiile foarte grele ale tulburării magnetice a atmosferei. Instalaţia a funcţionat bine ! A rezistat !

Era limpede că profesorului Paverman îi vine să joace de bucurie şi că abia se poate ţine să n-o facă.

Cît despre Iura, acesta se gîndi cu mîhnire că nu pricepe nimic, că are cunoştinţe vizibil reduse şi că aici nu va putea lucra...

închizînd ochii de plăcere şi tot alintînd cartoful, Paverman continuă :

— Da, am ajuns la unele realizări... Am învăţat cîte ceva... în curînd vei vedea totul singur. Că doar dumneata ai venit ca să ne dai o mînă de ajutor !

Iura abia îşi stăpîni tentaţia de a pune cîteva întrebări. Ce va avea de făcut ? Cînd ?... El însă socotea că despre toate acestea îi va vorbi Ivan Dmitrievici An- driuhin şi că o va face la timpul potrivit.

O fată, purtînd sub braţ o lădiţă, trecu în fugă pe lîngă ei. Paverman o opri. Era asistenta lui.
74
■— Vrei să vezi o scamatorie ? îl întrebă el pe Iura, deschizînd lădiţa.
Acolo, într-un cuib din catifea de culoare deschisă, se afla un cartof la fel ca acela pe care Iura i-1 înmînase profesorului cu numai o clipă în urmă.
Zîmbind triumfător, Paverman îl privea pe Iura.
— Dar în ce constă scamatoria ? întrebă acesta nedumerit.
— Priveşte cu atenţie cartofii...
— Seamănă foarte mult. Ţinînd în fiecare mînă cîte un cartof, Iura îi răsucea în faţa ochilor. Mai rar aşa asemănare ! Aceleaşi scobituri, proeminenţe...
— Numără cîte ochiuri sînt.
— Uimitor ! Amîndoi cîte unsprezece. Asta zic şi eu asemănare !
— Asemănarfe ! pufni Paverman. Unul din ei, acela care era în lădiţă, este cel de control, artificial. Este o copie fidelă pînă la cele mai mici amănunte a cartofului adus de dumneata. Greutatea lor trebuie să corespundă pînă la o miime de miligrame. Nu vei găsi nici un fel de diferenţe... Cîte emoţii am avut din cauza acestui cartof ! Şi toate din cauza lor, din cauza acelor băieţi ! Că doar eu aproape că l-am ajuns pe Bubîr al dumitale şi cu ceilalţi. Dar ei mi-au scăpat, pur şi simplu, din mînă !
Către ora nouă dimineaţă marea sală ovală era plină. Liftul aducea aici, sub acoperiş, pe lucrătorii Orăşelului Academic. Acoperişul, tavanul şi pereţii, turnaţi din mase plastice semitransparente şi transparente, răspîn- deau lumina soarelui şi albastrul cerului. Din cauza aceasta, sala părea şi mai înaltă, şi mai largă. După dezgheţ se lăsase ger şi apăru soarele. Şi fiecare dintre cei ce intrau în sală părea cuprins pe neaşteptate de o senzaţie de bucurie, de un sentiment luminos, ca înaintea unui zbor fericit. De aici era foarte plăcut să priveşti la peria întunecată a pădurilor de la orizont, la cotiturile albe ale Irgei adormite, la albastrul luminos al cerului de iarnă, la vederea căruia păreai mai convins ca
75
niciodată că pămîntul este o corabie, iar noi nişte călători ai

Cosmosului care, din generaţie în generaţie, călătoresc» prin Univers.

în centrul unui grup mic se afla un om costeliv, în vîrstă. Faţa lui părea sculptată în fildeş vechi. Zîmbea prietenos din crăpăturile înguste ale ochilor, primind felicitări pentru jocul excepţional de reuşit al maşinilor sale în meciul de hochei disputat cu o zi înainte.

Era profesorul Van Lan-şi, creatorul uimitoarelor dispozitive raţionale, şeful Institutului de cibernetică şi unul din colaboratorii cei mai apropiaţi ai lui Andriu- hin. Ochii săi, acoperiţi pe jumătate de pleoape, dispăreau în reţeaua de riduri surîzătoare.

La ora nouă fix, la masa prezidenţială apăru Andriu- hin ; faţa îi era îngrijorată şi severă.

— Tovarăşi ! începu el. A sosit timpul să tragem unele concluzii, să apreciem în ce măsură sîntem gata pentru efectuarea Experimentului principal. Socotesc de asemenea util sa vă informez asupra ultimelor evenimente. După cum ştiţi, acum cîţiva ani guvernul a socotit necesar să aşeze aici, în pădurile de pe rîul Irga, cele trei institute cu numeroasele lor filiale, laboratoare şi toate celelalte, ceea ce formează complexul Orăşelului Academic. Statul a scos din pungă, pentru noi, aproape treizeci de miliarde de ruble.

Cu banii aceştia se putea construi un oraş mare, cum ar fi Harkovul. Toate acestea au fost făcute pentru ca noi sa realizăm un vis grandios, un vis, ca să zicem aşa, de proporţii naţionale. Noi lucrăm, după cum ştiţi, pentru a ajuta omenirea să termine odată pentru totdeauna cu ameninţarea războiului. Pentru a face ca războiul să fie imposibil ! Ni s-a spus : gîndiţi-vă şi născociţi ceva pentru ca oamenii să nu mai poată fi ucişi. Ca să se poată trăi cu speranţa în viitor şi să putem construi cu pasiune o viaţă plină de fericire, pe care omenirea ar fi putut pe deplin s-o făurească astăzi, dacă n-ar fi existat ameninţările aţîţătorilor la război...

Iată ţelul care ni s-a propus... Prin forţele ştiinţei să ajutăm popoarele să nimicească războiul ! Pentru acest ţel lucrăm noi, împreună cu toţi oamenii din patria

noastră, alături de toţi oamenii cinstiţi de pe Pămînt. De mulţi ani eforturile ţării noastre sînt concentrate în lupta pentru

instaurarea unei păci trainice pe Terra. Este ©are nevoie să spunem cît de uşor ar fi răsuflat miliardele de oameni, dacă noi, învăţaţii Tării Sovietelor, am fi putut să spunem : cu războiţii s-a terminat, nu vă mai gîndiţi la el, războiul nu mai este posibil !

Răspunderea savanţilor în rezolvarea acestei extrem de importante probleme a contemporaneităţii este foarte mare.

Andriuhin ieşi de după masă, şi, venind în imediata apropiere a primului rînd de auditori continuă, ascun- zîndu-şi cu greu emoţia.

— în fiecare oră, pe Pămînt se nasc cîte cinci mii cinci sute de copii. Noi toţi sîntem răspunzători faţă de ei, noi răspundem pentru fericirea lor. Avem de dus o luptă grea. Să nu uităm că jumătate din numărul locuitorilor Pămîntului rămîn pe jumătate flămînzi. Şi aproape jumătate din numărul total al copiilor care trăiesc pe Pămînt nu pot merge la şcoală. în Europa, un medic revine la o mie cinci sute locuitori, iar în Etiopia
— la două sute de mii. Pînă astăzi patruzeci de ţări, din nouăzeci, nu au o industrie proprie...

Pentru ce ? Oare tehnica, ştiinţa şi cultura contemporaneităţii sînt atit de slabe, încît nu pot să termine cu aceste nenorociri ? Pot ! Ne împiedică însă capitalismul care încă mai domneşte pe o parte din planetă.

14313 războaie au zguduit pămîntul în cele cîteva milenii ale istoriei omenirii. A fost un război de o sută de ani, a fost un război de treizeci de ani, a fost un război imperialist din anii o mie nouă sute patrusprezece, o mie nouă sute optsprezece, în sfîrşit, ultimul război mondial a răpit zeci de milioane de vieţi omeneşti™ Şi abia s-a terminat acesta, cînd au şi început pre- gătirile pentru altul nou. S-a calculat cu toată precizia cît au costat pregătirile pentru un nou război. Se ştie că, dacă numai aceste mijloace, deja cîştigate de omenire, s-ar transforma în case, drumuri, grădini, s-ar folosi pentru producerea de alimente şi îmbrăcăminte, pentru dezvoltarea culturii, apoi omenirea ar fi avut de
'/7
toate, înţelegeţi, de toate, pentru satisfacerea necesităţilor celor mai largi ! Deocamdată însă, la aceasta nu se poate decît visa. Capitalismul ne împiedică — această tumoare malignă din organismul societăţii umane, cum a fost denumit... Nimeni n-a ţinut seamă de incalculabila pagubă morală, de acea agresiune

psihică, pe care o simte omul care trăieşte sub obsesia războiului atomic.

Astăzi noi însă nu putem spune : s-a isprăvit cu războaiele ! Şi totuşi, e clar : o asemenea zi nu-i departe ! Vă rog să mă înţelegeţi în mod just. Singuri savanţii nu pot lichida posibilitatea războaielor şi cauzelor care le provoacă. Dar, noi, savanţii, putem să creăm o apărare extrem de eficace împotriva oricăror ameninţări ale capitalismului, care — deşi condamnat — tot se mai agită.

Astăzi sîntem în faţa unei verificări de mare răspundere. Nu este vorba de o apărare individuală de felul fostelor măşti de gaze, tunuri antiaeriene sau a instalaţiilor antirachetă. Nu, noi am obţinut rezultate care ne permit să sperăm că va fi lichidată pentru totdeauna posibilitatea oricărui atac armat atît împotriva noastră, cît şi împotriva prietenilor noştri...

Vuietul aprobativ al sălii nu-i permise un timp lui Andriuhin să continue. El ridică mîna, cerînd să se facă linişte şi glasul său răsună din nou :

— Aşadar, am ajuns la îndatoririle Institutului de cibernetică şi la minunaţii noştri prieteni — maşinile... Fără ele n-ar fi fost posibile succesele celorlalte institute. Baza realizărilor noastre stă în laboratoarele profesorului Van Lan-şi. Fără lucrările lui, noi n-am fi supus forţa de gravitaţie, nu ne-am fi însuşit intertransformările dirijate de energie şi materie, n-am fi învăţat metoda cu totul fabuloasă a aşa-zisei „repartiţii" a organismelor vii. Vă amintiţi că, încă relativ cu puţină vreme în urmă, fizicienii nu puteau calcula decît modelele atomilor celor mai simpli: hidrogenul şi heliul; despre structura celorlalţi atomi nu exista decît o idee vagă.
O viaţă de om n-ar fi fost de ajuns pentru efectuarea calculelor matematice necesare. Astăzi, instalaţiile noastre de calcul electronice rezolvă o problemă ca aceasta în cîteva ore. Eiler a cheltuit patruzeci de ani de viaţă

ca să calculezc mişcarea a trei corpuri cu atracţie reciprocă : Luna, Pămîntul şi Soarele. El nici nu ţinea seama de atracţia exercitată asupra Lunii de către Marte, Ve- nus şi alte planete. Maşina noastră de tipul „Fetiţa" a efectuat acest calcul complet în unsprezece ore de lucru ! Pentru Institutul de cercetări fantastico-ştiinţifice şi Institutul de longevitate a fost nevoie de

sute de milioane de calcule izolate, iar pentru Experimentul central şapte miliarde ! Dacă de aceste calcule s-ar fi ocupat toţi matematicienii Uniunii Sovietice de la staţiunile de maşini obişnuite de calculat, ei n-ar fi reuşit s-o scoată la capăt nici în o sută de ani. Maşinile noastre de memorat-calculat au efectuat această lucrare în mai puţin de şase ani !

Continui. Institutul de longevitate... Concepţia îndrăzneaţă formulată şi experimentată cîndva de academicianul romîn Constantin Parhon, cu privire la reversibilitatea posibilă a procesului de îmbătrînire a organismelor vii, a devenit steaua călăuzitoare a colectivului care are în frunte pe Ana Miheevna Şumilo. Institutul a propus nişte metode sigure şi verificate în nenumărate rîn- duri de întinerire a organismului omenesc, iar astăzi încheie ur.ele lucrări care ne vor îngădui să ne tratăm „pacienţii" de bătrîneţe, cu aceiaşi siguranţă cu care am vindeca, să zicem, malaria. în principiu, durata medie a vieţii omului poate fi prelungită de trei-patru ori. Epidemia senilităţii premature, care timp de milenii a bîn- tuit pe globul pămîntesc, va fi tot atît de puţin posibilă ca şi epidemia de vărsat de vînt sau holera. Este admirabil, nu-i aşa ?

Dar şi toate acestea pălesc în faţa victoriei asupra morţii. Eu vorbesc de moartea prematură, întîmplătoare, provocată de traumatisme, catastrofe. Moartea vine pe căi infinit de variate. Bineînţeles, nu toate căile ei au fost tăiate de noi. Noi însă am rezolvat o problemă foarte grea, pe care eu o voi numi în mod convenţional problema restaurării organismelor. Deocamdată, sînt
i lipsit de posibilitatea de a mă opri mai pe larg la această temă.

Mulţi dintre cei aflaţi în sală ştiau despre ce vorbeşte oratorul şi, în mod spontan, răspunseră cu o explozie de aplauze.

— Institutul de cercetări fantastico-ştinţiifice, continuă Andriuhin, a studiat cîteva probleme extrem de importante. Cele a căror soluţionare definitivă e apropiată sînt două : învingerea forţei de gravitaţie şi transmiterea materiei la distanţă cu ajutorul undelor ultra-cuan- tice. Colectivul condus de Boris Mironovici Paverman a ajuns în imediata apropiere a rezolvării acestor chestiuni de colosal interes, dar a întîmpinat unele greutăţi neprevăzute : organismul omului nu este adaptat la acele fenomene care iau naştere la pierderea greutăţii, cît şi la

transformarea materiei în energie cuantică. Ne amintim cu toţii de moartea tragică a primului detaşament de savanţi care a atacat tainele forţelor de gravitaţie. Avariile clădirilor, prevăzute cu căptuşeala antigravi- taţională, care pe neaşteptate refuză să funcţioneze la mare înălţime, s-au soldat şi ele cu victime. Şi astăzi mai sînt unele chestiuni nerezolvate la interacţiunea dintre cîmpurile gravitaţionale şi cîmpul electromagnetic al organismului omenesc, în special al creierului. Dar biruinţa asupra forţei de gravitaţie din materia anorganică a fost cîştigată de noi pe deplin şi astăzi nu prezintă mai mult pericol decît zborul cu un avion obişnuit. Dumneavoastră vă v£ţi asigura uşor de acest lucru, prieteni, dacă veţi privi pe fereastră...

Printre cei prezenţi n-a fost, probabil, nici unul care să nu fi zburat cu avionul cu reacţie, iar mai mult de zece inşi au vizitat cu rachetele cosmice Luna şi Marte. Acum însă, privind pe fereastră, toată lumea a fost cuprinsă de un ciudat sentiment de rupere de realitate.

Peria porumbie a pădurilor care împresoară ciudatele meandre ale rîului Irga cobora fără grabă spre şes. Se vedeau acoperişurile şi coşurile clădirilor ; apoi, acolo jos, au trecut plutind, peste vîrfurile uriaşilor pini. Undeva, în apropiere, se vedea hornul sălii caza- nelo-r, cu nouraşul său de fum...

— înălţimea : circa o sută de metri, spuse încet Andriuhin. Propun să continuăm consfătuirea noastră la o altitudine de circa două sute metri. Se opune cineva ?

8'J

Buimăcită, sala tăcea...

Lucrătorii institutelor, întruniţi aici, ştiau desigur despre cercetările în legătură cu căptuşelile antigravi- taţionale şi pivoţii, dar pînă şi ei amuţiră, uimiţi de realizarea lor...

— Pentru aceasta şi-au sacrificat viaţa mulţi dintre tovarăşii noştri, continuă tot atît de încet Andriuhin. După cum vedeţi, noi sîntem încă departe de a fi atotputernici...

El tăcu, supunîndu-se mişcării care se făcu brusc în sală. Toţi se ridicară în picioare în tăcere. O mie cinci sute de savanţi, făuritori ai minunilor despre care vorbea Andriuhin, au rămas timp de un minut nemişcaţi, pleeîndu-şi cu durere capul.

— Experimentatorii noştri, începu din nou Andriuhin, şi Sergheev care va fi în fruntea acestui detaşament de viteji, vor

avea în faţă sarcini neobişnuit de grele.

A sosit timpul să se arate lumii oarecari realizări. In acest scop, după cum ştiţi, au fost construite peste o sută de staţiuni de îndrumare. Există motive să se presupună că etapa de încheiere a Experimentului Central va avea loc în regiunea regatului Bissa, unde s-a proclamat ca rege Lyonel Kregs, pe care mulţi dintre dumneavoastră îl cunoaşteţi. în sală se produse ilaritate. Andriuhin zîmbi şi el. „Conducătorul tribului de broaşte ţestoase" e, totuşi, un om cinstit şi un mare savant. El nu are nici o vină că s-a născut în Occident, unde ştiinţa a fost încorporată în armată, unde magnaţii vor să o prefacă înu-o slujitoare a morţii, o fur- nizoarea de bombe atomice, bombe cu hidrogen şi cu superhidrogen.

Kregs s-a speriat. Pe Kregs l-a cuprins disperarea. El strigă despre pieirea generală. El s-a împăcat cu această pieire. El e rupt de popor, el nu-1 înţelege şi masele de oameni 1 se par nişte gloate nesfîrşite şi impersonale de burghezi, de burtă-verzi, care mişună, în- vîrtind afaceri mărunte. îl înfurie la culme o bătrînă oarecare, întîlnită într-un magazin, care se tocmea cu disperare pentru a obţine o reducere de cîţiva cenţi la o bucată de caşmir. Dar bătrîna putea să-l înveţe ceva

pe Kregs ! Ea nu va crede în ruptul capului că lumea va trebui să piară şi, la nevoie, va şti să sară în apărarea viitorului nepoţilor săi.

Poporul are mulţi slujitori şi unul din detaşamentele lui de frunte sîntem noi, savanţii. Noi trebuie în decurs de o lună să realizăm Experimentul Central. Pentru aceasta totul e gata. Transmiterea gibonilor, realizată de siberieni, este o dovadă minunată. Ultima verificare este transmiterea lui Detka ! Pînă la realizarea acestui experiment a rămas mai puţin de o săptămînă. Noi sperăm că vom avea succes. Boris Mironovici şi colaboratorii săi şi-au însuşit metodica extrem de complexă a transformării materiei vii într-un fascicol concentric de energie cuantică şi reintegrarea, din nou, în forma materială iniţială, transformată în energia materiei. Au reuşit peste şaizeci şi şapte la sută din experienţele cu broaştele, peste optzeci şi opt cu şoarecii, şerpii de casă şi vrăbiile. Au existat, după cum vedeţi, şi eşecuri. Eşecuri de două feluri : dispariţia completă a

obiectului transmis sau moartea acestuia la reintegrare... Şi animalele noastre de experienţă, spre marele nostru regret, au fost pierdute definitiv. De toate aceste împrejurări s-a ţinut seamă la organizarea experimentului hotărîtor cu Detka. Din calea razei în care se va transforma zilele acestea scumpul nostru cotei, noi înlăturăm toate obstacolele posibile. Raza va străbate limitele cîmpului electromagnetic al pămîntului ! Noi concentrăm aceste obstacole pe un segment de numai douăzeci kilometri. Este o probă de control de cea mai mare importanţă. Să sperăm că ea va deveni marele nostru succes comun.

CAPITOLUL VtF.

JENEA

După micul dejun, Iura îşi luă schiurile şi plecă să hoinărească prin Orăşelul Academic.

Postul de radio local transmitea din nou comunicatul pe care Iura l-a mai ascultat în cameră la el :

— ...Detka a petrecut noaptea în linişte. S-a trezit la ora cinci şi patruzeci şi cinci. Starea de spirit : sigur de sine, înviorat, zburdalnic. Ochii limpezi. Reacţiile clare. Primul dejun i-1 serveşte, la ora nouă treizeci, Evghenia Kozlova...

Drept în faţa lui, pe stîlpul de Ia felinar atîrna o pancartă mare cu imaginea unui cotei simpatic. Pancarta era însoţită de următoarea inscripţie: „Deşi cîinele, ajutorul şi prietenul omului din timpuri preistorice, este sacrificat pe altarul ştiinţei, demnitatea noastră ne obligă totuşi ca acest lucru să se petreacă, neapărat şi totdeauna, fără chinuire inutilă".

Iura îşi aminti că aceste cuvinte sînt săpate în piatra monumentului înălţat în cinstea cîinelui, la Koltuşi, renumitul orăşel ştiinţific, unde a trăit şi a lucrat marele savant rus Ivan Petrovici Pavlov. Dar ce rost are portretul coteiului şi inscripţia aici ?... Zîmbindu-i co- teiului cel negru, Iura porni mai departe.

Un surîs nedefinit îi flutura mereu pe buze. Totul din jur i se părea amuzant şi întrucîtva nefiresc. Soarele se zbenguia vesel pe zăpada îngheţată peste noapte, sub picioare trosnea pojghiţa de gheaţă, cerul albăstrui se întrezărea printre siluietele negre ale brazilor şi Iura ar fi început neapărat să cînte, făcînd prieteneşte cu ochiul azurului inundat de soare, dacă aici, în Orăşelul Academic, acest lucru nu i s-ar fi părut nepotrivit. Pînă şi faptul că era un lucru nepotrivit, îl făcea pe

Iura să rîdă. El mergea zîmbind, lăsîndu-se dezmierdat de soarele blînd, admirînd desişul ţepos de verdeaţă si contururile bizare, lăsate de umbre, pe zăpada albăstrie.

Luneca lin printre brăduţii cochet împodobiţi în negru-verde, avînd mereu aceeaşi senzaţie că a nimerit într-un basm... Aşteptînd în fiecare clipă mereu alte minuni, Iura întorcea capul la fiecare zgomot. Dar nu numai miracolele, dar nici oamenii nu se zăreau. „Poate că merg pe unde nu-i voie de umblat ? gîndi el. Dar nu, aici cred că e o pază aşa de strictă, încît nici nu te poţi strecura unde nu se cuvine..." întrebîndu-se pentru ce totuşi a fost invitat el aici, la ce fel de experienţe va trebui să ia parte şi nefiind în stare să născocească ceva care sa aibă un înţeles, Iura începu să-şi amintească de Maisk, de combinatul său, de diverse treburi urgente, de meciul greu pe care urma să-l aibă echipa lor cu „Torpedo“ Kirov, adversarul principal al lor... Fluierînd gînditor, el zîmbi : n-ar fi fost rău ca pentru jocul cu „Torpedo“ să-l împrumute pe portarul din echipa de ieri a lui Andriuhin...

Alunecînd de pe o colină mică şi făcînd bucle între copaci, el auzi un lătrat de cîine, iar apoi un mîrîit răutăcios, răguşit. în spatele suliţelor de un verde- închis, ale brăduţilor, se deschise o mică poieniţă. în mijlocul ei, pe o zăpadă gălbuie bine bătătorită, se înălţa cam la un metru de la pămînt o platformă de beton, acoperită de jur împrejur cu fîşii groase de metal auriu. Cu toată soliditatea vizibilă a betonului, el părea că se învîrteşte, luminînd din interior ai o lumină difuză de culoare albastru-închis. Un vuiet uniform de mare tensiune venea de undeva din interiorul platformei.

Apropiindu-se mai mult Iura observă că podeaua platformei reprezintă o plasă solidă de metal sau din masă plastică, cu orificii foarte mici, abia vizibile. Pe o pernă groasă de lînă, aruncată peste această plasă, şedea un cotei tînăr, negru ca tăciunele, îmbrăcat într-o păturică şi înfăşurat tot în cabluri groase şi subţiri de culori aprinse ca nişte creioane colorate. Amintindu-şi de fotografie, Iura îl recunoscu pe cotei, deşi acum el îţi arăta răutăcios colţii albi, şi din cînd în cînd scotea

cîte un schelălăit, încercînd să ajungă pînă la cele douS ciori care îi furau nişte feliuţe decarne, din provizia

lui, tăiate cu mare îngrijire.

Iura alungă ciorile şi rămase foarte uimit că, îndată ce l-a văzut, coteiul a uitat şi de ciori şi de carne. El se răsucea din tot corpul, iar botişorul său timid şi ochii zîmbitori răspîndeau numai fericire şi duioşie... Coteiul lătră încetişor, dar nerăbdător, cerîndu-i atenţie. „Se vede că nu trăieşte el rău aici, dacă şi pe un necunoscut îl întîmpină cu atîta bunătate", gîndi Iura. El întinse pe furiş mîna peste bordura platformei, pentru a mîngîia căţelul. După ce îi mirosi mîna, Detka scoase deodată un lătrat furios şi îşi înfipse colţii în degetul lui Iura care nu se aşteptase la un atac.

Iura abia apuca să-şi rvtragă mîna, cînd auzi încă de departe un cîntec vechi, pe care îl cunoştea foarte bine :

„Pe drumul spre Mormosk, vesel din cale-afară, un greier mic stătea cîntînd dintr-o chitară.
El bucuros era că e pe cîmpuri vară, că are trupul verde fi cîntă din chitară..."

Apoi răsună un strigăt de uimire. Probabil că Iura fusese observat. El nu întorcea capul ca să n-o tulbure pe cîntăreaţă. A simţit însă că se pierde el însuşi, cînd au răsunat şi mai viguros* şi de data aceasta aproape de tot, cuvintele :

„O greieroaică-n drum, găsi în fapt de seară, cu trupul ca al lui şi-n braţe c-o chitară..."

Cînta şi chiar juca, apropiindu-se în fugă, o tînără rumenă, îndesată, acompaniindu-se cu îndemînare la o chitară închipuită.

— Care-î pricina bătăliei ? întrebă ea, proptindu-şi o mînă în şold şi întinzîndu-i-o lui Iura, cu un aer grav şi poruncitor, pe cealaltă.

— Nu ştiu, răspunse Iura, zîmbind, neîndrăznind s-o mai privească o dată pe fată şi uitîndu-se mirat la căţel.

— Probabil că l-ai întărîtat, spuse fata şi, sărind pe platformă, îl îmbrăţişă pe cotei.

— Fiorosul nostru Dulău Negru ! Spaima Irgei ! Groaza cerurilor şi pădurilor !

Văzînd însă sînge pe degetul lui Iura, ea se apropie de el.

— O-o ! Mi se pare că te-a muşcat serios...

Tînăra avea nişte ochi mari negri-verzui poruncitori, în adîncul cărora, ca un rug molcom, tot timpul licărea un

zîmbet. Iura se înveselea privind-o.

— Chiar dumneata eşti Jenea Kozlova ? întrebă el.

— Dar de ce, nu semăn ?

— Ba nu, nu-i nimic, zîmbi Iura fîstîcit.

Se părea că Jenea nu-i frumoasă. îndesată, cu o claie deasă de bucle negre bătînd în albastru pe cap, cu nişte ochi enormi, aşezaţi departe unul de altul, sub
o frunte dreaptă, ea te uimea de la prima vedere cu sănătatea ei tinerească. în felul ei însă, ea era, desigur, foarte frumoasă, nu prin regularitatea severă a trasă-' turilor, ci prin ceva imperceptibil, ce se ascundea poate în arcul subtil al buzelor, uşoare ca nişte petale, în limpezimea aspră a ochilor larg deschişi în întîmpinarea lumii, în linia proaspătă a obrajilor acoperiţi, uşor, de un puf fin.

— Iar eu te-am recunoscut numaidecît, continuă Jenea. Dumneata eşti Tăuraşul !... Aşa că, în general, mă înţelegi. Ea rîse şi îi luă mîna. Oho ! Ce mai mînuţă 1 Sărmanul Detka ar fi putut să-şi rupă colţii în pumnul dumitale. în orice caz dumneata tot ai merita o medalie pentru că nu i-ai ripostat. Se vede cît colo cît eşti de deşteptăţel şi de cuminţel ! Ea se
i*
dădu un pas înapoi şi, fixîndu-1 cu ochii ei Verzui, surîzători, declamă cu un patos real :
„Ades, sub raza indiscrctă-a zilei privirea, vorbele şi gindurile-mi vii de nu se bucură, văzîndu-te — sufletul meu! O, nu mă învinui!...*

— Ce-i cu dumneata ? se întrerupse ea, băgînd de seamă că Iura continuă să rămînă posomorit.

— înseamnă că şi dumneata eşti tot din aceşti contemporani de-ai lui Vladimir Monomah... mormăi el, complet indispus, Te-ai născut, te pomeneşti, înaintea lui Tiutcev cu vreo patru anişori ?

— Eu ? Ah, asta e va să zică... Ai crezut că sînt din grupul bătrînilor ? Ea încercă să-şi încrunte sprîn- cenele, dar îndată izbucni în hohot de rîs. Nu, ce mai ! Sînt de la Institutul Gorki şi-mi fac practica aici... Si asta abia de o lună şi ceva. Nu-i aşa că am avut noroc ?

Convingîndu-se cu repeziciune tot mai mult că, norocul cel mai mare l-a avut el, Iura se grăbi să aprobe.

— Iar acum, lasă-mă să-ţi vindec simpaticul pum- nişor. încruntîndu-se, ea examina pumnul aproape cît căpşorul ei. O

mică şedinţă de străvechi prim-ajutor cred că nu va fi decît folositoare... Aşa-zisa chirurgie de campanie...

— Chirurgie ?... se sperie Iura.

— Ei, asta-i grozav. Campionul la hochei se dovedeşte a fi cam fricos... Doar nu poţi fi atît de înapoiat.

Sub palton, peste halat, îi atîrna o geantă şi ea scoase repede de acolo un ac, semănînd întrucîtva cu un mic pumnal. La vederea licărului de oţel Iura întoarse privirea, se cutremură.

— Dar asta pentru ce mai e ? întrebă el. -

— Pentru orice eventualitate... O injecţie antisep- tică-profilactică nu are ce să strice.

— Nu strică ? se îndoi Iura.

— Desigur ! Iar apoi turnăm peste el o emulsie şi aplicăm un bandaj elastic. Ea luă hotărît micul pumnal,

rupse de pe el învelitoareade celofan şi, apropiindu-se de Iura, ii ridică maisus mîneca.

— Spune, nu mi se întîmplă nimic ? Pe Iura îl cuprinse deodată dorinţaca ea să-l înţepecu micul ei pumnal, totuşivoia să fie, cît de cît, prevenit. Eu, ca să zic aşa, voi rămîne tot eu ?

— Aoleu, dar fricos mai eşti ! Ochii ei negri-verzui exprimau cel mai profund dispreţ. Lasă că vei rămîne, ' vei rămîne.

— Vezi, îi explică încurcat Iura, examinîndu-i cu extaz faţa brună-roz, într-o clipă aşa de apropiată de a lui, şi mirosind a brad ; eu aici am văzut atîţia oameni mecanici... Apoi mi s-a povestit că noua masă plastică — mailonul — creează iluzia deplină a pielei omeneşti, şi se poate chiar înnegri la soare... Atîta doar că părul încă nu creşte pe acest mailon. Iar undeva în mijlocul oceanului, un elev al lui Ivan Dmitrievici al nostru, un oarecare Kregs, se spune că a populat două insule cu nişte maşini care pot să săvîrşească orice acţiuni omeneşti şi chiar să raţioneze... Ori poate că oamenii au fost transformaţi în maşini. Numai Alah ştie... Aici mai e şi longevitatea, contemporanii lui Puşkin şi — dracu ştie ! — poate şi ai lui Lomonosov ! Ce mai încolo-încoace, eu aş dori să rămîn eu însumi, cu pielea mea proprie şi, deocamdată, fără nici o longevitate... Dar profilactica aceasta a dumitale nu na va transforma într-o broască ţestoasă

din soiul celor create de Kregs ?

— Taci, alarmistule ! zise tînăra cu hotărîre, scoţînd micul ei pumnal, şi— nu se ştie de ce — aceste cuvinte obişnuite - avură asupra lui Iura un efect liniştitor...

Un minut mai tîrziu el îşi privea cu respect cele trei degete prinse într-un bandaj. Acum era cu totul necesar s-o conducă pe Jenea pînă la punctul medical.

Cărăruia îngustă pe care nu puteau merge doi oameni alături unduia printre brazii care îşi întindeau crengile verzi-aurii în întîmpinarea soarelui.

— în pădure copacii sînt cu totul altfel decît cei din oraş...

Jenea îi aruncă o privire fugară peste umăr:

— Aici sînt arbori sălbatici, iar în oraş sînt domesticiţi, aprobă el serios.

— Uite-uite !... Acestea sînt urme de elan ?

Peste şanţ şi tufiş mărunt treceau nişte urme groase, rotunde şi mari care te înspăimîntau.

— Aici s-a odihnit, spuse Iura$_r$ s-a frecat de pin... Aici a scuturat zăpada cu coarnele. Iar apoi a pornit din nou, vezi ? Mergea fără grabă, se gîndea la ceva.

— Nu văd nimic, spuse Jenea mîhnită. Dumneata nu te plictiseşti în pădure nici cînd eşti singur, probabil...

Iura voia sa răspundă, dar, peste o clipă numai, amîndoi, fără să-şi desprindă privirile, vedeau sus un spectacol uimitor, neverosimil... Pe deasupra brazilor întunecaţi, cu vîrfuri ascuţite, pe deasupra tulpinilor galbene, unsuroase, cu uriaşe perii ţepoase ale pinilor, plutea domol o uriaşă clădire cu şase etaje, lucind cu nenumăratele ei ferestre şi cu pereţii ei maro străluci-tori. Ei scoaseră fără voie un ţipăt, cînd la etajul doi se deschise brusc o uşă şi cîţiva oameni ieşiră în balcon, discutînd cu însufleţire ceva... îmbrăţişîndu-se şi rîzînd, oamenii au stat un timp, privind în jos ; se vedea cum de la feţele lor zboară nouraşi de abur.,. Apoi, înghe- ţînd, probabil, au fugit, îmbrmeindu-se, în clădire. Acum casa plutea chiar deasupra capetelor lui Iura şi Jenea. I-a acoperit o umbră lungă. Clădirea părea că nu va mai avea sfîrşit şi ca să stai sub ea, privind la rîndurile strînse de conducte albăstrii aflate sub temelie, era destul de neplăcut, doreai să alergi la lumină şi să priveşti încă o dată ferestrele roz, trotuarele şi turlele de culoare verde-deschis

care încununau acoperişul...

Zîmbind speriat, Jenea se aşeză în zăpadă. Clădirea, continua să zboare deasupra lor...

— Dumneata pricepi ceva ?

— Prea puţin. Faţa încordată a lui Iura era nespus; de serioasă. Aici a fost însuşită forţa de gravitaţie şi iată...

Ei vorbeau în şoaptă. în urma casei, venea grăbit: soarele. Iura deodată se apără cu mîna de ceva : în

89'

copacul vecin şi pe tufe atîrnau coji de portocală ; bucăţile roşcate, izolate, se tăvăleau pe zăpadă.

— Hei, voi cei de sus ! strigă deodată Iura. Amendă !

Fu cuprins din nou de o veselie fără margini... Casa se depărta plutind în văzduh şi Jenea cu greu îl reţinu pe Iura care începuşe să se caţere într-un pin ca s-o mai vadă o dată... Cînd casa dispăru, ei rămaseră aproape un minut zîmbind şi uitîndu-se unul la altul cu priviri buimace, ameţiţi de cele văzute. Apoi începură să vorbească tare, rîzînd în hohote, întrerupîndu-se unul pe altul, amin- tindu-şi cu entuziasm de toate amănuntele şi nici nu băgară de seamă cînd ajunseră la punctul medical.

Nici n-au apucat să troacă pragul, cînd în difuzor se auzi un fîşîit şi o secundă mai tîrziu cunoscuta, dar de data aceasta foarte maliţioasa voce a academicianului Andriuhin, rosti încet :

„Nu există poveste mai tristă pe lume ca povestea lui Romeo şi a Julietei sale...'Tovarăşe Sergheev, treci pe la mine."

— Ei, drăcie ! rosti Iura, în timp ce uitîndu-se în jur îl căuta pe academician.

— Cine-i acesta ? întrebă Jenea supărată. .

— Academicianul Andriuhin.

Iura se grăbi să plece şi era gata, se pare, să uite să-şi ia rămas bun. în prag însă el întoarse capul ; Jenea apucase să-i întoarcă spatele.

— La revedere, mormăi Iura.

Jenea, în tăcere, fără să se întoarcă, dădu din umeri cu indiferenţă.

CAPITOLUL vnr

TAINA

Acum, cînd împreună cu academicianul Andriuhin ei stăteau pe malul Irgăi, colbuit de argintul zăpezii şi nimeni nu putea să-i

tulbure, Iura aştepta lămuririle savantului. Andriuhin părea că doreşte s-o facă.

— Tu tot te miri de cele ce vezi aici... Savantul se aşeză lingă valiza adusă de el. închizătoarea ei ţăcăni brusc. Şi totuşi — continuă — e timpul să încetezi să te mai miri, e timpul să treci la fapte. Cît priveşte teoria, principiile, apoi ne vom ocupa şi de acestea.

Faţa lui Iura se lumină.

— Adevărat, Ivan Dmitrievici ? Aş dori foarte mult !

— Toate la timpul lor, prietene, zîmbi Andriuhin, scoţînd din valijoară o cingătoare şi un coif din piele îmbrăcat în plăci de aramă. Sper că ţi-a plăcut Van Lan-şi ! Dar Paverman ? Şi cred că nici eu nu-ţi sînt antipatic ?

— Se poate, Ivan Dmitrievici ! ?

— Vom lămuri toate acestea mai tîrziu, spuse academicianul, întinzîndu-i lui Iura coiful şi cingăto^rea. Deocamdată, la lucru ! Ar fi trebuit, desigur, să te consacram cavaler al frumoasei doamne Ştiinţa. Eu încă nu-mi amintesc ceremonialul născocit de Paverman. Iar ca să improvizez în asemenea ocazii e un sacrilegiu... Ei, ia-le ! Sînt ale tale.

— Ale mele ? se miră Iura, răsucind în mîini cin- gătoarea şi coiful.

— îmbracă-le cu curaj, toate ţi se vor potrivi perfect.
într-adevăr, coiful părea că a fost făcut pentru el,
iar cingătoarea părea că i-a aparţinut de cînd lumea.

— Nu te atinge de paftale ! strigă Andriuhin, vă- zînd că Iura examinează cu interes hexagoanele metalice, aflate de-a lungul întregii cingători. O precauţie •extremă şi disciplina cea mai severă sînt lucruri cu care va trebui să te obişnuieşti.

Au coborît pe gheaţa Irgăi.

— Astăzi am văzut cum plutea pe deasupra pădurii sala de conferinţe, spuse Iura. O coşcogeamite casă cu şase etaje, ca o corabie ori, mai precis, ca un dirijabil...

— Acestea sînt fleacuri, mormăi Andriuhin, exami- nînd şi răsucind ceva la cingătoarea lui Iura. Ei ! Dă-i drumul !

Şi Iura nici nu apucă să răspundă, căci se trezi în aer.

El rămase atîrnat la aproximativ trei metri înălţime

dădea neajutorat din picioare. Cuvintele i se opriseră In gît. Sub el nu era nimic — aer. El însă se ţinea solid deasupra

acestui „vid“. Nu putea să se ridice mai sus, dar nici să coboare. Se pare că, dînd din picioare, ■el se deplasa chiar într-o parte. La început el atîrna aproape chiar deasupra lui Andriuhin, iar acum Andriuhin era mai la stînga. Observînd acest lucru, Iura încremeni.

îi făcea impresia că trupul său se află în stare de imponderabilitate, că, în general, nu are trup. Speriin- ■du-se, el se pipăi cu febrilitate şi, din cauza acestor mişcări convulsive, se mai deplasă puţin. Corpul său însă era evident viu, totuşi ceva se întîmplase, desigur. Nu trecuseră nici cîteva secunde din clipa înălţării sale în aer, însă Iura socotea că pluteşte de ore întregi. El iiu-şi lua ochii de la Andriuhin, apăsînd bărbia cînd pe piept, cînd pe umăr.

— Ascultă cu atenţie, auzi el glasul lui Andriuhin. Mă auzi ?

Iura voi să răspundă, dar nu putu şi doar dădu din cap, lipindu-şi iarăşi bărbia de umăr. Arăta cam caraghios, dar Andriuhin nici nu zîmbi.

— Răspunde ! strigă el supărat.

Şi Iura, care îşi dădea limpede seama că, dacă va spune un singur cuvînt, ori va cădea, ori ceea ce e mai rău, se va înălţa şi mai sus, rosti totuşi cu teamă :

— Da...

— Mută, cu mare precauţie, tija de la pafta către dreapta, spuse Andriuhin după o pauză, care lui Iura
i se păru fără sfîrşit. Cu băgare de seamă !... Cuprinde-o cu degetele, mut-o lin. Ţine minte : dacă o muţi brusc cazi la pămînt, dar aşa încît nici oasele nu rămîn din tine ! Apasă foarte prudent...

El spunea toate acestea descriind mişcările, strîngm- du-şi palmele, şi chiar lăsîndu-se pe vine, pentru ca totul să fie mai concret.

Iura vedea prost ; transpiraţia care îi curgea pe faţă îi inunda ochii. Ca să se şteargă pe frunte, însă, nu putea. Toată atenţia i se concentra asupra paftalei. Niciodată pînă atunci nu s-a atins el cu atîta gingăşie de un obiect oarecare. I ce păru că nu s-a întîmplat nimic, că el atîrnă în aer în acelaşi loc ; îl cuprinse dorinţa de a muta tija mai departe. El însă continua s-o mîngîie.

Cînd văzu că doi brăduţi se mişcă spre el, venind de jos şi lumînările lor verzi din vîrf se măresc şi se aprind cu o licărire de

chihlimbar, cînd zări tufa pir- pirie, pe care n-o observase înainte, împungînd zăpada cu trei sau patru nuieluşe, cînd atinse pămîntul şi intră lin în zăpadă adîncă, Iura fu cuprins de o fericire care nu se putea asemui, pare-se, cu nimic din toate cele trăite pînă atunci.

— Ia mîna ! strigă Andriuhin, oprindu-se în fugă. Ia mina de pe pafta !

Iura îşi luă mîna, ascultător şi simţi că picioarele sale, pe care o tainică forţă le atrăgea în mod vioient către pămînt s-au îndreptat acum şi se simt la fel ca înainte de zbor... De altfel, nu putea să creadă că în el nu s-a schimbat nimic...

Aşa a început munca sa de experimentator în Orăşelul Academic...

înainte de a se apuca serios de lucru, Iura a fost nevoit ca, timp de peste două săptămîni, să se afle sub supravegherea Anei Miheevna Şumilo.

Niciodată pînă atunci cl nu ştiuse c«-i un spital, ce e un doctor şi nu bănuia ce ştiinţă meticuloasă este medicina. Se pare că totul a fost studiat şi verificat de către o aparatură specială de diagnostician : biochimia celulei şi biochimia sîngelui, biocurenţii creierului, ai inimii, ai stomacului, ficatului, splinei... Neurosemna- ltzarea, structura biomoleculară... Zecile de automate electronice cercetau, verificau, măsurau. Analizele, diagramele, formulele şi chiar peliculele spectografice al- cătuiseră de acum trei volume mari, iar automatele continuau să emită în cantităţi înspăimîntătoare de date. Iura era sleit de puteri din cauza acestor nesfîrşite cercetări, iar Ana Miheevna Şumilo se părea că abia le prinsese gustul. Iura se supără pentru că toate acestea întîrziau începerea lucrului şi el nu putea să gîn- dească acum la nimic altceva decît la momentul în care îşi va pune din nou cingătoarea şi coiful.

Ce-i drept, Andriuhin, în ziua aceea memorabilă, îl prevenise :

— în prealabil, trebuie să cunoşti atît coiful, cît şi cingătoarea, mai ales cingătoarea. Vezi, în ea sînt montate un şir lung de aplicaţii proeminente cu nervuri, semănînd cu cristalele unui minereu netransparent, oarecare. Sînt tijele antigravitaţionale. Ele reprezintă o forţă uimitoare ; aici, pe pămînt, în condiţiile atracţiei terestre, ele dau însuşiri de completă imponderabilitate obiectelor şi organismelor vii. îţi

aminteşti, desigur, de schiţa lui Ţiolkovski „în afara pămîntului" ? Cînd casa plutea deasupra pădurii, iar noi ne aflam înăuntru, siguranţa noastră era garantată. Forţa de gravitate, pentru materia moartă a fost biruită. Altceva era munca dumitale. Aici fiecare urcare e un salt în necunoscut... Trebuie cercetate multe...

în sfîrşit, în ziua cînd Iura era gata să se revolte şi să scape cu forţa de sub puterea maşinilor medicale, a fost invitat la profesorul Şumilo.

Femeia scundă cu părul rar, roşcat, cu faţa plină de pistrui mari, semănînd cu nişte buburuze, răspunse sec la salut, fără să ridice ochii de pe analizele aflate în faţa ei şi îi făcu semn cu capul în direcţia fotoliului, invitîndu-1 să ia loc.

— Am înţeles, aterizez, mormăi Jura.

Ea însă mi-i luă în seamă gluma.

Cu cît se adîncea mai mult Ana Miheevna în studierea analizelor, cu atît mai mult se destindeau, a mulţumire, trăsăturile chipului ei. învăluindu-1, în sfîrşit, pe Iura într-o privire ascuţită, ea îi porunci :

— Dezbrăcarea !

— Pentru a o suta oară, adevărat jubileu... rosti Iura, dezbrăcîndu-se iute. Ea însă nu-1 ascultă, lovind masa, nerăbdătoare, cu un creionaş.

Degeţelele ei mici, bătrîneşti, începură să alerge pe corpul lui, cînd ciocănind, cînd apăsînd... Iura se simţea cam jenat de faptul că e atît de rpare şi puternic şi cînd ea îi poruncea să se întoarcă o făcea cu neîn- demînare, căutînd să n-o lovească pe bătrînică. I se părea caraghios că ea caută nu se ştie ce defecte, iar el se abţine să nu rîdă.

în sfîrşit ea îl izbi puternic cu palma ei uscăţivă pe spate şi strigă :

— Admirabil ! Am vrut să verific cu urechea mea.

Era evident că nu-i venea să se despartă de Iura.

Ea îl mai privi o dată, scrutător, frecîndu-şi cu mulţumire mîinile. Revenind la vocea ei aspră obişnuită, Ana Miheevna strigă :

— îmbracă-te !

— Mulţumesc, tovarăşă profesor ! spuse Iura, bucuros că i s-au terminat chinurile. Mulţumesc.

— Pentru ce, mă rog ? întrebă, nemulţumită, Ana Miheevna,

fără să-l privească, potrivit obiceiului ei.
— Apoi, uite, pentru că m-aţi eliberat, spuse Iura încurcat. Că m-au mîncat fript maşinile dumneavoastră de diagnosticare...
Ea îi aruncă o privire severă şi întoarse privirea îndată ce simţi că e gata să zîmbească. Totuşi, pentru o clipă, dinţii ei albi luciră tinereşti.
— Poţi pleca î
Iar cînd Iura ajunse la uşă, adăugă cu un rîset scurt:
— Nu vei mai fi examinat de maşini, ci de practicanta Kozlova...

Iura întoarse capul, dar profesorul Şumilo avea un aer atît de aspru, oficial, încît el se grăbi să închidă uşa.
*
Trecuse de acum aproape o lună din ziua cînd Iura a părăsit atît de pe neaşteptate Maiskul. In oraş începuseră să circule zvonuri alarmante. Mulţi credeau ca el nu se va mai întoarce la uzină. Se apropiau întîlni- rile decisive la hochei şi simpatizanţii, care în oraşul Maisk reprezentau aproape întreaga populaţie, erau cuprinşi de mîhnire. Cei mai alarmaţi erau Paşka Aleev şi Leonea Bubîrin. Ei singuri ştiau că enigmaticul cartof a nimerit la Iura Sergheev ; ei nu puteau să uite nici întîlnirea cu necunoscutul care ştia ceva în legătură cu cartoful şi care a încercat să-i reţină. Ei făceau legătura între aceste întîmplări şi dispariţia lui Iura. în- tr-o zi, îngroziţi la maximum de propriile lor născociri, Paşka şi Bubîr şi-au spus că Iura a fost desigur răpit de spioni şi au şi comunicat acest lucru miliţianului Lialin, pe care îl cunoşteau. Acesta însă, supărat şi el nu mai puţin decît băieţii de faptul că echipa din Maisk şi-a pierdut căpitanul, s-a descotorosit pur şi simplu de Paşka şi de Bubîr.
Iura nu ştia nimic despre emoţiile pe care le trăiau locuitorii din Maisk. Uitînd de toate, el se puse pe învăţat. Dimineţile, în orele libere, stătea în faţa mesei de lucru, înconjurat de caiete, conspecte şi agende. Acum avea în faţă o noutate — o carte — publicată recent de către Editura Tehnică de Stat. Pe cotor şi pe coperta albastră lucea în litere argintii un singur cuvînt : „Cibernetica*. Mai jos era notat: „Culegere de articole redactate de academicianul I. D. Andriuhin".
încruntîndu-şi sprîncenele, Iura deschise solemn cartea. întorcînd încet filele şi savurîndu-le, începu sa citească cu glas

tare titlurile articolelor.

Ferestrele camerei mari erau zugrăvite de ger. Iura avea în picioare pîslari uşori şi purta sveter roşcat. Soarele rece de iarnă mîngîia duios schiurile de culoare des
96
chisă din colţul odăii, poleia cu aur plăcuţele şi paftalele metalice de pe coif şi de pe cingătoare, aşezate cu grijă pe masă.

— Cibernetica ! zîmbi el, închizînd, cu băgare de seamă şi duioşie, cartea. Cibernetica !... Ştiinţa cu privire la principiile de dirijare, legătură, control şi informaţie la maşini şi organisme vii ! Uf, cît de complicat* e totul, la prima vedere !

Şi imediat îşi aduse aminte că peste zece zile, la cercul tehnico-ştiinţific comsomolist al Combinatului chimic va avea loc un seminar în legătură cu cibernetica şi ci el este unul din raportori...

„Va trebui să-i cer academicianului o învoire de o zi ca să plec la Maisk", hotărî Iura.

Se ridică de la masă şi, vorbind parcă unei săli pline, se adresă auditorilor nevăzuţi :

— închipuiţi-vă că sînteţi la cîrma unui iaht. Pentru ce mişcaţi cîrma la dreapta şi la stînga ? Vă silesc să faceţi lucrul acesta curburile malului, vasele întîlnite, bancurile de nisip, semnalele de navigaţie, direcţia vîn- tului şi a valurilor, într-un cuvînt, cum s-ar spune, mediul extern. Aveţi un program, o ţintă către care conduceţi iahtul. Ochiul dumneavoastră urmăreşte mediul extern, iar braţul, ascultînd de porunca ochiului, îndreaptă cîrma, conducînd iahtul pe drumul cel mai bun. Cugetaţi adînc la toate acestea şi veţi înţelege ideea principală a ciberneticii. Nu degeaba cuvîntul „kiber- nes“ în greceş<e înseamnă „cîrmaci".

Cînd profesorul de matematică de la Institutul tehnologic din Massachusetts, Norbert Winer, şi-a publicat lucrarea intitulată „Cibernetica sau dirijarea fi legătura la organismele vii şi maşini“, cuvîntul antic a prins viaţă nouă, neobişnuită.

în timpul celui de al doilea război mondial, Winer făcea calcule matematice pentru tragerile asupra avioanelor. Iată firul aproximativ al raţionamentului său : avionul trece printr-un punct oarecare. Sistemul optic care observă cerul marchează apariţia avionului, indică precis locul unde se află şi viteza 'ui de mişcare. Sistemul de calcul automat primeşte semnalul şi

calculează unde se va afla avionul peste cîteva secunde. Rerulta-

tele calculului intră în mecanismul care dirijează tragerea tunului antiaerian. Urmează lovitura şi avionul este, în mod sigur, distrus.

Ar putea să pară curios, dar astăzi funcţionează muite mecanisme care calculează traiectoria zborului proiectilului mai repede decît zboară proiectilul însuşi. • Informaţia — rezolvarea — semnalul — acţiunea
— iată, pe scurt, schema de lucru a instalaţiilor cibernetice moderne. Ele reprezintă o îmbinare ingenioasă a aparatelor de execuţie automată şi a creierului electronic — sistemul de calcul şi soluţionare care prezintă comenzile. Există o anumită asemănare între reacţia omului la semnalele mediului extern şi reacţia maşinii.

Dumneavoastră urmăriţi un joc obişnuit de hochei. Atacanţii au răzbătut pînă în apropierea porţii. O lovitură ! Pucul zboară paralel cu poarta. într-o fracţiune de secundă, ochii portarului zăresc pucul, creierul său face calculul, dă comanda ganglionilor nervoşi, muşchii primesc porunca şi portarul reuşeşte să iasă din poartă şi repezindu-se la puc să-şi salveze echipa de gol. Profesorul Van Lan-şi a dovedit că toate aceste acţiuni variate pot fi executate de către dispozitivele moderne de calcul. Savanţii au stabilit că asemănarea în ceea ce priveşte reacţia organismului omenesc şi aceea a maşinilor de calculat se explică prin faptul că în ambele cazuri avem de-a face cu semnalele electromagnetice, transmise pe reţea. In structura reţelei nervoase a omului există neuroni, celule ou ioni liberi ; lămpile electronice sînt „neuronii" maşinilor.

Cîndva, tot ceea ce intră în noţiunea de dirijare era înfăptuit doar de om. Numai omul putea să transporte obiectele într-un loc dinainte stabilit, aşa îneît să-i fie cît mai la îndemînă. Apoi lucrul acesta au început să-l facă tot mai des maşinile. Omul a inventat motorul
— de la roata morii pînă la uriaşele turbine. Prin crearea maşinilor, omul a devenit un gigant, sporindu-şi parcă forţa muşchilor de sute şi mii de ori. Maşinile au înlocuit forţa musculară şi lucrau mai neobosit şi mai productiv decît braţele ori epicioarele omului, în sfîrşit, au apărut unele maşini care nu

numai că
98
au înlocuit forţa musculară a omului şi a calului, ci ştiau „să vadă“ şi „să audă“. în Statele Unite, în mecanismele complexe şi cele c-u acţiune rapidă, s-a început instalarea unor aparate cu o denumire foarte jignitoare : „fool-proof“ — „apărarea contra prostului". Maşinile se apărau prin intermediul acestui aparat de erorile şi scăpările din vedere ale omului. Fiindcă ochiul chiar, organul cel mai puternic al simţurilor noastre, este departe de a fi perfect. El nu percepe toate razele, nu deosebeşte obiectele alternante dacă sînt mai multe decît cinci pe secundă, nu poate să distingă două puncte, dacă acestea sînt aşezate sub un unghi mai mic de un minut... Cîte aparate optice şi cu serrliconductori, mai perfecte dedît ochiul omului, au fost create de om ! Şi apoi cît de încet reacţionează omul faţă de excitanţii externi ! Maşina poate să reacţioneze cu mult mai repede. Sînt deosebit de minu-ţioase maşinile de calculat .create în anii dezvoltării impetuoase a ciberneticei. Maşinile acestea socotesc, calculează, compun muzică, separă necesarul de inutil, compară, memorează, rezolvă probleme de matematică foarte complicate, efectuează cu o viteză extraordinară calcule cu mii de cifre, traduc dintr-o limbă în alta, hotărăsc fulgerător cum e mai bine să procedeze într-o luptă aeriană, sugerează comandamentului suprem un plan just al apărării antiaeriene, iau parte la proiectarea avioanelor, podurilor, maşinilor...

Aici Iura se opri, răsuflă şi aruncă o privire către auditoriul imaginar. I s-a părut chiar că o aude ripos- tînd pe Vera Kurcenko.

„Şi atunci înseamnă că aceste mecanisme de calculat pot înlocui pe de-a întregul creierul omenesc, aşa cum strungul a înlocuit braţele, iar automobilul — picioarele ? Aşa să fie oare ?“

„Caraghioaso ! rîse Iura. Omul a inventat maşini, pînă şi cibernetica, dar nici o maşină n-a inventat şi nici nu-1 va inventa pe om ! Sînt peste o mie de ani de cînd omul şi-a sporit, cu ajutorul maşinilor, forţa fizică... Şi doar muşchii mei, de exemplu, dau numai
99
două, să zicem trei zecimi dintr-un cal-putere... Oare nu se pot născoci maşini în slujba creierului omenesc, pentru intensificarea gîndirii ? Eu îmi sporesc forţa fizică, în fiecare

dimineaţă, de zeci de mii de ori. Şi asta nu-i o limită !... îţi închipui ce s-ar fi întîmplat dacă omul şi-ar fi putut mări tot atît de uşor facultăţile mintale, de zeci de mii de ori ? Ei bine, tocmai de acest lucru se ocupă cibernetica."

„Dar oare e posibil acest lucru ? se vor mira băieţii. Că doar şi maşina aceasta o va făuri tot un om, o vor făuri oamenii. Şi atunci cum poate deveni maşina mai inteligentă decît oamenii ?"

— Inteligentă întrebare ! se bucură Iura, fără să bage de seamă că el însuşi o formulase.

— în antichitate, primilor constructori ai pîrghiilor . le-a venit de multe ori ideea. că asemenea maşină, pusă în funcţiune de om, nu poate să producă muncă mai multă decît cea depusă de om pentru făurirea ei şi înseamnă că nici o maşină nu va putea să mărească forţa omului. Că doar omul creează maşini, cum poate sa fie ea mai puternică ? Caraghios raţionament, nu-i aşa ? Caraghios, deoarece noi ne amintim îndată de maşinile noastre, de forţa lor uriaşă. Omul apasă pe un buton şi se aprinde lumina într-un oraş enorm, încep să funcţioneze strungurile în uzine... Fochistul umple cu cărbuni cuptorul şi încep să se învîrtească toate roţile din uzină. Cum se petrece acest lucru ? Gîndeşte-te... Mai întîi, fochistul zvîrle cărbuni în cuptor. Este prima etapă, în care nu se petrece nimic deosebit. Apoi, arderea cărbunelui şi formarea aburului măresc de rrîai multe ori energia unui singur fochist. Aceasta este a doua etapă. Se poate oare ca, . folosind aceeaşi metodă, adică organizînd procesul în două etape, să se ajungă la o enormă intensificare a forţei intelectuale a omului ? Cibernetica răspunde : se poate...

— Am ştiut că aşa o să se întîmple ! auzi lectorul o voce ironică. S-a ţicnit !... Nu-i de mirare.

Tulburat şi supărat, Iura întoarse capul şi o văzu pe fata cea brună cu obrajii rumeni, care tocmai îşi

scosese căciula cu urechi şi stătea în prag, scutnrîn- du-şi revoltată zulufii negri-albăstrui. Ea se trînti nu- maidecît pe divan, aşa încît arcurile o aruncară în sus.

Din clipa în care, conform dispoziţiilor profesorului Şumilo, studentei din anul patru a Institutului de medicină din oraşul Gorki, Evghenia Kozlova, i-a fost repartizat pentru observare medicală, continuă Iura Sergheev, în caracterul ei au avut loc

nişte transformări cu totul nedorite. Jenea a devenit iritabilă, exigentă, capricioasă şi supărăcioasă, iar din veselia ei nu mai rămăsese nici urmă. Iura, care observase primul accastă schimbare, o punea pe seama plictiselii şi a vieţii uniforme. Jenea avea obligaţia ca, la fiecare trei ore, săʲl „treacă"' pe Iura prin diverse aparate, indi- cînd presiunea sîngelui, temperatura, pulsul, care analizau funcţiunea inimii, procesele de metabolism etc., etc. în răstimp ease plictisea de inactivitate şi apoi
însăşi procedeurile acestea au plictisit-o atît pe ea cît şi pe Iura, foarte curînd. De altfel, Jenea, ostaş al nrte- dicinei, curma orice încercare a lui Iura de a se abate de la acest ritual plicticos şi complicat şi-i interzicea să-l ironizeze.

La vederea „chinuitorului⁰ său, Iura se cam strîmbă. în ceea ce o priveşte pe Jenea, aceasta nu se sfia să-şi afirme, deschis, proasta ei dispoziţie.

Stră'bătînd camera, ea deschise cu zgomot ferăstruica, bombănind dispreţuitor, „Sportivul !“ şi fără să mai scoată o vorbă, începu °ă scotocească prin valijoara ei. Tot atît de tăcută, ea aşeză pe capul lui Iura un coif metalic, îi înfăşură mîinile şi picioarele cu un cablu roşu, îi aplică pe gît şi pe piept nişte ventuze de cauciuc şi ţăcăni din conjuctor. Răsună un vuiet încet.

Fără să se privească, ei rămaseră tăcuţi timp de vreo zece minute, îndecursul cărora totul, pînă şi infuzia, au fost efectuate cu succes.

—Ţi-e şi scîrbă să te uiţi cît eşti de normal, declară Jenea, scoţînd din valijoară o bandă lungă cu însemnări şi examinîndu-le în fuga. Tensiune normală. Temperatură normală. Ieri am introdus în venăzece centimetri chiar în acest loc şimăcar un punct să fi

rămas... Sîngcle — bun de expoziţie... Cum poate să rămînă cineva atît de respingător de sănătos ! Mă plictisesc pur şi simplu...

...Intr-'o seară ei s-au întîlnit la o răscruce de pîrtii de schi în' pădurea liniştită. La început, întîlnirea nu prea le-a făcut plăcere. Iura îşi făcea socoteala cum să se eschiveze mai bine. în ultimele zile el avea sentimentul unui pescar care a stat pe malul rîului mai mult de un ceas, n-a scos deocamdată nimic în

afară de cîrligul cu rima înjumătăţită, dar presimte, în adîncul inimii, că îl aşteaptă o pradă bogată. Tura avea impresia că e aproape să înţeleagă cauzele acclor avarii neaşteptate, care se produceau din cauze necunoscute la experimentarea costumelor antigravitaţio- nale. Iar cînd el se gîndea la ceva, nu-i plăcea să fie tulburat şi devenea grosolan...

Jenea simţea că-1 încurcă. Tocmai de aceea ea nu plecă, necăjindu-se atît pe ea însăşi cît şi pe Iura. Treptat însă, pe nesimţite, îi captivă farmecul tăcut al brăduţilor înzăpeziţi, frumuseţea sobră a pinilor care transportau undeva pe deasupra capetelor o melodie cunoscută, cerul somnoros, care, gata să aţipească, se învelea cu nori, aranjîndu-se cît mai comod, şuşotelile stranii din fundul pădurii, unde cineva mai alerga sau se furişa pe urmele cuiva... Toate acestea parcă pătrundeau în ei, dizolvîndu-se în sînge, făcîndu-i mai cdlmi, mai cuminţi şi mai buni...

Acum mergeau încet şi cu fiecare pas fetii i se păreau tot mai caraghioase atît răutatea ei cît şi aerul mohorît al lui Iura. Ea ar fi dorit să facă ghiduşii, nebunii şi numai gîndul că Iura se va supăra, el care e atît de concentrat şi serios, o împiedica... Pînă la urmă, nemaiputînd rezista, ea începu să cînte cît o ţinea gura, cşva vesel.

El întoarse capul, supărat :

— Noaptea nu-i bine să zbieri în pădure.

— De ce ? Nu aude nimeni... E foarte bine ! obiectă ea rîzînd şi reîncepu să cînte aşa de tare, încît în

depărtare şi în liniştita întunecime a pădurii răsună un pîrîit speriat. Se părea că cineva, mare şi puternic, răzbate prin tufiş. Nu fugi, prietene ! Sîntem oameni buni ! îi strigă în urmă Jenea.

— Caraghioaso ! spuse Iura,' zîmbind neîncrezător. De ce faci zgomot ? E stupid. Oftă.

— Ei bine, Iurka ! Jenea îl împinse cu vîrful băţului de schi. Las’ să fie stupid, dar cel puţin e vesel. Mai avem timp să ne săturăm de plîns...

— Pentru ce ?

— Dar războiul ? întrebă neaşteptat de aspru Jenea. Am citit undeva că se poate confecţiona o boiibă, care după explozie va lăsa o pîlnie cu un diametru de circa optzeci kilometri. îţi imaginezi ? Un om zîmbind şi fumînd diritr-o ţigară va apăsa pe

un buton, o rachetă îşi va lua zborul, sau o bombă va cădea din burta unui avion şi peste cîteva clipe vor înceta să mai existe milioane de oameni şi tot ce a fost făurit prin munca lor, prin munca părinţilor lor, a bunicilor, străbunicilor, a cîtorva zeci de generaţii...

— Dar înainte de aceasta, obiectă încet Iura, un alt om va apăsa pe un alt buton... Şi avionul cu umplutura veninoasă va fi aruncat în spaţiu la mii de kilometri de pămînt şi. acolo va putea fi nimicit.

Jenea îl privi fix.

— Aceasta este tot atît de posibil ca şi bomba de cobalt, surise Iura. Astăzi, ca de altfel din totdeauna probabil, există două ştiinţe : una lucrează în slujba celor care vor să-i distrugă cît mai complet şi pe cîr- se poate mai ieftin pe oameni, cealaltă face totul pentru ca oamenii să trăiască tot mai raţional şi mai bine. Bomba de cobalt este o forţă uriaşă, pacea însă şi con-cepţiile ei sînt cu mult mai puternice.

— Mai mult decît orice mă necăjeşte incapacitatea noastră de a interveni, spuse cu încăpăţînare Jenea. Cineva poate să distrugă totul, iar eu nici nu-1 voi vedea...

— Ce fel de incapacitate ? întrebă Iura, mirat şi supărat. Că doar noi sîntem aceia care ţinem în mînă bomba şi n-o lăsăm să cadă ! Sa înţelege că, fiecare

dintre noi', de umil singur, nu poate face multe. Totuşi noi cu toţii, ca într-o singură mînă, ţinem de ani de zile, bomba. Asta se cheamă neputinţă ?

Ei au rămas tăcuţi un timp. Acum Iura se încrvntă* iar pe faţa Jenei apăru- un surîs.

— După părerea mea, e bine că oamenii se gîndesc la muncă, la familie, la oraşul lor, ori la... panta ioni noi, spuse Iura. Lasă-i să glumească, să rîdă,. să se iubească, să-şi crească odraslele şi să nu se gândească la această bombă blestemată. Ar fi fost îngrozitor dacă oamenii, speriindii-se, ar fi uitat de viaţă, de toate bucuriile ei şi zi şi noapte* crispîndu-se de spaimă, . s-ar fi. gîhdit la război. Atunci, războiul ar fi început curînd.

— Uneori îmi face impresia că savanţii de aici» din OăşeFuI’ Academic fac ceva care nu se cuvine... Desigur,. eu habar n-am... Dar iată, să zicem, un om. mare ca Andxiiuhin... la urma-

urmei,. ce face el ?

— Acelaşi' lucru pe care-T facem cu toţii; nu Iasă bomba să cadă, răspunse Iura* reţinut. Iată cine. nu se teme de război ! EI este convins că războiul nu va avea loc,, iar dacă. totuşi se poate î'ntîmpla aşa ceva, noi' vom şti să prevenim şi să biruim toate dezastrele lui... Tu ştii pentru ce zboruri este pregătit Detka al tău ? El va arata drumul oamenilor ! Omului!

— Oamenilor ? Ce-i cu tine ?

— Nimic. Cu mine nu-i nimic, Jenicika! El rîse- scurt. Ascultă, tu ţii bine minte poveştile ?

— Poveştile ? Jenea îi aruncă o privire nedumerită.

— Bătrînul le adoră. Şi te spunt ca un artist al poporului. îţi aminteşti, în basme, vrăjitorul cel rău, fugind, se transforma într-un grăunte, iar vrăjitorul cel bun, într-o găină, o găină care ciuguleşte grăuntele. Cînd cel rău se preface într-o vulpe, cel bun e un cîine şi aşa mai departe, pînă cînd vrăjitorul cel bun îl biruie pe cel rău... Aceasta pare o curată născocire,, dar oare covorul zburător, cizmele zburătoare şi atîtea altele, nu păreau înainte vreme doar nişte născociri, pentru copii, imposibil de realizat ?

— Nu te înţeleg, spuse Jenea, oftînd.

— Pe tine nu te uimeşte televizorul, nu-i aşa ? Si totuşi aceasta e o miau ne care l-ac £L zguduit nu numai pe Shakespeare sau pe Petru cel Mare, ci şi pe Puşkin sau. Tolsioi™ Imaginea este transmisă instantaneu la zeci ţi sute de kilometri. Dar de ce să se poată transmite imaginea şi să nu se poată transmite obiectul însuşi ? Pentru aceasta trebuie să te ocupi, între altele, şi de cibernetică...

Orăşelul Academic era situat într-o vîlcea largă şi acum, stînd de vorbă,, ei descriau, un are de cere trecmd deasupra porţiunii sale de nord-est,. pe colinele acoperite de peria, brazilor™. Din liniştea neagră scapără, deodată, o rază în formă de ac ascuţi* şi se înfipse în brăduleţul aplecat peste zăpadă, atinse fără zgomot faţa lui luxa şi a Jeniei şi dispăru... Ik.v.na deveni şi mai admcă.

— Ce^i asta ? şopti Jenea.

— Nit ştiu, spuse luxa. îndată von fi şi ei aici...

De dincolo de brazi apărură trei inşi. în frunte,
fără căciulă, alerga profesorul: Paverman. Lanterna o ducea el şi

acul cel ascuţit îi înţepă din nou, dureros, pe tura şi pe Jenea.

— N-aţi văzut pe nimeni ? strigă profesorul, venind atît de aproape îneît Jenea, feriirdu-se cu palma de lumina puternică, îi zări totuşi ochii sticlind înnebuniţi. N-aţi întîlnk pe nimeni aici în pădure ? Ei ? De ce tăceţi ? Era limpede că el nu-i recunoaşte...

— Nu, spuse Iura fără să priceapă ce s-a întîmplat. Noi n-am întîlnit nici un om...

— A-a !... Profesorul Paverman se strîmbă, ca de durere de dinţi. Braţele sale lungi se repeziră revoltate în sus şi îndată căzură fără vlagă. Parcă eu ani, vorbit de un om ? Eii dar cîini n-aţi întîlnit ? Cline, un cîine ? Un singur cîine, înţelegeţi ?

— Nu, răspunse încet Iura. Nici cîini n-am văzut.

— Aţi fi putut să nu-1 observaţi... Profesorul îi apucă de mîini, cînd pe Iura, cînd pe Jenea, uitîndu-se în ochii lor. E un cîine negru. Dar poate că aţi auzit măcar un lătrat, un scheunat... Nimic ? Nu, eu am să înnebunesc ! îl căutăm de două zile ! Dacă aţi putea să yă daţi seama...

— Fiţi mai prudent, spuse încet cineva dintre cei aflaţi în spatele lui.

— Dumneavoastră nu m-aţi recunoscut, eu sînt Ser- gheev, spuse grăbit Iura. Lucrez foarte de curînd la dumneavoastră. Iar această tînără este Kozlova, colaboratoarea profesorului Şumilo. Probabil că a dispărut Detka ? A avut loc cumva experienţa ?

— Dumneata eşti Sergheev ? se repezi la el savantul. Ei, da ! Desigur ! Dumitale pot sa-ţi spun că experimentul cu Detka a reuşit ! (Cei aflaţi în spatele său tuşiră cu toţii, ca la comandă, în semn de dezaprobare.) Dar totul e pierdut dacă nu vom găsi cîinele şi asta cît mai repede posibil... Dumneata îţi aminteşti cum arăta ?

— Desigur...

— Cotei. Negru. Numele, Detka, mormăi cu îndărătnicie profesorul. Vîrsta : cu puţin mai mult de unsprezece luni. Foarte blînd. îi place să se culce pe spate ca să fie scărpinat... Paverman începu deodată să plîngă şi să suspine. Iertaţi-mă... Nu pot... Am lucrat cti el timp de patru luni...

El se mistui în întunericul de nepătruns.

— Detka ! Detka ! striga el tare, cu glasul întrerupt de un plîns abia reţinut.

— Ce-i de făcut ? întrebă Jenea.

— Hai repede în orăşel, spuse Iura. Nu' înţeleg ce caută profesorul aici. Detka trebuie căutat pe locul yiran de dincolo de Maisk...

CAPITOLU L IX

CALVARUL LUI L. BUBÎRIN

„Îmi. plac animalele.

De pildă, un căfel.

Aici lingă brutărie e unul foarte chel. Ficatul

din mine sînt gata să-l scot. Nu-mi pare râu, scumpule, mănîncă tot !“

(MAI AKOySKI)

într-una din. cele mai obişnuite zile, celebrul Leonea Bubîrin, băiatul care a prins cartoful zburător, un om, în general, vesel, arăta extrem de îngrijorat şi abătut. Nici mama, nici tata, şi nici învăţătorii n-ar fi putut să se lămurească asupra cauzelor grijilor şi tristeţii lui Bubîr şi, bineînţeles, nu puteai evita compătimirile lor. Motivul ? Peste două zile trebuia să aibă loc meciul decisiv dintre casa lor şi echipa mixtă de la numărul trei, de pe strada vecină şi pînă acum nu aveau puc !

De fapt, pînă mai zilele trecute pucul a existat, un puc destul de bun, din cauciuc vechi de automobil. Este adevărat că avea unele particularităţi : în timp ce partea de jos a pucului era perfect netedă, cea de deasupra era brăzdată de nişte şanţuri aspre, neelastice. Băieţii însă se adaptaseră la aceste particularităţi şi ştiau cînd şi pe ce parte trebuie lovit pucul.

Puţine echipe aveau un asemenea puc. La drept vorbind, pucul aproape că nu se deosebea de unul adevărat şi Paşka Aleev, care procurase el însuşi de undeva bucata de cauciuc vechi şi modelase acest puc

minunat, afirma că pucul cu care joacă invincibila echipă a „Chimiei" ar fi chiar ceva mai uşor.

Ei, şi acum echipa lui P. Aleev nu mai avea puc şi în toată întîmplarea aceasta vinovatul era Bubîr, iucru pe care nu-1 tăgăduia nici el.

Da, vina era a lui. Şi s-au petrecut toate atît de în- tîmplător, într-un chip atît de stupid... .

Aveau în curte un meci amical. Toate mergeau de minune. Leonea, ca totdeauna se afla în poartă. Era un portar imbatabil ! Şi de data aceasta, cu toate străduinţele adversarilor, ei nu

reuşeau cu nici un chip să deschidă scorul. Deodată, răzbătu pînă la poartă însuşi Paşka Aleev. Toţi rămăseseră în urmă şi el se trezi într-o clipă în faţa îngheţatului Bubîr şi trimise pucul în colţul din stînga al porţii. Cu o fracţiune de secundă înainte de trimiterea lui, Bubîr ghici unde va trage Paşka şi se repezi în colţul din stînga, o dată cu pucul. Bubîr nu putea să explice cum jde s-a petrecut aceasta. Părea că o forţă miraculoasă îl împingea acolo unde trebuie. El prinse pucul pe crosa lui lată, solidă, făcută dintr-o doagă de stejar. Invincibilul portar ieşi şi de data aceasta basma curată ! Paşka nici în lupta corp la corp cu portarul nu reuşise să împingă pucul în poartă !

Dar se întîmplă ceva îngrozitor. Sărind, lovit de crosă, pucul nimeri în obrazul său, poate în nasul bă- trînului care locuia la etajul trei împreună cu di>ua fiice mari şi care în clipa aceea trecea pe afcolo.

Bătrînul mormăi ceva, ce anume, e încă o taină şi, ridicînd pucul, intră pe uşă. Oricît au scîncit după aceea băieţii, oricît au bătut la uşă, oricît au scrijelit-o, ori au' aruncat cu zăpadă în fereastra întunecată, toate au fost zadarnice. Pucul nu_s-a mai reîntors la ei. Abia a doua zi, urlînd jalnic şi întinzînd cu pumnul lacrimile curse pe faţa lui rotofeie şi rumenă, semănînd cu o gogoaşă, Leonea izbuti să afle de la una din fiicele bătrînului că pucul fusese aruncat în găleata de lături, iar de acolo a nimerit în lada de gunoi.

N-a fost tocmai uşor să-l caute, ziua în amiaza mare şi pe deasupra în mare secret, cercetîpd cu de-amănuntul conţinutul lăzii de gunoi. -Şi totuşi, lucrul acesta a fost

făcut f Fără să ţină seamă de mirosul urît, băieţii au scormonit bucăţică cu bucăţică tot ce a fost în ladă, fără să dea însă de puc... Ori goliseră gunoierii lada mai. devreme, ori fusese doar o născocire a viclenei fiice... Pucul lipsea™

Timp de cîteva zile au încercat să joace cu ce s-o nimeri. Pe maidanul de gunoi al combinatului, printre atîtea obiecte interesante,' s-au găsit şi dopuri de gomă mîncate de acizi. Au • adunat mai mult de o sută, dar toate s-au dovedit a fi prea mici ! Au fost încercate mai multe obiecte diferite : o bucată de lemn, un borcan gol de vax, o măciulie de baston, o săponieră veche, un titirez stricat, o baligă de cal îngheţată, dar toate acestea nu erau ceea ce le trebuia ! Jocul nu prea se închega. Şi

iată că atunci în faţa lui Bubîr a apărut o îndatorire capitală : să procure cu orice preţ un puc nou.

După ce baliga de cal s-a făcut praf după întîia lovitură, Paşka se apropie de Bubîr şi-i spuse încet, dar răspicat :

— Mîine să avem pucul t Că de nu...

Leonea ştia ce se putea întîmpla : mînca bătaie. Şi aşa el era mirat că încă nu fusese scărmănat.

Seara, după ce lecţiile au fost făcute, el se aşeză pe duşumea în locul cel mai plăcut, între dulăpiorul biroului şi garderobă şi se apucă să cugete. Avea un pian, dar cum să-l îndeplinească ?

Pe sală, într-un colţ, se afla un coş de nuiele plin cu încălţămintea pe care mama nu se îndura s-o arunce la gunoi: Ghetele tatei, complet distruse, aveau nişte tocuri grozave din cauciuc turnat. După părerea lui Leonea, un asemenea toc, desprins, bineînţeles, cu grijă de gheată, putea să fie un puc admirabil.

De la ideea şi pînă la realizarea ei erau însă atîtea piedici ! Stînd în colţul său, Leonea îşi amintea cum tata îi povestea mamei cîte eforturi a trebuit să depună ca să traducă în viaţă invenţia sa. „E cu mult mai uşor să inventezi ceva decît să aplici ceea ce propui !“ repeta tata cu înverşunare şi acum Leonea îşi dădea seama de justeţea cuvintelor lui.

Dacă i-ar spune totul cinstit mamei şi ar ruga-o să-i dea măcar unul din tocuri, s-ar fi ajuns inevitabil la ideea că ghetele sînt încă bune, că sînt foarte necesare, că pot fi date oricînd la reparat şi cîte altele... Ca sa şterpeleşti această gheată, de care nimeni nu are nevoie, era lucrul cel mai uşor, dar Leonea a stabilit demult că e de ajuns să te atingi de un obiect, ca mama, într-un chip cu totul surprin-zător, să. afle numaidecît. Şi pentru a găsi această gheată va trebui, desigur, să răscolească tot oraşul : că doar cu cît este un obiect mai necesar, cu' atît e mai bine ascuns...

Cu toate pericolele ei, a fost aleasă varianta răpirii. Ea a avut loc în seara cea mai apropiată, cînd mama şi cu tata s-au dus la club, la spectacol, iar sora lui mai mare, în loc să stea să-şi facă lecţiile, a profitat de neaşteptata libertate, ca s-o şteargă la prie-tenele ei.

Leonea se apucă de treabă cu chibzuială. Trăgînd coşul la lumina puternică a becului, el mai întîi trebuie să memoreze

locul fiecărui obiect, pentru a aranja apoi încălţămintea ca mai înainte. Ce nu era în coş ! El dădu peste primele sale ghetuţe de la care nu rămăseseră decît feţele, se miră şi se distra la vederea boto- şeilor cu pompoane bleu, fără să-şi dea seama numaidecît că n-a trecut chiar aşa mult de cînd aceştia au făcut parte din încălţămintea lui. Pentru ce le păstrează mama oare ? El îşi văzu ghetele. Ghete adevărate, dar aşa de mici, îneît jn ele n-ar fi încăput acum nici o jumătate din piciorul lui Bubîr ! Mai dădu peste o grămadă de pantofi, ghete, papuci, sandale, galoşi crăpaţi, îndoiţi, scofîlciţi, găuriţi, care aparţinuseră pe vremuri celoilalţi membri ai familiei. După cum s-a şi aşteptat, ghetele tatii cu tocul turnat, de care avea nevoie, se aflau în rîndul cel mai de jos.

Dar vai, se întîmplă aşa de des că visînd la un lucru oarecare noi să ni-1 închipuim cu mult mai frii- mos decît cum arată el în realitate ! Ţuguindu-şi buzele de profundă mîhnire, Leonea învîrtea în mînă ghetele tatălui său. Aveau într-adevăr tocuri turnate. Dar cît de puţin rămăsese din aceste tocuri !

El chibzui îndelung în toate felurile şi pînă la urmă se decise pentru cel stîng. Pe acesta, tatăl său îl tocise totuşi mai puţin. Şi de ce oare oamenii se lasă mai mult pe tocuri ! Mai bine ar Umbla în vîrful picioarelor...

Gîndindu-se la una, la alta, amintindu-şi cum avusese odată norocul să ţină în mînă un puc adevărat, turnat, care dintr-o lovitură a lui Iura Şergheev zburase în tribună, Leonea începu să se gîndească la Ser- gheev însuşi, la scumpul lui Tăuraş. Unde să fie oare ? îi va fi dat oare să-l mai vadă vreodată ?

Să desprinzi un toc tocit nu-i o treabă tocmai uşoară. Dacă nu credeţi, încercaţi ! Leonea abia reuşi să rezolve această problemă şi să pună coşul la loc, cînd cineva bătu la uşă. El tocmai manevra măturoiul, ştergînd urmele ..crimei". Aruncînd în grabă mătura lîngă bicicletă, şi împingînd cu piciorul, sub dulao, resturile gunoiului, el deschise uşa fără sa scoată din buzunar pumnul în care ţinea nepreţuitul toc. Se întorsese sora lui.

— A... tu eşti ? răsuflă Leonea uşurat.

— Da’ tu ce credeai ? răspunse sora, indispusă că văzuse la prietena ei o minunată rochie roz, cu guler de dantelă.

— Nu, eu aşa... numai... zîmbi Leona şi intră îndată la

toaletă.

Acolo, încuind cu grijă uşa, el scoase din nou tocul din buzunar şi după ce îl admiră îndeajuns, hotărî că locul cel mai sigur, deocamdată, în care să ascundă tocul, e geanta de scule a bicicletei.

A doua zi, îndată după micul dejun, Leonea alergă în curte, strîngînd în pumn pucul cel nou.

Paşka tuşi dezaprobator la vederea acestui puc. Totuşi numai jocul putea să constituie proba hotărîtoare.

Şi iată că tocul lansat de Leonea a început să salte
nehotărît pe bulgării şi moviliţele din curte.

— Sigur, spuse Leonea, dacă era pe gheaţă...

— Dar acela şi aici era bun. rosti Cu asprime Paşka.

Era limpede că pucul e prea uşor şi prea plat. Semăna cu o gogoaşă tăiată în două. Uneori nici. nu reuşeai să-l apuci cu crosa, părea lipit de zăpadă...

IU

Jocul a trebuit să fie întrerupt. Leonea era gata să plîngJL

— Ideea e buni, spuse Paşka, scobind pucul cu unghiile roase. Dar e nevoie de u« toc întreg. Pricepi ? Unul nou Neuzat...

— De unde să-l iau ? scînci Leonea.

— Ei, asta nu mai ştiu...

Nimeni n-a bănuit cu cîtă atenţie a studiat Leonea, în cele cîteva ore ce au urmat, picioarele tuturor membrilor familiei- El se convinse în curînd că mama şi. sora nu prezintă pentru el nici un interes. Rămînea tatăl şi el însuşi. Lui însă pentru iarnă i s-au dat pîs- lari, iar ca să taie tocul de la ghetele cu care tatăl său se ducea la serviciu, era o chestiune atît de riscantă îneît prudentul Bubîr renunţă la ea de la început.

Avea toate motivele să fie disperat !

Dar în clipa în care se părea că totul este pierdut, că viaţa este răvăşită şi sfarîmată, Leonea îşi anunţi, într-o clipă de fulgerătoare inspiraţie, că i se cumpăraseră încă din vară nişte ghete mai mari pentru cînd va mai creşte, şi că acestea, încă întregi pînă acum, se află în sertarul de jos al dulapului, acolo unde mama păstrează încălţămintea nouă şi ca de aceste ghete este puţin probabil să-şi amintească cineva, pînă la primăvară.

După ce aşteptă iarăşi să plece toţi ai casei şi să-l lase singur în apartament, Leonea nu numai că desfăcu cu o grijă

extraordinară tocul, ci şi bătu în locul lui, cu aceleaşi cuie noi, vechiul toc al tatii care n-a fost în stare să devină puc. Cît priveşte tocul cel nou, acesta n-a stîrnit nici un fel de îndoieli. Era un puc adevărat, chiar mai bun decît celebrul puc făcut din cauciuc de automobil.

Şi cît de bun s-a dovedit a fi în joc ! Cînd seara, tîrziu au trebuit să plece pe la casele lor, Paşka luă pucul cu el.

— Va fi mai în siguranţă, spuse el, cu un aer important.

Din cauza acestor cuvinte, inima lui Leonea se strînse, cuprinsă de o presimţire tragică. I se' păru

deodată că e foarte obosit şi picioarele nu se grăbeau să-l ducă acasă.

Curînd însă el apăsă cu hotărîre pe sonerie şi-apoi trase spre el uşa cea grea, privind pe furiş faţa surorii care îi deschise. Nu observă nimic deosebit. Mama era şi ea liniştită. L-a chemat la cină, au stat de vorbă despre treburile şcolii şi despre băieţii pe care mama îi cunoştea, îl întrebă de Paşka. Şi atîta tot ! Leonea începu chiar să-şi legene picioarele, semn de mulţumire sufletească... El îi aruncă o privire victorioasă surorii sale, care mereu o făcea pe sora mai mare şi care avea acum o mutră atît de înspăimîntător de serioasă. Dar parcă ea ar fi fost în stare să facă rost într-un chip atît de ingenios de un puc ?

Lucrul cel mai grozav ar fi să le spună acum toată povestea, dar oare ar putea fi înţeles ? A venit tatăl, întîrziat la o şedinţă. Uite, lui poate că i-ar povesti Leonea. Tatăl n-ar fi făcut caz pentru un toc desfăcut, ba ar fi apreciat chiar punctul cel nou.

Dar, socotea el, ca să înceapă o asemenea convorbire în prezenţa mamei şi a surorii era cu totul imprudent.

După masă, tatăl deschise televizorul şi Leonea se aşeză lîngâ el. Tocmai atunci căzu trăsnetul : mama veni în sufragerie ţinînd în fiecare mînă cîte una din acele ghete, despre care ştim că asupra uneia din ele, în dimineaţa aceea, Leonea efectuase o operaţie chirurgicală.

Fără să spună o vorbă, ea i le întiijse soţului ei.

El luă ghetele şi neştiind ce să facă cu ele, le bătu una de alta.

— Sînt mici ?

— Admiră şi tu isprava fiului tău, spuse pe un ton sinistru mama.

Lui Leonea i se păru 'că a devenit mic de tot şi dacă se mai strînge puţin va putea să intre în crăpăturile de la fotoliu, rămînînd acolo pînă la trecerea furtunii care era gata să se dezlănţuie.

Tatăl examină cu atenţie feţele ghetelor şi, nedesco- perind nimic suspect, le întoarse cu tălpile spre el.
După felul cum fluieră, se simţea că spectacolul a făcut impresie asupra lui.

— Fin lucrat, spuse tatăl încercînd să scobească cu degetul tocul cel vechi, bătut de Leonca. Flăcăul a muncit, nu glumă...

Lconea era gata să ridice capul, dar, amintindu-şi că replicile tatălui său la asemenea teme în prezenţa mamei nu au nici o însemnătate, continuă să stea cuminte.

— E curios că eşti în stare să glumeşti ! Mama făcu o pauză sugestivă, cu totul suficientă pentru a-1 face pe tata să-şi simtă mai profund nechibzuinţa. Glumele, desigur, nu-şi au rostul acum. Ghetele au costat şapte ruble. Pentru aceşti bani tata trebuie să muncească o zi întreagă.

Cuvintele de la urmă îi erau adresate lui Leonc-a.

.— Dar ce ? nu se abţinu să mormăie acesta. Eu am să le port.

Tatăl pocni o gheată de alta şi-apoi le întinse pe amîndouă mamei.

— Ce să fac cu ele ? se miră mama. N-ai auzit, zice că le va purta. Bine ! Pîslarii am să-i pun bine, iar mîine se va încălţa cu ghetele astea şi cu ciorapi, de lînă.

Leonea era convins că a scăpat foarte ieftin. Dar daca vreunuia dintre voi i s-a întîmplat să poarte ghete cu tocuri diferite, vă veţi imagina cu uşurinţă chinurile pe care le-a îndurat el în drum spre şcoală.

în timpul recreaţiilor el nu ieşea din bancă. La întoarcerea acasă, el îl rugă pe Paşka să-i restituie tocul.

— Pucul ! se miră Paşka. Ce-i cu tine ?

Abia peste o zi Paşka se îndură de el. La atelierul de cizmărie, tocul fu pus la loc, mama strînse din nou ghetele şi îi înapoie sărmanului Bubîr pîslarii. Cît de plăcut i-a fost să-i încalţe şi să umble fără să şchiopăteze !...,

Puc însă tot nu aveau. Trebuiau luate măsuri hotărîtoare.

Olia, sora mai mare, fie după indicaţiile mamei, fie datorită

caracterului său răutăcios, îi urmărea toate mişcările.

— Nu mă lasă nici să răsuflu ! i se plînse într-o zi Bubîr tatălui său.

— Nu-i nimic, fiule ! spuse tatăl dîndu-i un ghiont, în glumă. Tu vezi-ţi de treabă şi încearcă să răsufh cîte puţin...

Bubîr luă cuvintele acestea drept încuviinţare de a acţiona.

în orice caz, încă a doua zi hocheiul reîncepu f.< în fiecare seară trebuiau depuse eforturi mari pentru a-1 aduce pe Leonea acasă. El venea aşa de tăvălit î» zăpadă, îneît de pe costumul lui de schi atîrnau ţurţuri de gheaţă, iar zăpada nu se putea curăţa. Abia ţinîn- du-se pe picioare de oboseală, rumen în obraji, cu ochii întunecaţi, licărind, el îi arunca priviri de învingător, surorii sale.

Olia şi cu mama şi-au rupt picioarele încercînd să lămurească, mai întîi, care anume din bunurile gospodăriei a devenit puc, iar apoi să arunce măcar o privire asupra acestui puc, care nu le dădea pace. Dar se înţelege că pucul dispărea îndată ce apăreau ele prin apropiere.

Aşa au trecut zilele de marţi, miercuri, joi, vineri.

A sosit synbăta.

*

Nimeni din Maisk nu bănuia că în ziua aceea sosi'-e termenul fixat de academicianul Andriuhin pentru experimentul cu Detka.

De-a lungul întregului traseu al presupusei transmisiuni, la fiecare trei sute metri stătea cîte un colabors- tor a! Institutului fantastico-ştiinţific. Se părea ci totul a fost prevăzut. Raza, în care urmează să se transforme simpaticul cotei negru, trebuia să aterizeze cu aproximaţie la ora optsprezece patruzeci 51 şase de minute şi şapte secunde, într-o mlaştină îngheţată, în mijlocul unor tufe uscate, la trei kilo

8*

USr

metri de Maîsk. Acolo, Detka trebuia să fie întîmpinat de către un detaşament întreg de oameni de ştiinţă-

Andriuhin propuse ca lui Detka să i se pună o zgardă pe care să se imprime adresa, unde, în caz de abatere de la traseul stabilit, găsitorul trebuia să-l aducă pe cotei.

— Nu-i nevoie, Detka nu va greşi drumul ! se opuse Paverman. Eu nu înţeleg, Ivan Dmitrievici...

— Bine, bine... se învoi Andriuhin. Nu vrei să-i dai lui Detka zgardă, fie... Ochii îi luciră cu şiretenie. Dar dumneata, Boris Mironovici, ai urmărit care este continuarea traseului ? Dacă raza va trece totuşi de punctul stabilit ?
—r Eu nu înţeleg aceste glume, Ivan Dmitrievici, exclamă enervat la culme din cauza tensiunii din ultimele zile Paverman.
— Ei, ei, fii mai calm,prietene... Am vrut numai să spun că, dacă lungim traseul, acesta va străbate Maiskul încare locuieşte celebrul Leonea Bubîrin... îţi aminteşti de cartoful „OA-181-IFŞ" ? Nu te supăra, eu glumesc, bineînţeles...
Auzind de cartof, profesorul Paverman dădu dispoziţii să se pună totuşi zgarda...
...Sîmbătă, ca totdeauna, mama făcea focul la baie. Dar deşi era ocupată mai mult decît de obicei, ea a observat totuşi inexplicabila agitaţie şi îngrijorare care îl cuprinseseră pe fiul ei, după cele patru zile de neostoită veselie.
După ce-şi făcu lecţiile şi mîncă în grabă, fapt care la el însuşi era o mărturie a gravelor tulburări sufleteşti ale lui Bubîr, după ce se asigură că în baie s-a făcut focul, el fugi în curte.
Prima făcea baie de obicei Olia. Ea nu se spăla la duş, ci' umplea cada plină cu apă. Asta era ceva îngrozitor. Şi de data aceasta, Olia voia să procedeze la fel. Ea se suci mult, bodogănind ceva, aşa că pînă la urmă mama, neauzind plescăitul apei, o strigă :
— Ce ai făcut, ai adormit ? Cînd ai de gînd să te speli ?
— Nu ştiu ! răspunse Olia supărată.

— Ei, ce-i acolo ? Mama apăru în camera de baie. Ce s-a mai întîmplat ?
— Nu ştiu unde a dispărut dopul, răspunse, roşie de mînie şi ciufulită, Olia. îl caut ca o proastă de un ceas întreg...
Şi, deodată, întrerupîndu-se la mijlocul cuvîntului, ea rămase tăcută, fixînd-o pe maică-sa cu ochii holbaţi. Mama o privea şi ea cu o privire fixă şi foarte concentrată pe fiica sa, dar vedea, după cum se pare, pe cu totul altcineva.
în clipa următoare, Olia, aruncînd la întîmplarc şuba pe umeri, fugi în curte.
Acolo avea loc o discuţie aprinsă.
— Dă-mi-1, se rugă Leonea de Paşka, dă-mi-1 numai pentru astăzi. Azi face baie toată lumea şi apoi, timp de trei zile, joacă-

te cît vrei. Altfel ni-l ia.

— îl vor lua ! se încăpăţîna Paşka. Dar de unde să ştie că e la tine? Nu-i şi gata !

— Tot or să afle, insistă Leonea.

Suflînd din greu, cu cîrlionţii uzi 'lipiţi pe frunte, între ei apăru Olia.

— Unde-i dopul ? spuse ea dintr-o suflare. Dă-1 repede, că vine mama !

Leonea îl privi tăcut, plîngător şi mustrător pe Paşka, şi acesta, întorcîndu-se cu spatele, îi întinse, în sfîrşit, fără tragere de inimă, dopul de la cadă, ultimul şi poate cel mai bun puc...

Aruncîndu-i lui Leonea, din fugă, o privire cu totul ameninţătoare, Olia a fugit. Băieţii au rămas un timp lîngă Bubîr, ţopăind în loc de frig, au rîs, au oftat şi au plecat şi ei care încotro.

— Bine, cară-te acasă, spuse binevoitor Paşka. Lasă că nu-1 omoară ei pe scumpul lor băieţaş...

Şi plecă şi el fluierînd.

Lui Leonea însă nu-i venea de loc să fluiere. Era frig, trist şi pustiu, şi să se ducă acasă nu prea avea curajul. Ningea cu fulgi rari, dar în curte era aşa de întuneric, ca pînă şi fulgii de zăpadă păreau negri. Toată lumea stătea acasă şi în ferestre scînteiau, lău- dîndu-se parcă, luminile abajururilor multicolore. în curte nu mai era nimeni şi se lăsase o linişte atît de

neplăcută şi grea, îneît ţi se părea că toată lumea l-a părăsit pentru totdeauna pe Bubîr şi s-a retras undeva, la veselie şi la căldură. El însă nu avea voie să intre acolo. Ce tristeţe ! Rătăci prin curte, ocoli micul scuar în care era îngrămădită zăpada murdară, faţa

i se strîmbă în chip „tragic“ şi dacă în clipa aceea cineva i-ar fi adresat un cuvînt, l-ar fi podidit îndată plînsul. Dar nu era nimeni.

Ocolind cu pas rar curtea, el se apropia totuşi pe nesimţite de uşa lor de la intrare. Ajuns în faţa uşii, el tot nu se hotărî să intre şi se lăsă pe vine, rezemîndu-se cu spatele de peretele îngheţat. Aici era aproape tot aşa de bine ca şi acasă, între birou şi garderobă... La drept vorbind,' făcea pe şiretul. El aştepta. Trebuia pînă îa urmă să se neliniştească cineva dintr-ai casei : dacă nu mama, cel puţin Olia ! Ar fi trebuit demult să se

alarmeze...

Aşa stătea el, zgîriind zăpada cu crosa, puţin trist, • puţin speriat de întuneric şi puţin supărat de această singurătate prelungită. Apoi i se păru că drept în faţa S3 s-a aprins un bec luminos ; auzi un pîrîit, un ţăcănit uşor. îl uimi o rafală năvalnică de vînt cald. Şi îndată ceva viu îi înghionti, moale, pîslarii. Era ceva atît de neaşteptat, îneît Leonea era gata să scoată un urlet de spaimă. îndată însă auzi un scheunat subţirel. Să fie un căţel oare ? Cu neîncredere, nedumerit, Leonea se apleca uşor înainte, scrutînd întunericul. Caţeiul era. probabil, negru de tot, deoarece Leonea a fost nevoit să-i ridice fiecare ureche, labele şi chiar coada pentru a se convinge că este vorba într-adevăr de un căţel.

Şi nu un căţeluş, ci un cotei mare, deşi tinerel.

— Negru ca un gîndac, şopti Leonea, continuînd să examineze cu oarecare neîncredere cîinele.

Ceea ce îl tulbură mai mult pe Bubîr, era apariţia cu totvl neaşteptată a coteiului, precum şi faptul că părea să fie bolnav sau bătut rău. într-adevăr, de unde a putut să apară la ora zece seara, aproape pe neobservate, un căţel şi, pe deasupra, unul cum nimeni n-a văzut vreodată prin partea locului ? Şi de ce oare scînceşte atît de jalnic ? Leonea pipăi coteiul din toate părţile, dar el nu scîncea mai tare, cum ar fi scîncit

dacă Leonca ar fi dat de un loc mai dureros,' ci continua să scîncească tot atît dp uniform, ori să nu scîncească, ci să geamă numai. Şi tot timpul tremura, subţire, ca şi cum ar fi avut friguri.

înseamnă că este'totuşi bolnav. Şi Leonea se hotărî. El îl luă uşor în braţe şi, tuşind ca un moşneag de o sută de ani, se ridică. Căţelul începu deodată să sc!;ea- une de răsună toată curtea, de parcă cineva i-ar fi pricinuit o durere năprasnică.

— Ce-i ? spuse Leonea speriat. Ce ai?

Ţinea coteiul pe braţele întinse şi căuta să-l privească tn ochi. Nu se putea vedea nimic. Deodată o atingere umedă, caldă îl făcu pe Leonea să rîdă.

— M-a lins ! exclamă Bubîr entuziasmat, strîngîndu-l pe căţel la piept. Mă prostuţule !

Mîna lui, care mîngîia cu băgare de seamă coteiul pe micul cap turtit, dădu de ceva tare. Leonea pipăi uşor : pare să fie o zgardă... Dîndu-se mai aproape de fereastra bucătăriei de unde

cădea pe zăpadă o lumină galbenă, Bubîr se aplecă deasupra zgardei. Pe ea era seri:., sau mai bine-zis, imprimat ceva. Zgarda era din materi'al compact, semănînd cu un geam gros.

Pipăind fiecare literă şi aproape atingîndu-le cu nasul, Bubîr, speriindu-se din ce în ce mai mult, citi abia auzit : „Rugăm a înapoia... pe adresa : R... ea G..i c/p...“

— Iarăşi c/p ? şopti Bubîr, privind speriat în toate părţile. ■ . \

Nu era nimeni. Atunci el încercă să scoată zgarda. Nu reuşea de loc. Căţelul scheuna încet, îi lingea mîinile, şi ajungea pînă la obraji.

— Taci, taci ! îl liniştea Bubîr, răsucind zgarda în toate părţile şi pipăind ca să vadă unde e închizătoarea.

Neştiind nici el pentru ce, Bubîr se alarma tot mai mult. I se năzărea că se apropie ceva neînţeles. Tot ce era limpede şi raţional era al lui, tot ce era. neclar era straniu. Zgarda trebuia scoasă cît mai repede, pînă cînd inamicii tainici n-au ajuns încă aici. Dar ce se întîmplă, dacă ei îl răpesc pe Bubîr ? Totuşi n-o să le meargă, a mai văzut el din ăştia,..

t:a

Dar uite că Iura Sergheev a dispărut de pe urma unui cartof, de pe urma acestui c/p... Bubîr continuă totuşi să lupte bărbăteşte cu zgarda şi pînă la urmă observă că ea se întinde şi se scoate peste capul coteiului.

Trăgînd-o de pe cotei şi ascunzînd-o în sîn, Bubîr, care uitase complet de baie, de puc, de dop şi de neplăcerile care îl aşteptau acasă, sărind peste trepte şi strîngînd bine la piept cîinele, alergă acasă.

Stătea la etajul doi şi la jumătatea drumului dădu peste fata cea mai nesuferită, Ninka Fetisova, pe care Paşka a luat-o, nu se ştie din ce cauză, sub ocrotirea sa.

— încotro te rostogoleşti, Gogoşelule ? întrebă ea, lcgănînd în faţa nasului lui Bubîr servieta ei de piele.

Leonea nici nu băgă în seamnă porecla jignitoare.

— Uite, ai văzut ? i-1 arătă el triumfător pe coteiul care tremura. E al meu !

El îşi dădu seama îndată că era mai bine să fi ascuns de fată, căţelul, dar era prea tîrziu;

— L-ai şterpelii, nu-i aşa ? ochii Ninkăi se aprinseră, de curiozitate.

Ea întinse mîna ca să-l pipăie pe cotei,, dar Leonea îi respinse mîna cu umărul :
1
— Jos labele! L-am găsit. A venit singur la mine,
o lămuri el cam confuz.
— L-ai şterpelit ! L-ai şterpelit ! începu să strige Ninka, pentru ca să treacă apoi, îndată, la o şoaptă, insinuantă : Hai să-l iau eu la mine, mai bine. Ştii, am să-l ascund ! Nu-1 descoperă nimeni în vecii vecilor t îl vom stăpîni împreună, înţelegi, în colectiv...
— Pleacă, plcacă... Leonea mergea cu îndărătnicie înainte.
— Mai bine dă-mi-1 ! Că de nu, am să le spun la toţi că l-ai furat, că am văzut chiar eu cum îl furai dintr-o magazie.
— Din care magazie ? Ce tot spui ? se sperie Leonea.
Poate că l-ar fi dus pînă la urmă cu vorba şireata Ninka-sfîrlează dacă în clipa aceea nu s-ar fi deschis cu zgomot uşa şi nu s-ar fi auzit cunoscuta, cam supărata, dar foarte plăcuta voce a mamei, strigînd :
— Marş acasă !
120
— Tanti Liza, el a furat un căţel ! strigă îndatâ Ninka. Am văzut cu ochii mei, din curtea vecină...
Si se rostogoli în jos, pe scară.
Ca omul care urcă pe eşafod, aşa a urcat Leonea cele cincisprezece trepte ce-i rămăseseră pînă la mama.
— Cînd se vor isprăvi toate astea ? spuse mama, văzîndu-1 pe Bubîr cu coteiul în braţe. La toată lumea copiii sînt copii... Aruncă imediat scîrnăvia asta !
— Este un cotei, spuse încet Leonea. Un soi decline. E bolnav...
— Bolnav ? E îngrozitor! Molipsitor, probabil ! începu să ţipe mama, căutînd să-i smulgă coteiul din- braţe ; pentru prima dată căţelul urlă cu adevărat, dovedind că are glas de cîine. Te pomeneşti că mai şi muşcă ? Aruncă-1 imediat!
— Pe mine n-o să mă muşte, spuse cu îndărătnicia Leonea.
Toată discuţia avu loc în prag. în sfîrşit, mama, ne- maiputînd rezista, îl împinse pe Leonea, cu căţelul strîns la piept, în antreu.
— Ei bine, spuse ea hotărît, îl chem îndată pe tata.
Ca totdeauna în asemenea cazuri, Leonea se cutre^-
mura. El nu putea să-şi dea seama care-i secretul. Că doar 'mama dispunea în casă de tot şi de toate, tata asculta şi el de ea. De cîte ori însă trebuia întrebuinţată ameninţarea cea mai

grozavă, ea îl chema pe tata. Şi aceasta producea efect.
— Nu mai pot, declară mama, cînd tatăl scoase capul pe uşa bucătăriei. Domnul a adus în casă un cîine bolnav şi riu-l mai lasă din braţe.
Tatăl veni mai aproape.
— Dai* cine ţi-a spus că e bolnav ? întrebă el, exa- minînd cu interes căţelul.
— El, chiar el singur ! A venit şi a declarat : cîi- nele e bolnav.
— După părerea mea, cîinele e sănătos tun, spuse tatăl, trăgînd de urechea lungă a coteiului, iar acesta, în- torcînd capul după mîna lui, privea atît de inteligent şi atent, încît mama tăcu şi, încruntîndu-se, se uită uimită la ochii vioi şi uimitor de inteligenţi ai cîinelui.
— Acum e sănătos, spuse Leonea cu un oftat.

Şi, fără s-o privească pe mama, aşteptîndu-se la un ghiont sau chiar la un pumn după ceafă, Leonea lă:;ă poteiul pe duşumea. Clinele dădu din coadă, se repezi la picioarele tatălui, la picioarele mamei şi răsti- rnîndu-se supus pe spate începu să se răsucească din tot corpul, mirosind capotul gazdei.
— Un cîine absolut sănătos, spuse vesel tatăl. Şi fără îndoială inteligent.
— Fleacuri... spuse mama, încurcată. Umilinţa cotoiului o impresionase. E foarte bine dacă e sănătos, dar eu nu am nevoie de cîini de furat.
Ridicînd uşor sprîncenele, tatăl îl privi pe Bubîr al său.
— Eu stăteam lîngă perete, începu Leonea şă po vestească cu multă pasiune, uite, stăteam aşa, pe vine şi scormoneam în zăpidă cu un băţ... Nu era nimeni şi, deodată, de undeva, a căzut acest gîndac... Eu l-am botezat aşa pentru că e negru tot şi foartevesel !
— Cumadică,l-a aruncatcineva pe fereastră ?
se interesămama.După tonulşi faţa fiului, simţea tot timpul că pe el îl nelinişteşte ceva.
— Nu ştiu nici eu cum s-a întîmplat, numai că... nu era nimic şi deodată... un cîine... Este al nimănui.
— Ei vezi, spuse tatăl, gîdilînd cîinele pe burtă. E al nimănui.
— Atunci lasă-1 să rămînă al nimănui, spuse mama fără prea multă siguranţă în glas şi plecă la bucătărie. Numai cîine îmi lipsea !...

Tatăl şi Bubîrschimbară oprivire plină de în ţelesuri...
Şi uite aşa, în apartamentul Bubîrinilor a rămr.s un căţeluş necunoscut, căruia i s-a pus numele Gîndac. El s-a obişnuit cam greu cu această poreclă.
Nu o dată în cursul serii mama; amintindu-şi cÎ2 apariţia lui misterioasă, se oprea de la un lucru început şi încerca să stea de vorbă cu Gîndac :
— Eşti un cîine curios, spunea mama. E ceva straniu în tine. De unde ai apărut ? Mai întîi cartoful, un OA-181-IFŞ oarecare şi, poftim, acest cîine acum... Nu pot să sufăr taine !

Lconca începea deodată să se sucească neliniştit. Gîndac însă doar trăgea cu urechea la aceste discuţii... Un ceas mai tîrziu, obişnuindu-se, la primul sunet al glasului mamei, dacă în el răsuna întrebarea cunoscută, coteiul se răsturna pe spate şi dădea vesel din coadă, aşteptînd să fie gîdilat pe burtă.
— în orice caz, încheia mama, tu pari într-adevăr sănătos...
Pe Bubîr îl neliniştea faptul că nu reuşeşte să ascundă la loc sigur zgarda, un corp delict îngrozitor, după care se putea descoperi că el este acela care l-a capturat pe cotei. Lconea trăgea cu urochea la fiecare ciocănit, iar vederea ferestrelor întunecate îl băga în sperieţi : duşmanii cei vicleni vor pătrunde pe acolo, pe fereastră.
Să ascundă zgarda de privirile mamei şi ale Oliei era imposibil. Bubîr hotărî să facă acest lucru după ce toată lumea se va culca. E adevărat că va trebui să rămînă el însuşi treaz, ceea ce nu-i un lucru tocmai uşor.
Vorbind cinstit, nu-şi închipuia cum se va întîmpla aceasta. O singură dată în viaţa lui, cînd au fost anul trecut la bunica la Saratov, Bubîr trebuia sculat în timpul nopţii şi mama s-a căznit o jumătate de oră ca să-l trezească... Şi atunci cum să se scoale el sin- pur ? Mai bine e să nu se culce, dar asta nu merge : îl vor băga în pat neapărat. Şi e de ajuns să pună capul pe pernă că a şi adormit. Bubîr îşi cunoaşte foarte bine calităţile...
■ Totuşi, el încercă să stea cît mai mult. Abia pe la ora zece se apucă să taie la traforaj o ramă cu un desen foarte complicat, unde, după fantezia desenatorului, doi elefanţi trebuiau să susţină fotografia mamei. Mama se necăjea mereu că, începînd de multă vreme, această ramă Bubîr o lăsase baltă şi acum,

apucîn- du-se din nou de lucru, Bubîr calculase totul cu o precizie matematică. L-a mai ajutat şi faptul că Olia dormea, tata lucra la o traducere din limba engleză, iar mama se apucase să facă curăţenie generală în antreu.
123
Aşa a trecut aproape un ceas şi cînd mama şi-a adus aminte, era unsprezece fără un sfert. Ea începu atunci să-l alunge cu zgomot în pat, dar, văzînd la ce lucrează, îl lăsă în pace. A cîştigat, e drept, puţin, doar vreo zece minute, pentru că pînă la urmă nici chiar rama nu putea s-o împace pe mama cu asemenea încălcare a programului. Atunci Bubîr începu s-o lungească. Scoaterea fiecărui ciorap dura aproape cinci minute, după care el îi examina cu atîta atenţie şi interes, de parcă aceştia ascundeau în ei o taină zguduitoare. Apoi el se urcă în pat fără să se spele. Doar cîteva minute s-a mîngîiat cu gîndul că mama n-a observat nimic. De altfel, pînă şi-a dat ea seama ce s-a întîmplat şi l-a dat jos din pat, au mai trecut cîteva minute.

— Timpul lucrează pentru noi, mormăi Bubîr mulţumit, făcmdu-şi singur cu ochiul.

— Ce-ai spus ? strigă mama, împingîndu-1 în cadă.

El însă nu catadixi să-i răspundă.

Abia în cadă, Bubîr se cutremură de spaimă. N-o mai putea lungi ! Calculase prost ! Mai repede în pat ! Şi lasă să se culce toată lumea numaidecît ! Altfel ei nu adorm pînă la ora douăsprezece şi atunci totul e pierdut ! Atunci va adormi şi el, dar aşa că nu se va mai scula !

El fu într-o clipă în pat, ceea ce stîrni bănuielile mamei. Bineînţeles că nu s-a spălat pe picioare ! Leonea începu să scîncească, prefăcîndu-se că adoarme din mers, dar nu reuşi să stîrnească compătimiri decît din partea tatei. Mama nu ştia ce-i mila. Ea îi spălă singură genunchii groşi, plini de zgîrieturi şi vînătăi, apoi, uimitor de mult timp, îl şterse cu prosopul, aşa încît Leonea, tropăind de nerăbdare pe covoraş, începu să pufăie revoltat. Complet indispus, el se afundă, în sfîrşit, în pat şi îndată ceru să se stingă lumina.

Tatăl se culcă ascultător, mama însă lăsă veioza să ardă în dormitor şi continuă să trebăluiască. Bubîr se răsucea, scîrţîia din arcuri, dădea din picioare, aşa încît gemea spătarul patului, dar pînă la urmă tot a făcut-o pe mama să se culce.

— Ce băiat nesuferit ! mormăi ea, urcîndu-se în pat.

Veioza totuşi n-a stins-o. Mai mult decît atît : a început să foşnească din ziare, pregătindu-se să citească.

Bubîr ştia că aceasta nu prezintă nici un pericol, dar lui îi secaseră puterile. Chiar în clipa cind era gata să scoată un geamăt, mama scăpă ziarul pe duşumea şi sforăi uşor, parcă încercînd o coardă nazală. Ca şi cînd ar fi aşteptat aceasta, tatăl lipăi grăbit din picioarele goale, stinse veioza şi se culcă, tuşind încetişor. Au adormit numaidecît.

Să stai culcat în întuneric, să nu dormi şi să auzi sforăitul, fie el şi al propriilor tăi părinţi, nu-i o ocupaţie tocmai distractivă. Pentru a nu adormi totuşi, Leonea începu să-şi amintească unele versuri, îi plăceau versurile despre război, marşuri şi bătălii ori, în cazul cel mai rău, versuri distractive sau măcar cele despre bătaie şi acum se străduia să-şi amintească din acestea, dar nu se ştie pentţu ce, în capul său se învîrtejeau cu totul alte versuri, 'din acelea pe care le învăţase pe cînd era mic de tot la grădiniţa de copii :
„Şiretul iepuraş urecheat Sub un brăduţ s-a pitulat..."

Leonea l-a văzut pe ace^t iepuraş, veselii săi ochi ro- şietici, urechile lipite, semănînd cu nişte mănuşi cu un singur deget şi mustăţile drepte, de cavalerist... Iepurele bătea cu labele albe într-o tobă roşie şi recita şi el nişte versuri oarecare, iar alături stătea un drac de categoria întîi şi zîmbea ironic...

Apoi au dispărut, ătît iepurele cît şi dracul, iar pe Leonea parcă l-a înghiontit cineva. El ridică capul şi privi în jur speriat, fără să fie în stare eă priceapă pentru ce s-a trezit, dar simţind nelămurit că este dator să facă ceva. Leonea privi ceasul de perete, luminat slab de lumina felinarelor din stradă: era unu fără cinci. Şi îndată îşi aminti totul.

Se săltă în pat şi acesta scoase un geamăt jalnic care-1 făcu să tresară şi să arunce o privire spre patul părinţilor. Nu, dorm sforăind ; scărpinîndu-se, el se îmbrăcă destul de iute, dar trăgîndu-şi pantalonii îşi aduse aminte că a uitat să-şi pună pieptăraşul şi

ciorapii. După ce stătu puţin pe gînduri, el încălţă pîslarii pe piciorul gol. încă de cu seară, el hotărîse că a ascunde zgarda în apartament e periculos. Cel mai bine e s-o ascundă în magazie.

Uşa spre coridor era deschisă. El ieşi, mîndrindu-se de felul cum îi reuşesc toate şi regretînd că n-are cine să-l admire. îşi puse paltonul, căciula şi păşi către uşă, dar încremeni, simţind că va strănuta. Era ceva îngrozitor. N-a avut ce face şi a strănutat... De spaimă, Leonea se aşeză pe duşumea. Sforăitul din pat încetă. Leonea nu respira, i se făcu deodată aşa de cald încît, cu un gest disperat, îşi scoase căciula. Arcurile scrîşniră ; se răsucise în pat tatăl său. Se părea că trage cu urechea, dar peste o clipă începu din nou să fluiere din nas. Leonea îşi şterse sudoarea de pe frunte, se ridică greoi şi ieşi pe coridor, trăgînd uşor uşa după ei. Făcuse aceasta tocmai la timp, deoarece Gîndac, care dormea , în bucătărie, alergă cu un scheunat vesel pe coridor, cu intenţia vădită de a lua parte la această plimbare neobişnuită. El se gudura cu atîta stăruinţă şi dădea cu atîta umilinţă din codiţă, încît Leonea hotărî să-i dea drumul mai repede şi să-l ia cu el.

Scoţînd fără zgomot lănţişorul, el întoarse cu greu butonul de la yale şi trase de uşă. Gîndac ţîşni pe scară, strecurîndu-se între picioarele lui. Leonea ieşi în urma lui şi încuie uşa cu grijă. Asta era tot. Reuşise să iasă.

Fluierîndu-1 încetişor pe Gîndac şi bucurîndu-se că l-a luat cu el, Leonea coborî în holul adormit şi, trîn- tind uşa mai tare de cum s-ar fi cuvenit, ieşi în curtea rece, întunecoasă şi foarte liniştită. El se trezi complet şi acum totul i se părea uşor şi distractiv. în timp ce Gîndac alerga pe undeva pe la magaziile vecinilor, Leonea deschise uşa magaziei lor şi se opri, regretînd ca n-a luat lanterna. Strecurîndu-se printre lemnele aşezate în stivă, el hotărî să ascundă zgarda în una din cutiile vechi ale măştilor de gaze...”

Aşezîndu-se şi punînd pe genunchi- masca de gaze, Leonea scoase zgarda şi începu s-o examineze din nou. Reflectînd că la lumină ar fi reuşit poate să descifreze

şi alte litere, Leonea hotărî să facă treaba aceasta a doua zi împreună cu Paşka, dar deocamdată vîrî zgarda tocmai în fundul cutiei şi zgribulindu-se de frig ieşi iute din magazie. încuind uşa, el îl fluieră încet pe Gîndac. Acesta nu răspunse.

Atunci el fluieră mai tare, apoi îl chemă încetişor : Gîndac !... Gîndac !

Cîinele nu era nicăieri. Leonea trecu de-a lungul magaziilor,

se uită după colţ, fluieră şi chemă mai tare, Gîndac însă nu dădea nici un semn de viaţă... în curte era tot atîta linişte şi întuneric, încît totul devenea mai misterios. Afundîndu-şi capul între umeri, Leonea străbătu curtea. îi făcea impresia că de după fiecare colţ îl pîndeşte cineva. Bubîr îl strigă pe Gîndac cu un glas tremurînd de emoţie şi de frig. De sub o magazie i se repezi în picioare ceva negru, dar nu era decît o pisică speriată. Gîndac lipsea.

Doar nu putea să dispară ! Şi Bubîr, din ce în ce mai alarmat, alerga prin curte, chema, şi îl implora pe Gîn- ciac să răspundă... Ce bine ar fi fost să-l fi văzut venind, scheunînd duios şi ajungînd la picioarele lui, gata să se răstoarne pe spate ! Pe cuvînt de cinste că el nu l-ar fi mustrat. Ar fi alergat cît mai iute în casă...

Bubîr a tot alergat într-o parte şi alta, pînă cînd părinţii, înnebuniţi de îngrijorare, aproape dezbrăcaţi, au venit fuga în curte şi, de bucurie că şi-au găsit fiul, au început să-l pălmuiască şi din dreapta şi din stînga. Mama îl înşfacă pe Bubîr de ureche, iar tatăl, pufăind şi tuşind, îşi înghiontea odorul din spate fără să-i pese de urletele lui.

— Gîndac a dispărut !...

La aflarea dureroasei ştiri — uimire ! — părinţii ramaseră aproape indiferenţi. Mama spuse că dispariţia lui Gîndac n-o miră. Un cîine care s-a priceput să apară într-un chip aşa de misterios, trebuia să dispară tot într-un chip neobişnuit. Pentru Leonea era lucru lămurit că Gîndac nu va fi căutat. El îşi aminti de zgardă şi gemu chiar de supărare că a scos-o. Să fi dispărut barem o dată cu Gîndac !

— Ce mai e ? strigă mama, furioasă, trăgîndu-1 de ureche.
m.
Ce putea să-i răspundă ?

— Mi-e frig, gemu Bubîr la întîmplare. Sînt fără ciorapi...

— Doamne Dumnezeule ! Disperată la culme, mama îl ridică în braţe, iar tatăl alerga în urma ei şi căuta $-0 asigure că-şi Va rupe spinarea...

Nimeni, bineînţeles, nu ştia că pe dispărutul Gîndac îl chemase înainte Detka, că a trăit o viaţă extraordinară, că e un personaj foarte important, şi că e căutat ji._ vînat.

CAPITOLUL X.
CĂUTĂRILE

în Orăşelul Academic, în noaptea aceea toţi erau în picioare. Dispăruse Detka !

Lui Andriuhin, la început, nu i s-a îngăduit să facă nici o cercetare făţişă. Prea era serios tot ce era în legătură cu experienţa efectuată, ca să i se poată difuza rezultatele sau măcar modul de organizare.

Nu era însă nimic de făcut: sleit de puteri, semă- nînd cu un nebun, profesorul Paverman în două zile şi două nopţi cercetase fiecare tufă pe traseu, însă fără nici un rezultat.

Cotciul trebuia căutat in oraş. lncepînd de la ora şapte dimineaţa, crainicul postului de radio local îi înştiinţa din oră în oră pe locuitori despre dispariţia cîinelui şi făgăduia o bună recompensă aducătorului, care urma să fie înmînată pe stadion. Maiskul luă îndată aspectul unei uriaşe expoziţii de cîini. Nimeni n-ar fi crezut că în oraş sînt aşa de mulţi. Fotografiile cu imaginea coteiului dispărut au fost publicate abia pe la ora douăsprezece din zi, dar şi după ora aceasta erau aduşi cîini de toate culorile. Tot oraşul răsuna de urlete. Probabil că printre cîini se răspîndise vestea unui măcel general al clinilor şi aceştia, mîrîind şi arătîndu-şi colţii, refuzau să meargă. Erau duşi aproape tîrîş, transportaţi în autobuze, în camioane ; băieţii au adus atîţia căţei, îneît oraşul fu îmbibat de mirosul dulceag de cîine şi de lapte.

întreg bîlciul acesta de cîini a avut loc pe marele teren de fotbal. în timpul iernii terenul de hochei devenise mic, şi în jurul lui rămase destul loc pentru cîini, pentru stăpînii lor şi pentru brigada Institutului de

9 — OlUUl-I dZo

12«

'«cercetări fantastico-ştiinţifice care conducea lucrările de căutare a coteiului dispărut.

Brigada era condusă de profesorul Paverman, care avea şi acum capul bandajat. Prin lentilele tari ale ochelarilor, ochii lui păreau mici şi răi* El alerga pe tribuna improvizată prin dreptul căreia erau trecuţi cîinii, sărea mereu pe teren şi striga mereu apucîndu-i pe stăpînii cîinilor de mînecă şi de reverele paltoanelor.

— Dumneata ce faci ? îţi baţi joc, nu ? Ăsta-i cîine ? Ăsta-i viţel. Ce nevoie am eu de cîinii voştri ciobăneşti ? Cotei!

Pricepi ? Un cotei mic, negru, vesel, bun, inteligent!

Nimeni nu se supăra pe el : îşi dădeau seama că omul e supărat. Iar pe cîini i-au adus doar aşa, ca să dea şi ei o mînă de ajutor, poate că vor fi buni la ceva, mai ştii ?

La radio a fost transmis un scurt apel al academicianului Andriuhin adresat locuitorilor oraşului Maisk şi al colhozurilor din împrejurimi.

— „Dragi tovarăşi ! în numele întregului colectiv al savanţilor noştri, vă rog să daţi un ajutor multilateral la căutarea cîinelui dispărut ! De el este legată o descoperire importantă pentru ţara noastră. Cîinele trebuie găsit urgent, în caz contrar căutările nu-şi vor atinge scopul...'

Pe la miezul zilei deasupra stadionului s-a oprit un elicopter. Deasupra tribunii pe care se agita Boris Mironovici Paverman, a fost îăsată o scară. Pe ea, ca un bondar uriaş, schimbînd repede treptele, coborî un om necunoscut pentru cea mai mare parte a asistenţei, avînd o barbă superbă şi ochi veseli, luminoşi. Era Andriuhin.

— Nimic ?

Paverman dădu. cu disperare din ambele mîini, aproape atingîndu-i căciula interlocutorului său :

— ...în general nici un cotei !

Erau, desigur, şi cotei, cam puţini, e adevărat. De fiecare dată, cînd printre dulăii care schelălăiau, mî- rîiau şi căutau să apuce pe cineva de picior, apărea cîte un cotei turtit, cu urechile atîrnînd pînă la pă- mînt — o adevărată caricatură de cîine — întreaga

brigadă de savanţi cobora în fugă dc pe tribună şi alerga în întîmpinarea lui, călcînd pe felurite labe şi cozi... In frunte, totdeauna, era Boris Mironovici. Deşi avea manile bandajate de mai multe ori, atît cu tifon cît şi cu simple batiste, din cauza muşcăturilor clinilor nerecunoscători, el era primul care lua coteiul în braţe. Dar totul era zadarnic !

Făcînd un cerc deasupra stadionului, elicopterul urcă vertical în aer şi dispăru.

Profesorul Paverman nu arunca şi nu lăsa jos coteiul care venea la rînd : el îl scăpă jos cu atîta neglijenţă şi în acelaşi timp cu atîta disperare încît, chiar auzind schelălăitul cîinelui,

proprietarului nu-i părea rău decît că nu animalul adus de el e cel căutat.

Tatăl plecase încă pe întuneric într-o misiune la o fabrică de cărămidă, mama însă află totul dis-de-dimi- neaţă, cînd a fost la prăvălie după lapte. La prăvălie, toată lumea vorbea de dispariţia cîinelui învăţat. Mama se bucură că Bubîr al ei e la şcoală şi hotărî în gînd sa-1 prevină cu asprime că ea nu are nevoie de nici un fel de cîine ! Lasă-i să-l caute unde or vrea, la ei n-a fost şi nu este nici un cîine. N-are rost să se amestece în toată povestea aceasta... şi să asculte nesfîrşitele întrebări, fiindcă de ajutat tot nu putea să-i ajute ! Mama nu ştia ce suferinţe a avut de îndurat în aceste ore de dimineaţă Bubîr al ei. Apelul lui Andriuhin, textul afişelor lipite prin oraş, toate acestea fusteseră comunicate şcolarilor în timpul orelor. Ce e drept, nimeni n-a observat cum s-a roşit Bubîr, deşi lui i se părea că toţi l-au fixat numaidecît şi chiar îl arătau acuzator cu degetul...

Paşka şi încă vreo cîţiva băieţi au fugit de la ore, ferm convinşi că, pînă nu se apucă ei de această treabă, cîinele nu va putea fi găsit. Bubîr ar fi dorit şi el foarte mult să fugă, dar încotro ? Unde să fugi de zgardă ?

A fost o zi îngrozitoare, care, pe lîngă toate cel;a, nu i-a îmbogăţit cunoştinţele lui Bubîr, deşi el, tremu- rînd, nu-i vorbă, a ascultat — smerit — toate lecţiile. Apoi a rătăcit îndelung prin curtea şcolii numai ca să nu mai audă toate acele discuţii despre Gîndac şi, în sfîrşit, a plecat nehotarît acasă.

Uitase de tot de întîlnirea lui pe scară cu Nirika Fetisova... Cînd Bubîr se apropia de casa lui, Ninka a alergat în întîmpinarea lui în fruntea unor băieţi cunoscuţi. Bubîr înlemni. Ea alerga spre el cît o ţineau picioarele, strîngînd în mînă afişul smuls de pe gard cu fotografia cîinelui negru. Detka părea mai matur, mai mare, dar Bubîr îl recunoscu numaidecît.

— Gîndac ! gemu el cu amărăciune, smulgîndu-i fotografia.

— Dar unde e ? începu să turuie îndată Ninka. Unde ? Eu am „văzut totul, ţin minte totul ! Nu mai scapi acum ! Eu tot n-am să te las niciodată în pace !... Hai mai bine să-l predăm împreună noi amîndoi. Chiar aşa îl şi ducem. Mai întîi tu, apoi eu. Vrei ? Ştii ce cunoscuţi vom deveni? Pe întreg oraşul! S-ar putea sa scrie

chiar şi la ziar : „Pionierii fruntaşi Bubîr şi Fetisova i l-au înapoiat academicianului Andriu- hin pe extraordinarul său cîine ştiinţific..."

— Tacă-ţi gura ! zbieră cu o voce sălbatică Bubîr, nemaifiind în stare să îndure mai mult. Nu-1 am !

Ninka n-a crezut la început că Gîndac nu e la el. N-au crezut nici Paşka, nici ceilalţi copii. Bubîr a fost nevoit să spună toată povestea, dar toată lumea s-a convins că spune adevărul abia după ce el, smiorcăind şi ştergîndu-şi pe neobservate lacrimile, a deschis magazia aducînd dintr-un colţ îndepărtat cutia cu masca de gaze din care a scos zgarda.

Leonea presupusese în mod just că ziua va putea descifra toate literele. El a citit cel dintîi : „Rugăm a da de ştire despre cîine pe adresa : Regiunea Gorki, c/p 77“.

Paşka controlă cu un aer posomorit şi, fără să-l privească pe Bubîr, se informă :

— Ai comunicat ?

— Noaptea... nu se vedea nimic, pronunţă Bubîr cu buzele tremurînde.

— Proştilor ! Vai ce proşti sînteţi ! începu să strige Ninka, aruncînd priviri dispreţuitoare cînd lui Bubîr, cînd lui Paşka. „Noi, băieţii ! Sîntem cei mai deştepţi ! Putem orice !“ Ptiu ! Prostănacilor! Aţi scăpat un cîine ca acesta...

— Şi ce se va întîmpla acum ? îi întrebă pe toţi, cu amărăciune, Bubîr. Vai, ce mai încasăm.

— Dar tu ce ai crezut ! Sigur că încasăm, i-o reteză Paşka. Ei şi ce ? Haidem !

El sări de pe bancă şi trase după el pe Bubîr, care se opunea.

— Aşteptaţi-ne.

— încotro alergăm ? chiţcăi speriat Bubîr.

— Pe stadion ! Ai auzit, ei sînt acolo... ei, aceia, savanţii... Le spunem tot ce ştim. Să-l caute !... Fii sigur, că îl vor găsi.

— O păţim... gemu Bubîr, strîmbîndu-se.

— Pentru aşa ceva nu-i nimic. Face... Paşka îşi suflă nasul din mers. Chiar dacă ne bat cu nuiele, nu te supăra. Ce mai! Te vei simţi chiar uşurat. A avut dreptate Ninka să te beştelească. Ea n-ar fi scăpat clinele, cu toate că e fată... S-ar putea să fie un

cîine prin care oamenii vor trăi veşnic. Pavlov, un academician din trecut, pe ce credeţi că-şi făcea experienţele ? Pe cîini! Şi în Cosmos primii care au zburat au fost cîi- niL Savanţii au încredere în ei. Şi Andriuhin de asemenea. Dacă rezistă cîinele, experienţa e încercată şi cu omul...

— Dar poate că nu trebuie, Paşka ? spuse Bubîr rugător. Ce ar fi să nu spunem nimic. Sau să spunem mai tîrziu pe ascuns... Cine ştie cum pot să se întoarcă lucrurile...

Fixîndu-1 cu privirea pe Bubîr care tremura, Paşka se strîmbă, scuipă energic şi demonstrativ, îl împinse pe Bubîr în zăpadă şi scoţînd din buzunarul acestuia zgarda, o luă şi mai iute la fugă pe stradă. Bubîr stătu puţin în nămeţi, era un nămete grozav de plăcut! se şterse la nas şi, posomorit şi solemn, porni încet spre stadion.

Trecînd printre batalioanele de dulăi care urlau şi printre stăpînii acestora care, deşi degeraţi, se încăpă- ţînau să nu plece, Leonea ajunse la tribună chiar în momentul cînd Paşka, încruntîndu-se cu un aer vinovat şi arătînd cu degetul zgarda, răspundea unui unchiaş roşcovan şi foarte înalt, cu ochelari :
133

— N-a fost la mine. La unul de acolo din curte... Bubîrin îl cheamă.

— Cum... Bubîrin ? Iarăşi ? ţipă roşcovanul de parcă l-ar fi călcat cineva pe picior. Acel Bubîrin la care a nimerit cartoful ?

— Chiar acela, confirmă Paşka oftînd.

— Stai ! Stai ! strigă profesorul. Atunci înseamnă că pe voi v-am oprit eu atunci pe stradă ? Voi aţi fugit ! Pe mine m-a oprit miliţianul ! Ce neruşinare !

Paşka lăsă capul în pămînt în tăcere.

— Du-mă numaidecît acolo, exclamă nerăbdător Paverman. Arată-mi-1 imediat pe acest Bubîrin !

Oftînd şi cu ochii lăsaţi în jos, Leonea se strecură pînă la Paşka. O dată ce tot îl aştepta pieirea, apoi să pieri în doi parcă nu-ţi era aşa de frică.

— Uite-1 ! strigă bucuros Paşka, gata să-l îmbrăţişeze pe Leonea, de parcă nu el era acela care cu numai două minute înainte îl îmbrîncise în nămete.

— Cine ? întrebă roşcovanul, aplecîndu-se.

— Bubîrin ! Acela la care a fost cîinele dumneavoastră !

— Acesta e Bubîrin ? spuse roşcovanul, dîndu-se cu un pas

îndărăt şi bătînd din palme. Pregătindu-se pen^ tru cazul cel mai rău, Leonka îşi făcea socoteala dacă e timpul să înceapă să plîngă sau e încă devreme. Dar e doar un băiat ! Un copil ! O, doamne...

— Hm !... pufăi cu dispreţ Leonea. Aţi găsit, un copil...

— Nu e nimic... Paşka îi aruncă o privire severă lui Leonea. Pricepe.

— Scuză-mă, ce ? Ce anume pricepe ? vorbi impetuos Boris Mironovici Paverman. Pricepe el oare pentru ce tocmai în această casă numărul trei din strada Karl Marx au nimerit în două rînduri razele de pe platformele noastre fotonice ? Cartoful ! Apoi Detka ! Şi el tot în casa voastră, în ciuda tuturor calculelor de cea mai mare precizie. Care e chestiunea ? Un fenomen extrem de interesant şi deocamdată absolut enigmatic... De altfel, toate acestea vor fi lămurite pînă la urmă. Unde aveţi pe aici, în casa cea mai apropiată o încă-

pere unde să fie o masă şi unde să se poată încuia cineva ?

Iura Sergheev, care era şi el de faţă („uite-1 pe Tău- raş !“ îi făcu Paşka semn cu cotul lui Bubîr) îi duse sub tribună, în încăperea unde înainte de meciuri se schimbau de obicei hocheiştii. Apoi Tăuraşul plecă şi Paşka se luă după el. Leonea rămase la o discuţie „între patru ochi" cu savantul. Ei stăteau la masă faţă în faţă şi Paverman, bătîndu-şi capul în ce fel să-l ia pe acest tînăr, ascuţea energic creionul aşa cum ai ascuţi un cuţit. în acelaşi timp el vorbea fără întrerupere, întin- zînd în direcţia lui Leonea cînd creionul, cînd briceagul cu un gest atît de hotărît, încît sărmanul Leonea sărea fără voie într-o parte.

— Tu trebuie să-ţi aminteşti tot ce ştii despre cîinele nostru. Totul! Orice amănunt poate avea o importanţă formidabilă... Acum eu îţi voi pune întrebări. Pregăteşte-te să răspunzi. Ţine minte că, dacă vei uita ceva, ştiinţa nu te va ierta ! Nu te va ierta !... Dar va fi şi mai rău dacă tu vei mai născoci ceva de la tine. Că tu doar eşti cam mincinos, ce zici ? Desigur !

Doar revolta extremă îi mai susţinea puterile lui Bubîr. El nu-i răspunse bătrînului, ci doar scoase un sforăit. însă Paverman nu observă nimic.

— Numai adevărul ! Numai adevărul ! Profesorul izbi cu creionul ascuţit în masă. Atenţiune !... Ascultă prima întrebare : Unde, cînd, în ce împrejurări l-ai întîlnit tu pe Detka al nostru ?

— Adică pe Gîndac, nu-i aşa ? mormăi fără tragere de inimă Leonea.

Paverman îşi îndreptă cam nervos ochelarii şi mai bătu o dată cu creionul în masă :

— Băiatule, noi trebuie să ne înţelegem asupra terminologiei. Cîinele despre care este vorba purta numele de Detka. Uneori în clipe de bună dispoziţie i se spunea Marele Cîine Negru Fioros, dar aceasta erj o poreclă neoficială. Tu puteai să-i spui Muscă, Ţînţar, Libelulă sau Lăcustă, aceasta nu schimbă de loc lucrurile. El e Detka !... Precizie !... Precizie !... Aşadar ?

— Ce anume ? întrebă Leonea, neînţelegînd despre ce anume întreabă.

135

— Eu te întreb, unde, cînd şi în ce împrejurări I-aî yăzut tu pe cîinele nostru ?

— Seara...

— O noţiune cu totul imprecisă ! Ce îi învaţă oare în şcolile noastre ? La ce oră ?

— Nu ştiu... Ce, parcă eu am ceas la mînă ? Leonea se cam supără. I se făcuse foame după toată zarva aceasta. Poate la şase şi jumătate, poate la şapte. Mama venise să mă cheme în casă.

— DaJ Da ! Da ! Profesorul Paverman sări pe neaşteptate de pe scaun şi strîngîndu-şi tîmplele cu palmele începu să alerge în trap mărunt din colţ în colţ. Coincide ! Coincide !... Coincide !... Tu l-ai văzut pe acest cîine în ziua de optsprezece februarie, la ora optsprezece patruzeci şi şase de minute şi şapte secunde ! Ţine minte acest lucru, băiatule ! Va sosi clipa cînd vei fi invidiat de omenirea întreagă ! Tu eşti primul şi unicul dintre oameni... Aici el se trase puternic de cîr- lionţii roşcaţi şi se întoarse brusc spre Leonea. Aşadar ?

Leonea îl privi nedumerit, dar teama dispărea încetul cu încetul.

— Eu întreb, unde a avut loc acest eveniment isto- rico-mondial ?

— La noi în curte... pronunţă nehotărît Leonea, urmărind cu atenţie dacă savantul nu cumva îşi bate joc de el.

— Mai precis ! Mai precis !... în locul acela va fi ridicat un monument.

— Eu şedeam la perete, lîngă uşa de intrare a casei noastre...

Mă plictiseam. Şi deodată ceva căzu peste pîslarii mei !...

— Nu te grăbi! Nu te grăbi ! Gîndeşte-te bine !... Adu-ţi aminte ! în clipa aceea era o linişte deplină sau...

— Parcă a trosnit ceva, spuse Leonea dus pe gîn- duri. Sau poate a pocnit... Şi a clipit aşa luminos 1

— Aha ! Aha ! creionul savantului începu să alerge iute pe hîrtie. Zgomotul a fost puternic ?

— Nu... Chiar m-am gîndit că la bătrîna de la parter a ars siguranţa.

— Nu mă încurca ! Bătrîna nu are nici un amestec aici... Aminteşte-ţi acum cît mai bine, în ce stare se

afla cîincle în clipa în care l-ai văzut. Este um lucru de extremă importanţă. Este lucrul cel mai Important !

— Eu nu l-am văzut, recunoscu cinstit Leonea. Era un întuneric de nu mă vedeam eu pe mine. E complet negru ! înţelegeţi ? Cînd s-a lipit de pîslarul meu,, eu, de frică, mi-am retras pîslarul şi el a .căzut ca mort...

— Doamne Dumnezeule... Sărmanul cîine ! Paver- man se ridică de pe scaun şi îşi pironi ochii asupra lui Leonea. Şi apoi ?

— Eu l-am pipăit... Ştiţi, am crezut de da început că e un căţel. I-am pipăit urechile, lăbuţele, apoi i-am nimerit în nas şi deodată el m-a lins ! Pe cuvînt de cinste !

— Asta e foarte important! Savantul se grăbea să noteze orice cuvînt al lui Bubîr. O comunicare extreai de importantă, senzaţională chiar ! N-ai .putea să-jţi aminteşti, încearcă ! Gîndeşte-te, nu te grăbi i N-ai putea să-ţi aminteşti cît timp a trecut din clipa cînd ai văzut cîinele, pînă în aceea cînd el te-a lins ?

Cu un gest brusc el îşi smulse ochelarii de pe nas şi îl fixă pe Leonea cu ochii liberi, cu gura întredeschisă de nerăbdare. Fără ochelari, ochii săi erau mari, foarte blînzi şi speriaţi.

El îl privi rugător pe Leonea. Acesta surîse, prin- zînd şi mai mult curaj.

— Cît timp ?... Puţin de tot! Poate cinci, poate zece minute. ,

— Cinci sau zece ? Savantul îşi puse din nou ochelarii fioroşi şi ochii cei blînzi dispărură dincolo de ei.

— Nu ştiu... Poate şi zece.

Paverman aruncă disperat creionul;

— Eşti imposibil ! Tu te aflai în chiar centrul evenimentelor ! Pe întreg globul pămîntesc tu eşti singurul care poţi să-i oferi ştiinţei declaraţii foarte importante ! Dar tu n-ai făcut nici un fel de -observaţii! Ce neglijenţă ! Aici sînt necesare date pflscise 1 De tine depinde un triumf colosal a'l ştiinţei !

Bubîr lăsă capul în pămînt încurcat.

— Nu am triumful ştiinţei... mormăi el cu glas pierdut.

— Prost! Foarte prost, dragă tovarăşe ! Paverman sări din nou de pe scaun şi începu să alerge prin cameră. Din cauza lipsei tale de spirit de observaţie, în mişcarea progresivă a ştiinţei se va produce o foarte nedorită intîrziere! El se trînti pe scaun, în faţa lui Leonea. Aşadar ?

Leonea ridică la el o privire rugătoare :

— Nu ştiu...

Paverman bătu hotărît din creion :

— Mai departe ! Mai departe ! N-ai pentru ce să-ţi morfoleşti neştiinţa... Ce s-a întîmplat mai departe ?

— Eu l-am luat pe Gîndac în braţe...

— Pe Detka ! îl întrerupse supărat Paverman.

— Fie şi Detka !... L-am luat în braţe şi am fugit în casă. Şi a mai apărut şi Ninka. Mi-a propus să îm- părţim cîinele pe din două...

— Adică cum vine asta, pe din două ? Savantul încetă să mai scrie şi îl fixă pe Bubîr : ce sînteţi voi ? Hingheri ?

— Vai de mine ! Leonea zîmbi cu un aer protector. Bineînţeles nu ca să-l rupem în două, ci să-l stăpînim în colectiv, în comun... Deodată a ieşit mama, iar Ninka a turnat nişte minciuni şi a fugit...

— Toate astea nu au nici o legătură cu Detka.

— Tocmai că au ! Ninka a spus că eu am furat cîinele dintr-o magazie străină ! Cică a văzut ea cu ochii ei !

— Din care magazie ?... Băiatule, nu mă încurca ! în timp ce îl duceai pe Detka, el se mişca ?

— Da ! Era viu de tot. Doar că părea bolnav. Mama nici nu voia să-l lase în casă.

—• Cumadică, nuvoia să-llase ? E revoltător ! Se putea oare admite ca un cîine să fie lăsat să îngheţe în stradă ?

— Tata însă a spus că s-a făcut bine. Şi într-adevăr, cît am

discutat noi, el s-a înveselit. Poate că se jena la început ? Asta se întîmplă chiar şi la oameni !
— Posibil ! Posibil! aprobădistrat Paverman. înseamnă că ţie şi părinţilor tăivi s-a părut că la cel
mult o jumătate de oră după ce ai văzut cîinele, acesta îşi revenise complet ? Şi n-a mai fost bolnav ?
J38
— Nu, la noi s-a simţit bine ! Pînă şi mama s-a \ împăcat cu el şi i-a dat de mîncare.
— I-a dat de mîncare ? Admirabil ! mormăi, dus pe gînduri, savantul. Dar din ce cauză oare atît Detka cît şi cartoful s-au abătut la voi în curte ? Şi, notează, pînă atunci razele noastre nu nimereau la voi !
— Noi n-am făcut nimic asemănător, ridică din umeri Bubîr, respingînd cu hotărîre acuzaţia.
— Probabil că aici a luat naştere un cîmp întîm- plător, cugetă savantul. Spune, la voi nu trece pe aproape vreun cablu ?
— Ba trece ! se bucură Leonea. Doar că e adînc, nu ajungi pînă la el...
— Atunci se poate presupune că cablul a fost rupt...
— Rupt sigur ! îi luă vorba din gură Leonea. Mai repară şi acum la el.
— Toate acestea trebuie verificate, mormăi Paver- man, gîndindu-se iarăşi la altceva. Ascultă, începu savantul prevăzător, privindu-1 pe Leonea dintr-o parte şi tuşind nehotărît. Dar tu n-ai observat pe urmă în purtarea lui Detka aşa ceva... neobişnuit ?
— Nu, spuse Bubîr înviorat. Ce să observ ?
— Şi nici părinţii tăi ? De altfel am să-i întreb eu. Detka te recunoştea totdeauna ?
— Sigur că da ! Leonea se simţi chiar jignit. El scheuna de după uşă îndată ce mă apropiam de bucătărie. Şi s-a cerut singur la plimbare cu mine.
împrejurarea aceasta Leonea o accentua cu multă expresivitate. Din păcate însă, savantul o lăsă să treacă neobservată.
— Dar nu i se întîmpla să latre, aşa, fără nici* un motiv ? Sau să rupă sau să ronţăie ceva ? Recunoştea hrana, apa ?
— Dumneavoastră credeţi că, dacă cineva e bolnav, e şi nebun ? De revoltă, Leonea se sculă în picioare. El înţelegea orice pe lume !

Paverman îşi scoase ochelarii şi Leonea se miră ce ochi duioşi are.
— A fost un cîine neobişnuit, spuse el mişcat. O inteligenţă fină, analitică. Dacă printre cîini ar exista savanţi, Detka ar ocupa un loc de frunte... Pe cuvînt

^de cinste, uneori rmi făcea impresia eă ei e mai inteligent decît unii dintre colaboratorii noştri. De fapt asta nu are de-a face cu chestiunea, îşi aminti profesorul. Aşadar?
Leonea ridică posomorit din umeri.
—Ei, ei !- Paverman îl înghionti nedibaci cu creionul. Ei', ei !... Eşti bărbat doar ! Spunînd acestea, savantul încercă să-şi scoată pieptul slab- în afară şi să-şi îndrepte umerii uscaţi. Un voinic î Pe Detka, adică pi Gîndac al tău îl vom găsi,.. Iar tu eşti un băiat de treabă, eşti mai inteligent decît pari. Ia te uită ce bine' a memorat totul ! Ne-ai ajutat ! înţelegi ? Ai' ajutat ştiinţa. Aceasta e o mare cinste. Şi dacă vei deveni vreodată savant, apoi biografia ta ştiinţifică poţi s-o începi cu ziua de astăzi !
Leonea nici nu apucă să se entuziasmeze de această , strălucită perspectivă, cînd uşa, nepăzită de nimeni, se- deschise eu zgomot şi în cameră năvăli Ninka- sfîrfeaz®:
—El va deveni' un savant ? Fia ! ha ! El va deveni bucătar ! El va mînca totul singur. Uite ce burdihan are ! Cu asemenea burdihan nu există nici un savant ! Şi pe cîine el l-a furat ! Nu-i de loc al vostru, de la nici un institut, ci a fost acolo o javră rea la o bătrînică de la parter şi făcea murdărie prin- toate camerele. Da,, da ! Ninka dădea, cu disperare din mîini, se lasă chiar pe vine pentru a fi mai convingătoare şi' ridica vocea mereu, nelăsîndu-1 pe Bubîr, care- se intimidase; sâ spună şi el măcar o vorbă. Şi bătrîna l-a aruncatr în magazie. Iar acest Bubîr nenorocit a cules de pe jos o astfel' de comoară, de care nimeni nu voia să-şi murdărească mîinile şi a început să se laude, să se laude[1]: am un cnne' extraordinar, a căzut din cer şi sînt şi eu un om extraordinar !
Uimit de această apariţie şi de acest torent de cuvinte, savantul nu observă cum Bubîr, împingînd' cu putere masa, se repezi spre Mi«ka, cum, chiţcăind subţirel* a dispărut parcă- nici n-a fose,. Ninlca-sfîrleaza. şi cum uşa» s-a închis, toimtita cu- zgomot de Bubîr.

— Ce neruşinare ! spuse savantul părăsit aşa, p3 neaşteptate. Acesta e tineretul de astăzi ! Lipsit de orice simţ de răspundere !

Nu se ştie la ce pedeapsă cumplită ar fi fost supusă Ninka, daca Bubîr ar fi reuşit s-o ajungă din urmă, dar în timp ce trecea în goana mare prin dreptul halei, de undeva de după berărie ţîşni un cîine mic şi slab cu o codită veselă. îmbîrligată... Cîinele sări într-un nămete cu toate patru labele şi privi înapoi peste umăr ciulin- du-şi urechile. Şi îndată după el apăru şi Gîndac. Avea şi el codiţa îmbîrligată. iar ochii îi luceau de bucurie.

— Gîndac ! urlă Leonea cît îl ţinea gura.

Căţelul roşcat sări într-o parte şi Gîndac se luă şi el după căţel, dar deodată se opri, lătră scurt şi întoarse capul spre Leonea. Leonea se repezi spre el. Gîndac se depărtă la cîţiva paşi şi se aşeză jos. Leonea se apropie mai mult de el, alunecînd, gata-gata să cadă. Gîndac mai făcu cîteva salturi, dînd din codiţă şi zîmbind drăgălaş.

— Gîndac, Gîndac... seruga Leonea, aproape plîn-gînd şi făcîndu-i semne cu mîna să se apropie.

Gîndac îşi aplecă capul spre dreapta, apoi spre stînga. Urechile lui groase, calde, atîrnau pînă la pămînt. în sfîrşit, el zîmbi amabil şi se apropie în trap mărunt de Leonea. Leonea era cît pe ce să cadă, în timp ce îl luă în braţe. Acum trebuia să alerge la stadion şi să în- mîneze de urgenţă savanţilor acest cîine atît de neobişnuit şi necesar pentru ştiinţă. Aşa a şi făcut. O luă la fugă spre stadion. îndată însă aproape că îi tăie calea o maşină lată, neagră. în ea se aflau cîţiva inşi printre care şi omul cu barbă care a coborît din elicopter şi, culmea, profesorul Paverman.

Leonea strigă ceva, întinzîndu-le coteiul, maşina însă trecu în viteză pe lîngă el. Leonea alergă în urma ei.

După periferia Maiskului urma pe nesimţite cîmpia care despărţea oraşul de satul cel mai apropiat — Vîsokovo. Maşina însă, după ce trecu de ultima casă, în loc sa cotească pe drumul umblat spre Vîsokovo, coti pe un drum de ţară, care, trecînd prin păduricea apropiată şi peste cîteva coline, ieşea în şoseaua Maisk- Gorki...

CAPITOtUL XI
ÎN PĂDURE

Cărarea urca Ia deal. Sub zăpadă foşneau uscat frunzele moarte. Picioarele se afundau mereu în gropile acoperite cu un strat de zăpadă afînată. Era o linişte profundă. O linişte care devenea neplăcută. Luminile oraşului au rămas departe, în vale. Cărarea era acum un drum adevărat, care se tîra în sus, răsuclndu-se, serpentină cu serpentină, iar rădăcinile noduroase ale pinilor şi brazilor se apropiau tot mai mult. îţi făcea impresia că ele îl priveau ţintă pe Bubîr, pîndind ceva, în tăcere.

Leonea ţinea minte că principalul este ca Gîndac să ajungă de urgenţă la destinaţie, altminteri descoperirea ştiinţifică putea să se piardă în zadar. Şi el mergea pe urmele maşinii, în Orăşelul Academic.

Curînd, scoase zgarda. Gîndac o salută cu bucurie, o linse chiar şi permise cu plăcere să-i fie pusă la gît.

— O recunoşti ? mormăi Bubîr. El îşi făcu socoteala că orice s-ar întîmpla, zgarda îl va ajuta să ajungă la profesorul Paverman.

Bubîr ar fi trebuit demult să facă un popas şi cu acest prilej să îşi îndrepte ciorapul care îl rodea la călcîi, dar el tot nu se hotăra să se oprească. Era aproape ora şase, se întunecase ; şi Bubîr deosebea cu greu tufele de copacii apropiaţi. Leonea nu ajunsese niciodată atît de departe, în pădure. Ajung oare oa- menii pînă aici ? La început el îl ducea pe Gîndac în braţe, apoi îl lăsă jos. Gîndac alerga înainte, întor- cînd deseori capul, parcă întrebînd încotro să meargă. Leonea se lăsă pe vine, cercetînd făgaşul. Nu, pe aici se pare că s-a trecut de curînd... Uneori i se părea că cineva se furişează tiptil pe urmele lui. întorcea capul :

nu era nimeni. Tot mai des simţea prezenţa ameninţătoare şi nelămurită a cuiva în tufe. Dar Gîndac ar fi mîrîit, dacă ar fi fost cineva necunoscut... Ca să controleze îi era frică şi Bubîr se asigura că toate acestea sînt prostii şi că în tufiş nu se află nimeni. Bine că alături alerga Gîndac. Ca să se mai distreze, el făcu socoteala cît timp a trecut de cînd au ieşit ei din oraş. Trecuseră vreo două ore.

De cîteva ori i s-a părut că au rătăcit drumul. Mersul devenea tot mai anevoios. Drumul parcă se lăţea, se confunda cu locurile pleşuve pe zăpadă şi nu ştiai unde să calci. Picioarele alunecau,

rămîneau prinse în capcanele rădăcinilor. De vreo două ori Bubîr a căzut chiar, apucîndu-se cu mîinile de grămezile negre de frunze putrede. Gîndac stătea alături şi, dînd din codiţă, îl privea. Asta îl mai uşura puţin.

Gerul se întărea, genunchii îi îngheţau. Cînd pilcurile de copaci se răreau, se făcea frig de tot ; vîntul bătea trist, răutăcios. Apoi copacii se făceau mai deşi, vîntul înceta să mai bată. Bubîr observa că în desiş e mult mai cald şi aruncă priviri recunoscătoare copacilor. „Arborii absorb acidul carbonic şi emană oxigen, îşi aminti el şi pentru prima dată simţi că toate acestea sînt bine alcătuite. Bravo, copacilor ! Răsuflă. De aceea, probabil, e mai cald...“ Zîmbi cu precauţie copacilor care erau mai aproape şi porni mai sigur, la drum, cu mai multă hotărîre, de parcă era înconjurat de prieteni.

Auzi un şuierat, o voce nedesluşită şi âfundîndu-se în zăpada adîncă de lîngă tufe, se aşeză în spatele unui brad cu cetina neagră, deasă. O creangă îi atinse faţa, acoperindu-1 cu fulgi ţepoşi de zăpadă.

Ciocăniturile surde, fluieratul şi strigătul trist, monoton se auzeau tot mîi aproape şi iată că în dreptul lui, săltîndu-se, prin gropi, derapînd către brăduţii de lîngă drum, apăru în goană, ca la un alai de nuntă, o sanie. Ajunse pînă la Leonea un miros de paie, domestic... Un flăcău stătea în genunchi, în sanie, aşezat pe călcîie ; luminiţa plăcută a ţigării se aprinse pentru o clipă ; iluminînd o faţă slabă îngîndurată. Leonea nu îndrăzni să-l strige. ÎI îmbrăţişa pe Gîndac şi se piti pe după brad ; nu ştia nici el de ce nu l-a

strigat pe flăcău. Leonea aşteptă pînă amuţi şuieratul încet şi bocănitul tălpicilor de sanie care se izbeau de rădăcinile copacilor şi de bolovani şi porni din nou la deal.

Bubîr traversă o poiană mică, argintie şi tristă în lumina metalică, rece, a lunii şi era cît pe ce să se prăbuşească într-un şanţ, unde zăceau nişte cioturi enorme, ruginii, cu rădăcinile acoperite cu bulgări de lut îngheţat.

Dincolo de şanţ se întindea panglica albă, netedă a şoselei, pierzîndu-se în întunericul nopţii.

Liniştea de aici era mai apăsătoare decît în pădure. Panglica îngustă a şoselei se dăpărta grăbit de pădurea neagră care se înălţa ca un zid de ambele ei laturi. Luna cerceta tufele cu

privirea ei împietrită, glacială.

Pe neaşteptate, începu să ningă mărunt. Zăpada se cernea din ce în ce mai des... Leonea însă stătea lîngă brad şi nu se mişca, aşteptînd să treacă vreo maşină salvatoare. Gîndac obosise şi el, probabil : coditţa îi atîrna în jos, îşi scutura mereu urechile, alungînd fulgii de zăpadă şi îl privea nedumerit pe Leonea.

Şoseaua parcă murise ; nu trecea nici o maşină.

Bubîr nu-şi mai simţea de multă vreme genunchii îngheţaţi; zăpada îl acoperise într-atîta, îneît se confundase aproape cu buturuga...

Nici lumini de far, nici uruitul cunoscut al maşinilor ! Nimic ! Şi Bubîr, plîngînd fără zgomot, amărît de soarta Gîndacului, dar şi de a lui, o porni, în sfîrşit, încetişor, pe cărăruia îngustă ce trecea paralel cu şoseaua, prin pădure...

Drumul se dovedi a fi lung. Noaptea intrase demult în pădure, stelele reci tremurau, încercînd să se desprindă din vîrful pinilor. Bubîr abia îşi mai trăgea picioarele. îl durea tot trupul şi îi era frică. El se temea că va degera împreună cu Gîndac. îl dureau genunchii şi toate oasele. Luna se rostogolea iute pe cer. Gîndac îşi tîra şi el coada pe zăpadă şi, din cînd în cînd, scotea cîte un lătrat jalnic.

Leonea căuta acum să nu calce, ci să alunece pentru ca pîslarii să nu-i apese călcîiele roase. Şi totuşi, îndată ce ridica piciorul, tocul pîslarului i se înfigea în călcîi,

iar glezna parcă nu-i era frecată de pîslă,ci de şrnir-ghel. Se păreacă, dacă te-ai culca oriunde, chiar direct în zăpadă, vor trece toate şi va fi atît de bine, încît îţi va veni să cînţi de bucurie. Bubîr însă nu-şi îngăduia nici să se culce şi nici să cînte. Nu mai plîngea. Căuta doar să se convingă singur că trebuie să rabde. „Ţin’te bine, Bubîr !“ şoptea el cu un glas tremurat. Apoi născoci un joc. îşi spunea că nu e singur, şi că, de fapt sînt doi Bubîri : Bubîr-ofiţerul şi Bubîr-soldatul. „Fii gata de luptă, ordona ofiţerul : să rabzi orice, să nu-ţi numeri rănile, să mergi cît va fi nevoie, iar de va trebui,să te tîrăşti şi pe burtă, dar să-l duci pe Gîndac la destinaţie..."

„Am înţeles, să-l duc la destinaţie !“ răspundea soldatul. Şi mergea. „Atenţie ! striga Bubîr-ofiţerul, cînd Bubîr-soldatul

se poticnea, gata-gata să dea cu
nasul în zăpada aspră. De nu, te trimit la curăţat cartofi..." Dar n-ar fi deloc rău acum să guste din niştecartofi fierţi, calzi ! Chiar fără nimic şi fără sare... Şi Leonea îşi aminti cum ei s-au dus astă toamnă la colhoz ca să ajute la scosul cartofilor, cum îi coceau în cenuşa fierbinte a unor ruguri care mocneau, scoţînd un fum iute şi cum, frigîndu-se, îi apucau cu palmele înnegrite. Era să-l înece tuşea din cauza salivei groase... „A doua sarcină ! se supără ofiţerul. Să cureţi latrina !“... în schimb, devenind mai atent, Bubîr-soldatul se strecură cu agilitate printre şubele negre ale brazilor, fără să „deranjeze" pe nimeni şi căpătă laude.

Dar după alţi zece paşi, trecînd cu greu un şanţ („să se cucerească prin atac graniţa inamicului!“),
Bubîr se opri complet dezorientat. Gîndac stătea alături de el, tremurînd uşor, fie de frig, fie de frică.

...în faţă văzu un cîmp negru, argintiu, un cîmp nemărginit, în care drumul parcă se mistuise cu totul. Leonea nu ştia în ce parte s-o apuce. De buimăceală, el se lăsă chiar jos şi pipăi terenul de sub picioare. Da, aici mai era încă drum. Dar de aici încolo dispărea.

Parcă dîndu-şi seama de încurcătură, Gîndac ieşi de după pîslarul lui Leonea şi porni înainte, în trap mărunt, adulmecînd ceva. Leonea mergea după el,

lăsîndu-se din cînd în cînd pe vine şi pipaînd pămîn- tul. Nu, totul era în regulă, ei mergeau pe drum. Ce mai Gîndac ! Bravo lui !

Cîmpul, care păruse fără sfîrşit, a fost străbătut, în pădure se făcu şi mai întuneric şi lui Leonea i se făcu deodată aşa de somn, încît îl apucă durerea de cap. El scoase căciula, îşi scutură părul, dar capul continua să-i vîjîie surd.

Au mers prin pădure mai mult de o oră. în faţă începu să se lumineze şi lui Leonea i se păru că adormise. Nu, pur şi simplu în faţa lor era o altă cîmpie...

Un sunet tăios, alarmant, umplu toată pădurea. Gîndac sări îndată înainte, înecîndu-se în zăpadă şi schelălăind cumplit.

Leonea ridică fără voie capul. Ceea ce văzu îl sperie mai întîi, în schimb îi rămase în inimă pentru toată viaţa ca o lumină a bucuriei...

Pe deasupra scunzilor arbori golaşi, pe deasupra mestecenilor albi cu pete negre, la o înălţime de vreo cincisprezece-douăzeci metri, în aer, fără nici un fel de aparate sau dispozitive, mergea un om !...

Purta o flanelă simplă, neagră, pantaloni căptuşiţi cu vată şi pîslari, iar pe cap avea o căciulă cu urechi. Uneori el se ajuta, lopătînd cu mîinile, prin aer. Pîslarii săi negri păşeau, siguri, ca peste nişte uriaşi, înneguraţi nămeţi de zăpadă. Avea faţa cunoscută, dar neobişnuită.

Leonea nu-şi lua ochii de la omul din basme.

Observîndu-i pe Leoiiea şi pe Gîndac, călătorul aerian se opri puţin în loc deasupra brăduleţilor şi apoi, vîrînd mîinile în buzunarele pantalonilor, se lăsă repede jos.

Văzînd că omul vine spre el, călcînd sigur zăpada cu pîslarii lui negri, Bubîr, nemaiputînd rezista, se repezi în întîmpinarea lui, hohotind de fericire. Cel ce venea era Iura Sergheev,Tăuraşul, însăşi Tăuraşul, iar cu el nu-ţi era teamă de nimic !

— Bubîr ! ? exclamă Iura uimit. Cum ai ajuns tu aici ?

Şi fără să aştepte vreun răspuns, se aşeză lînga Gîndac care, întinzîndu-şi trupul ca o armonica, de fericire, se aruncă în braţele lui, fără să latre, ci numai scîncind uşor, de parcă ar fi vrut să-i povestească ceva.

— Păi ăsta e Detka ! strigă Iura. E cîinele nostru ! Tu l-ai adus ?

Leonea dădu din cap, oftînd din greu. De oboseală el nu mai ştia dacă stă în picioare sau este culcat. Nişte scîntei se învălmăşeau în faţa ochilor săi. Ca prin vis, auzea glasul lui Iura :

— Eşti un adevărat erou ! A dracului de reuşită chestie ! Stai, stai, tu vii dinspre şoseaua Gorki ?

— Nu, din Maisk... oftă Bubîr.

Atunci Iura făcu o mişcare cu totul inexplicabilă şi cu totul nebărbătească. El îl apucă pe Bubîr, îl ridică uşor, aşa încît ochii lui Bubîr ajunseră în dreptul ochilor săi şi îl fixă îndelung, încît Leonea, neputînd rezista, începu să dea din picioare. Iura îl lăsă încet, jos. Lui Bubîr i se părea că zîmbeşte sau că rîde chiar : atît de mulţumit era ! El nu simţi cum corpul îi deveni greu, cum Iura îl prinse în braţe şi cum zbură brusc în sus...

Mai tîrziu, Bubîr nu-şi putu aminti multă vreme, fără să se

înfurie pe sine însuşi că n-a putut pricepe cum de a putut el să leşine şi să zboare cu Iura pe deasupra pădurii, ca un mort, fără să vadă şi să simtă nimic.

...S-a trezit într-un obişnuit salon de spital, unde se aflau două paturi şi două dulăpioare. Cel de al doilea pat, aranjat cu grijă, era gol. Leonea încercă să se întoarcă şi se strîmbă : avea dureri în tot trupul, iar în picioare nişte înţepături de parcă ar fi mers pe mirişte. Avea însă capul limpede şi îi era grozav de foame. El nu ştia cum ar putea să cheme pe cineva şi îi era cam ruşine că el, un om bolnav, vrea totuşi să mănînce. Iarăşi pofta asta de mîncare! Apoi el hotărî să arunce o privire în dulăpior. Acolo se afla
o sticla cu chefir, iar pe o farfurioară erau două mere. Un minut mai tîrziu, Bubîr strînse în dulăpior vesela goală. El se simţea ceva mai bine, dar n-ar fi obiectat

nimic împotriva unei mîncări adevărate. în acest timp uşa se întredeschise şi o voce nesigură de femeie şopti :

— Doarme...

Era Jenea. Alături de Jenea stătea Iura.

— Dar dumneata ai mers într-adevăr în aer ? întrebă, zîmbind nesigur, Leonea. N-am visat ?

— E adevărat, confirmă cu seriozitate Iura.

Leonea vru să spună ceva, dar a oftat doar...

CAPITOIUK Stf'

REGELE ŞI PRIMUL MINISTRU AL BISSEI ÎL VIZITEAZĂ PE ACADEMICIANUL ANDRIUHIN

în afară de colaboratorii Orăşelului Academic, în frunte cu Ivan Dmitrevici Andriuhin,. Kregs a fost întîmpinat pe aerodrom de cîteva zeci de ziarişti sovietici şi străini.

Avionul apăru fără zgomot departe, în înaltul cerului, iar peste o clipă ateriză, uruind, deasupra aeroportului. în curînd au apărut pasagerii. în frunte păşea, zîmbind forţat, costelivul, lungul Kregs, iar în urma sa, silindu-se să păstreze un aer maiestuos, venea cu paşi mărunţi Hegges. El şchiopăta uşor, sprijinindu-se pe umărul unui tînăr uriaş cu pălăria pusă pe-o parte. Pe acest serviabil atlet rus, de pe faţa căruia nu dispărea surîsul, Hegges îl remarcase încă din barul aeroportului din Praga. Ei s-au plăcut îndată reciproc şi în avion s-au aşezat

alături. în orice caz, Hegges era foarte mulţumit de noua sa cunoştinţă care purta, e adevărat, un nume al dracului de complicat : Stepan Stepanovici. La întrebarea referitoare la profesia sa, Stepan Stepanovici răspunse scurt: „Matematician-calculator" şi zîmbi foarte amabil, arătînd un şir de dinţi de un alb neverosimil.

Coborînd pe scară, Hegges făcu un pas greşit şi atît de nedibaci, încît noul prieten abia reuşi să-l prindă pe nenorocosul prim-ministru al Bissei. Agăţîn- du-se de tînărul atlet, Hegges bănui de prima dată că ceva nu e la locul lui. Faţa lui Stepan* Stepanovici se transformă : o grimasă luă locuf surîsulur, buzele începură! să-i tremure şi toată lumea auzi nişte sunete jalnice, stranii, semănînd' de departe a plînsete.

— Ce ţi s-a întîmplat ? bîlbîi Hegges, vădit speriat.

— AH, dracu’ să-i pieptene ! Academicianul Andriuhin se apropie repede de tînărul uriaş şi îi atinse cu mîna mărul lui Adam ; plînsetele încetară. Vă rog să mă scuzaţi. Conform programului, automatul acesta, revenind pe pămînt, trebuia să-i salute vesel pe cei ce urmau să vă întîmpine. Nu se ştie din ce cauză însă el a început să se poarte ca la plecarea oaspeţilor... Programatorii noştri au încurcat lucrurile. La dracu’ !

— Permiteţi ! bîlbîi Hegges. Dumneavoastră vreţi să spuneţi că acest tip, dîndu-se îndărăt el îi arătă cu degetul pe prietenul său, nu este un om ?...

Andriuhin întinse braţele în lături a compătimire :

— Este din seria de Stepan Stepanovici...

— Dar am discutat cu el politică... El a băut bere !...

— Şi de ce nu ? ridică din sprîncene Andriuhin.

Protocolul stabilit pentru întîmpinarea oaspeţilor nu permitea o tratare mai amplă a acestei chestiuni, cu atît mai mult cu cît tînărul uriaş dispăruse.

Acum, spre Kregs şi Hegges venea, printre rîndurile de ziarişti şi savanţi, care se dădeau la o parte, un băiat gras, cu obrajii rumeni, de vreo doisprezece ani, cu un buchet mare de flori în braţe.

— Dragi oaspeţi... bolborosi el, cu glas tremurînd, şi oprindu-se la aproape doi stînjeni. Dragii noştri oaspeţi...

— Dar acesta din ce-i făcut ? strigă Hegges şi, apropiindu-se de băiatul cel gras, îl apucă fără prea multe fasoane de umăr.

— Ia mai lăsaţi-vă de astea ! Băiatul se dădu cu un pas înapoi, apărîndu-se cu buchetul. Eu sînt Leonea Bubîrin, omul cel mai veritabil. Dumneavoastră sînteţi profesorul Kregs ?

Kregs îl dădu la o parte pe Hegges, luă buchetul, făcu o încercare să-l ridice în aer pe Leonea, dar nu-şi calculă puterile.

— Numai Tăuraş ar putea aşa ceva... îl informă Leonea, îndreptîndu-şi posomorit căciula.

El îl fixa cu atîta insistenţă pe Kregs, încît acesta, după ce îşi verifică discret îmbrăcămintea şi negăsind nimic suspect, îl rugă să-i explice de ce îl priveşte astfel.

— Dumneavoastră nu sînteţi pirat ? îl întrebă Leonea' pe Kregs.

— Nu. Kregs îl examina cu o plăcere ce nu-i era de loc proprie pe Bubîr şi, ceea ce e cu totul curios, avu o sincera părere de rău că devenise savant şi nu pirat. Nu, dar eu locuiesc pe una din insulele Oceanului Sudic şi fac broaşte ţestoase...

— Le-aţi adus aici ? Ochii băiatului sclipiră, plini de curiozitate.

Mr. Kregs se indispuse chiar puţin, observînd cum îşi pierduse tot farmecul în ochii noii sale cunoştinţe...

Vorbind în faţa microfonului, Kregs declară, între altele, că, deşi totul de pe lume este, în esenţă, inutil, la întoarcerea sa din Uniunea Sovietică el va vizita neapărat şi Statele Unite. Reprezentanţii agenţiilor americane, zîmbind de plăcere, începură să dea din cap. Lui Hegges i se păru că cei doi care dau din cap sînt nişte Stepan Stepanovici şi întoarse capul cu groază...

Fără să mai zăbovească în Maisk, savanţii se urcară în cîteva maşini şi o porniră spre Orăşelul Academic, iar Leonea cu băieţii plecă fără grabă, cu sentimentul datoriei împlinite, pe jos, prin tot oraşul, pînă acasă.

înapoierea sa în Maisk, după călătoria anevoioasă pînă în Orăşelul Academic, n-a fost triumfală.

Băieţii cunoscuţi tuşeau semnificativ cînd el le povestea cîte ceva, iar Paşka; după ce a ascultat bolboroseala extaziată a lui Bubîr, a spus scurt :

— Ne torni gogoşi...

Doar Ninka, în prezenţa lui Leonea şi mai neîncrezătoare şi ironică decît ceilalţi, cînd el nu era de faţă nu vorbea decît

despre extraordinarele fapte eroice ale lui Bubîr. ,

— Voi credeţi că pe el poate să-l duca cineva ? turuia ea, bătînd din palme şi făcînd ochii mari. Aha, aha, încercaţi ! Bubîr a observat totul de mult. El a mers pe urmele lui Gîndac. Ninka dădea ochii peste cap. El l-a salvat cu riscul vieţii sale. Veţi vedea că
i se va da şi o medalie pentru extraordinarul lui curaj. Numai că el e modest. Eroii aşa sînt totdeauna, modeşti... închipuiţi-vă, să mergi noaptea prin pă-
151
du>re ! Şi voi poate credeţi că lui Bubîr îi era frică ? Dar de unde ! Voi ştiţi cît a făcut Bubîr ? O sută de kilometri ! Aproape o sută de kilometri şi jumătate le-a făcut, tîrîndu-se pe burtă.! Am încercat şi eu ! Uite cît sînt eu de... sportivă, să spună toată lumea, dar nu m-am tîrît decît pînă la jumătatea curţii şcolii !... De ce credeţi voi că tace Bubîr ? Pentru că el cunoaşte un secret grozav... un secret de stat !...

iar Bubîr, după sfatul lui Paşka, într-adevăr tăcea şi se răstea chiar la cei ce îl plictiseau prea mult. Şi aceasta, mai mult decît orice, începu să-i convingă pe copii de seriozitatea faptelor sale eroice.

în general, Leonea nu prea era în toane bune. Ieri, după antrenamentul hocheiştilor din curtea lor, Paşka i-a spus :

— E ultimul sezon cînd mai joci.

— De ce ? se informă, timid, Bubîr.

— Ai făcut o burtă de elefant... Eşti gras, greoi...

— Şi atunci ce să fac ?

— Trebuie să slăbeşti. Gimnastică faci ?

— Cum să nu !... Sparg lemne, mă spăl cu apă rece pînă la brîu, mă plimb cu schiurile, numai că, după toate astea, îmi creşte grozav pofta de mîncare.

— E rău, spuse Paşka. Eu îţi cunosc pofta de mîncare. Cu asemenea poftă n-ai să slăbeşti tu.„

Leonea zîmbi cu amărăciune :

— Se vede că sînt anormal... îşi zgîndărea rana, bietul Bubîr. Toată lumea rîde de mine, doar mama se bucură. Iar mătuşile, atît cele cunoscute, cît şi cele necunoscute, caută să mă ciupească, parcă n-aş fi un om viu. Aşa n-am să pot răbda mult... Dar de ce ? Cît e ziua de lungă mănînc. Cum să mă opresc, nu ştiu ! Mai ales că totul se întîmplă de la sine, eu nici

nu observ ce mănînc. Cînd însă nu mănînc îmi dau seama numaidecît...

— Atunci uite ce-i, spuse Paşka gînditor : declară greva foamei...

Cuprins de melancolie, Bubîr tăcea, scobind ceva cu degetul la patină. Ca să facă foamea nu prea îi

venea la socoteală, dar ca să se lase de hochei de aceasta nici nu putea fi vorba.

Puteai oare să nu joci hochei, cînd „Chimia" din Maisk tindea către victorie în campionatul republican, cînd pe băieţi îi antrenau jucătorii cei mai buni, cei mai renumiţi de la „Chimia" ? Iar de curînd s-a aflat că în întîlnirea de mare importanţă cu „Torpedo"- Kirov va juca însuşi Tăuraşul, Iura Sergheev. în secret se spunea că acesta e ultimul său joc, deoarece s-a consacrat definitiv la munca ştiinţifică...

Chiar în macină, după primele cuvinte amabile şi schimbul de complimente, Kregs începu să vorbească ruseşte :

— Dragă Ivan Dmitrievici, eu n-am uitat încă de tot limba dumneavoastră.

— Vorbeşti aproape fără accent, răspunse zîmbind prietenos Andriuhin.

— îmi pare foarte bine ! Atunci hai să vorbim şi mai departe fără accent ! Cu o sinceritate deplină. Şi să nu te jeneze, se grăbi să adauge Kregs, aproape fără să-şi coboare vocea, ignoranţa şi familiaritatea tovarăşului meu de drum. Sînt legat de el prin obligaţii pecuniare...

— Retrăgîndu-te pe insule, dumneata, după cît se pare, tindeai către o independenţă deplină, către eliberarea de sub orice influenţă, spuse Andriuhin.

— Dar e totuna, se încruntă Kregs. Eu am timp prea puţin. Mie, într-adevăr, mi-e frică de război. Mă tem de surprize, de orice prostie care ar putea să-l dezlănţuie. Un războinic beat a văzut pe ecranul radarului în loc de grauri o serie de rachete care se apropie, a apăsat pe butonul de lansare a rachetelor veritabile, cu focos nuclear şi lumea se duce dracului !

— Am avut ocazia să mă întîlnesc cu mulţi oameni din Europa apuseană şi din America, spuse Andriuhin, dus pe gînduri. La o parte însemnată din intelectualitatea dumneavoastră observ această teamă de război, spaimă farţă

de bombă. Ei, dacă această spaimă i-ar

transforma pe toţi în luptători pentru pace, aş fi putut sa vă salut. Dar nu... Panica voastră nu face decît să lase cale liberă duşmanilor omenirii. De spaimă, din cauza coşmarului care vă urmăreşte, voi vă re- trageţi fără putere în gaură de şarpe,- cedînd de bună voie locul fabricanţilor de armament, aventurierilor politici, războinicilor cu cap de tuci...

— Dar voi de ce nu vă temeţi ? întrebă, direct, Kregs. Acesta e lucrul principal pe care vreau să-l înţeleg. El îl apucă pe Andriuhin de genunchi. De ce nu vă temeţi ?

— Răspunsul meu te va dezamăgi, răspunse, cam sec, Andriuhin. Dar cugetăasupra lui... Noi nu ne tentam deoarece fiecare dintre noi se simte in siguranţă... Eu am citit destule romane foarte bine scrise şi foarte mişcătoare ale scriitorilor voştri contemporani cei mai buni. Şi aproape în fiecare din ele eroul, dacă e un om cumsecade, este, neapărat, singuratic... Noi trăim cu totul altă viaţă. Cînd un savant de al nostru scrie că făureşte şi trăieşte împreună cu poporul, acestea nu sînt fraze,Kregs. Este un adevăr tot atît de simpluca şi cum dacă el ar fi spus că dejunează în fiecarezi... Iată pentru ce nu ne temem noi.

— Iartă-mă, dragă Ivan Dmitrievici, spuse Kregs posomorit, toate acestea sînt vorbe. Sînt, ceea ce noi i în Occident numim propagandă...

Hegges,care se plictisea să stea tăcut, îşi închipui că savanţii s-au certat. El se grăbi să-i spună ceva amabil lui Andriuhin :

— Atletul acesta metalic al dumitale e superb ! Aş vrea să-l cumpăr.

— Mă tem că nu mă voi putea despărţi de el.

— Jur că e al dracului de drăguţ! E cu mult mai interesant decît blestematele noastre de broaşte ţestoase. Este un tînărfoartecorect. Aveţi mulţidin aceştia ?

— O, nu ! O mică serie de automate cibernetice, pentru

scopuri experimentale. Tineretul nostru constructor a introdus în programul dumneavoastră şi cîte-o glumă, pur şi simplu pentru a vă distra..

— Asta-i foarte drăguţ din partea lor, foarte drăguţ. Hegges rînji, arătîndu-şi dantura de aur în toată strălucirea ei. Ascultă, mister Andriuhin ! Văd că eşti un om foarte activ. Maiestatea sa... (aci Hegges se uită la Kregs), maiestatea sa priveşte prea sumbru viitorul. Bineînţeles, are dreptate, întreaga turmă omenească se va transforma fără doar şi poate în pulbere atomică, asta aşa e. Dar noi, oamenii inteligenţi şi cu posibilităţi, noi vom putea scăpa, ce zici ? Ştii, profesore, eu voi fi foarte bucuros dacă dumneata vei dovedi că din această harababură se poate ieşi teafăr. Eu n-aş precupeţi nici o sumă ! Acest nebun însă nu ştie altceva decît să-şi făurească broaştele lui ţestoase ! Arătă cu capul în direcţia lui Kregs. O tine una şi bună că în primul ceas al războiului va pieri jumătate din omenire, iar cea de a doua jumătate, atinsă de boala produsă de radiaţie îşi va găsi şi ea sfîrşitul în curînd, în chinuri groaznice... Poate că acestea sînt baliverne, ce zici ? Şi atunci, îmi irosesc capitalul degeaba.
îi aruncă o privire chinuită lui Andriuhin. Acesta ridică tăcut din umeri.
— Dracu’ să le ia, mă dezorientează unele calcule... Hegges încercă să zîmbească fără să reuşească însă. Eu sînt un bancher, îmi plac cifrele. Şi iată că prin calcule matematice am stabilit că omenirea se înmulţeşte prea repede. Populaţia pămîntului creşte anual cu aproape cincizeci de milioane de oameni, încercaţi s-o cîntăriţi ! Ce greutate ! Pămîntul n-a fost calculat pentru asemenea greutate. Dacă se opreşte la un moment dat ? Ce zici dumneata ? Atunci chiar că nu mai scapă nimeni !
— E cumplit, e cu totul înspăimîntător, aprobă cu amabilitate Andriuhin, reţinîndu-şi cu greu rîsul.
— Imaginea pieirii omenirii, începu Kregs pe un ton de prorocire, mi se pare înspăimîntătoare numai pentru că pierim şi noi, neînsemnaţii atomi... Scuză, te rog, ignoranţa primului meu ministru. El, ştii, în tinereţe a fost băcan şi de aceea priveşte Universul ca pe un taler de balanţă dintr-o băcănioară... Dar nu în aceasta stă chestiunea... Eu consider că o coexis

tenţă a oamenilor şi a reacţiilor termonucleare lansate ' este

imposibilă. Războiul oricum tot va preface în cenuşă tot ce e viu. Tocmai de aceea nu are rost să ne liniştim cu fantezii şi să încercăm să amînăm inevitabilul...

— Dumneata eşti sinucigaşul cel mai periculos din cîţi mi-a fost dat să văd, spuse Andriuhin repezit, nemaiputînd interpreta rolul de gazdă ospitalieră.

Kregs ridică sprîncenele în tăcere.

— Sinucigaşii îşi rezolvă problema de obicei da, unii singuri, alegînd pentru aceasta un colţişor retras, continuă Andriuhin. Dumneata însă îţi strigi intenţiile ca să audă lumea întreagă şi încerci chiar să bagi în laţ o dată cu dumneata omenirea întreagă. Din fericire, aceasta nu depinde de dumneata. Dar să vorbim despre fantezii... Andriuhin arătă cu capul spr® dreapta : ne apropiem îndată de Institutul de cercetări fantastico-ştiinţifice.

— Fantastic ? Cuvîntul acesta părea să depăşească limitele răbdării lui Kregs. Aşadar, pentru aceasta am venit eu aici! Da, îmi amintesc, dumneata şi acum, douăzeci de ani te deosebeai de alţii prin această înclinaţie copilărească.

— înclinaţia asta nu-i tocmai copilărească, ră»-> punsa^ pe un ton paşnic, Andriuhin. Institutul nostru este chemat să însufleţească ştiinţa, s-o cheme înainte, în depărtări. Lenin spunea că fantezia este calitatea cea mai de preţ a cercetătorului. Şi Andriuhin cită cu plăcere: „Chiar şi în matematică ea este necesară, pînă şi descoperirea calculelor diferenţiale şi integrale n-ar fi fost posibilă fără fantezie...” Noi avem un grup de savanţi tineri care cred că nu este de ajuns să studiezi şi să utilizezi forţele pe care ni le-a dat natura, gata fabricate. Trebuie create noi combinaţii de forţe, noi fenomene, cu totul necunoscute naturii... Mie mi-e simpatică îndrăzneala lor...

Maşina s-a oprit în piaţă, în faţa unui mic obelisc. In jurul unei săgeţi de aur se roteau două bile lufnP noase de rubin, copii miniaturale ale primilor sate

liţi ai Pămîntului, creaţi pe vremuri, de către savanţii sovietici.

Trecînd pe lîngă obelisc, Hegges se strîmbă şi mormăi :

— Dracu’ să-i ştie, Kregs... Ei ne-au făcut totdeauna surprize.

Andriuhin îi făcu vesel cu ochiul posomoritului Kregs, şoptind :

—   Prin gura pruncilor grăieşte adevărul...

CAPITOLUL XIII

„MAREA MISIUNE" A LUI KREGS

Ana Miheevna Şumilo dorea să prepare pentru oaspeţi un prînz neobişnuit, compus din felurite atomo- vitamine. Cu o zi înainte de sosirealui Kregs, ea îi invită petoţi acei ce aveau timp liber la degustare. După cemusafirii luaserăloc, ea îi rugă să respire adînc.După ce au stat înlaboratorulsău, al bunilor microbi numai o jumătate de oră, invitaţii s-au simţit atît de sătui de parcă ar fi fost la un adevărat festin. Nimeni nu putea să-şi dea seama cu ce fuseseră ospătaţi.

—   Ce importanţă are ? spunea cu asprime Ana Miheevna.

—   S-ar putea să fie o barbarie, spuse unul dintre bătrîni, zîmbind, dar omului îi face plăcere să-şi privească mîncarea, să dea din maxilare, să ştie unde e supa, unde e friptura, unde e desertul...

— Eşti un om înapoiat ! mormăi Ana Miheevna.

Cu toate acestea, conform indicaţiilor lui Andriuhin, oaspeţilor li s-a servit o masă obişnuită — şi nu din atomovitamine. După masă, oaspeţii fură conduşi să se odihnească în camera ce le-a fost rezervată. îndată ce au rămas în doi, Kregs se repezi la Hegges :

— Nu ştiu de ce te-o fi tîrît după mine ? Te-ai îmbătat, eşti un palavragiu, toată lumea a rîs de dumneata ! Dumneata nu poţi fi introdus într-o societate de savanţi !

—   Savanţi ! Savant eşti dumneata ? strigă cu glas ascuţit de om beat Hegges. Fără mine, ştiinţa dumi- tale nu face nici doi bani ! Pînă şi ultimul nasture de la fracul dumitale e făcut din banii mei ! întreg regatul Bissa, începînd cu broaştele ţestoase mecanice şi pînă la purcei, „a fost creat cu dolarii mei ! Dumneata ai

fi stat şi astăzi cu maşinuţele dumitale în curţile dosnice ale Quebecului, la fund...

— încetează ! Kregs se lăsă greu pe divan. Dacă m-am asociat cu dumneata apoi am făcut-o numai de dragul broaştelor ţestoase.

— Broaşte ţestoase ! Brr !... Ce scîrboşenie ! Puţin îmi pasă de ele. Am acceptat teoriile dumitale aiurite în speranţa că

ştiinţa dumitale mă va salva într-un fel pe mine, pe Hegges. Uite, mister Andriuhin, acesta mi-a insuflat încredere în viaţă, drăcia dracului ! Dacă omenirea va trăi, apoi o dată cu ceilalţi voi trăi şi eu ! Aşa e ?

După toate acestea, s-ar părea că ei ar fi trebuit să ajungă la o ruptură definitivă, dar glasurile lor răsunau, nu se ştie din ce cauză, tot mai surd şi, în sfîrşit, oaspeţii au aţipit, culcaţi la capetele opuse ale divanului larg.

După un timp, în cameră intră Ana Miheevna urmată de credincioasa ei Jenea. La un semn al Anei Miheevna, Jenea întinse nişte furtunuri elastice ce fuseseră camuflate pe sub rezemătoarea de la fereastră. La capetele acestor furtunuri, care se legănau ca nişte trompe de elefant, tremurau uşor nişte discuri albe. Zîmbind, Jenea aşeză discurile în faţa lui Kregs şi a lui Hegges.

Oaspeţii au dormit mult. Nu i-au trezit nici claxoanele maşinilor, nici orchestra mixtă a bătrînilor, care, pregătindu-se să plece la Maisk, executau cu multă, însufleţire un marş.

Apoi, în cameră apăru din nou Jenea şi strînse trompele de gumă. Cîteva minute mai tîrziu Kregs şi Hegges deschiseră aproape simultan ochii, holbîndti-se unul la altul.

— Ho, ho, ho !... începu să cînte timid Hegges, zîmbind.

îi venea să facă tumbe prin cameră, ori să-l tragă cel puţin de nas pe Kregs. El îşi dădea seama că nu se cade să facă aşa ceva, dar se abţinea cu mare greutate...

— Am fost trataţi cu ceva... spuse Kregs, mirosind aerul, fără să-şi poată ascunde zîmbetul. Dumneata nu simţi nimic ?

— Simt o dorinţă grozavă să bat step, să mă dau de-a rostogolul şi să te sărut pe dumneata !

— Oricît de straniu s-ar părea, dar cu mine se petrece acelaşi lucru... Şi folosind prilejul că Hegges se aplecase să-şi strîngă şireturile la pantofi, Kregs îşi făcu vînt fără zgomot şi sări peste primul său ministru, ca şi cum ar fi jucat capră.

Heggs se luă după el şi făcură un tărăboi grozav, uitînd de importanta lor misiune şi de groaznicul sfîr- şit care ameninţa omenirea.

Chiar în toiul jocului lor vesel, uşa se deschise fără zgomot şi în cameră intră încetişor Ana Miheevna.

— Am ciocănit mult timp la uşă, se scuză ea. Nu vă

deranjez ?

— Nu, nu, vai de mine ! bolborosi Kregs roşind ca un puşti. Ne face mare plăcere...

Stăteau amîndoi alături, suflînd din greu şi zîmbind.

— îmi face şi mie plăcere, spuse Ana Miheevna. Aţi ghicit, desigur ?

— Am fost trataţi cu ceva, spuse Kregs, siliadu-s* din răsputeri să para supărat, fără să reuşească însă-.

— Noi, ca nişte gazde ospitaliere, sîntem datori să ne îngrijim şi de buna dumneavoastră dispoziţie... Virusologia, după cum ştiţi şi dumneavoastră, este o ştiinţă tînără, spuse Ana Miheevna. Noi am numit laboratorul nostru — laborator al bunilor microbi sau, mai precis, al viruşilor buni... Chiar Ilia Mecinikov, genialul savant rus, pe vremea cînd omenirea era înspăimîntată de marea putere a microbilor, considerîndu-i drept nişte duşmani îngrozitori, a declarat cu îndrăzneală că există microbi răi, dar există şi alţii buni... Vă amintiţi ? Oamenii au pierdut ani îndelungaţi Iuptînd împotriva microbilor, in cursul acestei bătălii aprige, ei au uitat aproape cu totul de microbii buni, de aceia de care depinde sănătatea noastră, buna dispoziţie, longevitatea... Institutul nostru încearcă să recupereze ceea ce s-a pierdut. Şi ştiţi, spuse ea zîmbind cu bucurie, ne-a ajutat mult studierea copiilor.
lbtt
Un copil sănătos la vîrsta de zece-doisprezece ani prezintă un fenomen foarte curios. Studierea minuţioasă a biochimiei neuronilor şi a proceselor electronice şi cuantice din organismul copiilor, precum şi calculele complexe făcute de maşinile noastre, ne-au ajutat să rezolvăm problema propusă : dacă un om deprimat, ori un om cu psihicul întrucîtva deranjat, irascibil, ipohondru, contaminat de bacilul melancoliei, poate fi făcut vioi, vesel, plin de o energie fără margini.

Kregs şi Hegges se priviră în acelaşi timp, zîmbind cu neîncredere.

— Desigur, continuă Ana Miheevna, fără să h observat ceva, omul adult nu coboară la nivelul unui puşti de zece ani. El îşi păstrează în întregime inteligenţa, cunoştinţele, experienţa. Noi însă putem să restabilim ascuţimea perceperii, pitorescul impresiilor, curiozitatea, optimismul sănătos...

— Protestez cu hotărîre ! spuse Hegges, ridicînd vocea. Dacă

se va afla vreodată că am fost transformat în copil, voi fi îndepărtat de la administrarea capitalurilor, voi fi pus sub tutelă...

— Nu .vă alarmaţi, surise, cu un zîmbet luminos, Ana Miheevna. Noi v-am tratat doar cu o porţie mică de înviorin. Am dori pur şi simplu să vă odihniţi bine şi să petreceţi plăcut restul serii. înviorinul va avea efect timp de cîteva ore, el nu e cu totul inofensiv. De altfel, dacă la înapoiere vă veţi prezenta medicului dumneavoastră, acesta va crede că v-aţi recreat timp de cîteva luni într-o staţiune de odihnă. Dar iată-1 pe Ivan Dmitrievici !

— Bună seara, domnilor ! în glasul lui Andriuhin nu mai era acea rezervă cu care îi întîmpinase dimineaţa. .Vă simţiţi bine, nu-i aşa ?

Kregs se simţea admirabil. Totuşi, îndată după apariţia lui Andriuhin, el se socoti dator să spună :

— Avem de purtat discuţii serioase şi eu, domnule Andriuhin, sînt împotriva glumelor, dumitale stranii... Dumneata încerci să exerciţi o presiune asupra psihicului nostru.

— Prostii ! E o datorie a ospitalităţii, spuse Andriuhin. Vă previn însă : ceea ce veţi vedea şi veţi auzi,

va avea fără îndoială asupra dumneavoastră o acţiune mult mai puternică decît nevinovatul înviorin.

— Fleacuri ! mormăi Kregs. Oamenii au ajuns la marginea prăpastiei. Chiar dacă se poate rezolva neînţelegerea între cele două tabere ale omenirii, într-un mod raţional, fără vărsare de sînge, apoi aceasta se poate realiza numai cu ajutorul maşinilor cibernetice.

Andriuhin îşi ridică brusc fruntea, fixîndu-1 cu uimire pe Kregs, care continuă cu pasiune :

— Dumneavoastră doriţi pacea, profesore, nu-i aşa ? Dumneata doreşti ca raţiunea să triumfe ?

Andriuhin aprobă tăcut.

— Eu cred că atît prietenii dumitale, cît şi milioanele şi milioanele de oameni din toate ţările doresc cu aceeaşi ardoare pacea. Pînă şi Hegges visează şi el la pace. e adevărat, numai pentru că se gîndeşte la propria lui piele... Atunci, hai să-i dăm omenirii pacea, profesore !

— De acord, se învoi, bucuros, Andriuhin.

— Dumneata ai întrebat de misiunea mea. S-ar putea să fie de vină înviorismul dumneavoastră, dar acum dumneata vei auzi totul ! Misiunea mea e foarte simplă. Ea poate fi exprimată în două cuvinte : să ne încre- dem în geniul maşinilor create de noi. Oamenii sint mărginiţi, pe ei îi apasă simpatii şi antipatii, lăcomia de bani, înapoierea, fanatismul, şi-ar mai putea fi enu- merate şi alte cîteva zeci de deprinderi respingătoare, necunoscute, din fericire, maşinilor. Omului îi este peste putinţă să ţină seama de toate plusurile şi minusurile existente în organizarea socială a voastră şi a noastră. Maşinile însă pot să prevadă totul ! Ele sînt obiective, sînt în afară de politică, în afară de toate piedicile de care ne împiedicăm noi. Ele vor lua o hotărîre pe care va fi datoare s-o urmeze omenirea întreagă. Ele vor decide : capitalism sau socialism !

Spune-mi, te rog, poporul vostru, guvernul vostru ar accepta o asemenea experienţă ? Dumneata însuţi eşti gata să o susţii ?

— Iartă-mă, spuse Andriuhin fîstîcit. Dumneata vorbeşti serios ?

— Niciodată n-am vorbit mai serios ! spuse Kregs solemn. Maşinile noastre rezolvă problemele cele mai

grele, inaccesibile minţii omeneşti. Discuţia aceasta este o problemă cu un măre număr de necunoscute, cu date iniţiale foarte complexe, dar e o problemă. Lasă ca o maşină neutră să hotărască de partea cui este dreptatea.

Glasul lui suna cu atîta convingere, încît Andriuhin îl privi pe Kregs cu o oarecare compătimire, aşa cum se uită medicul la un bolnav nevindecabil.

— Da, da, mormăi Andriuhin, gîndind cum să procedeze ca să nu-1 jignească prea tare pe Kregs, da, da... Cîndva, pe vremea cavalerilor medievali, înainte de bătălie ieşea la luptă cîte un voinic din rîndurile fiecărei armate şi victoria era atribuită acelei armate al cărei reprezentant îşi biruia adversarul...

— Aşa joc mai zic şi eu ! strigă Hegges. Joc mare ! Mizaţi, domnilor !

— Dumneata să taci ! îl repezi Kregs, mînios.

— Şi totuşi, el a înţeles... m-m... latura slabă a planului dumitale, răspunse încet Andriuhin. Aceasta într-adevăr nu-i decît o grandioasă ruletă, un joc. Şi încă un joc inutil, după cum

îţi place să spui...

Kregs se apropie de cei doi. Cicatricea cea lată de pe obrazul său se făcu purpurie.

— Pentru ce ? întrebă el scurt.

— Iartă-mi presupunerea bizară, spuse Andriuhin, dus pe gînduri, neobservînd parcă cele ce se petrec cu Kregs, dar uneori se creează impresia că dumneata faţă de maşinile dumitale ai o atitudine ca faţă de. nişte fiinţe conştiente...

— Ele reprezintă ceva mai mult decît aşa-zisele fiinţe conştiente ! îl întrerupse, cu vehemenţă, Kregs.

— Vezi ! Chiar ceva mai mult... Iar noi, cei de aici, sîntem convinşi că aceste extraordinare maşini, care îndeplinesc o muncă raţională, întrecînd puterile omului, maşini capabile nu numai să rezolve probleme, ci chiar să perfecţioneze şi să complice termenii lor, adică întc-o măsură oarecare să-şi pună ele înşile, în chip independent, noi probleme, ei bine, aceste fabuloase maşini, fără intervenţia omului, sînt moarte... Maşinile nu au experienţă socială, ele nu pot să aibă un ţel social, ten-dinţe, lor nu le este dat să viseze. Maşinile sînt o creaţie a geniului uman. Omul le-a creat şi el e stăpînul lor.

Şi dacă-i aşa, atunci cum se poate vorbi de rezolvarea cu ajutorul acestor maşini a diferendului dintre socialism şi capitalism ? Scuză-mă, nemaiputîndu-se abţine, Andriuhin zîmbi vesel, aceasta e caraghios.

— Caraghios ? mormăi Kregs.

— Da I Să încredinţăm istoriei, omenirii, popoarelor, sarcina de a hotărî ce e mai bine... De fapt, aceasta s-a şi dovedit... Modul în care va trebui să trăim mai departe pe pămînt nu va fi hotărît nici de către maşini şi nici chiar de către un grup de savanţi, ci de către popoare, de raţiunea lor colectivă...

— în cazul acesta, spuse Kregs cu o grimasă care îi crispa faţa, şederea mea aici devine lipsită de orice raţiune...

— Te rog să nu te pripeşti ! Andriuhin zîmbi cu atîta bunătate, cu atîta convingere, încît sprîncenele lui Kregs se ridicară în semn de mirare. Pînă acum n-am examinat decît propunerile dumitale. Poate că merită să fim şi noi ascultaţi.»

După ce plecă Andriuhin, Kregs dădu frîu liber mîniei sale :

— Pentru mine e destul ! Chiar mîine părăsim ţara asta ! Aici

nu avem ce face.

— Ascultă, Lyonel... spuse Hegges, apucîndu-1 de un nasture de la haină. Acest Endriuhi ne-a făcut o propunere preţioasă. El vrea să ne arate lucrările sale. După părerea mea ar fi o neghiobie să plecăm fără să aruncăm o privire spre minunile lui tăinuite.

— S-ar putea să ai dreptate... răspunse meditativ Kregs, după un timp.

— Ascultă, Lyonel. Fără să-l privească, Hegges continuă să-i răsucească cu sîrguinţă nasturele. Eu tot timpul am fost alături de dumneata. Nu, eu nu vreau să te conving de dezinteresul[1] meu, de dragostea mea pentru ştiinţă. Eu am mers alături de' dumneata pentru că aceasta era convenabil, interesant şi pentru că alături de dumneata eu speram, totuşi, să rămîn în viaţă.

— Asta e cu neputinţă, spuse Kregs cu un aer obosit.

— Da, e cu neputinţă. Pîegges reuşi să desfacă pînă la urmă nasturele, dar Kregs nici nu băgă de seamă.

U>4

Dar ceea ce nu ţi-a reuşit dumitalc, poate că Ie-a reuşit lor ?

— Dumneata speri să te salvezi totuşi ?...

—■ Dar cine doreşte oare să crape, vîrîndu-şi manile în buzunar ? Hegges dădu hotărît din umeri. Dumneata ? Nu cred.

Kregs rămase mult timp tăcut.

— Nu, spuse el blînd, eu nu vreau să mor. Dar aş dori să trăiesc cu oameni, nu cu voi. Ori aceasta este ceva imposibil. Mai bine e să întîmpin moartea alături de broaşteFe mele ţestoase.

— Baliverne ! zbieră Hegges. Baliverne prosteşti...

Nu reuşiră să ajungă la nici o înţelegere. Fură invitaţi să viziteze unele laboratoare. Hegges mergea în urma lui Kregs, copiindu-i expresia feţei, zîmbetul, pînă şi mişcările corpului. Kregs era amabil, dar rece. Cele ce i-au fost arătate nu-1 impresionară prea mult. El se aşteptase să întîlnească aici o tehnică ultra modernă, un utilaj de prim ordin. In principiu însă, Kregs nu descoperi nimic nou.

— Toate acestea sînt complet inutile, apucă el sa-i şoptească Iui Hegges, după terminarea vizitei.

CAPITOLUL XIV

NOAPTEA

Seara au fost invitaţi la un concert ; apoi au cinat. S-au întors în camera lor destul de tîrziu, osteniţi, şi au adormit destul de repede, anunţînd din timp că nu doresc nici înviorin, nici altceva.

Noaptea, Hegges se trezi timp de cîteva minute şi trase cu urechea, întorcîndu-se de pe o parte pe alta... Ei, fir-ar al dracului, va trebui să se scoale ! Deschise, fără tragere de inimă, ochii. Ceva se schimbase.

Abia în minutul următor îşi dădu seama că de ambele părţi ale patului a apărut ceva ca o plasă. Plasa aceasta difuza o lumină slabă.

Apoi, Hegges văzu că plafonul luminat de o slabă lumină albăstruie atîrna acum atît de jos, încît, de-ar fi vrut, îl putea atinge cu mîna.

Ceea ce şi făcu, mai mult din curiozitate.

Hegges se lovi destul de tare la degete şi timp de un minut întreg îl pomeni pe diavol. Din cauza larmei pe care o stîrnise, se trezi şi Kregs, ridicîndu-se în capul oaselor în patul său încadrat de asemenea de o plasă luminoasă.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă Kregs, căscînd.

— Dracu' ştie ! răspunse Hegges, lingîndu-şi degetele care continuau să-l doară. Se pare că a fost un cutremur...

Kregs deschise ochii mari şi, deodată, sări în sus apu- cîndu-se de plasa scînteietoare :

— Alte scamatorii, drăcia dracului ! Atîrnăm sub tavan !

Uitînd îndată de degetele sale, Hegges privi în jos. Sub pătură era un gol : atîrnau în aer la vreo doi metri şi jumătate de podea.

— încetaţi ! urlă Hegges, cu chipul acoperit de sudoare lipicioasă. Ne prăbuşim îndată !

Ridicîndu-se în genunchi, Kregs se uita cu curiozitate în jos.

— Am impresia că, într-adevăr, atîrnăm în aer. Adevărat circ...

— Neruşinare ! se agită Hegges. Nici un fel de respect faţă de un rege şi de un prim-ministru ! Nişte glume nesărate...

Apucînd perna, el o aruncă în uşă. Uşa nu se deschise, dar se auzi un sunet melodic şi, în acelaşi timp, ei simţiră cîteva uşoare zguduituri.

— Spuneam doar... E cutremur... spuse, nu se ştie pentru ce, în şoaptă, Hegges îngălbenind de spaimă. Ori a început războiul ?

— Priveşte ! strigă Kregs.
Apucîndu-se cu picioarele de plasa patului, ei se lăsară cu capul în jos, privind spre fereastra care se lumina şi se întuneca, de parcă ar fi trecut prin dreptul ci cavalcade de nori.
Dar nu era vorba de nori. Erau coroanele arborilor care licăreau. Clădirea zbura prin aer.
Hegges începu să chicotească :
— Dar unde e lampa lui Aladin ? Unde sînt duhurile pădurii ? Acesta e cinematograf, nu-i aşa ?
— Nu, acesta nu-i cinematograf, spuse încet şi foarte serios Kregs.
în clipa aceea uşa de sub ei se deschise şi în încăpere intră Andriuhin, alarmat.
— O, o ! exclamă el şi apăsă în grabă pe butonul de lîngă fereastră. Paturile se lăsară lin, dar destul de repede, pe podea. Vă cer scuze. Din neglijenţa personalului, sistemul de servire al acestei camere n-a fost pus la punct. Mîine îi voi pedepsi aspru pe cei vinovaţi. Ce deranj ! îmi închipui ce prost v-aţi simţit!...
In acest timp, el îi examina pe neobservate pe Kregs şi Hegges, abia ascunzîndu-şi plăcerea.
— Da, sir ! zbieră Hegges, lăsînd cu băgare de seamă picioarele jos şi pipăind cu neîncredere podeaua.. Asta-i prea de tot ! Cerem să se facă cercetări şi să se pedep

sească vinovaţii ! E un caz fără precedent în practica internaţională...

— Fără precedent, aprobă Andriuhin.

— Scamatoria cu paturile, dacă este vorba într-ade- ▼ăr de o scamatorie, se poate într-un fel explica, spuse încet Kregs, dar clădirea... S-ar părea că sîritem pe cale de a ateriza ?

— Adevărat, confirmă vesel Andriuhin.

— Aş vrea să pricep cîte ceva din toată povestea aceasta, mormăi Kregs, fără să-l privească pe Andriuhin.

— E ora trei noaptea, spuse Andriuhin, dînd din mîini a regret. Mîine vă stau la dispoziţie. Dormiţi liniştiţi, în noaptea aceasta nu se mai petrece nimic.

Şi ieşi repede din cameră.

Cu toată asigurarea lui, nici Kregs, nici Hegges n-au închis ochii pînă dimineaţa...

Dimineaţa răsunară bătăi scurte şi hotărîte în uşă. Hegges se

holbă speriat la Kregs. După o scurtă ezitare, Kregs spuse :

— Intră !

Uşa se deschise şi, lăsîndu-1 să treacă înainte pe Iura, intră academicianul Andriuhin.

— Vă rog să ne iertaţi pentru năvălirea aceasta timpurie, spuse Andriuhin, înclinîndu-se de cîteva ori. Consider drept o datorie a mea să-mi exprim încă o dată regretul cu privire la cele întîmplate în timpul nopţii. Faceţi cunoştinţă, vă rog : tînărul acesta, Ser- gheev, este unul din lucrătorii Institutului de cercetări fantastico-ştiinţifice. Dacă doriţi, vă putem prezenta cîte ceva. Numai că vă previn dinainte, domnilor : veţi vedea rezultate finale, fapte, cît despre rest, vai... Doar fapte ! Sînteţi gata, domnilor ?

Parcurgînd un coridor lung, ei ajunseră în seră. Oaspeţii n-au observat la început că este vorba de o seră neobişnuită. Nici pereţii, nici plafoanele nu separau splendizii trandafiri şi aromatele tufe de iasomie de
m
covorul de zăpadă afinată, aflat la numai zece metri de acolo... Cerul geros de deasupra capetelor lor îi privea cu asprime parcă pe cei doi oameni îmbrăcaţi în pijamale uşoare care, cu capetele neacoperite, se uitau cu nedumerire în toate părţile.

— Ce-i asta ? întrebă Kregs, arătînd spre un curios lichen cărunt care şi-a întins larg ramurile uriaşe, alături de florile cu miros astringent.

— Ni l-au adus din Lună. Aplecîndu-se, Andriuhin alintă buclele masive ale lichenului. S-a adaptat bine. în genera], toată sera aceasta face parte din gospodăria Institutului bunilor microbi. Sînt rezultate ale lucrărilor în legătură cu microclima. Aşa-zisul fapt numărul unu. Pe dumneavoastră, de altfel, aceasta nu poate să vă intereseze. Pînă îşi face tovarăşul Sergheev pregătirile, să stăm aici.

Ei se aşezară toţi trei sub o tufă bogat înflorită de liliac. Aruncînd priviri piezişe nămeţilor de zăpadă aflaţi la cîţiva paşi de ei, Hegges aplecă o ramură şi mirosi ciorchinele de flori aromate. Andriuhin se întoarse spre Kregs :

— Aşadar, misiunea dumitale constă în a trece maşinilor cibernetice dreptul de a hotărî asupra formelor societăţii umane ?

— Dumneata tratezi chestiunea cu prea multă uşurinţă.

Kregs vorbea fără să se aprindă, de considerentele lui cu privire la întrebarea pusă. Cine va alcătui programul maşinilor, cine, ca să zicem aşa, va formula întrebările, de toate acestea trebuie, bineînţeles, să se ţină seama, desigur...

— Să se ţină seamă ? zîmbi Andriuhin.

— Da... Experimentele pot fi făcute, cu o maşină care urmează să. fie construită prin eforturile, comune ale savanţilor celor mai capabili ai Apusului şi Răsăritului... Acum, de altfel, toate acestea nu mai au nici un rost. Triumfă nonsensul...

— Punctul nostru de vedere este extrem de limpede, răspunse, încet şi calm, Andriuhin. Există întrebări la care oamenii nu pot căpăta un răspuns convingător şi

absolut decît în urma propriei lor experienţe istorice, cu preţul, poate, a unei lupte, a unor neajunsuri, a construcţiei inspirate şi nu pe calea unei experienţe ştiinţifice, oricît ar fi ea de extraordinară. Un astfel de experiment nu-i va convinge pe oameni.

— Şi atunci ce-i va convinge ? întrebă Kregs, cu un surîs indolent.

— Dorinţa bună şi sinceră a oamenilor de a salva pacea, eforturile lor unite, între care şi strădaniile oamenilor de ştiinţă... De altfel, aceasta e o discuţie lungă. Mai bine priviţi...

în faţa lor, în aparenţă chiar sub picioarele lor, s-a produs o explozie şi a ţîşnit înspre nori un stîlp de foc albastru. în limitele lui ferme, strict conturate, se învolburau fulgi rari de zăpadă. Cerul se făcu negru şi tot ce era dincolo de limitele stîlpului albastru începu să pară străin.

în dunga de lumină ieşi un om în costum negru, de schi, avînd un coif pe cap. Ochii îi erau ascunşi de lentilele unor ochelari de protecţie.

— Este Iura Sergheev pe care îl cunoaşteţi, spuse Andriuhin. Atenţiune ! El ridică mîna.

Iura, cu un gest voit solemn, mută încet tija metalică de pe cingătoarea lui lată. Desprinzîndu-se de la pămînt el începu îndată să se ridice lin, în aer. Trupul lui mare, negru, se ridica tot mai sus, mereu mai sus şi părea ireal în raza albastră, în mijlocul jucăuşilor fulgi de zăpadă. El urcă la aproximativ treizeci de metri şi porni într-o parte. Raza mergea şi ea pe urmele lui. Apoi Iura coborî încet, stătu puţin în loc, deasupra capului lui Hegges,

care sări speriat într-o parte şi la un semn al lui Andriuhin coborî fără grabă la pămînt.

— Pogorîrea lui Hristos. De altfel, aşa ceva nici Hristos nu ştia să facă, spuse zîmbind Andriuhin şi continuă, de data aceasta serios : este o probă a costumului antigravitaţional. Puteţi să vă uitaţi... (Hegges se repezi numaîdecît spre Iura, Kregs îl urmă.) Trebuie însă să vă dezamăgesc, spuse Andriuhin, examinarea costumului nu vă va spune, din păcate, nimic...

170

Totuşi, cei doi oaspeţi, vreme de vreo zece minute pipăiră cingătoarea, examinară paftalele, iar Hegges cercetă, în graba, şi ghetele, pantalonii, şi vestonul lui Sergheev.

— Aceasta se poate repeta ? întrebă el cu neîncredere.

Aruncîndu-i o privire lui Andriuhin, Iura se înălţă atît de brusc spre cer, încît Hegges se aruncă iarăşi într-o parte. Accelerînd mereu viteza zborului, Iura cînd se înălţa la cincizeci-o sută de metri, cînd era pa pămînt. Era greu de urmărit. Pînă la urmă, gîfîind uşor şi ştergîndu-şi sudoarea de pe fruntea-i înaltă, ei ateriză definitiv şi îşi desfăcu cingătoarea... Raza se stinse numaidecît şi Iura nu se mai văzu.

— N-am cuvinte !... Glasul lui Kregs răsuna surd şi nesigur. Iată ce înseamnă, aşadar, zborul nostru de astă-noapte ! Cu aceasta nu se poate compara decîc descoperirea energiei nucleare. Aţi pus stăpînire pe forţa de gravitaţie !

— Deocamdată învăţăm... interveni Andriuhin. Dar toate acestea au un sens, nu-i aşa ? îţi aminteşti cînd ţi-am scris de nişte duhuri ale pădurii care într-o singură noapte transportau un palat de la un capăt at Pămîntului la altul ? Apoi aceasta nu e o chestie chiar aşa de grozavă, în cazul cînd palatul este adus în stare de imponderabilitate. Nu i se pare oare lui Lyonet Kregs că a început prea devreme să-şi pună la conservat cunoştinţele în broaştele sale ţestoase ?

— Cer iertare, se informă politicos Hegges, dar eu aş putea să repet ceea ce a făcut acum acest tînăr ?

— Mă rog, răspunse Andriuhin, privindu-1 cu coada ochiului pe Hegges. Dar mai întîi să-ţi faci testamentul.

— Pentru ce ?!

— Nu ne-a costat puţin nici acea mică învingere a forţei de gravitaţie, pe care aţi văzut-o acum. Cîţiva din tovarăşii noştri au pierit. S-a stabilit că pentru a lucra cu costumul

antigravitaţional omul trebuie să fie absolut sănătos şi să treacă printr-o fază de pregătiri serioase... Dumneata, domnule Hegges, rişti să te urci direct în cer...

— Mă plec în faţa dumitale şi a colegilor dumitale, spuse Kregs, venindu-şi puţin în fire. Şi totuşi, gîndin- du-mă puţin, eu ajung la concluzia că lucrul cel mai inteligent pe care îi puteţi face este să vă folosiţi de conservele mele de broască ţestoasă... Da, da ! Oricît ar fi de trist ! Că doar dirijarea forţei de gravitaţie în limitele care vă sînt deocamdată accesibile nu poate să salveze lumea de bomba atomică. Pieirea este totuşi inevitabilă !

— Vă rog să vă depărtaţi unul de altul, domnilor, spuse, pe un ton preocupat, Andriuhin.

Ascultînd de glasul lui, Kregs şi Hegges se aşezară tăcuţi şi nedumeriţi la cele două capete ale băncii.

— Acum la bătrîneţe sînt nevoit să mă fac şi scamator, zîmbi Andriuhin. Nu vă speriaţi, domnilor...

El apăsă pe pivotul care ieşea în afară, deasupra rezemătorii de sus a băncii. Explozia de lumină puternică fu atît de scurta, încît ei nu avură timp să se convingă de realitatea ei. Şi îndată, Kregs şi Hegges văzură că între ei se află o tavă cu un serviciu de cafea şi o sticlă cu lichior. Căpăcelul ibricului de cafea se săltă, supărîndu-se parcă pe nouraşul de abur care se depărta.

— Aceasta seamănă cu ceea ce se face la circul chinezesc, spuse Hegges cu un surîs amabil, depărtîndu-se pentru orice eventualitate cît mai mult de tavă.

— Pot să afirm că un chinez are un amestec serios în ceea ce v-am prezentat eu mai devreme şi ceea ce vă pot prezenta acuma. Andriuhin luă ibricul : îmi permiteţi ?

— Mă rog... spuse nehotărît Kregs, încerc în d să-şi dea seama de ceea ce se întîmplă.

— Ana Miheevna prepară admirabil cafeaua ! Glasul lui Andriuhin suna calm, ochii însă nu erau în stare să-i ascundă emoţia. Şi această emoţie îl cuprinse tot mai mult pe Kregs. Doriţi cu lichior, domnilor ?

— Vă rog să-mi iertaţi intervenţia cu totul inoportună, bolborosi superamabilul Hegges. dar nu va binevoi mister Endriuhi să ne explice totuşi cele ce s-au m- tîmplat aici ?

— Deh, poate că mister Kregs îmi va ierta nevinovata glumă, dacă va afla, aici în glasul lui Andriuhin răsună un triumf reţinut, că a asistat la funcţionarea primei noastre instalaţii astăzi învechită, de intertransformare a energiei şi a materiei în forme strict determinate.

Mişcînd din buze şi holbîndu-şi ochii ca un smintit, Hegges se întoarse către Kregs. Dar acesta, fără să-i dea cea mai mică atenţie bancherului său, se ridică încet de pe bancă :

— Dumneata ai spus... abia reuşi el să rostească. Dumneata mi se pare că ai spus ceva...

— Eu am spus, glasul lui Andriuhin tună cu toată puterea, am spus că dumneavoastră aţi văzut cum tava, ibricul şi toate celelalte, la semnalul dat de mine, au fost transformate într-o clipă în rază şi trimise aici, adică la circa o sută de metri, pentru ca energia radială să se reintegreze apoi în forma sa materială... Dumneavoastră beţi cafea, nu-i aşa, domnilor ? E o cafea obişnuită... Iar de curînd, dumneavoastră aţi văzut o bucăţică de Rusie pe insulele voastre cu banani. Mesteceni, ciuperci... Le-am trimis împreună cu un strat considerabil de pămînt chiar de aici de pe malurile Irgei ! La aceasta trebuie să adăugăm — ia aminte, domnule Hegges î — că cele văzute de dumneavoastră ţin de domeniul istoriei pentru noi, sînt o etapă demult depăşită. Noi ne-am însuşit o metodică foarte complexă, care ne permite să facem cu materia vie acelaşi lucru pe care l-aţi văzut adineauri cu materia moartă... Noi am învăţat să proiectăm o asemenea rază la zeci de mii de kilometri... îmi face impresia că nici chiar dumneata, Kregs, nu te vei apuca să afirmi că toate acestea nu au nici un rost...

— Iertaţi-mă, vă rog foarte mult să mă scuzaţi... Hegges scutură din cap pentru a se asigura că nu doarme, înseamnă că orice, chiar şi pe mister Kregs, sau să zicem... pe mine, aţi putea să ne transformaţi într-o rază de lumină ?

— Da, spuse scurt Andriuhin.

— Dar îndărăt, întoarcerea, ca să zic aşa, la starfa, pardon, iniţală ? Are loc neapărat ?

— Sigur că nu, îi răspunse, în silă, Andriuhin. Dar este posibilă.

Hegges îşi şterse pe neobservate faţa de sudoarea care îi curgea şiroaie.

— Dar, avînd în mînă această armă, rosti el forţat, dumneavoastră puteţi să cuceriţi lumea întreagă.

— „Cucerirea lumii !“ exclamă Andriuhin revoltat. Nu există nimic mai absurd decît „a cuceri lumea". Istoria o dovedeşte cu o constanţă uimitoare. Dumneata degeaba ai numit instalaţia noastră o armă, domnule Hegges. Numai sinucigaşii pot să dorească astăzi războiul. Nu există o concepţie mai criminală şi mai ncroadă, mister Hegges...

— Iertaţi-mă, sir, începu să vorbească, încurcat, Kregs care tăcuse pînă atunci, eu nu pot să-mi viu în fire. Cele ce ne-aţi arătat au fost considerate de către savanţii din lumea întreagă ca ţinînd de domeniul purei fantezii şi chiar a acelei fantezii care nu se va putea realiza niciodată. Mă mîngîi cu speranţa că veţi socoti posibil să ne împărtăşiţi cel puţin o schemă de principiu...

—Newton spunea, cită vesel Andriuhin : „Cauza proprietăţilor gravitaţiei eu n-am putut s-o deduc din fenomene, iar ipoteze nu născocesc..." Noi am avut norocul să înaintăm ceva mai mult decît Newton, dar nu mă siliţi să născocesc ipoteze. Deocamdată, nu pot să vă ofer nimic mai mult.

Kregs îşi plecă iarăşi capul, în semn de respect. Andriuhin îl privi îngrijorat:

— Dumneata rîzi vreodată, Kregs ? Nu pot să te mai tratez o dată cu „înviorin", pentru aceasta nu-mi ajunge salariul! Dar cele realizate sub ochii noştri ne dau dreptul, la dracu’, să afirmăm că războiul nu e tocmai aşa de înspăimîntător. Iată ce înseamnă ştiinţa cea nouă, ştiinţa noii societăţi. Nu mai este departe acea clipă în care războiul nu va mai ameninţa omenirea ! Oare dumneata nu te vei bucura o dată cu noi ?

— Dragă profesore, glasul lui Kregs suna cam răguşit, eu am săvîrşit o faptă lipsită de tact, de neiertat, cînd la întîlnirea noastră am încercat să neg un lucru foarte scump mie, faptul că sînt elevul dumitale... Dum~

neata m-ai învăţat să respect ştiinţa ! Acolo, la mine, eu am pierdut rcspectul faţă de ea... Tragedia lui Einstein, a lui Fermi... Chiar şi inteligenţele superioare, pîna şi descoperirile cele mai mari alimentau nesăţiosul pîntec al războiului. Şi, ştii, nu-mi venea să lucrez. îmi era teamă să gîndesc. Astăzi însă, am văzut din nou ştiinţa, o ştiinţă măreaţă. Mi-e ruşine, profesore, de trădarea mea. Astăzi, dumneata mi-ai redat încrederea. Eu nu

vreau să fac sociologie cu dumneata, asta nu-i treaba mea, dar eu vreau să fiu savant. E bine să fii savant, cînd pe lume există oameni ca dumneata, ca elevii dumitale... Acum eu nu îndrăznesc să mă numesc nici chiar elevul dumitale. Eu am conservat ştiinţa, dumneata ai împins-o înainte... Eu însă vreau să mă întorc în rîndul oamenilor de ştiinţă.

— Şi îmi vei da o mînă de ajutor, se grăbi să spună Andriuhin, căutînd să-i uşureze situaţia. Mîine plec la Moscova, cu un raport special. Peste o zi sper să mă întorc şi atunci vom începe, amîndoi, pregătirile pentru o experienţă în faţa căreia va păli tot ce a existat vreodată în ştiinţă...

Noaptea, tîrziu, pe cînd Kregs, care nu reuşea să adoarmă, trecea în revistă în gînd, clipă cu clipă, toate întîmplările de peste zi, deasupra lui se aplecă deodată mutra uscăţivă a lui Hegges.

— Ţine-te de acest Endriuhi, îţi spun ! îl sfătui el cu căldură, din toată inima. Cu el n-ai să pieri, chiar de s-ar alege praful de lumea întreagă !

Kregs nu răspunse.

— Am vrut să te rog ceva, continuă Hegges. Aici există un institut de longevitate în care trăiesc oameni care au atins vîrsta de aproape două sute de ani. Şi în aparenţă nu au nici cincizeci ! Ştii, eu n-aş avea nimic împotrivă să stau un timp în acest institut, cu condiţia ca acesta să adauge vreo sută de ani la norma ce mi-a fost repartizată. Ce ar fi să-i sugerezi această idee lui Endriuhi ?

— Dormi, Hegges, spuse Kregs întoreîndu-se cu faţa la perete. Nimeni--'nu are nevoie de longevitatea dumitale.
175

Hegges se simţi ofensat ţi plecă, dar se mai răsuci multă vreme în pat, simţindu-se neobişnuit de singur şi părăsit de toată lumea.

în noaptea aceea, pentru prima oară în viaţa lui probabil, n-a dormit nici Iura. El ştia cu ce proiect pleacă în zori Andriuhin la Moscova şi ştia în ce măsură acest proiect îl priveşte pe el, pe Iura Sergheev. Tot ceea ce urma să se petreacă avea un straniu aer de neverosimi- litate. Chiar atunci cînd încerca să-şi închipuie în ce fel se va comporta în cazul cînd călătoria lui Ivan Dmitrievici va fi încununată de succes, lui i se părea că el nu se gîndeşte la sine însuşi, ci la altcineva.

în ajun, ei au stat mult timp amîndoi cu Ivan Dmitrievici în cabinetul său de lucru. Niciodată însă, Andriuhin nu vorbise cu el atît de deschis, din tot sufletul şi încetul cu încetul admiraţia faţă de marele savant, faţă de marile lui fapte ştiinţifice, extazul faţă de acel ceva măreţ care era făurit de către colectivul Orăşelului Academic, înlăturară complet emoţiile şi neliniştile lui Iura.

Nu, el nu se simţea de loc liniştit. De curînd a citit amintirile lui Konstantin Potehin, primul om care a fost în Lună. Potehin îşi descria senzaţiile din ultimele zile de dinainte de startul rachetei şi Iura găsea că aceasta aminteşte foarte mult propria lui stare de spirit : era şi teamă şi mîndrie, şi o chinuitoare aşteptare şi nerăbdare, dar deasupra tuturor acestora dăinuia conştiinţa că totul este hotărît şi că aşa trebuie să fie. Se pare că lucrul cel mai neplăcut îl constituia necesitatea de a tăcea. El se obişnuise să se sfătuiască despre toate cu băieţii, iar aici nu avea voie să sufle o vorbă. Cu Jenea, deocamdată, nu reuşise să schimbe nici un cuvînt.

Toată ziua, cît Andriuhin a stat la Moscova, Iura a rătăcit prin pădure, străbătînd cu schiurile cîteva zeci de kilometri şi căutînd să nu întîlnească pe nimeni.

S-a înapoiat cînd a început să se întunece. Schiurile alunecau pe zăpada albastră. Ar fi dorit foarte mult

să se repeadă pînă la Andriuhin care se întorsese, probabil, dar el nu sc putea decide să-l caute. Lui Iura i se părea că aceasta e ceva nepotrivit şi nedemn.

Mergea încet către clădirea bătrînilor, cînd de după o tufă împodobită de zăpadă răsări Jenea.

— O, Iurka ! Ea er;* rit pe aci să-i cadă în braţe. Andriuhin a sosit, te caută peste tot... Pe unde ai umblat ?

Fără să-i răspundă, el cuprinse obrajii fetei între palmele sale şi îşi apropie încet buzele de buzele ci. Voise, desigur, s-o sărute. Dar n-o sărută. O înlătură cu gingăşie şi, ridicînd beţele schiurilor căzute, plecă la Andriuhin.

Jenea privea, fîstîcită, îu urma iui.

CAPITOLUL XV

EXPERIENŢA

Cînd, cu o săptămînă în urmă, academicianul An- driuhin atinse de departe, cu precauţie, chestiunea atitudinii Jeniei faţă

de Iura, ea îşi ridică ochii negri, ca de cărbune şi, privindu-1 cu severitate, spuse fără ocol :

— Doriţi să ştiţi dacă îl iubesc ? Ei şi ce-i cu asta ? îl iubesc.

Apoi, întorcînd capul, plecă... Academicianului, la drept vorbind, îi păru chiar bine că a plecat, neştiind cum să se poarte mai departe. S-ar fi simţit şi mai încurcat, dacă ar fi ştiut că, în gînd, Jenea a continuat fraza : „îl iubesc... El însă, nu mă iubeşte. O poveste veche, care a plictisit pe toţi... Pe mine însă faptul acesta nu mă uşurează[11].

Dar cînd Iura îi luă obrajii în palmele lui calde, mirosind a zăpadă şi cetină şi ea văzu la o apropiere de numai un centimetru, ochii lui serioşi, rugători şi triumfători, s-a simţit dintr-o dată foarte matură, iar pe el l-a simţit neobişnuit de bun, duios, gata să cadă în zăpadă, la picioarele ei. Jeniei i se păru că vîlvătaia fericirii a ridicat-o deasupra pămîntului fără nici un fel de dispozitive antigravitaţionale... Dar Iura plecase... Ea continua să-i zîmbească din urmă, dar inima i se strînse... De ce n-a sărutat-o ?

Mîhnirea însă trecu într-o clipă, iar fericirea rămase. Iurka o iubeşte, o iubeşte ! în ziua aceea şi în zilele următoare, totul cînta în sufletul ei, de peste tot auzea melodii cîntate de orchestre nevăzute ; toţi cei pe care îi întîlnea rîdeau şi-i întindeau, prietenoşi, mîinile ; soarele strălucea ca niciodată, în aer plutea un miros amărui de cetină... Jenea se mira că oamenii umblă pur şi simplu şi nu dansează, că vorbesc şi nu cîntă, şi că ea

se poartă atît de firesc stăpînindu-se cu greu, e drept, cînd în suflet îi cînta fiecare fibrişoară.

Neobservînd, probabil, ce se petrece cu Jenea, Ana Miheevna o trimise la Maisk. Jenea nu dădu nici o atenţie cuvintelor Anei Miheevna că i se dă voie să rămînă în Maisk timp de două-trei zile. Nici vorbă nu putea fi să întîrzie la Maisk nici măcar o secundă. Pentru Jenea, centrul universului era acum Orăşelul Academic.

Autobuzul plecă dimineaţa devreme. Iura nu se vedea nicăieri. „Ce mai somnoros !“ gîndi Jenea, dar toate cele din jur îi vorbeau de el, de marile şi blîndele lui mîini, asemenea acestor brazi ieşiţi la drum, probabil ca să caşte ochii la autobuz, de capul lui cu frunte mare, cu ochii atenţi, fermi, aşezaţi departe

unul de altul şi de zîmbetul lui...

Autobuzul parcurse repede cei treizeci de kilometri pînă în centrul Maiskului şi Jenea coborî într-o piaţă, unde totul îi zîmbea, unde fiecare casă o invita să intre, iar bruma din copaci strălucea, ca lumina unor festive ghirlande multicolore.

Ana Miheevna îi poruncise să lămurească o serie de chestiuni cu un tînăr medic, care începuse, de curînd, să aplice într-o policlinică de uzină, atomovitaminele, în scopuri curative. Aceasta avea o legătură directă cu noile raţii de hrană ale lui Iura şi Jenea dorea să stea cît mai curînd de vorbă cu medicul. Dar acesta lipsea de la policlinică. Surîzînd tuturor celor întîlniţi în drum, Jenea se hotărî să-l caute acasă.

Intrarea era prin curte. în faţa uneia din uşile principale se agitau, nivelînd terenul, nişte copii. Mai mult decît toţi se frămînta, poruncea, trăgea de toţi şi ţipa,
o fetiţă slăbuţă cu pîslari uriaşi, din care aproape că îi săreau afară picioarele subţiri. Nici nu apucă Jenea să se apropie, cînd din uşa principală cea mai apropiată ieşiră în fugă doi băieţi. Unul dintre ei, un băiat gras şi rumen la faţă ducea în mînă o rangă groasă.

— Tu de ce-ai ieşit fără scule ? întrebă, bătăios, posesorul răngii.

— Dar pentru ce ?

— Cum, nu ştii nimic ?

Băiatul fără rangă ridică fîstîcit din umeri.

— Ehei ! dar înapoiat mai eşti ! Toţi copiii curăţă terenul. îndată va avea loc dezvelirea monumentului hii Gîndac al meu ! Paşka a făcut unul de nu-1 deosebeşti de cel veritabil !

— Dar tu nu te mai lăuda atîta cu Gîndac al tău ! A făcut burtă şi face pe grozavul ! Şi pentru ce-1 pregăteşte, pentru expoziţia agricolă, cumva ?

— Mie îmi spui asta ? întrebă ameninţător grăsunul.

— Tie ! Dar ce ? Ia te uită, cine s-a găsit ! răspunse celălalt.

Se părea că ostilităţile sînt gata să înceapă, cînd fetiţa cea pirpirie ţipă ascuţit :

— Bubîr !

Băiatul cu ranga îi aruncă o privire piezişă, dispreţuitoare, interlocutorului său :

— Vezi, mă cheamă ! Că altfel...
— Ce-ai fi făcut ?
Fără să-l onoreze cu un răspuns, vechea noastră cunoştinţă Bubîr prinse să alerge mai departe, ca un om care nu are timp să se ocupe de fleacuri. Celălalt însă nu considera convorbirea ca terminată. El îi puse o piedică reuşită şi Bubîr se întinse pe cărăruie ; Jenea abia reuşi să prindă ranga. Cînd întoarse capul, băieţii se tăvăleau prin zăpada murdară, iar o femeie venea în fugă spre ei, plesnind din plame. Jenea surîse, simţind cît de bine s-ar fi împăcat cu aceşti băieţi şi, cu o mişcare precisă, îl smulse din învălmăşeală pe acela pe care îl chema Bubîr...
— Vrei să te sugrum ? întrebă Jenea, ridicîndu-1 puţin în aer şi holbînd la el furios ochii ei mari de cărbune.
— Nu ! chiţcăi Bubîr, dînd din picioare în aer. Ia te uită, ce voinică e...
— Ce mai e ? întrebă Jenea pe femeia care venise în fugă, continuînd să-l ţină pe băiat în aer, de parcă ar fi vrut cu adevărat să-l sugrume...
— Dă-i drumul odată ! ţipă femeia, apucînd-o pe Jenea de mînecă. Nu vezi că s-a învineţit ?
180
Băiatul nici gînd să se învineţească, dimpotrivă, era gata să se arunce iar în luptă, dar femeia era mama lui.
— Dar ce vrei să faci cu el, se miră Jenea, vrei să-i
ştergi nasul ?
— Ah, dacă arfi numai asta 1 exclamă mama,
plesnind din palme cu o expresie nostalgică, de parcă
i se făcuse tare dor de o asemenea ocupaţie. Nu de nasuri e vorba, ştii. Capul să-l aibă întreg...
Atenţia Jeniei fu distrasă de cele ce se petreceau la intrarea vecină. Tot acolo alergase, tîrînd ranga după et şi «Bubîr, scăpat din braţele mamei sale, iar în urmă-i, fostul său adversar. Pe cuvînt de cinste, Gîndac, modelat dih ceva care semăna a turbă, semăna foarte mult cu cel adevărat! El fu aşezat pe un bloc de beton, procurat nu se ştie de unde, aşezat pe platforma ne-curăţată cu totul. Un monument ! Cineva se apucă să sune triumfal dintr-o goarnă sonoră, dar Ninka, prezentă peste tot, îi apucă pe copii de mînecă, îi aranja pe toţi lîngă statuia lui

Gîndac şi îi porunci lui Bubîr să ţină o cuvîntare. Bubîr încerca să se descotorosească de Ninka, dar fata se înfipsese în el ca o căpuşă. Era limpede că discursul trebuia rostit.

— Tovarăşi ! strigă Bubîr. Tovarăşi ! repetă el
aproape în şoaptă. Cîinii ştiinţifici... Marii cîini ştiinţifici Laika, Belka, Strelka, Gîndac şi alţii...

RÎTÎnd, Jenea urcă în fugă la etajul doi şi sună la uşa medicului. Ea îl luă la policlinica uzinei, stătu acolo toată ziua, iar seara se întoarse în Orăşelul Academic.

Pe drum, a privit tot timpul pe fereastră. Afară era un întuneric făTă mişcaTe şi îţi făcea impresia că autobuzul stă şi el pe loc. Strîngînd mînios din dinţi, Jenea privea, încordată, înainte, parcă Impingînd din urmă autobuzul. Uneori dincolo de geam, chiar la nasul Jenei se agita scurt cîte o ramură de brad şi Jenea surîdea de bucurie : înseamnă că autobuzul se mişcă totuşi !

Iura 11-0 va aştepta, probabil. Jenea simţea că tocmai în acea seară trebuia să se petreacă ceva hotărîtor.

Era tîrzui cînd coborî din autobuz, în faţa casei bătrînilor. Pulberea de zăpadă se învolbura în jurul felinarelor galbene ca nişte mere coapte.... Ea se întinse din tot corpul, aşa că îi pîrîiră toate oscioarele şi, izbuc

nind în rîs, alergă la ea acasă. Peste tot era întuneric : academicianul Andriuhin nu dădea voie să se lucreze noaptea şi pînă şi profesorul Paverman, care protestase mult timp, spunînd că o astfel de interdicţie constituie o manifestare a bunului plac, o teroare şi o constrîngcre a personalităţii, se resemnase de mult şi se obişnuise să doarmă noaptea.

Dormea, bineînţeles şi Iura Sergheev, renumitul experimentator... Jenea se necăji. Iura ştia că ea se va grăbi să vinăacasă şi totuşi seculcase. îşi păzeşte să-nătatea. Camprea mult semenajează! Cînd cineva iubeşte, nu se gîndeşte numai la sine. Dar, de fapt, ce a făcut ea să-şiînchipuie că el oiubeşte ? Şi apoi, ţjarcă poate îngeneral să iubească unom aşa de îngrijit, verificat ca un cronometru, atît de pedant, atît de indiferent pentru orice nu ţine de muncă...

Ea alerga ca vîntul pe cărările somnoroase ale Orăşelului

Academic, înlăturînd cu mîna ramurile ţepoase ale brazilor şi cuprinsă de furie. Semăna acum cu un arc întors pînă la refuz. Şi cînd ajunse la punctul medical nici nu observă, la început, că pe băncuţa de la intrare stă un om.
— Noroc ! auzi Jenea.
Ea nu-şi reveni numaidecît.
— Tu ? spuse ea în sfîrşit.
— Da, uite că te aştept. Am dorit, ştii, să mai stăm de vorbă...
Ea se aşeză în tăcere. Iura tăcea şi el. El încercă să-i ia palma, dar ea îşi retrase mîna.
— Iată care-i povestea... Iura o privea cu un surîs încurcat. înţelegi, singur nu mă simt prea bine... Am venit să mai stau de vorbă cu tine. Iar tu lipseşti.
— Iată-mă, spuse Jenea. Ei, ce mai, haide să te tratez cu un ceai.
— Hai mai bine să mai stăm aici, la întuneric.
— Aici nu vom avea ceai.
— Ştii, eu mă gîndesc la omul invizibil. Ţi-1 aminteşti pe acela din Wells ? Doar avea şi el o fată. Ce crezi, ar fi putut o fată să iubească un asemenea om invizibil ?

Jenea îl privi fără voie mai atent. Nu, Iura arăta ca totdeauna şi nu se transformase în omul invizibil. Doar faţa îi era gînditoare, chiar solemnă.
— Ei, uite ce e, spuse Jenea, sculîndu-se în picioare, toate astea sînt fleacuri. Eu vreau să beau Ceai.
Trăgînd-o de mînă nesigur, el o sili să stea jos. Apoi, scoase cu băgare de seamă din mîinile Jenei mănuşile, încercă să-i încălzească cu duioşie degetele subţiri în palmele sale aspre, calde. Tulburat, el îşi apropie buzele de degetele ei, dar nu le sărută, ci începu să sufle în ele, • desfăcîndu-şi caraghios buzele. Jenea îşi smulse mîinile şi îl atinse cu' degetele, uşor, peste buze. Apoi îşi cuibări mîna în palma lui lată.
— Vai, dar ce labă ai !
El îşi privi curios mîna, de parcă o vedea pentru prima dată.
— Solidă, nu-i aşa ? mormăi Iura.Cumpoate să fie asta : uite o mînă şi uite că nu mai e ?
El flutură mîna în aer, dar nimic nu se întîmplă, mîna rămase la locul ei. Jenea începu să rîdă :
— Nu-ţi fie teamă, că nu dispare !

După ce tăcu un timp, Iura spuse :
— Dar în general asta e adevărat : omul reprezintă în sine un acumulator mobil de energie concentrată pînă la stare de materie. Că doar materia vie, ca fi orice altă materie, înseamnă miliardele de atomi, miliardele de particule încărcate cu electricitate, aflatâ într-o continuă mişcare şi legătură între ele. Iată şi mîna mea...
Jenea holbă ochii la el, apoi, nemaiputînd să se abţină, izbucni în hohote de rîs.
— Tocmai despre aceasta voiai să-mi vorbeşti ? Ei, ajunge. Am plecat să beau ceai. Ea se sculă cu hotărîre.
Vii ?
El, fără să ridice ochii şi fără s-o privească, făcu un semn negativ din cap.
— Dar ce ar fi să intrăm totuşi ? I se păruse că l-a jigni[1]-
— Mulţumesc, Jenea. Continuînd să n-o privească, Iura surîse : Tu, ca totdeauna, m-ai tămăduit. Acum cred că voi putea să mai stau şi singur...

Jenea îi întinse iute mîna ; eL o luă ca un obiect fără viaţă,, o ţinu un timp, apoi o lăsă să cadă, zîmbi. şi plecă.
Ea ar fi dorit grozav să-l facă: să se întoarcă era cît pe ce să înceapă să plîngă. Apoi intră la ea, aprinse lumina şi rămase în picioare, căutînd să-şi amintească ce anume s-a întîmplat. Nimic. îşi reamintea cuvînt cu cuvînt întreaga convorbire. Numai fleacuri... Şi totuşi nu putea să se liniştească.
Hotărî ca a doua zi să răzbată pînă la Ivan Dmi- trievici şi să afle totul.
Academicianul Andriuhin însă era din nou la Moscova, după cum se spunea, pentru a. obţine aprobarea pentru Experimentul central. O dată cu el au plecat şi Kregs cu Hegges ; se presupune că ei se vor înapoia pentru cîteva zile în Maisk, iar la terminarea experimentului vor pleca îndată cu avionul la Bissa.
Dintre diversele zvonuri cu privire la caracterul experimentului iniţiat de academician nu era, după cît se pare, nici unul verosimil. Jenea încercase să afle ceva de la Iura. El promise că îi va povesti totul, îndată ce se va înapoia Andriuhin. Zilele care au urmat pînă la înapoierea lui Andriuhin şi le-au

petrecut cuprinşi parcă de o uşoară somnolenţă. Nu se plictiseau însă. Puteau să stea ceasuri întregi de vorbă, era de ajuns numai să înceapă. Jenea, vioaie, ironică, asculta cu plăcere replicile scurte ale lui Iura,. dure, ca nişte pietricele de mare.

Uneori, în mijlocul discuţiei, Iura rămînea deodată tăcut, se încrunta şi chiar răspundea grosolan, dacă Jenea stăruia să continue discuţia. Iura făcea parte din acei oameni care tot timpul se grndesc La munca for. Putea să. danseze, să joace hochei, să discute despre cinema sau să se entuziasmeze de proiectul tunelului de sub strîmtoarea Behring, dar creierul său continua zi şi noapte să urmărească cu insistenţă ţelul propus.

Academicianul Andriuhin s-a înapoiat mai curînd decît a fost aşteptat. Unele zvonuri nelămurite circulau deja înainte de sosirea lui Andriuhin. Lucrătorii ştiinţifici, înapoindu-se de la laborator sau de la o plimbare

cu schiurile, discutau emoţionaţi : este posibilă oare reuşita acelui experiment extraordinar pentru care cere aprobarea academicianul Andriuhin ?

— Visuri ! se înfierbîntau unii. O aventură ! Fantezie ! Poveşti !

— Dar gibonii din Siberia ? răspundeau alţii. Dar apariţia ciupercilor, a melcului şi a vrabiei în insula Oceanului Sudic ? în sfîrşit, experienţa cu Detka ?

— Acum e vorba de un om ! ripostau adversarii experimentului.

— Totuşi, în Cosmos, de asemenea, au pătruns mai întîi cîinii şi maimuţele ! conchideau entuziaştii.

Dar atît adepţii experimentului cît şi scepticii amuţeau, îndată ce apăreau Iura sau Jenea.

Iura şi Jenea, preocupaţi cu de ale lor, nu observau iritarea care îi cuprinsese pe savanţi. Lui Iura nu-i ardea de aşa ceva. în sufletul lui, în aceste zile, sporea acel calm, mai întîi exterior, iar apoi interior, care mai tîrziu îi uimea pe cei din jurul său. Uneori însă pe Iura îl mira gestul vreunuia care exprima o cordialitate oarecum neobişnuită faţă de el, o atenţie emoţionantă, o dorinţă inexplicabilă de a-i ceda ceva, de a-i face un serviciu.

în ziua sosirii Iui Andriuhin, Ana Miheevna a întrebat-o pe Jenea, privind-o neobişnuit de blînd, pe deasupra ochelarilor :

— Spune, fetiţo, între tine şi Sergheev e ceva serios ?

— Noi ne iubim, răspunse supărată Jenea, după ce rămase un timp tăcută.

Ana Miheevna îşi îndreptă ochelarii şi, lăsînd ochii tn jos, mult timp desenă ceva nelămurit, pe masă, cu degetul. Faţa îi deveni severă şi duioasă. Parcă întinerise. Apoi, răsuflînd adînc, se apropie de Jenea şi o îrn- brăţişă puternic de umeri :

— Toate se vor termina cu bine, drăguţo ! Fii tare ! Eşti doar un om curajos, un om adevărat...

— Ana Miheevna ! strigă Jenea.

Profesorul Şumilo însă era în uşă şi plecînd, duse doar degetul la buze, cerîndu-i să fie tăcută.

După convorbirea cu Ana Miheevna, Jenea, emoţionată şi alarmată, se întoarse în laborator şi stătea sin

gură, pentru a termina experienţa cu secreţia culturii virusului enigmatic, care era descoperit cu uşurinţă în sîngele copiilor, dar niciodată nu apărea la adulţi. A sunat telefonul interior. Jenea a zăbovit o clipă, pînă să ridice receptorul.

— Chemaţi-o pe Kozlova, spuse cîntat o-voce blîndă de femeie bătrînă. .

— Eu sînt Kozlova, răspunse ursuză Jenea.

— Sînteţi invitată la academicianul Andriuhin.

— Cum ? strigă Jenea.

Telefonul s-a închis brusc.

„Andriuhin ? Apoi el trebuia să vină abia mîine !“

Jenea parcurse în fugă jumătatea de kilometru care despărţea laboratorul de corpul principal. în sala de primire ea intră în fugă, gîfîind.

— Eu sînt Kozlova ! îi strigă Jenea secretarei, o bătrînică simpatică.

Aceasta se sculă şi deschise în faţa Jeniei o uşă masivă.

Jenea trecu pragul şi se opri în loc. într-o cameră mică stăteau în fotolii, faţă în faţă, academicianul Andriuhin şi Iura. Amîndoi se sculară în picioare, îndată ce intră ea.

— Bună ziua, Jenea, spuse cu bunătate Andriuhin. Se apropie de ea şi o aşeză în cel de al treilea fotoliu, alături de el. Sînt foarte bucuros să te văd bine sănătoasă... Şi ce vreme frumoasă !... spuse el vioi. Zici că e primăvară !

— Numai vă rog, n-o lungiţi cu vorba, se rugă pe un ton

plîngător Jenea, strîngîndu-şi pumnii aut de tare, încît se auzi cum pîrîiau încheieturile degetelor.
Iura se sculă în picioare şi îi puse mîna pe umăr.
— Nimic deosebit, spuse el, privind-o în ochi şi roşind încet. O muncă obişnuită. Tu ştii doar că riscul există oricînd... Şi în munca ta există riscuri...
Andriuhin se sculă şi el.
— Nu-i tocmai aşa, spuse el, încruntîndu-se. Nimeni şi niciodată n-a trecut printr-o asemenea încercare... Ei, dar noi nu vorbim decît fleacuri! strigă el. Mai bine spune, Jenea, dumneata crezi îri ştiinţă ?

El puse întrebarea pe un ton atît de imperativ şi serios, încît Jenea, privindu-1, răspunse îndată, cu naivitate :
— Da. Cred în ştiinţă foarte mult, Ivan Dmi- trievici.
— Iura este primul care calcă pe un drum, pe care n-a umblat încă nici un om. La Moscova, la Academic, unii romantici au botezat ideea noastră cu numele de : „Omul-rază“...
— Omul-rază ? ! Jenea îi aruncă o privire speriată, întrebătoare lui Iura. Ce înseamnă aceasta ?
— Toate au fost controlate, continuă fără s-o asculte, savantul, toate au fost prevăzute. Nereuşita este exclusă !
— Ai pregătit doar tu însuţi asemenea experimente, spuse Iura, ştergîndu-şi sudoarea de pe frunte. Arnin- teşte-ţi de Detka.
— Detka ? Jenea se dădu brusc înapoi, strîngînd la piept pumnii tot atît de tare strînşi. Iar acum, acela vei fi tu ?...
— Eu ! răspunse Iura. Cineva a fost primul care s-a înălţat cu balonul aerian... Cineva a fost primul care a încercat paraşuta... Cineva s-a urcat primul, într-un avion cu reacţie...
— Iurka ! strigă, înăbuşindu-se Jenea, aruncîndu-se în braţele lui şi cuprinzîndu-i cu putere gîtul. Faţa ei, aproape atingînd faţa băiatului, buzele ei încercau să surîdă, iar din ochi i se rostogoleau lacrimi domoale. Iurka !
Ea ‘îl sărută apoi, lipindu-şi obrazul cînd de umerii lui, cînd de piept, începu să şoptească ceva nedesluşit, fie tînguindu-se, fie supărîndu-se.
— Ei, ei, Jenea... nu trebuie... mormăia Iura. Eu ştiam că tu vei înţelege, că vei înţelege totul... El se aplecă şi îi sărută, încet şi stîngaci, părul. Iată cum eşti. îţi mulţumesc...
El o alintă ca pe un copil, mîngîindu-i zulufii negri, ciufuliţi.

Zîmbind mulţumit, academicianul Andriuhin dădu din cap şi se strecură pe neobservate pe uşă.
*
187
Spre seară în Orăşelul Academic s-a ştiut sigur în ce constă esenţa experimentului pregătit de Andriuhin.
Omul-rază ! în faţa acestuia păleau atît tijele anti-gravitaţionale, cît şi atomovitaminele... Deşi se ştia că numeroasele experienţe cu diverse obiecte şi organisme vii — cu maimuţele în Siberia, cu cartoful şi cu Detka, în Orăşelul Academic — dăduseră rezultate pozitive, uimea faptul că acum era vorba de un om ! Acest om trebuie să fie Iura Sergheev.
Cu acest prilej se vorbea că se pregăteşte numai o repetiţie, iar experimentul adevărat, Experimentul central va urma mai tîrziu. Cît priveşte repetiţia, aceasta constă în aceea că Iura trebuia să se transforme într-un fascicol de energie, să parcurgă instantaneu o distanţă de douăzeci de kilometri şi din nou să redevină el însuşi. Procesul însuşi trebuia să dureze doar cîteva fracţiuni neînsemnate de secundă. Pregătirile pentru experienţă au durat însă ani de zile...
Şi totuşi, pentru Andriuhin şi Paverman era clar că mai sînt încă multe de făcut pînă ce totul să fie gata...
...întreg aparatul Institutului de cibernetică muncea zi şi noapte. Zecile de maşini electronice de calculat- rezolvat, fiecare ocupînd cîte un etaj întreg, calculau, memorau, analizau milioane de probleme şi condiţii.
— Sînt formidabile... formidabile ! Nu sînt mai prejos de broaştele mele ţestoase ! exclamă Kregs, cuprins de încîntare. Atît numai că ele nu pot să se înmulţească... Alături de aceste uimitoare fiinţe, eu am acelaşi simţămînt de uimire pe care l-am avut în copilărie, în faţa străvechiului ciocan cu aburi ! Puterea neînsemnată a omului, braţele lui de pigmeu şi forţa uriaşă, înspăimîntătoare a ciocanului cu aburi ! Acelaşi lucru e şi aici. Nici omul cel mai puternic nu va putea opri prin forţa lui, ciocanul cu aburi. Nici chiar un creier genial nu se poate compara cu creierul maşinilor noastre.
— Şi totuşi, fără noi, ele nu reprezintă nimic, clipi din ochi, vesel, Andriuhin. Nici unei maşini, niciodată, nu-i va „veni în cap“ o idee cu totul nouă, înţelegi ? Una care în aparenţă să fie în contradicţie cu cunoştinţele precedente... Iată, Ana Miheevna

Şumilo, directoarea Institutului nostru de longevitate, a dorit ca oame

nii „să se hrănească cu aer“. In continuare, cînd a trebuit să lămurească cum trebuie rezolvată cutare sau cutare chestiune, maşinile i-au acordat un ajutor de nepreţuit, dar ideea de a şăsi o nouă metodă de alimentare nu putea să-i vină in cap decît omului...

Pregătindu-se pentru istorica experienţă, Institutul de longevitate lucra şi el cu un interes sporit. Iura a fost internat pentru zece zile într-un salon special şi mai tîrziu, după mult timp, el îşi amintea de aceste zece zile ca de cele mai nesuferite din viaţa sa. îi făcea impresia că este întors pe dos. I se făceau injecţii, ra- dioscopii, era silit să înghită tuburi subţiri şi groase de cauciuc cu plăci metalice la capăt, ori fără plăci, era frămîntat, pipăit, i se pretindea de un număr infinit de ori să se scoale, să se culce, să. se lase pe vine, să sară în sus, trebuia să înghită prafuri luminiscente şi mixturi ciudate, prin trupul lui erau trecuţi curenţi de frecvenţe diferite, era supus acţiunii a nu se ştie căror raze şi numai rămînea decît să fie pisat în piuliţă şi prefăcut în... praf™

Pe neaşteptate, Iura descoperi că atitudinea multor oameni faţă de el s-a schimbat într-un fel. într-o dimineaţă, cînd tocmai fusese scos din pîntecele maşinii medicale de cercetare (stătuse în acest dulap vreo patruzeci de minute, înfăşurat în cabluri, cu ace înfipte în tot corpul, ca un arici) în salon intră Boris Miro- novici Paverman. El îi vîrî în mînă lui Iura o portocală enormă şi se aşeză pe pat, la picioarele lui. Sora care trecu pe acolo îi porunci profesorului să treacă numaidecît pe scaun şi confiscă portocala.

— O, afurisită de medicină ! se revoltă Paverman. Magilor ! Vrăjitorilor ! Cutare nu e voie, cutare e voie ! Trăieşti, fir-ar al dracului, şi astăzi ca pe vremea lui Paracelsius !

După ce îşi uşură întrucîtva sufletul, el începu, pe neobservate, să devoreze portocala şi, fără să-l privească pe Iura care-1 cerceta surîzător, întrebă :

— Ei, cum e ?

— Normal !

— Vrei portocală ?

— Păi dacă nu e voie...

— Dă-i încolo ! Uitîndu-se hoţeşte în toate părţile, profesorul Paverman îi vîrî repede în gură o feliuţă. In general, ci îţi dau de mîncare ?

— Atomovitamina. Miros atmosfera saturată cu nu ştiu ce vitamine şi microbi alimentari.

— Mare scîrboşenie trebuie să fie ! Paverman făcu o strîmbătură.

— Nu, merge. Sînt sătul !

— La tine toate merg. Ei, dar cum e aşa, în general ?

— Normal.

— Da ? Ascultă, tu mai gîndeşte-te totuşi... Eu am venit să-ţi spun că încă nu-i tîrziu să-ţi schimbi gîndul.

— Să mă răzgîndesc ? se miră Iura.

— în general, eu nu pricep nimic ! Paverman sări în picioare şi începu să alerge prin cameră. Rochman, studiind fulgerul, a murit, da a murit el însuşi fără să-l interpună pe altcineva ! Mendeleev s-a înălţat singur cu balonul aerian ! Piccard a zburat el însuşi cu stratosţatul ! Ron şi Pavlovski şi-au inoculat ei înşişi primii, noile seruri ! Beebe a coborît el însuşi cu batisfera ! Potehin a zburat singur în Lună. Şi atunci pentru ce eu trebuie să cedez riscul şi onoarea primului experiment ? Am scris la Comitetul Central! Aceasta e o încălcare a eticii ştiinţifice !

Iura îl privea în tăcere şi zîmbea. Zîmbetul lui îl scoase din sărite pe Paverman.

— Aha, dumneata zîmbeşti... Dumneata nu vrei să stai de vorbă cu mine ! Pe neaşteptate, el trecu la „dumneata". Vine un tînăr, nu ştiu de unde şi nu ştiu pentru ce tocmai el trebuie să facă ceea ce am pregătit eu o viaţă întreagă. E just ? Te întreb eu pe dumneata, e just ?

încurcat, Iura spuse cît se poate de blînd :

— Dar e nevoie de un experimentator tînăr şi foarte sănătos, Boris Mironovici... Iar dumneavoastră nu vă potriviţi, nu vă potriviţi de loc...

— Desigur, eu sînt pur şi simplu un nătărău bătrîn, spuse Paverman, se aplecă iute, strînse tare umerii lui Iura şi plecă, aproape fugi...

Apoi au venit cîţiva inşi din echipa de hochei a bătrînilor, avînd în frunte pe acela care cu atîta înde- mînare îl ajutase pe

Iura să introducă pucurile în celebrul meci cu Stepanii. Se numea Smelţov, mergea pe o sută douăzeci si opt ani, dar aşa bondoc, domo', cu un păr des ondulat, abia atins de un început de încă- runţire cum era, părea de patruzeci dc ani.

— Spune, dumneata reprezinţi viaţa noastră, viaţa aşa-zişilor bătrîni ? spuse Smelţov. Conform convenţiilor pe care le-am încheiat, noi sîntem obligaţi să ne aflăm permanent ne teritoriul Orăşelului Academic. Dumneata, de pildă, în cîteva zile te-ai plictisit de nesfîrşitele analize şi cercetări, dar închipuie-ţi cît ne-am săturat noi de ele în atîţia ani ? Printre noi există, bineînţeles, şi unii care pur şi simplu se bucură de anii trăiţi si îşi lungcsc viaţa dintr-un oarecarc interes sportiv. Majoritatea însă ne-au însărcinat DC noi să discutăm cu dumneata şi cu Ivan Dmitrievici... Spune şi dumneata, nu-i mai logic ca experienţa să fie efectuată folosindu-se deunul dintrenoi ? în caz de eşec, pierderea nu va fimare... Noi te rugăm să te mai gîndeşti, să laşi deoparte orice considerente personale şi să-l ajuţi pe Ivan Dmitrievici să rezolve chestiunea ca pe o problemă de stat...

Iura îi povesti despreaceste vizite Jenei, încercînd s-o distreze. în ultimele zile însă Jenea era posomorită, veşnic grăbită şi răspundea grosolan pînă şi la observaţiile Anei Miheevna.

— Aceasta te miră ? întrebă ea, ridicînd spre Tura enormii ei ochi supăraţi, sau te face să rîzi ?

— Mai curînd mă face să rîd, recunoscu el.

— Sînteţi prea încrezut, tovarăşe Tăuraş ! declară Jenea. Adică nu, mă scuzaţi. Omul-rază... Că doar aşa te numeşti acum. Şi ţie, bineînţeles că îţi place grozav...

— Dar de ce ? E frumos, aprobă Iura. El nu putea s-o asculte fără să zîmbească

— Priviţi numai la această mutră mulţumită de sine. în salon erau numai ei doi, aşa că apelul Jenei era adresat mobilierului. „Frumos“ !... Dar spune-mi,

te rog, de ce numaidecît tu ? De ce nu eu ? N-am nevoie de sănătate de împrumut, sînt tînără şi eu I

— Nu fi tristă, îţi va veni şi ţie timpul, spuse Iura zîmbind, dar băgmd de seama că Jenea e bosumflată, î»cercă să schimbe vorba : Pe vremuri visam ca echipa noastră de hochei să

cucerească primul loc în lame. Iura încercă să prindă mina Jenei, dar acest lucru nu-i reuşi. Noi mai trebuie să cucerim primul loc pe Uniune, iar pentru aceasta să dispunem de „Torpedo“. Mă gîn- desc la aceia, cum îi vom bate, după ce voi putea sa joc. Ivan Dmitrievici mi-a promis... Vei vedea că vor lua campionatul pe Uniune, iar apoi şi cel mondial I îţi dai seama, echipa unui orăşel sovietic, neştiut de nimeni, campioană mondială !

— Tu poţi să te gîndeşti acum la toate astea ? se miră sincer Jenea.

— De ce nu ?. se miră la rîndu-i. Parcă viaţa se opreşte în loc ?

— Nu, desigur, mormăi ea grăbit. Şi deodată simţi cum vine spre ea un val tulbure de groază şi o acoperă cu totul... Pentru prima oară şi-a dat ea seama cu toată claritatea ce anume se va petrece. Iura va dispare, nu va mai fi, se va transforma în ceva asemănător unei raze de soare, ceva ce nu poate fi luat în mînă, nici pipăit şi toate acestea sînt pregătite de sute de oameni, sute de maşini şi sînt pregătite intenţionat. El se va transforma într-o pulbere luminoasă oarecare şi chiar nici în pulbere, ci în altceva... Cum poate, din nimic, din lumină, să renască iarăşi un om ? Aceasta e ceva imposibil, aceasta e o adevărată crimă, pe care nimeni n-o recunoaşte din încăpăţânare, din- tr-un respect prostesc faţă de ştiinţă.

— Asemenea problemă trebuie rezolvată de medici, spuse Jenea deodată. în ea trăia permanent sentimentul de profund respect faţă de profesiunea sa. Doar ei au dreptul...

— Eu aş dori ca atunci, în afară de tine şi academician, să asiste şi băieţii noştri de la Combinatul chimic, spuse Iura. Dar aceasta nu este posibil. Ar fi bine să fie chemaşi cel puţin acei copii la care a nime
rit cartoful, apoi să fie de faţă Bubîr, Paşka, fetiţa aceea nostimă şi — neapărat — Detka. Dar dacă voi nimeri în ghearele lor ? Şi Iura rîse vesel.

— Nimeni nu-i va lăsa, mormăi Jenea. Prostii !

Sentimentul de groază n-o părăsea...

*

în dimineaţa zilei de 10 februarie, Orăşelul Academic avea un aspect neobişnuit. Doar cincizeci de inşi căpătară permise pentru teritoriul pe care era montată instalaţia de pe care urma să se facă lansarea Omului- rază. Şi doar treizeci de inşi au fost

admişi pe aerodromul, unde raza trebuia să se materializeze din nou în Iura Sergheev. Dar toţi acei ce locuiau şi munceau în Orăşelul Academic au plecat în dimineaţa aceea în pădurea care înconjura aerodromul şi îşi scoteau cu nerăbdare capetele de după fiecare tufă, de după fiecare buturugă acoperită cu zăpadă.

Jenea era şi ea pe aerodrom, cu Ana Miheevna. în apropierea lor se afla academicianul Andriuhin, însoţit de vechii săi prieteni : generalul Semliakov, academicianul Sorokin şi profesorul Potehin, primul cosmonaut în Luna, venit special pentru marea sărbătoare a ştiinţei din ziua aceea. Mai de o parte stăteau, împreună cu profesorul Paverman, Kregs şi Hegges.

— Dumneata ai spus că experimentele cu transmiterea materiei vii le-aţi început doar cu vreun an şi jumătate în urmă ? întrebă deodată Kregs, trăgîndu-1 de mînecă pe Paverman, care tocmai voia să-l caute pe profesorul Van Lan-şi.

—• Da, da, de curînd, mormăi grăbit Paverman. Dar de ce vă interesează ?

— Ma interesează pentru că dintre toate enigmele, aceasta e cea mai... enigmatică. Ştiinţa voastră a obţinut nişte rezultate zguduitoare, fabuloase ! Eu cred că şi după cîteva veacuri transformarea organismului omenesc în rază şi reîntruparea lui din rază, va cere mult timp. Trebuie studiat organismul şi încă după un .program al cărui volum e atît de vast, îneît e greu pînă şi de sesizat. Trebuie făcute calcule. Maşinile cele mai

rapide nu le vor putea efectua în mai puţin de cîţiva ani. Mai precis, maşinile ar fi putut să facă faţa, dar va trebui timp pentru programare... Organismul trebuie pregătit pentru transmisiune timp de ani de zile. Dumneavoastră v-aţi început pregătirile cu mult mai devreme...

Kregs mai continuă să mormăie ceva, vorbind parcă de unul singur. Profitînd de moment, Paverman a şters-o. Trecînd în fugă pe lîngă Van Lan-şi, Paverman clipi din ochi arătînd spre Kregs.

— Nu poate de loc să creadă că maşinile noastre sînt mai bune decît broaştele lui ţestoase...

Alături de Van Lam-şi se afla secretarul Comitetului raional care stătea de vorbă cu preşedintele Academiei de Ştiinţe a

U.R.S.S. Acesta privea tot timpul îngrijorat cînd la cîmpul de zăpadă, cînd la ceas.

Cît despre Jenea, ea parcă se prefăcuse într-un sloi de gheaţă. Nu-şi mai lua ochii de la ceas. Mişcînd din buze, număra fără întrerupere :

— Cincizeci şi şase... cincizeci şi cinci... cincizeci şi patru...

Mai rămăsese mai puţin de un minut pînă la unul din cele mai măreţe momente din istoria ştiinţei...

Acum nimeni nu mai vorbea, nimeni nu mai mişca, se părea că nimeni nu mai respiră. Văzîndu-i, unui om neiniţiat i s-ar fi părut stranie atitudinea acestor oameni. Nemişcaţi, ei stăteau cu privirile aţintite spre cîmpul înzăpezit de iarnă...

După dezgheţ se lăsase un geruleţ ; zăpada neatinsă, argintie, imaculată, se acoperise cu o pojghiţă albăstrie pe care se învolbura acum, scînteind cu luminiţe verzi, colbul zăpezii. Andriuhin, cu barba scoasă în afară, stătea cu degetele înfipte în braţul vecinului său, Zme- leakov, care nici nu-1 simţeau. întredeschizînd puţin gura lui mare, întinzînd gîtul, Kregs privea cu atîta încordare, încît cicatricea i se făcu liliachie.

— Douăzeci şi opt... douăzeci şi şapte... douăzeci şi şase., număra în şoaptă Jenea, dar şoapta ei era acum auzită de toată lumea.

Deodată, un pin uriaş, aflat la marginea cîmpuiui.¦ se cutremură şi un întreg nămete se prăbuşi fără zgomot de pe ramurile lui în zăpadă.

— Iată ! strigă cu o voce sălbatică Paverman, strîn- gînd ca într-un cleşte braţul lui Hegges. Iată-1 ! Priviţi !

în locul unde arăta Boris Mironovici, se zărea încet, lăsîndu-se jos, stîlpul alb de zăpadă. Trăgîndu-şi cu greu răsuflarea, cu toţii întoarseră capul, supăraţi, spre Paverman, iar acesta, începînd să-i explice cu căldură ceva lui Kregs, dădu din mînă şi înlemni din nou.

— Zece... nouă... opt... număra Jenea şi deodată tăcu. Mai mult nu putea să numere.

Aproape în acelaşi timp, nişte seîntei mari licăriră pe covorul de zăpadă, la cincizeci de paşi de ea. Deasupra zăpezii în acel loc se ridica un nor gros de abur.

— Abur ! Va arde ! strigă, cu un glas disperat, Andriuhin.

Iar Iura, apărînd pe neaşteptate în centrul norului de abur

rărit, mişcînd slab din mîini, ca un orb căuta parcă ceya în jur, parcă încerca să iasă dintr-o căldură înăbuşitoare...

în fruntea tuturor, afundîndu-se pînă la genunchi în zăpadă, alerga ca vîntul către Iura, academicianul Andriuhin. Cu o forţă cu totul neobişnuită el îl smulse pe Iura din norul fierbinte şi, aproape prinzîndu-1 în braţe, îl tîrî undeva într-o parte, respingînd cu furie pe toţi aceia care încercau să-l ajute.

— Ivan Dmitrievici... mormăia mişeîndu-se slab, Iura. Lăsaţi... Ivan Dmitrievici...

— Maşina sanitară ! zbieră Andriuhin, deşi maşina era doar la zece paşi, iar Jenea şi sanitarul, înarmaţi cu targa, stăteau alături.

Fără să ţină seamă de Iura care încerca să se opună, Andriuhin îl trînti pe targă.

— Vrei să ne ţii un discurs ? îi strigă Paverman lui Iura, alergînd pe lîngă targă. Vrei să prezinţi un scurt referat ?

Lacrimile îi curgeau şiroaie şi el nu apucă să le şteargă.

Andriuhin sări din mers pe scara maşinii care pleca fi, strîngînd dureros capul Jeniei de rama metalică, îi porunci în şoaptă

—• Du-1 singură.. Ascunde-L Să nu ştie nimeni unde e. Răspunzi cu capul L. Cînd voi veni, îmi vei raportat.

Autoşenileta sanitară, afundîndu-se uşor în nămeţi, pluti peste cîmp, către drumul ce duceâ în Orăşelul Academic.

Jenea şedea alături de Iura şi nu reuşea să îndrăznească să-l privească. Ea nu putea să creadă că acesta e el, acelaşi Iurka, că totul a rămas în urmă, că el, el de acum nu mai e Omul-rază... Adică nu, acum el este într-adevăr Omul-rază. îl privi abia cînd el se mişcă.

—Parcă a trecut cineva peste mine, mormăi Iura. Ca după un joc greu cînd te-ai ostenit la maximum... Şi capul mi-e străin.

—Cum adică, străin ? se cutremură Jenea.

—Ba e al meu, e al meu capul ! El încercă să su- ridă,. dar o grimasă îi schimonosi faţa.

O milă ascuţită o înţepă pe Jenea, ea îi cuprinse umerii, susţinîndu-1.

—Poate să-ţi fac ceva ?

—O, nu. Mi-e cam frig. Şi nu mă simt în apele mele... Ce părere ai, sînt eu, tot eu ? Totul e normal ?

—S-ar părea că toate sînt la locul lor... Ea zîmbi cu precauţie

ca să nu înceapă să plîngă şi îşi trecu mina, în glumă, pe umerii lui largi, grei, pe gîtul fierbinte. Nu te-ai' opărit ?

—Se pare că nu. Ochii nu văd...

—Nu văd ? Ea privi cu groază în ochii lui, larg deschişi.

—Văd totul, dar uneori parcă totul pluteşte... El zîmbi. Era zîmbetul lui drag, cunoscut.

Neputîndu-se reţine, Jenea îi zîmbi şi ea, deşi ochii îi erau înecaţi în lacrimile care-i curgeau fără să vrea.

— Dar ce curios e, Jenicika ! Ştii cu ce seamănă ? Uite, e ca atunci cînd atingi cu mîna goală contactele de la televizor. îţi face impresia că prin tot trupul

Iau

trec scîntei electrice, că te gîdilă chiar... Ascultă, mie rai-e foame. Aşvrea să mărime, dar ceva obişnuit. Salam. Academicianul mi-a dat voie, îţi aminteşti ?...

— Ţi-e foame ? Ea privi fîstîcită îndărăt, dar în

maşină nu era nimic. Dar se va găsi oare ceva acasă ? Mi se pare că se va găsi...

Ea hotărî să-lducă la dînsa, în camera ei de lîngâ

punctul medical. Acolo avea telefoa, de unde putea să-i telefoneze lui Andriuhin, dar mai ales, linişte...

Cînd maşina se opri lîngă căsuţa aflată în crîngul de mesteceni, Jenea îi preveni cu stricteţe pe şofer şi pe sanitar să nu care cumva si scape vreo vorbă despre locul unde l-au transportat pe Sergheev.

Acum trebuia să-l încălzească într-un fel pe Iura şi să-i dea de mîncare. Ea se convinse cu bucurie că el se mişcă singur şi încă destul de sigur.

Intrară în camera întunecoasă, luminată doar de zăpada albastră de afară. Jenea întoarse butonul şi în timp ce Iura, zgribulindu-se şi clănţănind din dinţi, sărea în sus şi se lăsa pe vine, ea puse ceainicul în priză şi, vîrîndu-se sub pat, scoase de acolo pîslarii ei.

— încălzeşte-te ! îndată vom bea ceai.

Iura părea că începe să-şi vină în fire. El luă cu mare precauţie pîslarii, îi întoarse, îi puse lîngă picior, dar, parcă sperimdu-se, vîrî mîinile în ei şi începu *ă bată pîslar de pîslar. Jenea întoarse capul la aurol acestei muzici :

— Ce faci tu acolo ?

— Mă încălzesc, răspunse Iura zîmbind. >

— Nu te încap ?... Atunci ştii ceva ? Bagă picioarele sub calorifer! Sărind în picioare, ea arătă în chip practic cum se face aceasta. Uite aşa.

— Ajunge...

Iura aranjă cu grijă pîslarii şi se aplecă să-i bage sub pat. Jenea se repezi să-l ajute şi îşi ciocniră, sonor, frunţile. Timp de un minut stătură pe vine unul în faţa celuilalt, freeîndu-şi frunţile şi, după cît se pare, nu prea îşi dădeau seama de ce se întîmplase.

— Eşti întreagă ? întrebă grijuliu, în cele din urmă, Iura. Pentru o singură zi, cam multe încercări...

137

Jenea fu cuprinsă deodată de un rîs irezistibil. în- conjurîndu-şi genunchii cu braţele, plîngea, ştergîndu-şi ochii cu pumnii, fără să fie în stare să scoată o vorbă. Doar mînia ceainicului care a fiert, o făcu să-şi vină puţin în fire.

— Du-te încolo ! spuse ea dînd din mînă spre Iura, care stătea cuminte, continuînd să plîngă şi să rîdă cu sughiţuri. Hai să bem ceai.

— Genial ! o susţinu numaidecît Iura. îmi face impresia că niciodată nu mi-a fost aşa foame !

Aşezînd ceainicul, care bolborosea, supărat, pe masă, Jenea începu să cotrobăiască prin dulăpior. Curios, Iura se aşeză în grabă lîngă ea :

— Ce ţii tu aici ?

Ea îi puse în braţe două pachete.

— Salam. Brînză.

— Zguduitor ! Un vis ! Salam obişnuit ?!

— Obişnuit... Glasul Jeniei suna cam surd, deoarece capul i se afla în dulăpior.

Negăsind nimic substanţial, Jenea scoase zaharniţa, untiera, dîndu-le lui Iura, împreună cu un borcan pe jumătate golit de dulceaţă şi o singură ceaşcă.

— Ceaşcă n-avem decît una singură, spuse Jenea, posomorîtă. Şi, în general, vesela lipseşte.

— în schimb există salam ! Iura nu avea de gînd să se întristeze. Dar ce anume lipseşte ?

— Nici cuţite, nici furculiţe...

— Vom încerca să trecem peste aceasta...

El scoase din buzunar un briceag şi se apucă să taie salamul şi brînză în felii enorme, căutînd să încheie cît mai curînd aceste

operaţiuni pregătitoare.
— Dar cum vom bea ceai ? întrebă Jenea continuînd să ţină în mînă singura ceaşcă.
— Tu bei cu dulceaţă ? întrebă Iura, adunînd în palmă fărîmiturile aproape invizibile de brînză şi aruncîndu-le în gură.
— Ei şi ce-i cu asta ?
— Totul e colosal de simplu.
— Luă borcanul cu dulceaţă, turnă jumătate din conţinut în ceaşca Jeniei şi lipind lama briceagului de

borcanul de sticlă, îl umplu cu apă fierbinte din ceainic.

Frigîndu-se, ei se apucară să bea ceai cu nişte sandvişuri enorme. Pe Jenea o apucă foamea. îi făcea mare plăcere că Iura stă, bea ceai şi mănîncă salam, ca un om cu totul obişnuit, de parcă nimic nu s-ar fi petrecut cu el. S-ar putea ca totul să treacă într-adevăr cu bine şi el să rămînă sănătos ?

— Ei, cum e ? întrebă ea, mestecînd şi neluîndu-şi privirea de la el.

— Foarte bine !

— Zău ? Te simţi bine ? Nu putea să-şi întoarcă ochii de la faţa lui...

O privea şi el şi zîmbea.

— Să fie oare aşa, întrebă Jenea, după ce tăcu un timp, că oamenii vor uita, cu timpul, cuvîntul „război" ?

Iura îşi linse cu grijă degetele de dulceaţă.

— Da, spuse el. Tocmai la asta m-am gîndit eu ureîndu-mă pe platforma fotonica. într-un asemenea moment omul trebuie să se întărească. Dacă ar fi fost împuşcături, explozii, sau măcar muzică, ori să fi mers cu cineva împreună... Dar aşa, de unul singur. Şi-o linişte ! Eu mă tot gîndeam : barem dacă ar cînta cu toţii ! Şi cînd colo, am auzit numai un vuiet parcă venind de sub pămînt. Eu îl priveam pe profesorul Van Lan-şi. Are o faţă plăcută. Şi, ştii, mi-am amintit cum, încă înainte de a ne fi născut noi doi, ţara lor, mînă în mînă cu ţara noastră, unindu-şi pumnii, strîngînd din dinţi, se apărau împreună cu prietenii lor contra forţelor războiului, salvînd omenirea, salvînd planeta.

Mi-am amintit de îndepărtatul război, cînd erau nimiciţi fasciştii... Toate acestea mi-au străfulgerat creierul ca un singur gînd, dar, probabil, au fost mai puternice decît orice fascicol de energie, deoarece m-au ajutat să birui frica. Mi s-a părut că

pornesc la atac. Pricepi ?

— Dar acum, asta-i tot ? întrebă Jenea, împingînd pîinea mai aproape de el.

— N-a fost decît o repetiţie. El rădea untiera de ultimele rămăşiţe de unt, pe care le întindea pe o ju

mătate de franzelă. Ea a arătat doar că toate calculele sînt juste şi se poate efectua experimentul principal.

— Principal ? Ea dădu la o parte mîncarea şi îl privi cu groază.

— Sigur că da. Acelaşi lucru, atîta doar că e pe o arenă mondială... Nimic deosebit. „Chimia" joacă, fie pe stadionul din Maisk, fie undeva la Stockholm, în meciul pentru campionatul mondial.

— Dă-1 încolo de hochei ! Ochii Jeniei sclipiră ameninţător. înseamnă că tu vei mai fi o dată Omul-rază ?

— Mă tem că aceasta va deveni profesiunea mea. El vîrî o bucată enormă de franzelă în gură şi muşcă din ea cu poftă, lingîndu-se pe buze. Iar tu, ca o soţie credincioasă, de fiecare dată vei trăi clipe de emoţie. Obişnuieşte-te !

— Nu mai am nimic. Ea se prefăcu că n-a auzit şi vede doar că Iura cercetează cu ochii' masa. Dar nu se putu abţine : Vezi să nu plesneşti, bărbăţele...

—* E tocmai bine. El se întinse cît pe ce să răstoarne masa. Pardon !... Acum ştii, n-ar fi rău să aţipesc niţel...

— Culcă-te, dacă-i aşa...

Ea trase în grabă, de pe patul ei alb ca zăpada, cuvertura, de sub care ieşi la iveală o pătură galbenă din păr de cămilă, strînsă milităreşte.

— Dacă vrei, culcă-te peste ea, dar scoate-ţi ghetele.

— Dar tu ce faci ? întrebă el aproape adormit.

— Eu mai stau în fotoliu. Voi începe să mă obişnuiesc, din nou, nu se putu ea abţine, el însă nu observă nimic.

Iura se sculă cu greu de la masă, pipăi patul, se săltă pe arcuri şi ridică braţul :

— S-a făcut propunerea de a sforăi niţel... Cine e pentru ? în unanimitate.

îndată ce scăpă de bocancii de schi, el se întoarse pe o parte în pat şi într-o clipă adormi... Jenea, după ce stinse lumina plafon, lăsînd aprinsă numai veioza de sub ciuperca maro, se instală, confortabil în fotoliu.

Stătu mult timp aşa, privindu-1... Avea faţa palidă, părul i se încîlcise şi se lipise de frunte. Acum, cînd dormea şi nu avea nevoie să se prefacă, grimasele de

durere îi zbîrceau mereu fruntea şi obrajii. Jenea nu simţea că acum şi faţa ei zvîcneşte... Deodată ea sări cu groază în sus şi, aşa cum era, în ciorapi, ieşi în fugă în camera de alături, unde se afla telefonul :

— Ivan Dmitrievici ? bolborosi ea, nerecunoscin- du-şi glasul şi tuşind.

— O admonestare severă prin ordin de zi ! îl dau chiar mîine ! bubuia în receptor Andriuhin. Dumneata ce faci, îţi baţi joc ?

— Toate sînt în regulă, Ivan Dmitrievici, se grăbi ea să comunice. A mîncat. Acum doarme.

— A mîncat ? Doarme ? Glasul lui se muie într-o clipă. Apoi atunci e foarte bine ! Admirabil ! Unde-i ?

— La punctul sanitar, spuse ea bîlbîindu-se.

— Aha! Aşa-aşa. Ei, ce să-i faci... Să rămînă acolo. Nu te deranjează ?

Jeniei i se păru că îl vede pe Andriuhin clipind din ochi cu şiretenie.

«APIXOiUk XVI

ULTIMUL MECI

Locuitorii Maiskului n-au reuşit să afle ce s-a petrecut pe aerodromul părăsit al Orăşelului Academic. Cei mai iniţiaţi spuneau că acolo fuseseră experimentate, fie din nou modelul de paraşută, fie un aparat special de zburat. La probe a luat parte Iura Sergheev care a fost transportat de pe teren cu maşina Salvării. Locuitorii din Maisk au crezut că experimentul n-a reuşit şi, cu toate că faptul acesta îi mîhnea mult, şi mai mult îi mîhnea accidentul lui Iura. Că doar se apropia cea de a doua întîlnire dintre „Chimia" şi „Tor- pedo“-Kirov. După pierderea de către „Chimia" a primului meci, echipele totalizaseră un număr egal de puncte. Suferinţele şi nerăbdarea simpatizanţilor ajunseră la culme.

Pînă ce Iura să se întoarcă în Maisk, semnalizatoarele instalate la toate hotarele Orăşelului Academic anunţau zilnic încălcări de graniţă şi paza nu mai putea de picioare, alergînd de la un capăt la altul al teritoriului orăşelului, pentru a prinde la timp pe infractori. Toţi aceştia făceau parte dintre simpatizanţii

cei mai aprigi şi mai admirativi ai talentelor lui Tăuraş — adică Iura Sergheev.

Stînd în cabinetul şefului pazei şi încasîndu-şi porţia de morală, ei dădeau aceeaşi explicaţie ; că au dorit să-l vadă cu ochii lor pe Sergheev, să-i transmită salutări, să afle cum o duce cu sănătatea.

— Pe Sergheev !... Pe tovarăşul Sergheev ! Şeful pazei făcu o pauză semnificativă. Ian te uită ce le-a venit !... Suferiţi de o curiozitate nesănătoasă, prieteni... Ce nevoie aveţi de el ?

— Păi... e meci peste o săptămînă ! se văitau infractorii, aduşi sub escortă. Finala !

— Meci ! Şeful devenea tot mai inaccesibil. Nouă aici nu ne arde de joacă... Tovarăşul Sergheev s-ar putea nici să nu se mai apropie de stadion...

în Maisk începu panica. Tot mai larg se răspîndeau zvonurile că Tăuraş a refuzat să ia parte la ultimul meci. Telefoanele zbîrnîiau fără întrerupere la Consiliul orăşenesc al asociaţiilor de cultură fizică, la organizaţiile regionale de cultură fizică... Simpatizanţii porneau la atac.Primele telegrame cu lamentările celor
din Maisk au ajuns la birourile C.C. al Uniunii chimiş- tilor, ajungînd chiar şi la Consiliul Central al Sindicatelor profesionale din Uniunea Sovietică.De acolo,
la rîndul lor,glasuri nedumerite telefonau la Maisk. „Ce s-a întîmplat ? Ce-i cu Sergheev ?“ Nimeni nu ştia nimic.

în toiul acestei învălmăşeli, Iura apăru la Maisk. El sări liniştit din autobuz, agitîndu-şi în aer valijoara lui de hocheist, fără să bănuiască măcar că simpatizanţii lui din oraş au scornit în jurul persoanei sale o grămadă de aiureli de tot soiul. în colţul străzii, Iura se izbi de Paşka Aleev, care, văzîndu-1, se opri încremenit.

— Nu mă recunoşti ? întrebă Iura.

Faţa lui Paşka se întinse într-un zîmbet.

— Iar eu mă uit şi mă gîndesc, începu el cu o vioiciune neobişnuită, să fie oare cu putinţă ?... Bună ziua ! adăugă el pripit şi tăcu, luîndu-şi obişnuita înfăţişare aspră, bosumflată.

Din magazin alerga spre ei, răcnind de răsuna toată strada, Ninka :

— Bună ziua, bună ziua ! îndată însă, ea se sperie de propriile ei ţipete şi, privind pe sub sprîncene în toate părţile,

începu să mormăie : să fii prevăzător. Ascunde-te... Să nu te recunoască... Că de nu... ce o să fie !

între timp prin oraş se şi răspîndise zvonul că Tăuraş a sosit şi se îndreaptă de la staţia de autobuze către Combinatul chimic. Mulţimea din jurul lui Iura creştea cu o iuţeală nemaivăzută. El nu mai prididea
203
să răspundă la salutul unor oameni cunoscuţi, puţin cunoscuţi, ori complet necunoscuţi. Mai întâi, Paşka încercă să se înghiontească, apărîndu-1 pe Iura de simpatizanţii cei mai aprigi, dar fu în eurînd împins la o parte. Mulţimea continua să crească, dar cu şi mai mare impetuozitate îi creştea entuziasmul încălzit de zvonurile confuze cu privire la faptele eroice ale lui Iura în Orăşelul Academic şi bine cunoscutele lui victorii reale de pe terenurile de hochei. Iura se gmdea să intre în prima clădire întîlnită, cînd cineva strigă :

— Aruncaţi-1 în sus .!

— Ce vreţi, tovarăşi ! mormăia Iura, respingînd zecile de braţe şi supărmdu-se de data aceasta de-a bine- lea. Ia lăsaţi-mă! Dar lăsaţi-mă în pace, ce dracu ! Unde te bagi ?

Dar aici ori trebuia să te iei la bătaie, ori să te predai. Şi, pentru prima dată în viaţă, Iura a trebuit să se predea.

— Eu am nouăzeci de kilograme, iar cu paltonul cred că trec de o sută, îi preveni el pe simpatizanţi.

îl ridicară totuşi pe umeri şi îl transportară în triumf pînă la căminul hocheiştilor.

A doua zi, Iura împreună cu toată echipa, plecă la casa de odihnă a uzinei. Acolo, ei, după ce au curăţat terenul, au construit pe gheaţă nişte porţi uşoare, care se deosebeau -de cele .obişnuite, deoarece la orice şoc se depărtau la aproape o sută de metri, şi au început antrenamentul.

Andriuhin îi permisese lui Iura să facă pregătirea pentru meci, considermd că aceasta va constitui o admirabilă verificare a coordonării mişcărilor, a stării de spirit generale şi că, dacă marele efort pe care îl depune un hocheist nu-i va dăuna cu nimic lui Iura, aceasta va fi încă o dovada a strălucitei reuşite a experimentului.

Simpatizanţii nu-1 lăsau în pace pe Iura nici la casa de odihnă. Malurile iazului erau negre de spectatori -şi îngrijitoarele trebuiau să le amintească celor veniţi la odihnă cînd de dejun,

cînd de cină.

Jjenea îşi făcea acum observaţiile şi cercetările după un nou program mai complex, alcătuit în mod specia'

ide Ana Miheevna şi lui Iura nu-i mai rămînea nici o ora liberă. Ei, Iura şi Jenea nu reuşeau nici să se plimbe cu schiurile, iar de rămas singuri nu rămîneau decît atunci cînd tînărul era supus la mereu alte experienţe.

— Asta ai născocit-o tu singură ? întrebă neîncrezător şi fără deosebit entuziasm Iura, cînd, chiar în prima zi, Jenea scoase o garnitură întreagă de ace mici pentru efectuarea puncţiei.

— Nu, Ana Miheevna... Profesorul Van Lan-şi a sfătuit-o. Ridică tonusul general al organismului. Jenea scoase un ac mai lung.

— „Tonus" ! mormăi Iura, aplecînd docil gîtul.

Ei, puteai oare în asemenea situaţie să stai de vorbă serios despre viaţă ?

în rest, totul mergea bine. Iura se simţea pe zi ce trece tot mai bine, iar tovarăşii de echipă îl asigurau că demult n-a mai fost în asemenea formă sportivă. Analizele, cercetările şi măsurătorile, pe care Jenea le făcea fără să-şi dezdoaie spatele, au arătat că Iura trebuie să se simtă bine. Nu era totuşi clar dacă academicianul Andriuhin îi va permite lui Iura să participe la ultimul meci, în lupta cu cei de la echipa „Torpedo"- Kirov.

Ivan Dmitrievici a fost în toate aceste zile foarte ocupat. El„ Paverman, Van Lan-şi şi uneori Ana Miheevna Şumilo duceau cu Kregs tratative minuţioase, la care nu era admis nimeni, nici chiar Hegges. Primul ministru al Bissei era afară din cale de necăjit din cauza unei asemenea înjosiri. Mai întîi, el declară că-1 va părăsi numaidecît pe nerecunoscătorul Kregs şi această ţară uitată de Dumnezeu şi chiar începu să-şi facă geamantanele. în curînd însă, el renunţă la această ocupaţie şi rămase pe ioc.

In schimb, Hegges începu să-l linguşească pe Kregs, să se plîngă, să ofteze, ori să facă gălăgie. A încercat să-l îmbete şi toate acestea numai pentru a scoate de la el măcar o vorbă cu privire ia convorbirile secrete pe care savantul le ducea cu Andriuhin ! Kregs însă laconic şi înainte, era acum tăcut ca o mumie. Şi ca înfăţişare începu să semene a mumie, pierzîndu-şi tot

mai mult asemănarea cu un pirat. Obrajii i s-au tras, cicatricea s-a făcut albă de tot. nasul căpătă luciu şi deveni şi mai cartilaginos, aşa încît îţi făcea impresia că e gata-gata să plesnească. Ochii adumbriţi de gene stufoase aveau privirea tot atît de ageră, dar în ei licărea uneori ceva care aducea a jenă ori a regret.

în aceste zile în viaţa lui Lyonel Kregs avuseseră loc două evenimente importante : fusese zguduit, luînd cunoştinţă de lucrările academicianului Andriuhin şi pentru prima dată în viaţă fusese cuprins de o afecţiune puternică faţă de doi copii străini : Bubîr şi Ninka Fetisova... Kregs îşi avea ciudăţeniile lui. Faţă de religie avea atitudinea ironică a omului care ştie cu mult mai mult decît domnul Dumnezeu, iar de superstiţii îi era greaţă. Totuşi, el credea în senzaţiile şi presimţirile sale, într-o oarecare voce internă. Şi această voce i-a sugerat deodată, că nostimii omuleţi — Bubîr cel prea gras şi Ninka cea prea slabă — îi vor aduce neapărat noroc lui Lyonel Kreks cel profund nenorocit, care îşi îndura cu greu eşecurile.

Pentru a-i vedea cît mai des, el începu să se ducă la hochei, sport de care era pasionat cu mult mai puţin decît contabilul reprezentanţei comerciale de pe Faroo-Maro, Vasili Ivanovici... Şi îndată ce Kregs, zîmbind oricum linguşitor şi, neştiind despre ce sa vorbească, se aşeză pe bancă între Ninka şi Bubîr, devenea un moşneag, un bunic blînd, obişnuit. Cînd privea în ochii mari, de pasăre, ai Ninkăi sau în ochii strălucitori şi umezi ai lui Bubîr, dispărea dorul după viaţa trăită în zadar, iar siguranţa că lumea va trăi şi va înflori îi devenea necesară ca aceste mîini calde de copii...

Andriuhin se interesa zilnic de Iura. Odată, la sfîr- şitul obişnuitei consfătuiri cu Kregs, el le făcu semn, profesorului Paverman şi Anei Miheevna, să mai ră- mînă. Dispecerul le dădu legătura telefonică cu casa de odihnă a uzinei, chemînd-o pe Jenea.

Ea, în acest timp tocmai îi făcea un masaj lui Iura.

— Trebuie să fie Ivan Dmitrievici, spuse Iura, auzind că Jenea este chemată la telefon.

El se îmbrăcă şi fugi după ea.

Jenea raportă amănunţit, zi de zi, rezultatele cercetărilor sale.

Andriuhin se vede că îi cedase receptorul Anei Mi'heevna. Iura asculta fără să priceapă ceva. Abundenţa de termeni medicali, precum şi faptul că despre el se poate vorbi atît de mult timp în limba latină, îl îngrozi.

— Ascultă, de ce minţi ? şoptea el cu amărăciune, trăgînd-o pe Jenea de halat. Ei, zi-i, zi-i, distruge-mă...

Ea însă, fără să-i dea cea mai mică atenţie, îşi vedea de ale ei, cu un glas sever, chiar solemn, întrucîtva. în sfîrşit ultima filă albă, mîzgălită cu abracadabra medicală, a fost întoarsă şi Iura răsuflă uşurat.

Apoi Jenea îndepărtă receptorul de ureche.

— Ce-i cu tine ? se sperie el.

— Mi-au poruncit să aştept, şopti Jenea. Ana Mihe- evna se consultă cu Ivan Dmitrievici...

— Dar tu ce crezi ?

— Lasă-mă în pace ! îl rugă Jenea.

Era şi ea emoţionată. Receptorul rămase tăcut un timp destul de îndelungat, apoi în el se auzi un glas mormăitor şi ochii posomoriţi ai Jeniei se aprinseră de fericire.

— Da ? spuse ea cu o voce sonoră, cu totul altfel de cum vorbea de obicei. Da ? îi voi transmite ! Mulţumesc ! Mulţumesc mult !

Privindu-1 pe Iura care zîmbea nesigur, Jenea apăsă încet cu degetul pîrghia şi, deodată, aruncînd cît colo receptorul, i se aruncă de gît.

— Eşti sănătos ! înţelegi, prostule ? Ea rîdea şi plîn- gea şi lacrimi străvezii atîrnau pe genele ei lungi. Complet sănătos... Du-te la naiba !

Şi ea ciocănea spatele lat al lui Iura, cu pumnişorul ei destul de greu...

în seara aceea, ei evadară cu schiurile în pădure. Zăpada era grea, se lipea de schiuri, picura ca primăvara şi cînd ei se sărutau sub bătrînul şi bunul brad miţos, zăpada afînată cădea de pe ramuri pe după guler, se topea şi se scurgea într-un firicel subţire, între umeri, gîdilîndu-i. Iura îi lua faţa în palmele-i calde, aspre şi, aplecîndu-se spre ea îi căuta buzele şi totuşi, fata ca să poată să-l sărute, trebuia să se ridice în vîrful picioa-

rclor. Ei însă se înţeleseseră ferm să se împace cu toate dificultăţile. Apoi au încercat să meargă pe schiuri, îmbrăţişaţi.

Nu voiau să se despartă nici pentru o clipă. Brazii tineri îi apucau cu braţele lor negre cu manşete argintii, parcă rugîndu-i în tăcere, să rămînă...
Şi ei au rămas. Strîngînd cetina, ei făcură un foc în poiană şi statură mult timp tăcuţi, îmbrăţişaţi, privind flăcările.
— Bună treabă e rugul ! ofta Iura.
— îmi pare rău că nu mă pricep să vorbesc ; glasul jeniei suna răguşit, ca prin somn. Dacă m-aş pricepe, aş găsi nişte cuvinte despre oameni, despre soare, despre aer şi copaci, uite, despre rugul acesta şi despre noi, încît le-ar fi priceput oricine... Că doar noi acum înţelegem totul, nu-i aşa ?
— îhî, spuse Iura.
— Pricepi, eu ştiu... ei, în general eu simt că toţi oamenii pot să trăiască neobişnuit de fericit. Toţi ! Nu-i aşa, Iura ?
— în general, desigur. Iura mai zvîrli, cu un aer preocupat, cîteva uscături pe foc.
— Da, aşa e !... Iată zăpada, focul... cît sînt de frumoase ! Probabil că dragostea aceasta pentru foc o avem moştenită de la oamenii primitivi sau de la maimuţe.
— Strămoşul tău a fost un macac, spuse, înviorîn- du-se Iura.
— De ce ?
— Nu ştiu, dar aşa este.
— Dar cum erau ei ?
— Buni băieţi, hotărî Iura. Atît doar că le plăcea să filozofeze...
După ce tăcu puţin, Jenea întrebă :
— Dar să visezi îţi place ?
El o cuprinse încet şi o strînse aşa de tare, încît era s-o înăbuşe.
— Tu nu mă înţelegi, spuse el încet.
Ea rîse fericită :
— Rugai, mirosul de cetină, zăpada...
— Şi tu, spuse el, grav.
— Şi tu, răspunse ea, tot aşa de grav, punînd mîna pe umărul lui.

El îşi trccu palma încet, abia atingîndu-i zulufii recî, pudraţi cu pulbere de zăpadă, negri şi noaptea...
— Ce păr ai... Mereu îţi vine să-l atingi, să-ţi îngropi faţa în el...
— Ştii ce aspru e ? Ea îi apucă rnîna, ţinînd-o în palmele ei.

Eu sînt rea...

— Cînd vorbeşti, fiecare cuvînt îmi ajunge la inimă...

—■ Iurka, asta nu-i cinstit ! şopti ea, înăbuşindu-se...

Zorile de bronz se prevesteau în spatele crengilor argintii ale brazilor, cînd ei plecară din pădure. Soarele, care prin ceaţa căruntă semăna cu o mandarină, apărea la orizont, prevestind o zi geroasă.

Cum a trecut ziua aceea şi a început următoarea, o zi de duminică, ei n-au băgat de seamă. Iar la ora douăsprezece era fixată întîlnirea finală la hochei...

Este puţin probabil ca la ora douăsprezece, în Maisk să fi rămas măcar un singur om neatins de virusul hocheiului.

Stadionul putea să cuprindă treizeci de mii de oameni. Astăzi, acolo s-au înghesuit cincizeci de mii, dar aceasta era doar o parte din cei ce doreau să ştie cum va decurge jocul, cum se va tranşa rivalitatea sportivă dintre „Chimia“ şi „Torpedo".

Cu mult înainte de începerea meciului, tribunele erau ticsite în aşa măsură îneît, dacă un om, plătind tributul gerului, se legăna într-o parte şi alta, se legăna tot şirul în întregime. Acela care reuşea să scoată o mînă, îşi ajuta vecinul să-şi scoată ţigara. Băieţii şedeau pe acoperişul de deasupra lojei şi în copacii care se ridicau deasupra gardului stadionului. Acolo stătea şi Paşka. Iar Leonea Bubîrin şi cu Ninka s-au urcat pe statuia aruncătorului de disc şi Ninka se certa cu cineva nevoind să-l lase pe postament. Unul din obrajii lui Bubîr avea o umflătură suspectă şi, cînd Ninka era prea ocupată cu cearta, el mesteca iute, de cîteva ori.

Era una din acele sclipitoare zile de iarnă, cînd torentele de aur, pe care le revarsă cu dărnicie soarele, sclipesc ca nişte nestemate multicolore pe argintul zăpezii, iar gheaţa şi patinele jucătorilor stîrnesc mici explozii de lumină care parcă îţi iau vederea. In ase

menea zile îţi face impresia că nu există oameni cu priviri stinse, cu mers molatic şi dorinţe timide, că aici toată lumea are sîngele fierbinte, nimeni ^nu se teme să trăiască şi oamenii sînt capabili mai curînd de fapte necugetate decît de vreun calcul meschin.

Jucătorii au ieşit la ultimul antrenament, salutaţi cu uralele de bucurie ale spectatorilor degeraţi. Iura nu se afla printre cei ieşiţi pe gheaţă. Jenea întoarse capul şi îi zări, la intrare, pe

academicianul Andriuhin, profesorul Paverman, profesorul Van Lan-şi, Kregs şi Hegges. Ei îl opriseră pe Iura şi Andriuhin îi poruncea ceva cu un aer foarte grav, iar Iura dădea vesel din cap, zîmbind. Jeniei îi păru rău că n-a auzit această discuţie. Oare Andriuhin mai are cumva temeri în privinţa lui Iura ?

— Barba afară de pe teren ! zbieră un simpatizant nepoliticos.

. Şi Andriuhin, întrerupîndu-şi în grabă poveţele, îşi strînse barba în pumni şi urcă în fugă scăriţa spre lojă.

Căutînd ca apariţia să nu fie de prea mare efect, Iura lunecă iute pe gheaţă şi se afundă în grupul cel mai compact al jucătorilor.

Dar puteai oare scăpa privirilor a o sută de mii de ochi care aşteptaseră eu nerăbdare această clipă ? S-a dovedit că totul era pregătit pentru clipa cînd Tău- raşul va păşi pe gheaţa stadionului natal. Fanfara scoase nişte urlete teribile din gîtlejurile-i de aramă. Urletele a cincizeci de mii de oameni însă o acopereau :

— Tăura-aş !

Băieţii, nerăbdători dădură drumul la primii porumbei.

Apoi răsunară semnale de clopot, invitînd la terminarea încălzirii şi eliberarea terenului. în tribună se făcu linişte, se aprinseră ţigările. Pe gheaţă ieşiră doi oameni în negru ; unul din ei ridică mîna la gură şi trilul sonor al fluierului arbitrului, excitînd nervii suporterilor, invită echipele pe teren.

între picioarele jucătorilor care ieşeau pe teren, ca totdeauna, se vîrau fotografi, deoarece un adevărat •fotograf trebuie să fotografieze, nu se ştie de ce, numai

stînd pe vine, ori stînd aproape culcat pe gheaţă. Fetele, pe care iarăşi nu se ştie de ce, le critica Ninka Fetisova, le-au oferit căpitanilor flori. Căpitanii şi arbitrii îşi strînseră mîinile şi traseră la sorţi pentru poartă. Spectatorii comentară îndată acest fapt important, comunicîndu-şi unul altuia că în repriza a doua „Chimia" va juca împotriva vîntului. în sfîr- şit, portarii, plecaţi îndată la porţile lor, luară o atitudine mai încordată şi arbitrul, salvîndu-şi picioarele de crosele gata de atac, aruncă pucul în joc... Anun- ţînd cele şaizeci de minute de luptă, şaizeci de minute de speranţe şi deziluzii, şaizeci de minute de încordare pasionantă, fluierul răsună solemn şi chinuitdr.

„Chimia" porni vijelios un atac furibund, irezistibil. Spectatorilor cutremuraţi de extaz, li se păru că jucătorii echipei lor nu sînt doar cinci la număr, ci cu mult mai mulţi. Apărarea celor din Kirov se fîstîci şi neputînd rezista la asemenea furtună, fu dată peste cap chiar din primul minut. Simţind cu bucurie că acum va putea răsplăti cel puţin într-o mică măsură dragostea pe care i-o purtau miile de pasionaţi ai hocheiului, Iura înscrise primul gol. Ochiul roşu al becului clipi — 1:0. Conduce „Chimia" ! Urletele
care zguduiră stadionul speriară stăncuţele din copacii învecinaţi, care îşi luară zborul alarmate. Băieţii, căţăraţi pe crengi, strigînd cît îi ţinea gura, se agăţară mai puternic, temîndu-se să nu fie măturaţi de acest urlet formidabil...

Echipa din Kirov a trebuit să înceapă de la centru... Tribunele au avut timp să facă cu acest prilej cîteva zeci de glume şi cu toate că glumele nu se deosebeau nici prin noutatea, nici prin varietatea lor, toţi rîdeau cu hohote de parcă le-ar fi auzit pentru prima dată... Se părea însă că eşecul nu-i descurajase de loc pe oaspeţi. Kirovienii năvăliră în zona „Chimiei". încercările lui Iura de a relua atacul nu reuşiră... Printre scînteile reci stîrnite de patine şi printre tăieturile proaspete din gheaţă, se izbeau, cădeau, săreau, goneau, manevrînd din crose jucătorii de la „Torpedo" şi de la „Chimia"...

în unul din momentele de joc din zona kirovieni- lor portarul, făcînd o socoteală greşită, sări în faţa lui Iura care înainta cu pucul. Iura împinse pucul într-o parte şi unul din coechipierii săi trimise pucul, de la mare distanţă, în poarta goală. Scorul deveni 2 : 0. Stadionul jubila ! La acest scor. echipele se retraseră pen- tru întrerupere...

începu repriza a doua, chiar aceea în care chimiştii trebuiau să joace contra vîntului. Acum, parcă simţind puternicul sprijin al vîntului, cei din Kirov dez- lănţuiră un atac energic. Portarul „Chimiei", celebrul Vasin, respinse cîteva dintre cele mai grele pucuri, stîrnind aplauzele întregului stadion. Jucătorii „Chi- miei“ însă nu reuşeau să evadeze din zona lor. Pe deasupra se întîmplă o nenorocire : ricoşînd din crosa lui Iura, intervenit la momentul inoportun, pucul zbură pe neaşteptate în poarta „gazdelor". Pentru întîia oară. deasupra porţii lor se aprinse

becul roşu...

Scoţînd un strigăt fără voie, Jenea privea cu ură cînd la puc, cînd la Iura care, apucîndu-se de păr, se depănă încet de la poartă. Colegii căutau să nu se uite la el.

Eşecul acesta însă parca a dat noi forţe „chimişti- jor“ care începuseră cam lent cea de a doua repriză. Ţăcănitul sec al croselor, izbiturile surde ale pucului de mantinelă, luciul scînteietor al gheţei, costumele viu colorate ale hocheiştilor, dansul portarilor, care făceau nişte paşi cum nici la balet nu se pot vedea, toate acestea constituiau o imagine splendidă pînă'şi pentru spectatorii neiniţiaţi. Cunoscătorii însă, cu răsuflarea reţinută, urmăreau combinaţia îndrăzneaţă pe care o efectua, superb, „Chimia". Cel de al doilea cinci, încă tînăr, fără prea multă experienţă, fără Iura şi alţi jucători consacraţi ai hocheiului, care însă, îşi însuşise bine măiestria, atacă poarta adversarilor şi încheie reuşita combinaţie, cu un frumos gol. Pentru a treia oară, deasupra porţii celor din Kirov se aprinse becul roşu.

De data aceasta pînă şi băieţii care îl înconjurau pe Paşka, nişte simpatizanţi vechi, n-au rezistat, dînd drumul la porumbeii care palpitau. în urma porumbeilor

era cu pe ce să zboare şi Bubîr, care clădea din mîini cu atîta frenezie, pe piedestalul său, îneît a fost nevoie de dfortul unit a cel puţin zece băieţi şi fete urcaţi şi ei acolo, ca să-l poată opri !

— Dă-i drumul !... urla cu o singură răsuflare întregul stadion.

Smulgîndu-şi căciuliţa, Jenea o agita bucuroasă deasupra capului, dar treptat, mişcările căciuliţei se încetiniră şi jenea o aşeză iarăşi pe zulufi, deoarece pe gheaţă se petrecu ceva de neînţeles.

Era limpede că hocheiştii din Kirov nu vor să cedeze. Uneori, cunoscătorilor începea să li se pară că ei, kiro- vienii, joacă tot mai sigur, tot mai presant, şi că, întru- cîtva, exagerează. Echipa „Torpedo" era compusă din flăcăi înalţi, laţi în umeri, pe măsura lui Iura ; ceilalţi jucători de la „Chimia“ alături de ei, păreau cam pirpirii. Kirovienii aplicau tot mai des metode de forţă, înaintau tot mai insistent către Vasin care sălta în poartă şi iată că, în ciuda încercărilor disperate de a salva poarta, deasupra se aprinse din nou becul — 3 : 2 Aproape în aceeaşi clipă răsună fluierul arbitrului : se terminase şi cea de a doua repriză...

— Joacă excelent ! îi spuse Kregs, lui Andriuhin, ţopăind ,în loja directorială. îi voi povesti despre aceasta compatriotului dumitale de la Faroo-Maro... Dumneata ai avut dreptate, băieţii aceştia pot să joace cu succes în Canada...

— Apoi eu mă gîndeam la cu totul alţi băieţi! rîse Andriuhin. Eu, ştii. am format şi la mine o echipă... Dar am pierdut în mod ruşinos în faţa, uite a acestui Tăuraş, adică Sergheev...

Cea de a treia repriză a început cu o neplăcere serioasă. Pentru joc periculos arbitrul elimină pentru două minute perechea lui Iura — pe Savosin. Vina lui însă, nu prea era clară, din acelaşi motiv putea fi eliminat şi kirovianul cu care avusese ciocnirea. în timp ce stadionul îşi exprima prin fluierături, strigăte şi chiar prin bulgări de zăpadă nemulţumirea faţă de decizia arbitrului, jucătorii „Chimiei" se retrăseseră în apărare... Atacurile kirovienilor se succedau unul după altul, chimiştii însă reuşeau să respingă toate încercările

lor de a egala. Cele două minute se scurseră, Savosin ieşea pe gheaţă şi în clipa aceea, după cîteva secunde de învălmăşeală în faţa „Chimiei", cineva dintre kiro- vieni reuşi totuşi să strecoare pucul... Vasin îşi puse mîinile în cap, însă aceasta nu putea să împiedice modificarea scorului — 3:3.

Toată lumea ştia că această situaţie îi avantajează pe deplin pe cei de la „Torpedo". Golaverajul lor era mai bun decît al chimiştilor şi rezultatul egal le asigura victoria în campionat.

Ei însă nu voiau o asemenea izbîndă ! Kirovienii porniră valvîrtej, la atac. Pînă şi primul cinci, în frunte cu Iura rezista cu greu presiunii lor. Ei se apropiau impetuos de poarta în care, pregătindu-şi crosa, împietrise Vasin... O trimitere ! Gol ! Nu, printr-o mişcare acrobatică, Vasin respinse pucul. Şi totuşi „Chimia" nu cîştiga, ci pierdea întîlnirea !...

Jucătorii ambelor echipe înaintau încet unii spre alţii, schimbînd locurile. Rămîneau ultimele zece minute !

Şi abia începuse jocul, cînd, dintr-o scăpare din vedere de neiertat a lui Vasin, cel de al patrulea gol intră în poarta „Chimiei".

Stadionul înlemni într-o tăcere tragică. Totul era limpede : „Chimia" de data aceasta îşi pierduse definitiv toate speranţele, toate visurile... Restul jocului nu mai prezenta interes. Kirovienii trecuseră în apărare : aveau un gol avantaj. Jocul chimiştilor,

care încercau să atace, nu se închega de loc. O bătaie surdă de gong dădea de ştire că pînă la sfîrşit nu mai rămăseseră decît cinci minute...

Se pare că gongul i-a trezit pe hocheişti ! Iar stadionul, simţind acest lucru şi căpătînd deodată încredere în echipa care părea pierdută, fără speranţe, începu să strige, încurajator :

— Haide !

Interceptînd o pasă greşită a unui kirovian, şi pă- trunzînd apoi în mare viteză în zona adversarului, Iura trimise pucul lui Savosin, iar acesta îl împinse în colţul porţii : 4:41

214

Parcă trecuse o rafală de furtună pe deasupra stadionului. Rîzînd în hohote, oamenii se înghionteau cu înverşunare între ei. Unii se sărutau, alţii ţipau... Iar Bubîr se prăbuşise pînă la urmă de pe piedestalul său şi acum nu reuşea să se caţăre la loc...

Nu, prea devreme au trecut kirovienii în apărare 1 F, drept că n-au rămas decît două minute de joc, ba, chiar aproape un minut şi jumătate... Ce poţi să faci într-un minut şi jumătate ?

— Iurka ! răsună peste stadion un ţipăt disperat.

în aceeaşi clipă toată lumea a văzut cum, sărind
de la tribună într-o grămadă de zăpadă, o tînără necunoscută se apropie de teren.

Era Jenea. Părul ei negru era răvăşit de vînt, ochii îi ardeau. Ea strigă aşa de tare încît întreg stadionul întoarse capul spre ea :

— Iurka !

— Tăuraş ! zbierară cei din tribune.

Miliţianul aflat prin apropiere, ducînd mîna la cozoroc, încercă s-o domolească pe Jenea. Ea însă nu auzea nimic. Tuşind, discret, el o iuă de braţ. Jenea, însă, fără să se uite, îi dădu brînci şi miliţianul, care nu se aşteptase la un gest atît de violent, se aşeză mirat în zăpadă. în clipa aceea însă, urletul de extaz al întregului stadion îl sili pînă şi pe miliţian să uite de îndeplinirea obligaţiilor de serviciu...

Iura străbătuse pînă în faţa porţii ! întreaga echipă „Torpedo" rămăsese cu cîţiva paşi în urmă. în faţa lui se agita un singur apărător. Făcînd o mişcare ca şi cum ar vrea să dea peste el, Iura se repezi spre dreapta şi se trezi faţă în faţă cu portarul... Un şut ! Lumina roşie ! 5 :4 ! Conduce „Chimia" !

Şi, în timp ce stadionul părea că şi-a pierdut minţile, în timp

ce muzicanţii, ridicînd spre cer gurile urlătoare ale tunurilor lor muzicale, încurajau această nebunie, în timp ce Jenea dansa pe balustradă şi chiţ- căia chiar de încîntare, în timp ce Bubîr, gemînd pe lîngă piedestal, implora să i se povestească ce s-a întîm- plat şi nimeni nu-1 băga în seamă, Paşka vîrî încet mîna în sîn şi îşi scoase porumbelul... Acum îi va da drumul... Acum se poate...
215
Porumbelul însă, după ce tresări pregătindu-se să-şi ia zborul, rămase în palmele lui Paşka...
Jocul continua şi cu toate că se scurgea ultimul minut, kirovienii, dejucînd apărarea „Chimiei" ieşiră în faţa porţii. Pentru o clipă Vasin sări nesocotit din poartă. Pucul zbura în poarta goală. Tot stadionul închise ochii îngrozit...
De aceea nimeni nu observă cum Iura, apărut de după poartă, se trînti cu abnegaţie jos, întinzînd departe, mîna cu crosa... Academicianul Andriuhin, care se cutremurase de ciudă, auzi un pocnet sec.
Pucul trimis de kirovieni în poarta goală se izbise de crosa lui Iura...
Niciodată încă modestul stadion de uzină n-a văzut asemenea babilonie ! Ca un zid compact se prăvăleau simpatizanţii din tribune, strigînd, fluturînd din căciuli, fulare, batiste, poşete. Băieţii jucau pe balustrade... Bubîr se căţărase, în sfîrşit, pe piedestal şi plin de entuziasm îl săruta pe imperturbabilul aruncător de disc din gips. Muzicanţii amorţiţi, tropăind ca nişte cai, scăpară pe gheaţă şi alergară către învingători, alunecînd, căzînd şi totuşi apucînd să cînte cu bra- vură, un fel de marş al victoriei... Răsucindu-se, săreau din toate părţile fotografi. Fetele o aruncau în sus pe Jenea, pînă ce aceasta reuşi să scape, evadînd pe gheaţă. Spectatorii îi ridicaseră pe braţe pe biruitori şi ţipînd cît îi ţinea gura îi duceau, nu se ştie unde. în faţa enormei gloate, deasupra căreia se legănau bieţii bocheişti, cînta fanfara... Mijindu-şi ochii de fericire, muzicanţii suflau din răsputeri în goarne, iar Leonea Bubîr, mărşăluind în fruntea lor, îi imita cu succes.
Si deasupra acestei vesele învălmăşeli, zbura, în cercuri porumbelul lui Paşka... Paşka îl urmărea cu, o privire fericită.
Aşa s-a terminat acest celebru meci de hochei, marele duel care constitui începutul nemaivăzutului avînt al echipei

„Chimia.".

CAPITOLUL XVII

L. BUBÎRIN, CU PRIETENII îl VIZITEAZĂ PE REGELE BISSEI

Ultima consfătuire secretă Andriuhin-Kregs a avut loc între patru ochi.

S-a aflat că regele Bissei a primit în dar din partea savanţilor sovietici cîteva lăzi voluminoase bine ambalate care au fost expediate la aerodrom, în ziua plecării iui Kregs. Acestea erau însoţite de patru flăcăi vînjoşi. Erau Băieţii, ultima creaţie, oferiţi de asemenea în dar lui Kregs.

Kregs îl rugă pe Andriuhin ca o dată cu expediţia care trebuia să plece în curînd pe Bissa, să vină în calitate de oaspeţi personali Bubîr, Ninka şi Paşka.

— îmi este tare ruşine, spuse Kregs în această ultimă seară, neîndrăznind să ridice ochii la Andriuhin, dar am hotărît să-ţi mărturisesc... Timp de mai multe decenii am acumulat forţe şi mijloace pentru experimentul meu cu broaştele ţestoase. De oameni m-am scîrbit, mi-am pierdut încrederea în orice, am devenit aspru, nesuferit. Oamenii se simţeau prost alături de mine, iar eu mă simţeam şi mai prost alături de ei. Cu copiii aceştia însă mă simt bine. Uit de multe, cînd ei sînt cu mine... Să vină să petreacă un timp pe Bissa !

La despărţire, vorbind în faţa diplomaţilor, reprezentanţilor presei şi savanţilor sovietici, Kregs declară :

— Timp de douăzeci de ani i-am fost elev academicianului Andriuhin. Apoi m-am întors în patrie şi am reuşit să fac cîte ceva. N-a fost tocmai uşor, pentru că eu am refuzat categoric să lucrez pentru război ! Starea de deznădejde, care a cuprins Occidentul m-a cuprins şi pe mine. M-am gîndit că este de datoria mea să conserv, într-un fel oarecare, cunoştinţele acumulate de oameni. Abia acum am înţeles nu numai că

mi-am pierdut cumpătul, d că am şi capitulat în faţa forţelor războiului. Pe om îl cuprinde amărăciunea şi teama, cînd îşi dă seama că o parte din viaţă şi-a trăit-o în zadar. Pe un savant, acest lucru îl înspăimântă în chip deosebit. Pe mine mă susţine un singur gînd : astăzi sînt iarăşi elev al lui Ivan Dmitrievici Andriuhin, cel mai mare savant al timpului nostru. Eu plec pentru a lua parte la cel mai grandios experiment...

*

în aceeaşi zi, în cabinetul academicianului Andriuhin s-au întrunit colaboratorii săi cei mai apropiaţi.

— A sosit timpul, spuse Andriuhin, după ce invitaţii luară loc în mijlocul unei tăceri încordate, să luăm asupra noastră o sarcină de mare răspundere. Guvernul cere un răspuns clar la o întrebare cu totul limpede : garantăm o reuşită neîndoielnică a experimentului ? Ana Miheevna, ai cuvîntul.

— Toate experienţele din urmă, experienţe cu animale, au avut o reuşită de suta la sută, începu profesorul Şumilo, bătînd meditativ cu degetele ei tari în speteaza fotoliului. Au fost încununate cu deplin succes transmisiunile în Asia Centrală şi Orientul îndepărtat... O însemnătate deosebită are pentru noi reuşita experienţei cu Detka. Starea sănătăţii lui Sergheev nu prezintă nici un fel de temeri. Nu există abateri. Desigur, una este o distanţă de zece-douăzeci de kilometri şi cu totul alta o distanţă de peste zece mii de kilometri ! Dar aceasta nu mai e chestiunea mea.

Andriuhin îi aruncă o privire tăcută profesorului Van Lan-şi.

— Nici unul din experimentele din întreaga existenţă a Orăşelului Academic n-a fost atît de minuţios pregătit, vorbi reţinut, Van Lan-şi. Comportarea tuturor elementelor razei de-a lungul traseului a fost verificată şi confirmată prin calcule de înaltă precizie. în ceea ce priveşte institutul nostru, noi garantăm succesul şi insistăm asupra experimentului.

— Un răspuns clar ! Andriuhin zîmbi mulţumit. Ce are de spus profesorul Paverman ?

— Eu nu pricep un singur lucru, începu cu înverşunare Paverman. Profesorul Pavlovski a făcut experienţe pe propria sa piele cu căpuşe, profesorul Potehin a zburat el însuşi în Lună, iar profesorul Paverman...

— La chestiune, la chestiune, îl întrerupse supărat Andriuhin.

— Vasul expediţionar, atomonava „Ilici“, spuse mo- horît, Paverman, după o pauză serioasă, va fi gata de plecare în raid peste două săptămîni. Cu conducerea expediţiei am fost însărcinat eu. Reprezentantul nostru comercial de pe Faroo-Maro a luat asupra sa grijile administrative în legătură cu instalarea expediţiei pe litoral. Noi vom fi în regiunea Bissei cel mai tîrziu la douăzeci martie. Cred că proba trebuie făcută între cinci şi zece aprilie, fapt despre care trebuie înştiinţat guvernul.

— Este un termen potrivit, spuse Andriuhin, notînd ceva în carnetul său.

El se sculă şi se apropie de Sergheev care stătea în fundul camerei. Acesta îl întîmpină cu un zîmbet încurcat.

— Dumneata ai ultimul cuvînt, prietene, spuse Andriuhin cuprinzîndu-i cu putere umerii. Eu ştiu ce vei spune, dar nu te pripi. Ca să trimit o rază la zece mii două sute optzeci de kilometri...

— Zece mii două sute optzeci şi şapte kilometri, patru sute treizeci metri, şaizeci şi trei centimetri, pre- ciză cu glas scăzut Van Lan-şi.

— Ei vezi, şi mai departe... este cu totul altceva decît să trimiţi raza la douăzeci de kilometri... Andriuhin îl apucă pe Iura de păr, îi depărta faţa şi timp de cîteva secunde îl fixă cu atenţie...

Iura suportă calm privirea savantului şi Andriuhin, îndepărtîndu-1, începu să alerge prin cameră.

— Experimentul acesta noi îl facem în văzul întregii lumi. Cu o săptămînă înainte de efectuarea experimentului, toate ţările lumii vor fi prevenite pe cale oficială... Avem o răspundere uriaşă ! în acelaşi timp, trebuie luate tot timpul .în consideraţie acele

dificultăţi speciale care iau naştere la transmiterea celulelor care determină activitatea nervoasă superioară a omului... Pentru reuşita experimentului este absolut necesar ca, în patratul stabilit, cu dimensiunile de cincizeci pe cincizeci kilometri, să nu se afle nici un vas şi, ceea ce e mai important, nici un avion să nu îndrăznească nici să se apropie de limitele patratului... Altminteri se poate produce o ireparabilă catastrofă.... Tu vei fi în costum antigravitaţional şi în clipa restaurării din rază te vei afla la o înălţime de cinci sute de metri deasupra oceanului...

— La o înălţime de cinci sute metri, patruzeci centimetri, douăzeci şi trei milimetri, preciză cu voce blinda Van Lan-şi.

— Dar de ce vă neliniştiţi, Ivan Dmitrievici ? întrebă Iura, apăsîndu-şi, pentru a fi mai convingător, pumnii pe piept. Toate vor fi în ordine.

— Tu să taci ! strigă Andriuhin, fulgerîndu-1 în aşa fel din ochi,' îneît Iura lăsă braţele jos buimăcit. Ştim că eşti un flăcău îndrăzneţ, gata să te sacrifici... Dar cine dintre noi n-ar fi făcut

acelaşi lucru ? Profesorul Paverman mi-a devenit duşman pentru că pleci tu şi nu el !... Nu este vorba numai de viaţa ta. Noi trebuie să verificăm totul şi o dată şi încă o dată, deoarece în caz de reuşită nimeni nu va mai îndrăzni nici să se gîndească măcar la război! Lumea va înţelege ce forţă deţinem noi, iar noi nu vom folosi niciodată această forţă în scopul distrugerii vieţii... Eşecul nostru însă îi va încuraja pe războinici... Nereuşita şi moartea lui Sergheev nu vor însemna numai moartea lui Sergheev... Eşti gata ? îl întrebă Andriuhin pe Sergheev, întrerupîndu-se brusc.

— Sînt gata de mult, Ivan Dmitrievici... Iura se rezemă calm de braţul fotoliului, nelăsîndu-1 din ochi pe Andriuhin, parcă vrînd să-i amintească ceva.

— Da, da, da, dădu din cap tot atît de supărat Andriuhin. Asta m-a rugat şi Kregs şi îmi pare bine că aceasta îţi va face plăcere şi ţie. Am transmis rugămintea ta lui Paverman. El o va satisface. E de mirare ce persoană populară e acest Bubîr î
220

— Şi Nina Fetisova şi Paşka Aleev, zîmbi Iura. Jenea este aceea care m-a rugat foarte mult ! De fapt voi fi şi eu bucuros dacă pe acele insule, în nu ştiu ce regat, voi da de copii de-ai noştri.

— Este un lucru hotărît ! interveni Paverman. Ei merg cu mine ! Eu voi face din Bubîr un savant ! Are stofă de observator.

— Iar eu îl voi face savant pe Paşka, zîmbi profesorul Van Lan-şi.

— Iar eu pe Ninka-sfîrleaza ! declară cu voce de bas Ana Miheevna, sculîndu-se în picioare.

Aşa a fost hotărîtă soarta copiilor, deşi despre acest lucru nu ştiau deocamdată nu numai ei, dar nici părinţii lor. N-a ştiut despre acest lucru nici Paşka, deoarece în dimineaţa aceea a dispărut. Copiii erau convinşi că el şi-a realizat visul şi a fugit la Flota Baltică. Erau mîndri cu toţii că flota s-a întărit cu o achiziţie atît de valoroasă.

Prima ştire despre Paşka a sosit abia peste o săptă- mînă. El îi scrisese mamei sale şi lui Iura Sergheev, că a intrat la şcoala de meserii, că o duce bine şi roagă să nu fie îngrijorat nimeni pentru el. Pe cărţile poştale era ştampila oraşului Vîşni Volociok. Băieţii nu crezură nici un cuvînt din aceste cărţi poştale.

— Unde-i Vîşni Volociok ? strigă Ninka. Pe drumul spre

Leningrad. E clar ? Acolo trebuie căutat Paşka !

Dar, cît timp era căutat Paşka, se apropia termenul plecării expediţiei de sub conducerea profesorului Paverman.

Neliniştea cea mai mare o stîrnea acest fapt în familiile Bubîrinilor şi a Fetisovilor.

La Bubîrini se nelinişteau tatăl şi mama, călătorul însuşi păstrînd calmul cel mai desăvîrşit.

Pe el îl preocupa un singur lucru : Gîndac. Celebrul cotei negru al academicianului Andriuhin, după o studiere minuţioasă în toate laboratoarele, i-a fost dăruit lui Leonea.

— Pentru totdeauna ? întrebă el încet în timp ce îi era înmînat Gîndac.

221

— Pentru totdeauna, răspunse cu un* oftat adînc Andriuhin.

Nici gînd nu putea fi să plece în Mările Sudului fără Gîndac. Dar va putea el oare rezista la clima tropicală ? Că doar e atît de negru...

— Ar putea fi lovit de insolaţie, mormăia Bubîr. Din păcate toate încercările de a-1 deprinde pe Gîndac să umble cu băsmăluţă albă pe cap au dat greş.

— Poate că îi trebuie o pălărie ? se întreba nedumerit Bubîr. Ia te uită ce mofturos e !

în gînd el hotărî să şterpelească de la Ninka vreo pălărie, ori vreo umbreluţă.

Tatăl alerga pe la toate librăriile şi bibliotecile pro- curînd felurite cărţi în legătură cu regatul Bissa şi celelalte ţări din Mările Sudului. Erau cărţi cu privire la floră şi faună, la istorie şi descoperiri arheologice, la starea economică şi obiceiuri, în sfîrşit, cărţi despre călătorii celebre, însă în nici una din ele nu se vorbea despre felul cum trebuie să fie îmbrăcat un băiat de doisprezece ani care pleacă pe malurile Volgăi pe insula Faroo-Maro.

— Chiloţi de sport, spunea mama slăbită de alergătură, asta e sigur. Pantofi de tenis, două perechi. Ghete. Costumul de gală pentru cravată.

— Poate că va trebui să se prezinte la curte, adăugă tatăl, cu o mutră foarte serioasă.

Mama însă nu era în stare nici să audă pe altcineva decît pe sine, darmite să sesizeze o glumă.

— O duzină de batiste. Dacă te ştergi la nas măcar o singură

dată cu mîna am să-ţi rup urechile !... Dar ce va pune pe cap ?!

—Tibeteica[1], spuse tatăl şi, pentru prima dată, sfatul său fu considerat inteligent.

— Dar să ştii că tu răspunzi dacă băiatului i se în- tîmplă ceva, se grăbi să adauge mama.

Şi tatălui îi părea rău că a amintit de existenţa tibeteicii.

[1] Tibeteică — tichie brodau.

In apartamentul Fetisovilor, dimpotrivă, părinţii păstrau un caltn desăvîrşit, în schimb Ninka făcea gălăgie şi se agita cît trei.

— Ce aşezi tu acolo ? strigă ea la mama sa, făcînd ochii mari şi bătînd din palme. Ce pui în valiză ?

în acest timp unul din ochii Ninkăi privea în oglindă. în rochia cea nouă se arăta ca o adevărată călătoare.

— Sarafanul, răspundea domol mama, păstrînd un calm desăvîrşit.

— „Sarafanul" ! Ninka avea o faţă de parcă era gata s-o apuce apoplexia. Dar cine în regatul Bissa şi cu atît mai mult pe Faroo-Maro poartă sarafanele tale ?

— Fetele de-acolo şi le poartă pe-ale lor, iar tu pe ale tale, răspundea mama zîmbind şi fără s-o asculte pe fiica sa ajunsă la disperare. Apoi se sfătuiră dacă nu e cazul să pună şi pîslarii şi galoşii. Se spune, e drept, că în ţinuturile acelea e foarte cald, dar mai întîi trebuie să ajungi acolo şi apoi, azi e cald, iar mîine te pomeneşti că se lasă ger.

— Dar nu există geruri acolo ! ţipa Ninka. Acolo e vară mereu ! Sînt tropice ! Acolo oamenii umblă complet goi !

— Dar dacă plouă ? întrebă mama şi puse totuşi galoşii.

în aceleaşi zile, Jenea care nu se putea hotărî ce să facă, de două ori îşi făcuse geamantanul, pregătindu-se de plecare şi de două ori îl desfăcuse, ajungînd la concluzia că este mai bine să rămînă.

— Eu aş dori ca tu să fii şi aici şi acolo, spuse Iura.

Dar cum să facă aşa ceva, era greu de ştiut.

Ar fi dorit şi ea acest lucru ! Putea oare să-şi închipuie că ultima privire a lui Iura, înainte ca el să dispară de pe platforma fotonică şi înainte să lucească raza orbitoare, să nu se întîlnească cu privirea ei ? Dar tot atît de barbar şi inadmisibil e să nu se afle acolo, în ocean, cînd raza, întunecîndu-se instantaneu şi comprimîndu-se, va redeveni Iura. Ea îşi amintea

bine faţa lui, cînd el adormi după acea repetiţie de zbor, pe aerodromul cel vechi... Şi aceasta era numai

la douăzeci de kilometri ! Iar acum trebuia să biruie peste zece mii ! Boris Mironovici Paverman îi explicase de cîteva ori că pentru Iura acest lucru nu are importanţă şi ceea ce va simţi el după parcurgerea a zece mii de kilometri va fi aproape asemănător cu ceea ce a simţit după cei douăzeci de kilometri... Ar trebui ! Toate acestea sînt în teorie, în viaţă însă nimeni n-a făcut ceea ce trebuie să săvîrşească Iura...

Cu două zile înaintea plecării expediţiei din Maisk la Leningrad, a chemat-o pe Jenea academicianul Andriuhin. Savantul o întîmpină cu atîta blîndeţe, încît Jenea se porni deodată pe plîns, cu glas tare, hohotind şi neapucînd să-şi şteargă ochii şi nasul urîţit...

— Aha ! Foarte bine ! se bucură pe neaşteptate academicianul. Ştii, uneori e o treabă minunată să plîngi pe săturate ! Cea mai bună descărcare a organismului ! In general, e mai bună ca orice, atunci cînd omul nu-şi biruie emoţiile şi le manifestă imediat pe de-a-ntregul...

Se pare că el era gata să vorbească foarte pe larg pe această temă, dar Jenea, blestemîndu-se pentru lipsa ei de curaj, îşi şterse şi lacrimile şi nasul şi, smiorcăind supărată, aştepta să vadă pentru ce a fost chemată.

— Dar să poţi să te stăpîneşti, ştii, nici asta nu e rău ! spuse de data aceasta vesel de tot Andriuhin. Apoi, iată, n-ai nici un motiv să plîngi. Hotărîm aţa : rămîi aici cu mine. II conducem împreună pe Iura la drumul său anevoios. Şi îndată, cu un „TU-15Q“ plecăm spre Bissa. După cinci-şase ore îl vedem pe Iurka al dumitale... S-a făcut ?

Şi iată că academicianul Andriuhin, care văzuse pe lume destule minuni, mai văzu un miracol— Jenea, care cu cîteva clipe înainte părea aşa de urîtă, cu ochii umflaţi, decoloraţi, întunecaţi de durere, cu nasul umflat, diform, butucănoasă, nu numai că se schimbă, dar deveni cu totul alta... Se deschiseseră ochii ei mari, sclipindu-şi diamantele negre, zvîcniră într-un zîmbet nesigur buzele roşii, faţa întunecată se coloră în roz... Şi, cu un gest plin de neţărmurită recunoştinţă, Jenea îl îmbrăţişă pe academicianul Andriuhin, ascunzîndu-şi faţa luminată în desişul splendidei lui bărbi.

Maâskul a condus cu pompă expediţia profesorului Paverman. Tunau fanfarele, ceea ce îl emoţiona foarte muie pe Boris Mironovici. El se- apleca mereu către cineva, întrebînd alarmat :

— Ascultă, dar ce rost are muzica ?

Lui i se părea că aceasta încarcă expediţia lui cu nişte sarcini suplimentare.

Ninka Fetisova era crt pe ce să rămînă în urmă, luîndu-se la bătaie, în faţa frizeriei de lîngă gară, cj o fetişcană care se apucase s-o maimuţărească în timp ce se admira într-o oglindă enormă. în schimb, Bubîr, căpătînd la despărţire un pachet de îngheţată de la mama sa şi unul de la tdta, era pe deplin mulţumit de soarta lui ‘şi muşcînd cînd dintr-un pachet, cîn«i din celălalt, pornea' cu inima uşoară spre Mările Sudului... Lipsea doar Paşka, pe care pînă. acum nu reu- şiîeră să-l găsească...

Trenul • Maisk-Leningrad sosea noaptea, de aceea ia traversarea oraşului şi sosirea pe atomonava „Tlici* copiii fie că au dormit, fie' că nu au văzut cine ştie ce.

Deschizînd ochii, dimineaţa, Bubîr văzu cum profesorul Paverman, numai în chiloţi de baie, pufăia fericit, făcînd gimnastică în faţa luminatorului deschis, înveselit, Bubîr o împinse cu cotul pe Ninka şi ei începură să-î examineze îneîntaţi pe profesorul cu părui roşu ca focul, pe nasul căruia se săltau ochelarii, eînd el, aruneînd braţele în lături, îşi expunea pieptul uscăţiv în adierea vîntului de mare. ,

Profesorul se ruşina grozav, îşi trase iute pe el pantalonii şi maioul şi plecă să se spele.

în curînd, copii-i aflară că „Ilici“ va mai rămîne în port două zile, dar că, pe mal nu vor mai fi lăsaţi.

După ce se spălară şi luară micul dejun, ei porniră în recunoaştere. Nici Bubîr şi nici Ninka nu şi-au putut închipui că se poate alerga atît de mult timp prin diferite înfundături ale atomonavei şi pe covertă, fărî a vedea nici marea» nici oraşul... Atomonava era aşa de mare, îneît ei n-au putut să ajungă nici pînă h bordul propriu-zis al vasului.

Rătăcind prin coridoare, saloane, încăperi de serviciu şi temîndu-se să se gîndească dacă vor putea să găsească

drumul spre cabina lor, Bubîr şi Ninka, în timp ce treceau printr-

o săliţă semiîntunecoasă, auziră deodată un glas atît de cunoscut, încît picioarele le înţepeniră de la sine pe podea.

Ei statură aşa, uitîndu-se unul la altul în tăcere ca la vreun minut şi apoi mai făcură un pas, în întîmpi- narea glasului.

— Nu, Vasili Mitrofanovici, spunea glasul. Scrisoarea o voi pune la cutie, cînd vom fi gata să ieşim în larg... Iar îndărăt nu mă întorc ! Secundul mi-a promis că, la întoarcere din raid mă va înscrie la şcoala navală...

— Paşka ! ţipă Ninka, repezindu-se le ferăstruica prin care se auzea glasul.

— Paşka ! urlă ca un bas sălbatic şi Bubîr.

Peste o clipă, o uşă neobservată de copii se dădu în lături şi ei văzură un om uriaş, foarte gras, cu faţa roşie, lucind de transpiraţie, cu veston alb şi scufie albă. în spatele lui, într-un veston tot alb şi cu scufie pe cap, ţinînd într-o mînă un cartof, iar în cealaltă un cuţit, stătea Paşka. Unchiaşul cel gras îi prinse în braţe pe Bubîr şi pe Ninka. Mirosea a ceva foarte cunoscut, aproape drag... „Aha, borş !“ ghici Bubîr.

— Ăştia ai cui sînt ? zbieră ameninţător unchiaşul cel gras.

— Sîntem de ai noştri, uite cu el, cu Paşka, bolborosi pripit Ninka, sîntem de pe aici...

— Cu Paşka ?... Dar eu de mai mulţi nu am nevoie la bucătărie ! spuse unchiaşul, dîndu-i la o parte.

Mirosul aţîţător de borş se risipi...

— Ei sînt cu expediţia, se dumiri posomorit Paşka.

— Paş, apoi şi tu eşti cu noi, se grăbi să spună Ninka. Ştii cît te-a căutat toată lumea ? Haide ! Unchiule, dumneata ai să-l laşi ?

— Nu, eu rămîn aici, spuse Paşka, începînd să cureţe cartofi.

— Paş, ce să faci tu aici ? Ninka n-avea de gînd să cedeze. Atunci mai bine să-l repartizăm aici pe Bubîr... El e de acord (ea îl ciupi dureros pe Bubîr de picior şi acesta se grăbi să-şi dea aprobarea.) Nu

vrei ?... Hai atunci să facem cu rîndul. Unchiul se /a învoi. Te învoieşci, nenişorule ?

— Nu, eu singur, spuse hotărît Paşka, aruncînd cartoful perfect curăţat, într-o gamelă lucioasă, arătoasă.

Şi oricît au căutat ei sâ-1 convingă pe Paşka, acesta nu se învoi. Chiar atunci cînd a intervenit chiar profesorul Paverman în

persoană şi, împreună cu el, căpitanul lui ,,Ilici“, care au încercat să-i explice lui că de el vrea să se ocupe profesorul Van Lan-şi, că îl aşteaptă o carieră de savant strălucită, Paşka rămase de neînduplecat.

— Nu, eu rămîn aici, spuse el, fâcînd nedibaci, dar hotărît, un semn cu mîna şi ocolind vasul...

Căpitanul tuşi şi, fără să-l privească pe profesorul Paverman, îi permise lui Paşka să plece. Nu se ştie în ce fel s-au înţeles profesorul şi cu căpitanul, dar în decursul întregului raid chestiunea n-a mai fost pusa în discuţie.

Nu este nevoie să descriu întregul drum al lui „Ilici“… Ultimul port mare, în drum spre insulele lui Kregs, a fost Sidney-ul pe ţărmul sud-estic al Australiei. De aici, „Ilici" se îndreptă, direct, către regatul Bissa.

Era o noapte întunecoasă deosebit de umedă după ploaie, cînd de pe atomonavă fură zărite luminile de pe Faroo-Maro.

La orizont se topea dunguliţa verde-pală a amurgului. Din cauza fluxului puternic au fost nevoiţi să arunce ancora departe. Dinspre ţărm veneau mirosuri dulcegi de parcă acolo, într-un lighean enorm, se făcea dulceaţă.

Apoi o rafală de vînt aduse pînă la bord un ţipăt sălbatic. Lui Bubîr parcă i se tîrîse un şarpe rece pe spinare...

— Semnalizează, suflînd într-o scoică, spuse un marinar.

Bubîr nu pricepu nimic, dar dădu grav din cap.

Departe, de-a lungul ţărmului s-a întins un lănţişor abia vizibil de lumini.

A trecut mai puţin de o jumătate de oră şi, cînd se auzi, în imediata apropiere a bordului, acelaşi ţipăt, Bubîr era cît pe ce să cadă de pe punte.

— Ehe-hei ! ajunse la ei îndată glasul cunoscut al lui Kregs. Alo-o-oha ! Alo-o-oha !

Un minut mai tîrziu, deasupra bordului apăru capul său, semănînd mai mult ca oricînd cu acel aJ unui pirat...

CAPITOLUL XVII*

L. BUBÎRIN CU PRIETENII
ÎL VIZITEAZĂ PE REGELE BISSEÎ
(contenmdre)

Pe Kregs nu avură timp să-l salate. El nici nu apucă să pună piciorul pe punte, cînd deasupra bordului mai apăru un cap...

In globul galben-deschis al unei coafuri complicat? era înfiptă

o floare mare roşie, iar pe umăr avea un papagal domesticit. Pe niîna necunoscutului se vedea un ceas obişnuit cu brăţară metalică, iar ochii îi erau ascunşi în dosul unor ochelari de culoare închisă... în urma lui pe punte mai săriră încă trei frumuşei din ăştia, ale căror costume erau compuse dintr-o singuri legătură de stambă pe coapse, în schimb coafurile, cînd în formă de glob, cînd în formă -de triunghi, sau evantai, ori din pene colorate în diferite culori, erau minuni ale artei. Unul avea atîrnat de codiţa argintie o clanţă metalică de uşă. Toţi trei scoteau răcneic de bucurie, într-o limbă de neînţeles, privind curioşi în jur.

— Filmează ! chiţcăi încîntată Ninka şi era gata să se repeadă spre cei trei necunoscuţi.

Paşka însă o ţinu de umăr.

— Sînt veritabili, spuse el încet. Locuitori băştinaşi.

— Dar pentru ce strigă ? şopti Bubîr.

—■ Se bucura văzînd vaporul nostru... Ei i-au alungat pe colonizatori de puţină vreme. Paşka se uită cu o oarecare îndoială la Bubîr, apoi la Ninka. Voi sa faceţi aici o politică justă... Nu-i nimic că au atîtea fleacuri agăţate de urechi şi în nas, de muncit tot ei muncesc, ei, obijduiţii...
între timp unul din insulari, acela care avea pe umăr papagalul, se urcă pe platforma pentru şalupă, îşi

aranja cu un gest obişnuit coafura în formă de sferă galbenă, îşi îndreptă ochelarii şi, pe neaşteptate, spuse în ruseşte :

— Dragi prieteni ! Numele meu este Tobuca. Noi sîntem foarte bucuroşi. Azi e o zi mare. La noi au venit oameni foarte buni. Faroo-Maro şi toate insulele vă strigă : „Aloha ! Bine aţi venit !“

Nu vorbea prea bine ruseşte, dar se putea înţelege ce vrea să spună. Lui Bubîr i se strînse chiar inima de emoţie : iată unde au ajuns, dar şi aici este cunoscută limba lui Lenin !... Bubîr şi Ninka priveau în- cîntaţi la pasărea alb-roză ca un trandafir extrem de fin şi cu un moţ roşu ca focul. Tobuca le observă privirile şi dîndu-1 jos de pe umăr pe papagalul care începuse să trăncănească, îl întinse copiilor. Ninka pusese mîna pe pasăre, dar calculatul Bubîr îi dădu mîinile la o parte şi refuză politicos. Că doar trebuie să răspunzi şi tu cu un dar şi dacă lui Tobuca îi vine în gînd să-l ceară pe Gîndac ?... Pe Gîndac, Bubîr nu l-ar fi

dat nici pentru o sută de papagali.

Tobuca îi lămuri că el îi va întovărăşi pe tinerii prieteni ai marelui savant Kregs. Tobuca le comunică că şi el speră să devină un mare savant.

— Veţi fi şi voi savanţi, nu-i aşa ? El îi privi vesel pe Bubîr, Paşka şi Ninka.

Ei lăsară capul în pămînt şi abia după un minut se hotărîră să se privească.

— Deh, îi şopti Bubîr, Ninkăi, se vede că va trebui să devenim savanţi. Şi eu care am vrut aşa de mult să ajung portar la hochei.

Dimineaţa a început debarcarea.

Un marinar de pe „Ilici" o luă pe Ninka la subţioară şi coborî cu ea de-a lungul bordului exterior al vasului, pînă aproape de apă şi deodată o azvîrli ca pe un pisoi. Ninka nici nu apucă să scoată un ţipăt. Nişte braţe puternice, prietenoase, o prinseră jos şi o aşezară pe o băncuţă. Nina căscă gura de uimire. Se afla în luntrea lui Kregs, alături de Tobuca, pe umărul căruia se frămînta nerăbdător moţatul papagal.

Bubîr, care observa toate acestea, strîngîndu-l pe Gîndac la piept, încercă să mormăie : „Eu, singur'[4], dar marinarul îl şi aruncă în luntre... Spuma albă a valului albastru-verde, izbind lotca, îi udă pe Bubîr, pe Ninka şi pe marinari, dar nişte braţe negre îl prinseră din zbor pe Bubîr şi îl aşezară aproape de Kregs. Gîndac cînd sforăia şi strănuta, cînd lătra fără tragere de inimă la valuri, dîndu-şi parcă seama că este puţin probabil ca oceanul să se sperie.

Aproape buimaci de spaimă, Bubîr şi Ninka n-au văzut cînd luntrea se desprinse de bordul înalt cît un bloc cu mai multe etaje al lui „Ilici“ şi începu să se salte pe valuri, către ţărm.

Aerul fierbinte, cu miros dulceag îi cuprinse puternic, parcă voind să-i liniştească. înspumînd apa, peştii zburători săreau cu aripioarele lipite, sclipind cu culori de curcubeu, izbeau furios din cozi, parcă voi a d să zboare pînă la steagul roşu a! lui „Ilici“. Oceanul lucea sub soarele tropical, sclipind ca nişte grămezi de nestemate, copiii însă, deocamdată, nu vedeau nimic...

în faţă urlau valurile fluxului şi Bubîr, înfigîndu-şi degetele în bordul luntrei, îşi amintea de tot ce avusese ocazia să citească despre naufragii. Pentru orice eventualitate, el controlă dacă

pachetul cu pesmeţii uscaţi ca iasca este la locul lui, în buzunar... Fluxul se aruncă cu un răget asurzitor asupra luntrii, Bubîr, strîngîndu-l la piept pe Gîndac îşi aplecă înspăimîntat capul şi în aceeaşi clipă o forţă necunoscută îl smulse de pe bancă, îl aruncă în sus şi nici nu apucă să scoată un ţipăt, cînd se văzu călare pe nişte umeri laţi, negri ; manile lui se înfipseră cu nădejde în splendida frizura a unuia din marinarii lui Kregs, care străbătea în fugă linia fluxului... Alături, pe umerii lui Tobuca se sălta, cu ochii holbaţi de curiozitate, Ninka... Cel de al treilea marinar îl ducea de ceafă pe Gîndac şi, rîzînd cu hohote, privea în ochii lui melancolici.

Erau deja pe ţărm, cînd apăru Kregs. Mergea aproape în patru labe, iar faţa i se colorase într-un roz aprins din cauza febrei.

231

— Să fie blestemate frigurile ! rosti el cu greu, clănţănind din dinţi.

O căldură insuportabilă vibra în torente unduioase prin aer. Bubîr şi Ninka priviră în jur, parcă făcîn- du-şi socoteala unde ar putea să se ascundă de această căldură, dar nu aveai unde. Pe cerul sclipitor de alb, incandescent, fremătau crengile de culoare negru-verde ale palmierilor...

— Puneţi-vă numaidecît pălăriile pe cap ! mormăi Kregs, tremurînd.

Şi Bubîr cu Ninka, ascultători ca niciodată, îşi tra- seră numaidecît pe cap, Ninka panamaua albă ca zăpada, iar Bubîr tibeteica lui neşifonabilă, a cărei culoare roşie şi fluturaşii lucioşi stîrniră interesul marinarilor lui Kregs. Lui Bubîr îi veni să le dăruiască tibeteica şi, smulgînd-o din cap, îi oferi acest giuvaer marinarului care îl trecuse printre valurile fluxului. Marinarul scoase un ţipăt de bucurie, trase tibeteica pe triunghiul albastru al frizurii şi, vîrînd mîna în sacul său, scoase de acolo o enormă scoică roşie. Zîmbind şi mormăind ceva, el îi oferi lui Bubîr scoica.

— Culoarea roşie e culoare frumoasă, tălmăci To- buca. Tu mi-ai dat o pălărie roşie, iar eu ţie o scoică roşie.

Ninkăi îi părea foarte rău că panamaua ei nu se bucură de un asemenea succes.

De-a lungul ţărmului, se întindeau nişte depozite lungi, acoperite cu tablă ondulată ; în vîrful dealului, în aerul fierbinte,

tremura antena staţiei de radio, iar pe povîrnişuri se zăreau, prin verdeaţa deasă, căsuţe albe... Tot acolo, pe deal, se afla o casă mai mare, care acum era ocupată de maiestatea sa regele Bissei.

Bubîr şi Ninka aproape că nu au văzut oraşul, deoarece drumul către reşedinţa lui Kregs era lăturalnic. Drumul era străbătut de tufişuri, iar deasupra lor se înălţau spre cer mii de cocotieri. Maşina lui Kregs, de culoare oliv-închis, în formă de ţigară de foi, cu capota de pînză ridicată, prin care soarele trecea tot aşa de uşor cum trece apa prin sită, alerga pe nisipul orbitor de alb, ca de mărgean ; pe el, unduind, dansau umbrele palmierilor care se legănau. Nu puteai

să respiri ; pînă şi în tunelul de verdeaţă prin care trecea maşina era zăpuşeală...

Casa lui Kregs era plină de miracole ! Din toate colţurile odăilor, spre Bubîr şi Ninka rînjeau, ameninţătoare, feţele întunecate ale unor figuri sculptate din lemn, imagini desenate pe scuturi şi tobe, nişte măşti enorme şi înspăimîntătoare. Trei camere mari erau pline cu arme indigene, podoabe şi obiecte de uz. casnic. Aici erau arcuri şi săgeţi, suliţe şi veşminte vrăjitoreşti, precum şi multe alte obiecte atît de ciudate încît pînă şi Kregs, privindu-le, ridica din umeri şi se scărpina nedumerit, în ţeasta golaşă.

De altfel, Kregs se ocupă în curînd, împreună cu profesorul Paverman şi ceilalţi savanţi, de treburile urgente în legătură cu pregătirea întîmpinării lui Iura Sergheev, iar copiii fură daţi în grija lui Tobuca, în care Kregs avea o deosebită încredere. Tobuca cel musculos, cu piele maro-închis, zîmbea pînă şi în somn ; Bubîr şi Ninka aveau o completă încredere în el.

Tobuca avea un singur defect : îşi vopsea zilnic părul, aşa încît îl avea cînd roşu ca focul, cînd albastru, cînd verde, cînd galben ; în primele zile, copiilor le venea greu să-l recunoască. în schimb, după ce s-au obişnuit, la culcare, încercau să ghicească ce culoare va avea părul lui Tobuca, a doua zi dimineaţa.

Observînd că părul, îmbrăcămintea şi papagalul său stîrnesc interesul permanent al copiilor, Tobuca îi lămuri, îndreptîndu-şi ochelarii :

— Eu cunosc trei limbi : malaeză, rusă şi engleză. Eu am locuit în Djakarta şi Sidney, am păscut vitele în Australia de Sud,

am urmat Universitatea din Mel- bourne, pînă m-au dat afară... Totdeauna însă eu mi-am purtat costumul meu, mi-am purtat numele meu şi m-am gîndit la poporul meu ! Există şi printre noi unii care se grăbesc să-şi schimbe numele în Harry sau Jack, să-şi pună pantaloni ca oamenii albi şi să se tundă ca nişte gentlemeni. Eu însă, şi prietenii mei purtăm înadins frizura noastră străveche, şi legătura noastră de pe coapse... Cu ce e mai rea decît pantalonii ? E mai comodă chiar...
233

Bubîr şi Ninka au fost entuziasmaţi de acest discurs. Ninka îl sărută pe Tobuca, iar Bubîr se apucă îndată de chiloţii săi şi propuse lui Tobuca să facă schimb cu legătura lui. Tobuca promise că va face schimbul, îndată ce pielea lui Bubîr se va obişnui puţin cu clima tropicală.

După părerea lui Bubîr schimbul se putea face imediat. Toţi : Paşka pe „Ilici", Bubîr şi Ninka pe uscat, se simţeau admirabil. Pînă şi Gîndac suporta cu destulă voie bună căldura ; de altfel limba îi atîrna pînă la pămînt şi la orice ocazie, el se refugia la umbră.

A doua zi după debarcare, pe înserate, Gîndac dispăru.

— Uimitor cîine ! se revolta Bubîr. Veşnic dispare- ! Pînă şi aici, la tropice, unde sîntem în .vizita...

Era limpede că el consideră aceasta drept culmea necuviinţei.

— Poate că s-a dus să facă o baie din cauza căldurii şi l-a înghiţit un rechin sau un crocodil ?

Ninka spuse aceasta şoptind, şuierător, cu ochii holbaţi de spaimă. Leonea se cam sperie, dar veni în fugă unul din prietenii lui Tobuca şi îi spuse ceva acestuia, plesnindu-se mereu cu palmele pe coapse.

— El spune, îi lămuri Tobuca, că veselul vostru cîine sk plimbă pe pămîntul rusesc.

Copiii nu pricepură nimic,dar Tobuca îi invită, cu un gest, să-l urmeze. După cîteva minute Bubîr şi Ninka se opriră, privindu-senedumeriţi. în locul ni sipului de mărgean, sub picioarele lor, era iarbă moale. Din ea îşi scoteau capul florile galbene-albastre de soră şi frate, clopoţei, romaniţe. Alături, între mesteceni, se întindea o fîşie galbenă de ovăz. Şi prin iarbă, lune- cîndu-şi brusturii negri ai urechilor, alerga după o vrabie, înnebunit de bucurie, Gîndac.

— Toate acestea le-au trimis aici savanţii voştri, îi lămuri Tobuca.

— Cum au făcut ei asta ? întrebă Bubîr, inîngîind cu plăcere un clopoţel. Pentru nimic în lume n-ar f'i rupt el o floare din acest crîng.

— Nu ştiu, răspunse Tobuca rîzînd. Şi eu aş dori foarte mult să ştiu ! Voi afla !

234

Ziua următoare era duminică, cînd pe Faroo-Maro ca şi pe toate celelalte insule, nu se obişnuia să se lucreze. în ziua aceea au continuat să lucreze doar savanţii sovietici şi reprezentanţa comercială sovietică.

După ce luară micul dejun, Bubîr cu Ninka se duseră să se plimbe, sub supravegherea lui Tobuca, al cărui păr era, de data aceasta, de culoare portocaliu- aprins.

La umbra barăcilor muncitoreşti şedeau odihnin- du-se indigenii, după cum spunea Paşka, acei oameni sălbatici, despre care în cărţile vechi se povestesc tot felul de grozăvii. Nu, ei nu fierbeau carne de om, nu se jucau cu cranii, nu ungeau vîrfurile săgeţilor cu esenţă de otrăvuri tainice... Şezînd direct pe pămînt, strîngînd între genunchi nişte oglinjoare de proastă calitate, ei se bărbiereau cu mult curaj cu scoici, enorme cuţite-macete, iar cei care erau mai răsfăţaţi, cu lame de bărbierit, uzate, pe care le ţineau între degetul mare şi arătător... Alţii cu ajutorul unui pieptene cu trei dinţi din lemn de betel, îşi pieptănau părul, pregătindu-se să alcătuiască din el o frizură şi mai bizară, în sfîrşit, alţii, după ce terminau cu bărbieritul şi cu fixatul unei coafuri formidabile, îşi încheiau toaleta înnegrind cu cremă de ghete părul îngălbenit din creştetul capului... în acest timp, discutau vesel, fără întrerupere, se jucau, rîdeau în hohote. Dintre toţi se remarca un om vesel, cu cercei din cutii de chibrituri, trecuţi prin cîte trei găuri a lobului (acum deformat) a! urechii. Cutiile de chibrituri atrăgeau privirile entuziasmate ale tovarăşilor săi. Bubîr era şi el invidios : aşa poze nu avea nici el...

Apoi Bubîr şi Ninka nimeriră la o plantaţie de coco- tieri, unde uriaşele trunchiuri cenuşii cu dungile inelelor în locul frunzişului căzut se înălţau în sus, la aproape douăzeci de metri... Ciorchinele de nuci maro, de mărimea unei mingi de fotbal, cu cozi de un roşcat aprins, din fibre lemnoase, ameninţat să se prăbuşească. O astfel de nucă nu numai că putea să-ţi facă un

cucui, dar putea să-ţi spargă chiar capul ! De altfel, teama aceasta îl părăsi numaidecît pe Bubîr, deoarece el îşi aduse aminte că sucul şi miezul nucilor

de cocos sînt neobişnuit de gustoase, iar dejunul, de loc substanţial, servit după moda englezească, nu-1 satis- facuse de loc pe călătorul nostru.

Tobaca se străduia din răsputeri să vorbească bine ruseşte, dar copiii nu totdeauna îl înţelegeau. Dar ceea ce era mai rău era- că Tobuca nu-i pricepea de loc pe ei. Oricît vorbeau Bubîr cu Ninka, oricît poceau cuvintele, şopteau sau zbierau, Tobuca doar zîmbea şi, sclipind din uimitorii lui dinţi, repeta :

— Yes, baby... Yes, boy...

Era ceva îngrozitor ! îndată însă s-a dovedit că gesturile şi mimica pot să înlocuiască atît limba rusă cît şi cea englezească sau malaieză... Un minut mai tîrziu, Tobuca a procurat două nuci splendide, a făcut în ele cîte o găurică şi le-a întins una lui Bubîr, cealaltă Ninkăi. Bubîr observă cu părere de rău că nuca Ninei e mai mare, dar din gaură picura zeamă şi gră- bindu-se ca să nu se piardă nimic, Bubîr gustă acest lapte neobişnuit.

Curînd însă, copiii schimbară priviri nedumerite. Aveau impresia că au înghiţit săpun, chiar din acea spumă de săpun care îţi intră neapărat în gură şi în ochi în timp ce te speli pe cap... Poate că e mai gustos miezul ? Cînd însă Tobuca tăie cu îndemînare, cu ajutorul cuţitului-macete, cîteva felii groase de coajă de nucă şi ei gustară din bucăţile albe de miez, deveni limpede că ei încercau să muşte dintr-un lemn moale...

în schimb veselul Tobuca le arătă, rîzînd în hohote, cum se joacă cu nucile, aruncîndu-le sub picioarele altuia. Pentru ca nuca să nu-ţi strivească picioarele, trebuia să sari în loc cît mai sus şi să strigi ceva... Bubîr şi Ninka învăţară repede jocul şi s-au distrat de minune pînă cînd Ninka, ferindu-se de nucă, nimeri peste o pînză de păianjen ce atîrna ca o perdea între frunzele de palmieri. Pîtiza era atît de rezistentă şi de lipicioasă, îneît, mai întîi Tobuca, timp de o jumătate de oră s-a muncit s-o elibereze pe Ninka din ea, iar apoi, în casa lui Kregs, Ninka fu frecată timp de două ceasuri de firele lipicioase şi groase ca nişte funii, ale pînzei de păianjen.

Copiii aflară în curînd că în ocean nu se poate face baie, că

de teama ţînţarilor nu se poate dormi decît sub o plasă, că musca de nisip găureşte cu uşurinţă orice piele, în afară de pielea de crocodil şi că un crocodil trăia în apele pîrîiaşului deasupra căruia se afla toaleta. Toate acestea, de altfel, nu-i prea speriau. Dar nici nu apucară să facă cunoştinţă cu toate minunăţiile acestea, cînd într-o zi, în faţa verandei casei albe ca zăpada a lui Kregs opri o „Ceaika“ destul de veche. Din maşină coborî un om tînar, dar cam gras, semănînd foarte mult cu Bubîr şi lărgindu-şi într-un surîs faţa plină de pistrui, strigă :

— Noroc, copii !

Era contabilul reprezentanţei comerciale de pe Faroo- Maro, Vasili Ivanovici. Venise ca să-i ducă pe copii în casa directorului. înainte de aceasta însă, el nu renunţă la plăcerea de a se ţine un timp după Kregs ca să afle de la el ce mai crede că este inutil astăzi şi cum se rezolvă acum problema pieirii omenirii şi a haosului general...

Miss Nugu şi soţia directorului reprezentanţei comerciale întîmpinară cu atîta entuziasm pe copii, îneît inima lui Bubîr se strînse dureros : el îşi aminti deodată de cunoştinţele mamei sale, cărora le plăcea, nu se ştie de ce, să-l apuce de obraji, de bărbie şi chiar de urechi, să-l strîngă şi să-l mototolească aşa îneît el după aceea mult timp nu putea să-şi vină în fire. Toate temerile sale se adeveriră pe deplin. Miss Nugu o aruncă în sus pe Ninka, foarte îngrijorată să nu scape jos poşeta primită cadou de la Kregs, iar soţia directorului reprezentanţei comerciale, se năpusti ca o tigroaică flămîndă asupra lui Bubîr. în vreme ce era strîns în braţe, frămîntat şi pupat, el se gîndea cu groaza dacă va trebui să rămînă mult în această casă şi îşi amintea de Tobuca cu care o ducea aşa de bine !

Nici chiar Gîndac, oricît se vînzolea şi lătra, n-a putut să-l salveze pe Bubîr.

L-a salvat Vasili Ivanovici. Cît timp femeile se jucau cu gălăgioasa Ninka, îmbrăcînd-o în felurite costume indigene, Leonea trebui să-i dea un raport cît se poate mai detailat cu privire la formidabilele performanţe ale

echipei „Chimia" şi în legătură cu toate meciurile mai importante ale campionatului de hochei. Miss Nugu, care asista uneori la aceste discuţii instructive, pînă acum nu putea să priceapă ce este zăpada, ce sînt patinele, crosa, pucul şi

observaţiile sale aduceau variaţie în convorbirile academice despre hochei.

N-au apucat copiii să stea în casa consulului nici două zile, cînd apăru mister Hegges. El se plictisea de moarte din lipsă de activitate şi începu să implore pur şi simplu cerînd ca Bubîr şi Ninka sa fie lăsaţi cu el, ca să admire celebrele broaşte ţestoase ale lui Kregs.

— Eu nu pot să le sufăr, se grăbi el să declare. După părerea mea nu există nimic mai scîrbos ! Dar nu se poate să vii în regatul Bissei şi să nu vezi scîrboşeniile acestea. Cu atît mai mult, spuse el în timp ce urcau în maşină, cu cît veţi fi însoţiţi de însuşi primul ministru al Bissei...

Conducînd maşina către staţia de radio, el începu să se plîngă că nu este admis în nici un joc.

— Kregs, de dimineaţă pînă noaptea este ocupat cu Paverman şi ceilalţi savanţi ai voştri, iar eu sînt alungat ca un cîine. Deh, asta e just : în toată viaţa mea eu n-am învăţat decît să fac bani, iar de aceasta se pare că nimeni nu are nevoie. Reprezentantul comercial nu-mi dă voie să-l ajut la cumpărarea instalaţiilor şi a proviziilor. Ei m-au înlăturat pînă şi de la construirea aerodromului pentru avioanele care sînt aşteptate din toate părţile lumii.

— Dar pentru ce vor veni ele ? se interesă Bubîr.

— Flăcăule ! exclamă Hegges, uimit. Tu nu te pricepi de loc la bussines !

Era cu totul limpede că tainele bussines-ului le erau necunoscute atît lui Bubîr cît şi Ninei. De aceea, Hegges binevoi să le dea lămuriri.

— De ziua în care va fi fixat Marele Experiment, apropo — nu cumva aţi auzit, mi se pare, de 2 aprilie ?

Copiii nu auziseră. Hegges tuşi nemulţumit, dar continuă :

— în ziua asta, în regatul Bissa, în care astăzi locuiesc circa două sute de albi, se aşteaptă sosirea unor oaspeţi de pe toate cele cinci continente, cel puţin

şaizeci de mii de oameni ! Vă imaginaţi asta ? în diferite regiuni ale insulei Faroo-Maro, precum şi pe alte trei insule, sînt amenajate aeroporturi, hoteluri uşoare, demontabile, case mici, separate, restaurante... S-a calculat că guma de mestecat care se va consuma aici va costa zece mii de dolari ! La aceasta se

poate cîştiga enorm, dar eu nu sînt lăsat să mă desfăşor ! Numai de whisky va fi nevoie de peste douăzeci de mii de lăzi ! Vă voi spune în secret că eu am închiriat două vapoare şi dacă ele nu vor întîrzia, Flegges va deveni şi el celebru !

Pe fondul închis al junglei copiii zăriră nişte construcţii mici, deasupra cărora atîrnau la întîmplare, franjurile noi ale acoperişurilor de palmier. Se părea că aici nu există nici o fiinţă vie. Cînd însă maşina se opri în faţa clădirii către care construcţiile convergeau ca razele unei stele, pe veranda ieşi glonţ un indigen cu o scoică roz în mînă. El se întoarse către răsărit şi um- fiîndu-şi vinele de pe tîmple şi de la gît dădu semnalul. Sunetul asurzitor semăna cu chemarea prelungă a cornului de vînătoare. Undeva, în vale, de sub vîrfurile resfirate ale palmierilor, îi răspunse o tobă...

— Acum priviţi, şopti Flegges, oprind motorul.

Faţa i se desfigura într-o grimasă de dezgust ; el nu coborî din maşină. Uitîndu-se la el, Bubîr şi Ninka strîn- seră picioarele sub ei şi, cu feţele îngrijorate, priveau în toate părţile. Gîndac mîrîia, îndesîndu-se în Bubîr.

La început nu se văzu nimic... Apoi lui Bubîr i se păru că nucile de cocos ce şe tăvăleau în desişul ierbii începură să se mişte de la sine. în clipa următoare atît el cît şi Ninka văzură cu groază că spre ei vin şiruri compacte de broaşte ţestoase. Nu erau o sută, nici o mie, nici zece mii... îţi făcea impresia că pămîntul însuşi, zbîrcindu-se, se tîrăşte undeva... Răpăitul tobei se apropia şi broaştele ţestoase se tîrau mai iute. Foşnetul sec, produs de ele, copleşea uneori bătăile tobei... Ele se aflau numai la cincizeci metri cînd toba amuţi brusc. Şirurile de broaşte ţestoase se opriră îndată.

Bubîr şi Ninka îl priviră speriaţi pe Flegges. Acesta, ridică degetul, cerîndu-le să tacă. O clipă mai tîrziu, răpăitul tobei reîncepu, iar bătăile răsunau cu o repe

ziciune febrilă. în şirurile nesfîrşite ale broaştelor ţestoase se produse o mişcare. La început, nu se putea înţelege ce se petrece. Un minut mai tîrziu însă, broaştele ţestoase se împărţiră în cinci coloane. Fiecare din coloane, supunîndu-se răpăitului tobei, se mişca spre una din cele cinci clădiri. Uşile largi se deschiseră singure, parcă supunîndu-se şi ele ritmului tobelor şi şirurile de broaşte ţestoase începură să fie absorbite

de semiîntunericul verzui, dispărînd în clădiri...

— Ele construiesc aerodromuri, asamblează case, explică Flegges cu glas scăzut, parcă temîndu-se să nu-1 audă broaştele ţestoase. După ce s-a înapoit de la voi, Kregs a încetat să le mai îndoape cu cunoştinţe. Cu toate acestea, fiecare dintre ele cunoaşte grozav de multe, mai multe decît orice om...

în clădirea cea mai apropiată de ei dispărură cu aceeaşi viteză cu care se scurge fără zgomot un torent, ultimele şiruri de broaşte ţestoase. Convoiul îl încheia o broască de statură uriaşă, cu un cap mic, mobil, pe un gît de şarpe...

— Dobitocul de Kregs, nu se putu abţine Hegges, a botezat-o pe broasca asta ţestoasă cu numele meu... Ea răspunde la chemare, cînd o strigă cineva „Hegges".

Auzind acest nume, broasca ţestoasă făcu ceva uimitor, cu totul impropriu broaştelor ţestoase adevărate. Ea se ridică pe labele de dinapoi, aşa îneît prin masa plastică, groasă, de pe pîntec, se vedeau licărind piesele complicatului ei mecanism, duse laba la carapace, şi se înclină ceremonios.

— Dar poate ea să rezolve probleme ? întrebă Ninka, murind de curiozitate.

— Ea ? Hegges zîmbi dispreţuitor. E cea mai mare matematiciană. Faţă de ea, Kregs e un simplu zevzec !

— Dar nu pot să-i pun o întrebare?

Hegges deschise fără plăcere portiera.

— N-am încotro, zise el strîmbîndu-se, va trebui să fac toată procedura, altfel nu mă ascultă.

Copiii săriră în urma lui.

— Mai bine o întreb cu ! căuta s-o convingă, în şoaptă, Bubîr. Tu ai să încurci totul î

— Tot nu pricepe ca limba noastră ! se întrista Ninka. Nu iese nimic.

— Mister Hegges, spuse Hegges cu glas tare, englezeşte, şi scuipă într-o parte cu năduf, poftiţi, vă rog pînă aici.

Legănîndu-şi capul pe gîtul de şarpe, ea se apropie cu demnitate.

— Se ţine bine, drăcia dracului ! rînji Hegges. Cred că acolo, printre ai săi, e şi ea prim-ministru. Ei, ce aţi vrut s-o întrebaţi ?

Ninka se cam codea şi, profitînd de aceasta, Bubîr se grăbi să vorbească el.

— în livadă sînt cinci sute optzeci şi şase meri. înseamnă că sînt cu o sută treizeci şi opt mai mulţi decît peri şi cu nouăzeci şi cinci pomi mai puţini decît vişinii. Cîţi pomi fructiferi sînt în total în livada ?... S-o rezolve pe aceasta, adăugă el, privind cu neîncredere făţişă spre broasca ţestoasă.

— Numai atît ? Hegges fluieră. Nici n-am să apuc s-o traduc că ea va şi da răspunsul.

— Dar cum se va întîmpla aceasta ? întrebă Ninka.

— Ea are acolo un rulou cu hîrtie... Panglica pe care e scris răspunsul îi va ieşi din gură... Atenţiune, spuse solemn Hegges, încep !

Şi, bîlbîindu-se din cînd în cînd, el reuşi totuşi sa traducă destul de repede problema.

Broasca ţestoasă continua să-i privească fix, fără nici o mişcare, nici o panglică însă nu apărea de nicăieri...

— Poate că n-a înţeles ? întrebă Bubîr. Eu de fiecare dată trebuie să citesc de cîteva ori...

— „N-a înţeles" ! mormăi Hegges.^Este exclus...

Strîmbîndu-se cu dezgust, el trecu iute cu degetul pe corpul broaştei ţestoase de la cap pînă la carapace, dar acţionînd, probabil la întîmplare. Nu se petrecu nimic. Atunci Hegges, ridicînd din umeri, repetă totuşi dateie problemei. Broasca ţestoasă tăcea, neluîndu-şi ochii de la ei.

— Am spus su că e o problemă grea, oftă compătimitor Bubîr.

— Bubîr, nenorocit ce eşti ! Toate la el sînt ca la neoameni ! se revoltă Ninka şi, simţind o undă de duioşie, se aşeză în faţa broaştei ţestoase. Vai, ce drăguţă broscuţă !

Hegges însă nu se putea împăca cu asemenea lovitură. El se repezi în casă şi peste o secundă auziră cu toţii cum striga el în receptor, chemîndu-1 pe Kregs.

Profitînd de absenţa lui, Ninka încercă s-o ia pe broasca ţestoasă de gitul ei lung, moale, dar Bubîr îi dădu mîinile la o parte.

— Ce faci ? întrebă el, speriat. Broasca ţestoasă este toată electrică !

Ninka nu-1 crezu, dădu din umeri, dar mîinile, pentru orice eventualitate şi le retrase, cu atît mai mult că din casă apăruse, iradiind de bucurie, mister Hegges.

— Broasca ţestoasă nu se ocupă cu aritmetica. Matematica

superioară, iată hrana ei ! Iar la aritmetică ea nici nu vrea să se uite !

Bubîr şi Ninka, de cîteori erau în vizită la cineva nu uitau să fie politicoşi şi de aceea n-au încercat să-l contrazică.

Cu prilejul sosirii lor, fu pregătită o gustare. Lui Hegges însuşi îi plăcea să mănînce bine şi de aceea masa fu grozavă. E drept că la început feţele lui Bubîr şi Ninka se cam lungiră, ei aflară că mîncarea principală o vor constitui nucile de cocos, cu care făcuseră cunoştinţă, şi banane. Cînd însă, în faţa fiecăruia dintre ei fu aşezat cîte un pui umplut cu nuci de cocos rase şi copt în aluat de cocos, cînd în mijlocul mesei se înălţă
o tortă de cocos, cînd ca băutură fu servit lapte de nuci de cocos răscoapte, cînd la desert fură servite banane coapte, tocate, şi rumenite într-o crustă din nucă de cocos, rasă, totul s-a dovedit să fie cu totul altfel şi neobişnuit de gustos.

După masă, suflînd din greu, Bubîr şi Ninka ieşiră din casă şi după ce se dondăniră niţel, se culcară pe o buturugă mare, sub un cocotier. Acum, Leonea privea la palmier, cu multă stimă şi simpatie.

— Cum le face el oare ? întrebă Bubîr, examinînd nucile atîrnînd nemişcate deasupra lor. Cum face el nucile ?

— Cine ? întrebă Ninka mirată.

— Ei cine, palmierul... Ia te uită. Nimeni nu l-a învăţat, iar el face, face mereu la nuci.

Dupâ ce mînca bine, lui Bubîr îi plăcea să filozofeze. La fabrică sînt fel de fel de maşini, ingineri, muncitori... iar el e singur. Produce.

— Eu aş mînca acum un măr, declară Ninka. Ştii, unul acrişor, din soiul Antonovka...

— Iată ! se entuziasma Bubîr. Şi mărul ! Cum fabrică el merele ? Uite, că nu greşeşte, nu face, să zicem, fasole !

— Sau un castravecior murat ! Se vede că Ninka mîncase prea mult ulei de nucă de cocos. Aş mînca de asemenea...

— Deştept palmier, spuse Bubîr, căruia niciodată nu
i se părea că a mîncat prea mult. înţelept copac...

...Pregătirile începute pe insulele regatului Bissa, erau imposibil de ascuns. Informaţiile cu privire la construcţiile nemaivăzute pentru acele locuri, cu privire la vapoarele închiriate, cu privire la cumpărarea de mari stocuri de produse

alimentare şi diverse obiecte de uz casnic, ajunseră mai întîi în Noua Guinee, apoi în Australia, iar de acolo în toate colţurile lumii, stîrnind uimire, interes, şi în multe părţi scrîşniri din dinţi.

Chemările la telefon, torentul de telegrame, sutele de turişti şi gazetari curioşi, necesitatea de a răspund* la atacurile prea obraznice ale ziarelor şi, mai ales. febrilitatea cu care se construia, cînd în două săptămîni trebuia să pregăteşti, pe un loc gol totul, pentru a primi cincizeci-şaizeci de mii de oameni, toate acestea i-au silit pe Kregs, pe directorul reprezentanţei comerciale, pe Vasili Ivanovici, chiar şi pe miss Nugu, să uite ce-i somnul. Ei se culcau pe rînd ca pe front şi dormeau cei mult patru ore pe zi.

Tot cu atîta încordare lucrau şi savanţii din expediţia profesorului Paverman.

16*

Aici, pe loc, trebuiau făcute o serie de măsurători, să se precizeze datele privind cîmpul general bipolar magnetic al pămîntului. Trebuiau studiate amănunţit condiţiile locale, spre a nu admite abaterea razei. Rezultatele erau transmise prin radio direct lui Van Lan-şi şi supuse unei prelucrări imediate. Interceptările radiofonice produceau învălmăşeală în spionajul occidental. Ce aveau de gînd să facă bolşevicii ? Să strămute polii geomagnetici ai pămîntului ? Dar pentru ce ? Şi cum ?...

Toată lumea făcea tot felul de presupuneri. între timp, sosi luna aprilie.

CAPt’fOLUt XII

ZIUA HOTĂRÎTOARE

în ziua de 5 aprilie, la ora douăsprezece dimineaţa toate posturile de radio ale Uniunii Sovietice transmiteau declaraţia agenţiei TASS. în declaraţie se spunea î «în timpul vizitei neoficiale a maiestăţii sale regelui Bissei, s-a ajuns la o înţelegere între maiestatea sa şi reprezentantul Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S., tovarăşul I. D. Andriuhin, cu privire la efectuarea unei experienţe speciale în scopul dezvoltării ştiinţei şi contribuiai la instaurarea' unei păci definitive.

în esenţă, experimentul amintit constă în următoarele : Oamenii de ştiinţă sovietici şi-au însuşit metoda extrem de complexă a dezagregării cuantice a oricărui corp material. în cadrul acestui experiment, nişte instalaţii speciale (analizatoare) iie că emana întreaga energie, legată de masa corpului material,

în formă, de explozie haotică, ori dau o rază energetică strict organizată. în cel de al doilea caz, este posibilă o transformare sistematizată a energiei în masă, pînă la completa reintegrare a corpului material.

Numeroasele experienţe au fost efectuate mai întîi pe aşa-zisa materie moarta, iar apoi şi pe materie vie. Au fost dezagregate pînă la energie radială şi apoi reintegrate în stare materială naturală mai întîi reprezentanţii cei mai simpli ai naturii vii (diversele specii de plancton), iar apoi şi animale superioare (un cîine. nişte maimuţe şi altele).

Probele au dat rezultate strălucite. Perfecţionînd treptat metodele,, savanţii sovietici şi-au însuşit tehnica extrem de complexă a experimentului, O însemnătate hotărîtoare pentru deplina reuşită au avut-o noile maşini şi instalaţii cibernetice, create sub conducerea pro

24»

fesorului Van Lan-şi. Verificarea aparatelor, la cîini şi maimuţe a dat siguranţă pentru efectuarea etapei finale a experimentului.

în ziua de zece februarie, pe teritoriul orăşelului ştiinţific condus de academicianul I. D. Andriuhin, experimentul a fost efectuat pentru întîia oara cu un om.

Primul om, transformat în rază dirijată de energie organizată a fost Iuri Sergheev, secretarul Comitetului de Comsomol la Combinatul chimic din Maisk. Transmisia razei dirijate s-a făcut la o distanţă de douăzeci de kilometri.

Experimentul a reuşit pe deplin. Aflîndu-se, după reintegrare sub controlul permanent al medicilor, I. Sergheev n-a prezentat nici un fel de abateri sau de încălcări de norme, în starea sănătăţii sale.

în aceste condiţii, Academia de Ştiinţe a U.R.S.S. a considerat posibilă aprobarea repetării experimentului. Tovarăşul I. Sergheev şi-a dat asentimentul să parcurgă, în formă de rază, o distanţă de zece mii două sute optzeci de kilometri şi să fie reintegrat deasupra oceanului, la o altitudine de circa cinci sute metri în regiunea insulei Faroo-Maro, care face parte componentă din regatul Bissa.

Lansarea razei va fi efectuată în ziua de 10 aprilie, la ora douăsprezece (după Greenwich) de pe o platformă fotonică specială aflată pe teritoriul Orăşelului Academic. Parcurgînd" instantaneu distanţa dintre raionul oraşului Gorki şi regatul

Bissa, raza va apare la o sută cincizeci şi şapte grade longitudine estică şi şapte grade treizeci şi doi latitudine sudică trecînd pe deasupra teritoriilor Uniunii Sovietice, Pakistanului, Indiei şi Indoneziei.

Harta anexată indică drumul pe care îl va parcurge raza.

Avînd în vedere importanţa excepţională a experimentului pentru întreaga omenire, Academia de Ştiinţe a U.R.S.S. roagă guvernele tuturor ţărilor lumii şi în primul rînd, statele deasupra teritoriilor cărora va trece raza, să-şi dea concursul pentru reuşita experimentului.

Este extrem de important ca în coridorul indicat pe hartă, în drumul trecerii razei în decurs de o oră, de

246

la 11.30 pînă ia 12.30 (după Greenwich), să nu apară nici un avion sau alt aparat de zburat.

Este absolut necesar ca, în patratul însemnat pe harta alăturată cu litera „M“, ds la ora 11 pînă la ora 13 (după Greenwich) să nu se arie absolut nici un fel de vas, cu excepţia bărcilor locale indigene.

Academia de Ştiinţe a U.R.S.S. îşi exprimă speranţa că, guvernele, asociaţiile ştiinţifice şi organizaţiile sociale, călăuzindu-se de dorinţa de a contribui la fericirea oamenilor şi la progresul ştiinţei, vor depune toate eforturile pentru a facilita reuşita experimentului.

Pentru lămuriri în legătură cu efectuarea experimentului scricţi pe adresa : Regiunea Gorki c/p 77, academicianului I. D. Andriuhin (cu indicaţia „experimentul" pe plic) sau cu acelaşi marcativ pe adresa : Regatul Bissa, insula Faroo-Maro, profesorului B. M. Paverman.»

După încheierea emisiunii, textul comunicatului TASS a fost repetat de către toate posturile de radio din lume. Pentru prima oară în istoria S.U.A. a fost întreruptă transmisiunea meciului de baschet dintre flotă şi armată, pentru a se transmite textul comunicatului TASS. Primele, comentarii apărură imediat.

Cunoscutul ziarist Peelman scria în „Times Dispech“ :

„De la centrele ştiinţifice ale Uniunii Sovietice, ne parveneau adesea ştiri cu privire la unele descoperiri cu caracter suprasenzaţional. Sensul lor va fi perceput de mintea omenească abia după un anumit timp. Dar să nu ne grăbim. Dacă Moscova doreşte ca lumea Occidentală să creadă că

învăţaţii sovietici au reuşit să ajungă la asemenea rezultate formidabile, apoi peţitru aceasta este nevoie ca savanţii lumii libere să recunoască toate aparatele folosite la efectuarea experimentelor. Afară de aceasta, delegaţii largi şi reprezentative trebuie admise atît în Orăşelul Academic, cît şi în zona de activitate a expediţiei profesorului Paverman...

Majoritatea savanţilor serioşi este de părere că academicianul Andriuhin a devenit, probabil, victima unor erori fatale şi a unor greşeli de calcul. Părerea unanimă a lumii ştiinţifice este că, deocamdată, mai multe secole despart ştiinţa de rezolvarea acelor probleme despre care este vorba în declaraţia TASS. O serie de savanţi

afirmă că asemenea probleme, în general, nu vor putea fi niciodată rezolvate, că ele se află dincolo de limitele posibilităţilor omeneşti..."

începură să se audă, brusc, strigătele iritate ale unor savanţi. Unul predica din vila sa că sacrilegiului şi ateismului trebuie să i se pună capăt. Există limite şi pentru ştiinţă ! Acestuia îi cînta în strună un confrate de la Madrid, care afirma că există mistere care nu pot fi dezlegate de om, deoarece ele sînt de natură divină.

Ziarele de seară au publicat primele comentarii ale militarilor şi ale specialiştilor în diverse probleme economice. Exprimîndu-şi neîncrederea cu privire la posibilitatea realizării experimentului anunţat în declaraţia TASS, economiştii şi comentatorii militari dădeau să se înţeleagă cu prudenţă că, dacă o asemenea descoperire se va afla într-adevăr în mîinile bolşevicilor, acesta va provoca în lumea occidentală zguduituri ale căror urmări sînt greu previzibile astăzi...

încă din aceste prime ore au început să apară şi alte ecouri. O serie de savanţi de seamă, cum ar fi Gobble şi Marley în S.U.A., Morrow şi Bew Tom în Anglia, Cardiere şi Sichen în Franţa, Prahl şi Graffind în Germania Occidentală şi încă mulţi alţii, au declarat că pentru ei va fi o mare cinste dacă Academia de Ştiinţe a U.R.S.S. şi stimatul coleg I. D. Andriuhin, vor dori să se folosească de posibilităţile şi cunoştinţele lor în orice etapă a efectuării Marelui Experiment. Tuturor acestor savanţi, precum şi altora care ar fi dorit să li se asocieze, le-au fost trimise din partea Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S. invitaţii de a asista la

efectuarea experimentului fie pe teritoriul Orăşelului Academic din U.R.S.S., fie de a lua parte la expediţia profesorului Paverman. 2 060 de savanţi au înştiinţat Academia că au plecat, sau că urmează să plece după cîteva zile pentru a lua parte la Marele Experiment.

Ziarele liberale, engleze şi franceze au publicat declaraţia celebrului doctor Şlim, care şi-a închinat viaţa luptei contra mortalităţii infantile şi al cărui nume se bucura de un uriaş prestigiu în toate ţările lumii. Doctorul Şlim spunea : „îmi este ruşine pentru omenire, sau, mai precis, de lumea pe care noi o numim liberă.

O organizaţie ştiinţifică cu autoritate, Academia de Ştiinţe a celei mai mari ţări de pe glob, anunţă o descoperire nemaivăzută, uimitoare şi în locul unui entuziasm în faţa triumfului raţiunii umane, în locul admiraţiei în faţa forţei spirituale a omului care se urcă pentru a doua oară pe platforma fotomică pentru a fi transformat în rază, noi facem în mod înjositor pe paiaţele, sperăm că această comunicare este falsă, adică sîntem gata înainte de vreme să ne bucurăm de înfrân-gerea ştiinţei, dar nu vrem să ne bucurăm de triumful ei. Dacă lumea a ajuns la asemenea decădere, înseamnă că ea este într-adevăr putredă. Din mijlocul unei mări de ignoranţă, teamă şi mizantropie, eu îmi ridic glasul o dată cu aceia care nu şi-au pierdut chipul de om şi o fac pentru a-mi exprima o admiraţie nemăsurată faţă de Marea Descoperire a academicianului Ivan Drni- trievici Andriuhin şi de Marea Faptă Eroică a tînă- rului Iuri Sergheev...“

Şi iată că tocmai în aceste zile de încordare neobişnuită, cînd torentul de cereri contradictorii, rugăminţi, propuneri inunda Orăşelul Academic, cu academicianul Tvan Dmitrievici Andriuhin se petrecu ceva straniu. Pentru prima oară de mai mulţi ani, savanţii, tovarăşii săi de luptă, remarcară o înclinaţie neobişnuită, improprie academicianului, spre izolare, eschivîndu-se de la orice obligaţii, şi căutînd să rămînă numai cu Iura...

Pe zi ce trecea se înmulţea numărul oaspeţilor avînd permise de intrare în Orăşelul Academic şi toţi aceştia doreau în primul rînd să-i viziteze pe Ivan Dmitrievici Andriuhin şi pe Iura Sergheev. Tocmai acest lucru nu le reuşea... De aceea au fost organizate, una după alta, două conferinţe de presă, la care au

asistat nu numai reprezentanţii ziarelor, televiziunii, cinematografului, radioului, sovietici şi străini, nu numai oameni de ştiinţă, dar pînă şi personalităţi religioase şi reprezen- ranţi ai cercurilor de afaceri.

Iată cîteva extrase din darea de seamă asupra acestor conferinţe de presă, publicate în ziarul „Izvestia" din 8 aprilie :

„Deschizînd conferinţa de presă, academicianul I. D. Andriuhin le-a expus celor prezenţi, pe scurt,

conţinutul şi scopul experimentului ce urmează să aibă loc, precum şi lucrările institutelor de cibernetică, de cercetări ştiinţifico-fantastice şi de longevitate, care au permis pregătirea experimentului. în acelaşi timp, I. D. Andriuhin a atras atenţia celor prezenţi asupra faptului că reuşita acestui experiment va face ca, în mod practic, războiul să nu mai fie posibil.

Corespondentul ziarului londonez „Times“ l-a rugat să se oprească mai mult asupra acestei probleme şi să explice pentru ce reuşita în această extraordinară chestiune ar putea sa lichideze pericolul războiului.

Academicianul Andriuhin: Pentru aceasta mărturia cea mai v;? este istoria. Socialismul a dat naştere ştiinţei care lucrează pentru pace. înainte de lansarea sateliţilor noştri şi a rachetelor noastre, situaţia era foarte încordată. Succesul ştiinţei sovietice a ajutat s| se împingă înapoi ameninţarea războiului, le-a dat posibilitate popoarelor să înainteze pe drumul progresului, iar realizările popoarelor au ajuns la un nou succes : oamenii de ştiinţă sovietici au fost primii care au debarcat în Lună. Această victorie a împiedicat din nou dezlănţuirea războiului, arătînd lumii întregi forţa noastră. Astăzi, însuşirea de către noi a forţei de gravitaţie şi succesele capitale în domeniul ciberneticii ne-au permis să rezolvăm o problemă care părea de domeniul fan- teziei : putem să dirijăm, după voinţă, transformarea energiei în materie şi viceversa. E o izbîndă care ne va înzeci forţele şi va îndepărta războiul. în afară de aceasta, trebuie să se aibă în vedere că războiul, în împrejurările actuale, nu numai că nu prezintă şanse de victorie, ci îl lipseşte chiar pe eventualul nostru inamic de speranţa că ne va produce nouă, sau priete- nilor noştri, vreo pagubă oarecare. Instalaţiile noastre apără astăzi cu nădejde lagărul socialist şi orice corp străin se va transforma într-o pulbere plasmatică înainte de a fi trecut de

graniţa noastră.

Corespondentul ziarului „News*: Permiteţi-mi să continui paralelele dumneavoastră istorice. în urma sputnicilor sovietici, după cum vă amintiţi, au fost lansaţi cei americani, iar în urma lui Constantin Potehin şi a colegilor săi, cu trei ani mai tîrziu, a coborît pe Luna

racheta americană. Se poate oare presupune că acele succese la care astăzi a ajuns fiinţa sovietică, după un timp oarecare vor înceta să reprezinte o taină pentru savanţii americani ?

Academicianul Andriuhin : Fără îndoială că da. Statele Unite, Anglia şi alte ţări dispun de cadre ştiinţifice de prim ordin. Dumneavoastră însă veţi rămîne totdeauna în urmă şi cu cît mai departe, cu atîta va creşte intervalul de timp.

Corespondentul ziarului „San“ : Din ce cauză ?

Academicianul Andriuhin : Pentru că noi construim comunismul, iar voi vă mai bălăciţi în mocirla capitalistă.

Corespondentul lui „Figaro“ ; Ei, dar asta e curată propagandă !

Academicianul Andriuhin: Desigur. Eu fac propagandă pentru comunism. Doar n-am să fac propagandă pentru capitalism !

Corespondentul lui „Morning Fost“ : Cum aţi reuşit să-l prelucraţi pe Kregs ? Din ce cauză a devenit el bolşevic ?

Academicianul Andriuhin : Vă mulţumesc pentru această noutate plăcută : eu n-am ştiut că Kregs e bolşevic. După cele văzute în ziua de 10 aprilie, mulţi oameni vor deveni bolşevici... Mister Kregs a văzut acest lucru înaintea altora.

Corespondentul ziarului „Times" : Eu aş dori să-i pun o întrebare domnului Sergheev. Spuneţi, ce aţi căpătat dumneavoastră, personal, în urma acelui prim experiment despre care se spune că ar fi avut loc în ziua de 10 aprilie ? Cum aţi fost recompensat ?

/. Sergheev : Am băut un ceainic întreg de ceai, am mîncat o jumătate de kilogram de salam, un borcan de dulceaţă şi m-am trîntit în pat.

Corespondenţii (în cor) : Şi asta e tot ?

7. Sergheev : Sper că la Bissa va fi la fel.

Corespondentul ziarului „Messagero“ : Ce aţi simţit urcînd pe platforma fotonică ?

7. Sergheev : îmi amintesc că mă simţeam acolo mai bine

decît la o conferinţă de presă...

251

...în' scara acelei zile, academicianul Andriuhin luă legătura prin radio cu Bissa şi îl chemă pe profesorul Paverman.

— Cum merg treburile ? întrebă Andriuhin.

— Excelent î Pînă mîine seară, totul va fi gata. Sperăm că la noapte să putem dormi.

— Eşti sigur că totul e în ordine ?

-Da.

Atît la Bissa, cît şi la Maisk, febra aşteptării creştea clipă de clipă.

Platforma fotonică pentru lansarea lui Iura a fost montată de data aceasta în centrul vechiului aerodrom, aproximativ pc locul unde nimerise Iura după prima încercare. Orăşelul Academic dispunea de cele mai puternice uzine electrice termonucleare din Uniune şi din lumea întreagă, uzine care produceau peste cincizeci miliarde kilovaţi.

Aproape întreg fluxul acesta monstruos de energie, în clipa experimentului, urma să alimenteze platforma fotonică. Accesul pe teritoriul aerodromului era strict oprit, iar în noaptea din ajunul lui 10 aprilie, complet interzis.

în noaptea aceea vegheau cinci oameni : Andriuhin, Van Lan-şi, Ana Miheevna, Iura şi Jenea, trei vîrstmci şi doi tineri, cinci oameni de care depindea acum atît de mult! Ei au rămas după ora de dispecerat, organizată pentru ultima oară de Andriuhin. Interogarea tuturor posturilor se făcea prin teleseîector şi iată că totul a fost lămurit, verificat şi totuşi ei nu puteau să se despartă.

— Dar ce ar fi să cîntăm ceva ! Ce mai încolo, încoace ! spuse deodată Ana Miheevna şi flutură cu atna avînt din mînă, de parcă toată viaţa n-a făcut altccva decît să cînte cuplete vesele, pe estradă. Să cîntăm cu glasuri sălbatice cîntecele preferate ale lui Iura (E bună ideea ?

— Grozavă ! se învioră Andriuhin, iar Van Lan-şi zîmbi uşor, era însă gata să cînte şi el. Ei, Omule-rază, ai cuvîntul ! Spune-ne care e cîntecui tău preferat şi ascultă ce vom face noi din el.

262

— îmi place cîntecul „Negustorii ambulanţi", mărturisi Iura jenat.

Ei o n tară „Negustorii ambulanţi", „Serile de lîngă Moscova",

„Katiuşa", „Prin văi şi pe dealuri" şi hotă- rîră ca, în cazul în rare — pentru vreo poznă — ar fi daţi afară din viaţa ştiinţifică, să formeze un ansamblu de cîntece şi dansuri...

— E ora zece, spuse Andriuhin sculîndu-se în picioare. Ţine minte că tu trebuie să dormi bine. Ei, miine nu vom avea timp să ne luăm rămas bun şi apoi, în public parcă e mi ştiu cura...

El îl strînse puternic în braţe şi îl sărută de cîteva ori pe Iura, gîdilîiidu-i faţa cu minunata sa barbă.

— Am v.nut să am un fiu, îi spuse el Jeniei, aşa, jdeodată. Eiică am, -nepoate am, nici un fiu nici nepoţi nu am...

Cînd însă şi ceilalţi, emoţionaţi şi ei, începură să-l sărute pe Iura care, zîmbind mirat, răspundea cu bunătate la .salutările de rămas bun, Andriuhin se supără şi începu să-i dea afară din cameră :

— Ia aminte, spuse el cu severitate, îmbrăţişînd pentru ultima oară cu o mînă pe Iura, iar cu cealaltă pe Jenea, ia aminte : orice s-ar întîmpla mîine, nu te mira. Să nu te miri de ceea ce se va întîmpla la start. Să nu te miri de ceea ce se poate întîmpla la finiş...

Rămînînd singuri Iura şi Jenea se priviră.

—La ce s-a referit ? întrebă Jenea, alarmată.

—Nu ştiu. Iura era mirat şi el.

— Veşnicele secrete! Ea-era gata să se supere, dar, îmbrăţişîndu-1 pe Iura, spuse doar : Ei, fie şi aşa...

...Era o vreme groaznică. Toată noaptea au căzut fulgi mari, apoşi, care se prefăceau în apropiere de pă- mînt în picături de ploaie, udînd totul din jur. Cerul de un cenuşiu-închis, fără viaţă, tăinuise, undeva, stelele şi luna şi o dată cu zăpada cobora tot mai jos spre părnînt. Vîntul umed risipea pe geamuri picăturile ploii şi semira trist, cum de se poate rîdeîn hohote pe o asemenea vreme. Iar ei stăteau şi rîdeau pînă la lacrimi...

— Iurka, încetează ! ţipă cu glas subţire Jenea, ne- maiavînd putere să rîdă. Nu mai pot !

Iura însă continua să povestească, ridicînd din sprîn- cene, cum va lua el şi o undiţă şi în timp ce va atîrna deasupra oceanului se va apuca să pescuiască rechini, cu picioarele strînse sub el, greutatea cea mare fiind procuratul rimelor, şi cum balenele, în cinstea lui, vot arunca tone de apă, iar el va face un duş straşnic...

Jenea însă nu mai rîdea, ci, alintînd cu palmele obrajii lui Iura, parcă încerca să şteargă rîsul de pe faţa lui.

— Mie mi-e frică, spuse ea. Dar ţie ţi se face frică ? întrebă ea privindu-1 în ochi. Cred că nu, niciodată ! Eşti un om curios, Iura ! Cînd te aflai atunci, prima dată, pe grătarul acela blestemat, arătai aşa, ca şi cum ai asculta ceva interesant... Zîmbeai chiar, iar peste o clipă ai dispărut... Ea scutură din umeri, înfrigurată.

— Să zîmbeşti e mai uşor, spuse el, dus pe gînduri. în jur sînt oameni, nu ştii ce să faci cu mîinile. Doar nu sînt artist.

— Ce artist ? Tu eşti erou !... Eşti un erou oare ? Ea îl cercetă cu ochii ei strălucitori şi-n semiîntuneric. Sigur că eşti un erou... Cum au fost Korceaghin sau Matrosov... E ceva groaznic, Iurka !

— Asta aşa e, aprobă el. Ce erou sînt eu ? Lasă astea...

— Ba eşti un erou... Dar tu n-ai să te superi dacă te întreb ceva ?

— Dă-i drumul !

— Uite, în clipa aceea... înţelegi ?... ei, cînd tu nu mai eşti, cînd dispăreai, tu mai simţeai ceva ?

— Nu. Nimic.

— Cum adică, nimic ?

— Nu ştiu. Totul s-a petrecut instantaneu. Iată-mă aici şi iată-mă pe aerodrom... Numai mai tîrziu nu m-am simţit aşa bine. Pe tine te-am văzut bine abia cînd eram în maşină...

— Iurka ! Tu n-ai spus nimic despre aceasta !

— Da’ pentru ce ? Doar vădbine din nou ! De ce era să vorbesc.

— După aceea tu ai văzut tot timpul bine ?

— Sigur că da. Da, Jenika. Lasă-mă să te sărut!

254

După ce Iura a adormit, ea îi privi nasul cîrn, fruntea lată, buzele strînse şi începu să-şi amintească, fără voie, cum s-au întîmplat toate acestea, unde s-au întîlnit. Ea îl revăzu pe Detka, blîndul cotei negru, prima şedinţă de puncţie, hocheiul, pregătirile pentru experienţă şi primele lor ore împreună, apoi retrăi groaznica încercare a primului experiment, senzaţia incomparabilă, cînd un stîlp de abur, avîndu-1 pe Iurka în mijlocul lui, viu, aşa cum era, a apărut pe zăpada acoperită cu o pojghiţă de gheaţă, a revăzut drumul ior cu maşina sanitară,

cina, somnul, plimbarea cu schiurile, noaptea de iarnă petrecută în pădure... Oare nu-1 cunoaşte decît de patru luni ? Ea hotărî să calculeze exact, de cîte zile se cunosc ei. Au ieşit o sută zece zile... O sută zece zile şi o viaţă întreagă.

A adormit, nici ea nu ştie cum, uşor, fără de veste...

Cînd se trezi, era ora opt. Andriuhin promisese să vină la ora zece şi jumătate. în timp ce se îngrijea de micul dejun, compus dintr-o garnitură de atomovita- mine, ei i se părea că toate acestea sînt de prisos şi nu-i venea să facă nimic. Privea neîncetat cînd la ceas, cînd pe fereastră, deasupra perdelei, trăgînd cu urechea dacă nu s-a trezit Iura...

De la ora şase dimineaţa posturile de radio ale Uniunii Sovietice şi ale tuturor ţărilor socialiste, transmiteau la fiecare jumătate de oră :

«Către toţi! Către toţi ! Către toţi ! Asiguraţi trecerea razei ! Controlaţi patratul „M“ ! Ţineţi minte că de la ora unsprezece pînă la ora treisprezece, după Greenwich, patratul trebuie să fie liber !»

Zecile de mii de oameni care au invadat Maiskul, o dată cu sutele de milioane de locuitori ai întregului glob pămîntesc, aşteptau comunicate din Orăşelul Academic. Accia care aveau permise pentru zona aerodromului, stăteau de la ora opt dimineaţa în ninsoare, ridicîndu-şi gulerele, călcînd resemnaţi, în băltoace, cu picioarele îngheţate.

Mitingul a fost deschis de preşedintele Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S., un uriaş cu o claie de păr cărunt în care nu se distingeau fulgii de zăpadă...

255

— Dragi oaspeţi ! Prieteni ! Tovarăşi f îşi: începu el scurt» cuvînta-re. Cu milioane de ani m urmă omul, pe vremea aeeea încă pe jumătate fiară, a făcut primul pas, a pornit pe drumul său, separîndu-se de lumea animată ! Cu mai puţin de o sută de ani. îa urmăi» rn zilele lui Octombrie în anul 1917, omul a făcut cel de ai doilea pas* a respins cu botărtre forţele ce îi erau duşmane şi a luat fericirea în mîmile sate... Astăzi, omul fctee cel de al treilea pas, skuîndu-se deasupra naturii! Omenirea abia începe să meargă pe picioare^ esc are în faţa ei un drum nemăsurat de lung, de care noi rur putem să ne dăm pe-deplin seama. Sînt nişte pigmei neînsemnaţi: aceia care năzuiesc la distrugerea omenirii L Pentru viitand omenirii !■... Pentru paşii

săi următeri î_."
Privind la marea de capete din faţa sa; ascultând: emor ţionan-teie cuvinte ale eon dasc Ir or ulu i ştiinţei sovietice, imagmîn-du-şi m chip limpede ce se petrece pe Bissa, cltndu-şi seama- că milioane şi milioane de oameni a-au strî-ns aeuHi în jurul aparatelor de radio, numărînd uîtr- mele minute, lunr simţi, năvalnic, sentimentul măreţiei, al mîndriei şi af" bucuriei, îneît uită cu totul de sine fi de rolul său-. „Eu sînt acela ? gîndca el. Eu. voi arca acum scăricica albă, de pe platforma fotonkă, euᵣ trimisul tuturor, eu, reprezentîndu-i pc toţi oamenii noştri?... Acum va trebui să pornesc. Hai, iurfca
Şi cu surîsul care i se ivea pe faţă, aecaotat, CE întotdeauna eînd era nevoit să apară în faţa lumii, el era acu» gata să pornească spre scara scînteletoctre, ducînd spre platformă, dar se opri firatîcit.
Era douăsprezece fără un sfert. Era: timpul să se uree pe platformă. Şi, intr-adevăr, Iura Sergkeev încă fară grabă treptele, zîmbind stîngaei celor din jur. Dar nu mai era el, ci un alt Ser glie ev, e drept, uluitor de asemănător cu cel veritabil... El» acest al doilea Sergheev, era de asemenea îmbrăcat într-o salopetă uşoară din nailon auriu, de fabricaţie specială. Purta cingătoare tot aşa de frumoasă, cu o garnitură din plăci de argint. Pe cap purta o căciuliţă aurie, tot din nailon, semănmd cu caschetele pe care şi le pun pe cap înotătorii, iar în picioare avea pantofi de sport, de culoare violet-deschis™ Lui Iura i-a trebuit mult timp ca să se deprindă cu acest
costum, creat de cei mai mari meşteri de la casa de modele din Moscova : lui Iura i se părea absurd, bun doar pentru balet ; a fost nevoie de amestecul lui Andriuhin însuşi ca să-l convingă să-l îmbrace ! Acest flăcău însă, care s-a urcat acum pe platforma fotonică, îşi purta cu uşurinţă şi calm, elegantul costum...
— Dar ce-i asta ? Au hotărît să trimită pe altul ?
Această jignire părea că îi sfîşie inima. El observă fără
voie privirile nedumerite ale celor din jur şi făcîndu-se roşu de ruşine, era gata să sfîşie nailonul auriu sau sa declanşeze cingătoarea şi să se înalţe în înaltul cerului, cînd academicianul Andriuhin urcă în fugă scara şi se opri alături de dublura lui Iura, punîndu-i mîna pe umăr. Pe stadion se făcu linişte, îneît Iura auzea limpede bătăile repezi ale inimii sale.

— Aveţi în faţa voastră, declară cu glas puternic Andriuhin, o dubhiră cibernetică a lui Sergheev !

El desfăcu salopeta, dezgoli burta şi pieptul de o asemănare uimitoare cu cele naturale, omeneşti, apăsă pe una din coaste şi, în faţa privirilor mulţimii uimite, ceea ce reprezenta pielea de pe piept şi burtă se făcură sul şi în locul intestinelor însîngerate cu toţii văzură o reţea complexă de aparate electronice.

— închide-te ! spuse nepăsător Andriuhin.

Cu o mişcare cu totul omenească, maşina ridică mîna, „pielea" se lăsă la loc, iar salopeta se închise. Andriuhin continuă :

— în scopul securităţii maxime, el va pleca primul ! în urma lui va pleca adevăratul Sergheev ! Şi el îi făcu semn lui Iura să urce scara.

Mulţimea năvăli cu strigăte de bucurie, salutînd cu manile strînso deasupra capului, către platforma fotonică, dar se opri la cel puţin cincizeci metri, lîngă un şanţ despărţitor, larg şi adînc.

Enormul postament de beton, înalt de circa zece metri, licărea, învcşmîntat în seîntei galben-violete şi vibra ca o coardă întinsă.

Difuzoarele numărau ultimele secunde. Toată lumea amuţi, neluîndu-şi privirea de la dublura cu zîmbet melancolic. Deodată, faţa îi zvîcni, zîmbetul dispăru ; el

ridică mîna ; gongul răsună strident. Şi îndată, o rază luminoasă, aprinzîndu-se instantaneu, dispăru spinte- cînd cerul iluminat de ninsoare şi de ploaie... Pe platforma fotonică nu mai era nimeni.

Cu ochii sclipind, în urma razei, Andriuhin se întoarse cu faţa la măsuţa masivă, de marmură, instalată pe palierul scării. Două aparate de radiotelefon legau platforma de lansare direct cu Moscova şi Bissa.

Nimeni n-a făcut nici o mişcare pînă a sunat subţirel aparatul, făcîndu-i pe toţi să tresară.

Andriuhin se repezi la receptor.

— Paverman ? Ascult ! Şi cu un glas care răsuna peste tot cîmpul, el începu să repete ceea ce îi spunea Boris Mironovici Paverman, de la celălalt capăt al lumii : „Succes deplin ! Detectoarele au semnalat apariţia dublurii în pătratul stabilit deasupra oceanului ! Dublura a stabilit legătura telefonică cu

Faroo-Maro ! Gata !“ Strigă voios şi ultimul cuvînt şi apoi întrebă din nou nedumerit : „Gata ?“

Şi, trîntind îndată receptorul, se întoarse cu faţa la mulţimea care plîngea, se îmbrăţişa, urla de bucurie şi, scuturînd din cap, ridică braţele în sus şi barba spre cer, şi strigă aşa încît toată lumea îi repetă fără să vrea «trigătul :

— Ura !... Ura !... Ura !...

Cînd trecu pripiul acces de extaz, privirile se îndreptară către Iura. De la el îşi luau rămas bun acum reprezentanţii delegaţilor, savanţii, activiştii culturali, invitaţii. Luînd parte pentru prima oară la o asemenea ceremonie, Iura, la început, nu şi-a calculat forţele şi strîngîndu-i mîna, l-a făcut să urle de durere pe un preot budist din Tibet, dar apoi s-a adaptat şi luarea de rămas bun a decurs fără piedici şi schilodiri.

Femeia coreană, îmbrăcată toată în alb, o bătrînică micuţă, aceea, care cu mai mult de un sfert de veac în urmă şi-a apărat cu curaj Phenianul care ardea în fumul bombelor de napalm, femeia pe care o slăveau cîntece în aproape toate graiurile de pe pămînt, l-a sărutat pe Iura aşa cum îl săruta, probabil, pe vremuri mama lui, pe care el n-o cunoscuse... Iura oftă, fără să observe că lacrimile se rostogolesc de mult pe obrajii săi.
ZSH

Un negru uriaş îi apucă mîna şi o legănă, spunînd ceva tare şi repede, iar Iura l-a înţeles. Deschizîndu-şi braţele larg, el îl strînse puternic, bărbăteşte pe tovarăşul îndepărtat, simţind la rîndul său braţele lui viguroase.

Un profesor japonez spunea ceva, sau chiar cînta, după cum se pare, alintînd mîneca lui Iura, zîmbind voios ; în jur se mai înghesuiau alte zeci de persoane, el le deosebea cu greu feţele, urcîndu-se tot mai sus pe scară, acolo unde se afla ultimul om de la care urma să-şi ia rămas bun, Ivan Dmitrievici Andriuhin.

Ei se sărutară în tăcere, de trei ori.

Andriuhin îşi ridică întrebător şi poruncitor barba în sus.

Iura dădu din cap şi trecu pe platforma fotonică.

Parcă trimiţînd tuturor un ultim salut, privirea lui Iura alunecă pe feţele celor de jos...

Cineva, care stătea pe ramura groasă a unui stejar desfrunzit flutură cu disperare dintr-un şal pestriţ. Je- nicika ! El voi să se înalţe în vîrful picioarelor spre a o vedea mai bine.

Dar nu avu timp.

O rază neobişnuit de luminoasă- alunecă pe deasupra pădurii ude şi dispăru în pîcla cenuşie a norilor... Ser- gheev se făcu nevăzut.

Şi îndată, murmură subţire, telefonul :

— Paverman ! zbieră voios Andriuhin deasupra oamenilor care se temeau să respire. Ei nu-şi dădură îndată seama că glasul său scăzuse cu tristeţe. Cum ?... Cum ?... în zona „M“ detectoarele au semnalizat un submarin... S-a petrecut ceva cu dublura... Dar Ser- gheev ?... De la Sergheev deocamdată nu sînt ştiri.

El aşeză încet receptorul şi îi privi pe toţi, cu atîta gravitate, astfel încît cei ce se aflau mai aproape se dădură fără voie la o parte, cînd el ridică receptorul telefonului :

— Moscova ? Comitetul guvernamental ? Andriuhin... Dublura lui Sergheev a suferit un accident în pa- tratul „M“. Cauzele sînt necunoscute. Informaţiile au sosit în momentul lansării lui Sergheev însuşi... Da, de la el deocamdată nu sînt ştiri...

CAPITOLUL XX
DEASUPRA OCEANULUI

Printr-un decret al maiestăţii sale regele Bissei, ziua de 10 aprilie a fost declarată zi de sărbătoare pe întreg teritoriu al regatului. Deoarece multora dintre insulari nu li se putea explica ce anume se va petrece, autorităţile s-au mărginit la comunicarea că nişte oameni albi vor zbura deasupra oceanului. Locuitorii insulei Faroo- Maro mai văzuseră avioane şi înainte, cei de pe celelalte insule le-au cunoscut în zilele din urmă, cînd pe aerodromurile construite în grabă soseau unul după altul avioanele din Sidney, Hong-Kong, Djakarta, Sirigapore şi chiar din Tokio şi Manilla...

De la ora unsprezece pînă la ora treisprezece, în pa- tratul „M“ a cărui latură cea mai apropiată trecea la douăzeci de kilometri de insulă, aveau voie să circule numai bărcile indigene şi cel ce nu avusese grijă să-şi procure o barcă din timp, plătea acum sume colosale şi nu pentru o barcă, ci pentru un loc într-o barcă.

în semn de respect faţă de directorul reprezentanţei comerciale sovietice, primarul satului Vangum i-a trimis barca sa veche, de război.

— Aceasta probabil că e singura barcă de pe urma căreia Hegges n-a cîştigat nici un ban, spuse directorul, cedînd-o ajutorului său, Vasili Ivanovici. Hegges a închiriat, în schimbul unui pachet ori două, de tutun, toate bărcile indigene şi acum încasează cîte trei guinee pentru un loc.

Vasul de luptă al satului Vangum semăna cu o gondolă cu prova înaltă şi pupa împodobită cu numeroase stegulețe viu colorate, pentru a alunga duhurile rele. .Treizeci de vîslaşi, de culoare maro-închis conduşi de Tobuca, o mînau în ocean, sclipind veseli din dinţi, la

fiecare izbitură de vîsle, iar pe perne se săltau, fără să se poată opri din hohotele de rîs, Ninka şi Bubîr, pe care Vasili Ivanovici în zadar îi ruga să fie mai serioşi...

Nici una din sutele de bărci care goneau în dimineaţa aceca prin lagună spre ieşirea în ocean, nu se putea compara cu vasul de luptă al satului Vangum ! El îşi întrecea cu mult adversarii. împrăştiind cu vîslele pulberi de diamante, Tobuca şi vîslaşii săi zîmbeau, veseli, pînă ce au trecut de o insuliţă, dc unde Faroo-Maro abia se mai zărea la orizont.

Ninka şi Bubîr se mutară la prova bărcii şi cu pleoapele pe jumătate închise din cauza luciului insuportabil al apei, se certau : cine îl va vedea primul pe lura Ser- gheev şi cum se va înnmpla aceasta. Vasili Ivanovici ducea mereu un binoclu puternic la ochii lui roşcaţi, curioşi, dar în afară de nesfîrşitele sclipiri de pe crestele valurilor nu vedea nimic.

— Oricît m-aş gîndi, oftă Bubîr, scoţînd din sîn o turtă şi împărţind-o cu vecinul-vîslaş, nu pot să-mi dau seama cum fac ei aceasta.

— Ce nu pricepi iar, Gogoşelule ? întrebă ironic Ninka, încercînd să-şi vadă imaginea în luciul undelor oceanului.

— Cum fac ei aceasta ? se întreba ronţăind din turta uscată şi holbîndu-şi ochii, nedumerit, Bubîr. îţi aminteşti cît timp ne-a trebuit ca să ajungem aici. Chiar şi avionul cel mai ultrarapid „TU-150" ca să ajungă aici, are nevoie de şase... hai să zicem, cinci ore. Iar lura Serglicev la ora douăsprezece va fi în Maisk. în Orăşelul Academic şi — .pac ! — ceasul e tot douăsprezece, iar el acum e aici !

— Un avion ! strigă Vasili Ivanovici şi, necrezîndu-şi ochilor, şterse repede binoclul şi îl ridică din nou. Un avion, zău ! Se

îndreaptă direct către patratul „M“. El reglă lentilele. Sau poate că a ieşit din patrat... E de neînţeles... Parcă ar patrula...

El întoarse capul spre vîs'laş-i, regretînd că vasul de luptă al satului Vangum nu poate să înainteze cu viteza unui avion.

— Se depărtează 1... De unde o fi apărut, la naiba?

261

Era ceva imposibil de lămurit. Bubîr îl privea tăcut pe Vasili Ivanovici, puse la loc turta, iar Ninkăi îi tremurară buzele :

— Poate că lui Iura... Poate că i s-a întîmplat ceva !

Insuliţa, sau mai precis, reciful care se ridica la cîţiva metri deasupra apei, dispăru demult în urmă... Ei pluteau între două oceane, unul albastru, care revărsa torente de lumină solară, sus, şi altul cînd albastru, cînd verde, înspumat, sub ei. Vasili Ivanovici se uită la ceas : era unsprezece fără un sfert. Se blestejna de mama focului pentru faptul că n-a luat cu el un aparat emiţător ţi nu putea să ia legătura cu uscatul. „Să se întoarcă ? Dar pină la ţărm sînt două ore de mers şi pînă atunci totul se va sfîrşi într-un fel sau altul... Afară de asta, cum poate să afirme cu precizie, dacă avionul a fost în patratul „M“ sau că se îndreaptă într-acolo ? în sfîrşit, detectoarele tatonează neîntrerupt întreg patratul şi, dacă avionul a fost acolo, ele l-au descoperit de mult. Dar ce altceva pot să comunic eu ?“

Şi Vasili Ivanovici hotărî să meargă înainte.

— Ce i s-ar putea întîmpla lui Iura ? întreabă el, tră- gînd-o pe Ninka de cordonul sarafanului înflorat. Iura abia acum se îndreaptă către aerodromul Orăşelului Academic...

Timp de o oră, barca lor pluti în largul oceanului, dar se părea că ea nu înaintează, ci stă pe loc sau că se roteşte, zburînd în sus şi în jos, printre stropii săraţi, printre peştii zburători şi cerul albastru. Obosită de apă şi de legănat, Ninka aţipi pe genunchii lui Vasili Ivano- vici. Gîndac dormea demult, Bubîr însă fie speriat de nemărginirea oceanului, fie alarmat de presimţirea nelămurită, a unei nenorociri de neînlăturat, stătea culcat la prova sau controla în tăcere depărtările, folosindu-se de binoclul lui Vasili Ivanovici.

Deodată, Bubîr se ridică.

— Ce-i asta ? întrebă el, întinzînd mîna spre cer.

Vasili Ivanovici duse repede binoclul la ochi : acolo nu se vedea nimic.

— Ei nu ! Auziţi ? spuse Bubîr emoţionat. Uite iar...

Acum auzise şi Vasili Ivanovici. îngălbenind, el lăsl încet binoclul în jos. Se părea că o umbră i se lăsase pe faţă.
Sunetul subţire, pătrunzător, se părea că vine din ce-
rul .albastru. Era nemărginit şi limpede. Sunetul amintea cîntecul greierului.
— Acesta, frate, e semnalul de primejdie... spuse încet Vasili Ivanovici, strîngîndu-şi pumnii.
— De unde ? mormăi Bubîr.
Vasili Ivanovici arătă cu capul spre cer, fără să lase jos binoclul.
— De la Iura ? şopti Bubîr.
— Nu ştiu, răspunse încet Vasili Ivanovici continu- înd să privească prin binoclu. Mi se pare că îl văd...
— Pe cine ? Pe Iura ?
— Nu pot să desluşesc...
Era ora douăsprezece fix. După calculele pe care le făcea fără întrerupere Vasili Ivanovici, ei trecuseră de graniţa patratului „M“ de cîteva minute. Patratul era format din laturi de cîte cincizeci kilometri fiecare. Ei nu aveau timp să ajungă acolo, de unde se auzea semnalul de alarmă. Şi oare ce-ar fi putut face el cu ajutorul unor copii şi fără nici un fel de arme ?... Cu toate acestea, stabilind după sunet locul cel mai probabil unde Iura sau dublura sa, suferiseră accidentul, Vasili Ivanovici îndreptă fără şovăială într-acolo vasul de luptă a! satului Vangum.
— Lasă să doarmă !... spuse grăbit Bubîr, cînd Vasili Ivanovici o privi cu coada ochiului pe Ninka.
,,Să nu adormim noi cu toţii aici !“ îi trecu prin gînd lui Vasili Ivanovici.
Ce s-o fi întîmplat acolo ? Iura se află acum deasupra oceanului, el trebuie să ia legătura cu ţărmul, pe cer, din minut în minut trebuiau să apară hidroplanele expediţiei, pentru a-1 culege. Şi atunci, ce s-a întîmplat oare ?
în orice caz, ceea ce vedea el, sus, deasupra oceanului, la cîţiva kilometri de acolo, nu aducea nici a nor, nici a pasăre.
Erau chiar acele secunde, cînd Paverman, înconjurat de tot efectivul expediţiei, recepţiona în cabina radio-

fonică de pe „Ilici" primele comunicări ale unuia dintre băieţii liii Andriuhin, dublura lui Sergheev :

„Am sosit la destinaţie. Altitudinea patru sute nouă zeci opt metri. Aştept indicaţii..."
încă nu se terminase pe ,,Ilici“ furtuna de sărutări, îmbrăţişări, exclamaţii de entuziasm, cînd radiofonistul, care nu se depărta de aparat, ridică poruncitor mîna. Dublura lui Sergheev transmitea.
El comunică imperturbabil t
— Atenţiune ! Cer ajutor !
Pentru o clipă toţi cei din cabină amuţiră.
— Chemaţi-1 îndată pe Andriuhin ! strigă, dîrdîind ca de friguri, Paverman. Mai iute f Colaboratorii săi se repeziră la radiotelefon, dar se opriră, deoarece dublura reîncepu transmisiunea.
El comunica pe un ton tot atît de măsurat :
— Rog ajutor. Conectez semnalul de alarmă... Iar peste o clipă : Am recepţionat semnalul : Să cobor pe apa. Semnalul nu este conform codului. Rog ajutor.,.
— Trebuie lămurit ce-i cu el, şopti Paverman.
— Răspunde ce-i cu dumneata ? repetă grăbit radiofonistul. S-a deranjat funcţionarea mecanismelor ?
— Da, confirmă Băiatul.
— Din cauza transmisiunii ?
—Transmisiunea a decurs normal.
— Ai suferit avarii la sosire la destinaţie ?
— Da.
— Poţi să precizezi cauza avariei ?
— Nu. Nu pot. Nu ştiu. Rog ajutor. Iar după o pauză : O rază din mare...
— Ai fost atacat ?
— Nu. Nu ş,tiu. Rog ajutor...
— Dumneata vezi ceva ?
— Nu văd nimic... Rog ajutor...
Colaboratorii profesorului Pavermaji de lîngă radio-
telefon fură din nou distraşi de comunicarea detectoarelor care au transmis că, în pătratul „M“, a fost semnalat un avion...
Paverman se repezi la ei cu pumnii ridicaţi r
— Comunicaţi-i lui Andriuhin...

Din nou începu să vorbească dublura :
— Avionul a început să tragă... A tras o rafală pe deasupra

capului. A doua rafală mi-a sfîrtecat picioarele...

— Comunicaţi-i lui Andriuhm ! strigă Paverman cu un glas înspăimântător, apucîndu-se de tejgheaua de marmură. Un avion în patratul „M“, dublura lui Sergheev a fost atacat !

— El întreabă ce-i cu Sergheev... spuse încet, făcîn- du-se alb ca varul, colaboratorul care luase legătura cu Andri uhin.

— Cum ?... Oare şi Sergheev... Paverman se rezemă fără putere de perete, privind cadranul enorm al ceasului din cabină. Comunicaţi : de la Sergheev deocamdată nu sînt veştL..

S-a luat o hotăcîre : să se trimită imediat, la mare înălţime, hidroplanele de serviciu.

...Pentru a doua oară, Iura renăştea din rază. Iura nu povestise nimănui despre senzaţia chinuitoare, alarmantă, de durere acută şi în acelaşi timp de o nemărginită fericire, care îl cuprindea în momentul renaşterii din rază. Avea impresia că se trezeşte dintr-un vis chinuitor. Conştiinţa era încă tulbure ; întreg trupul era zguduit de scurte spasme, ca de muşcături. Muşcăturile acestea se simţeau peste tot, în creier, în inimă, în coloana vertebrală, în stomac... Pîcla deasă se subţia treptat ; el începea acum să aibă senzaţia a ceva luminos, cald, puternic şi îşi dădea seamă că e vorba de soare. Atunci, pentru prima dată, pe aerodromul Orăşelului Academic, nu era soare, dar pîcla se subţia la fel şi el văzu oameni, zăpadă, pe Ivan Dmitrievici care alerga spre el... De data asta, însă, el nu apucă să vadă nimic : inima i se făcu ghem, cuprinsă de un fior ciudat... Degetele îşi pierdură îndată puterea ; Iura puse mîna în mod mecanic pe catarama de pe cingătoarea antigravita- ţională. Nici nu simţi că face un salt de vreo sută de metri în sus. Inima se liniştea încetul cu încetul. Doar capul îi deveni ca de plumb. începu să răsufle adînc. începea să-şi vină în fire. Ce a fost asta ? Din ce cauză

i s-a făcut rău ? Aşa ceva nu i s-a întîmplat la prima experienţă...

Abia avu timp să privească în jur ; faţa i se lumină de un surîs slab, adresat stropilor verzui ai oceanului, albastrului cald din jur, aerului sărat... Din nou inima îi fu zguduită atît de tare, încît Iura era cît pe ce să ieşine. De data aceasta, pe jumătate conştient, el trase de tijă şi se depărtă într-o parte şi în sus...

Capul îi plesnea de durere insuportabilă, soarele, oceanul şi

aerul incandescent i se păreau duşmani şi Iura transmitea în grabă. Legătura cu „Ilici" începu să funcţioneze instantaneu.

— Am ajuns în punctul stabilit, spunea Iura. Transmiterea a decurs normal. Aici am dat de un fenomen inexplicabil. Seamănă cu accese de cord. La urcare în sus la o sută metri fenomenele dispăreau... După cîteva secunde însă au reapărut... Nu, avionul nu l-am văzut. Transmiteţi... O-o ! Inima...

Cei de pe „Ilici“ n-au mai auzit nimic de le Sergheev. Paverman, îngălbenit, în al cărui păr roşcat apăru o şuviţă lată, albă, îşi înfigea degetele osoase în umerii ra- diofonistului.

— Ei ? Faţa subţiată a profesorului era schimonosită de grimase dureroase. Ei ?...

— A tăcut... spuse în sfîrşit radiofonistul.

între două nemărginite oceane, oceanul aerian străpuns de soare şi vastitatea verde-albăstruie a Oceanului Pacific, atîrna minuscula figură de culoare închisă a unui om... Ciudata stare de inconştienţă nu-1 mai părăsea pe Iura. El tot mai ţinea în mînă catarama şi zbura brusc în sus, cînd cădea ca o piatră în jos, aproape atingînd cu picioarele apa. Trupul său însă se smucea ca lipsit de viaţă, ca trupul paiaţei trasă cu aţă, era puţin probabil ca el să-şi fi dat seama de ce face... Sîngele îi zvîcnea greu în tîmple ; răsuna fără încetare un glas surd, insistent:

— Coboară pe apă... îţi ordon să cobori pe apă !

Şi el coborî spre apă, dar un sentiment neînţeles, de dezgust, îl aruncă printr-un şoc, iarăşi în aerul albastru.

Glasul răsună mai aspru :

— Iţi acord un minut. Jos imediat ! Altfel eşti pierdut... Pierdut ! Ştii că eşti pierdut. Jos !

Ceva se opunea în el. întunericul însă, îi cuprindea complet conştiinţa. Iura coborî în smucituri, aproape cădea. Era la cîţiva metri de ocean ; stropii aruncaţi de valurile care se ciocneau, îi atingeau picioarele... Cu vederea lui gata să se stingă el a zărit, sau poate a simţit ieşind din ocean, un gigant argintiu, în formă de ţigară de foi... Ochiul periscopului se întinse în sus, ca un ten- tacul. Un ce mai tare decît voinţa unui om, l-a silit, în ciuda tuturor ordinelor, în ciuda asprei forţe care îi strivise voinţa, să mai tragă o dată de cataramă, către stînga. Şi din nou zbură impetuos în sus. Acum îşi pierduse definitiv cunoştinţa. El n-a

putut să vadă lămurit cum a dispărut ochiul periscopului, cînd un avion, tre- cînd vijelios aproape de el, îi ciurui cu gloanţe trupul inert...

Avionul necunoscut se depărtă în mare viteză spre sud ; submarinul dispăru. Cele trei hidroplane ale expediţiei profesorului Paverman intrau în mică viteză, la o înălţime de cinci mii de metri în patratul „M“, fără să descopere deocamdată nici pe Iura, nici pe dublura acestuia... Vasul de luptă al satului Vangum se afla cel mai aproape de locul catastrofei şi Vasili Ivanovici deosebea acum clar prin binoclul său de mare, trupul lui Iura şi pe acel al dublurii sale în torentele fluide ale aerului incandescent. Bărcile în care pluteau totuşi către patratul „M“ neastîmpăraţii corespondenţi şi operatori, erau încă departe, dar se apropiau şi ele de locul unde avusese loc tragedia...

Radiofoniştii de pe hidroplane lansau fără încetare apeluri către Iura şi dublura sa. Nimeni nu răspundea la chemare. Ei interceptară doar ordinul de pe un avion necunoscut, în care se propunea escadrei să ocupe Bissa şi să pună mîna pe „Ilici".

— Eu am presupus aceasta, răspunse laconic Kregs, cînd i se transmise această ştire.

Imediat posturile de radio de pe Bissa şi „Ilici“ aduseră la cunoştinţa omenirii întregi povestea crimei din patratul „M“. „Care este poziţia guvernelor occiden

tale ? întreba cancelaria regelui Bissei. Noi prevenim pe toată lumea că nu vom admite ocuparea insulei şi ne vom apăra cu toate armele de care dispunem. întreaga vină pentru urmările acestei nemaivăzute aventuri, aparţine celor care au săvîrşit-o premeditat..."

O serie de guverne Occidentale s-au grăbit să comunice că nu ştiu despre ce fel de aventură este vorba în declaraţia regelui Bissei. Comandantul flotei din Oceanul Pacific a declarat că vasele celei de a şaptea flote participă la manevrele obişnuite, conform planului ministerului marinei şi că nota transmisă de cancelaria maiestăţii sale, regele Bissei, cu tot caracterul ci neoficial, duşmănos şi vădit propagandistic, este examinată cu atenţie...

în timp ce diplomaţii făceau schimburi de amabilităţi, semănând cu săbiile scoase din teacă, profesorul Paver- man, membrii expediţiei şi întreg echipajul lui „Ihci“ erau preocupţi

mai mult decît de orice de problema salvării lui Iura, în condiţiile create. Se presupunea că atît el cît şi dublura lui, ajungînd la locul de destinaţie şi adaptîndu-se mediului, vor da de ştire despre ei prin radio şi la apropierea vasului sau a hidroplanului, vor coborî pe apă, de unde vor fi culeşi. Acum era limpede că nici Iura, nici dublura sa nu pot coborî pe apă. Des- coperindu-1 în sfîrşit pe Iura, liidroavioanele au chemat un elicopter.

Nimeni nu cunoştea încă dimensiunile catastrofei; nu ştiau dacă Sergheev este ucis sau e numai răjiit şi fiecare ştire din zona Bissei era ascultată cu aviditate de miliardele de oameni care nu se depărtau de aparatele lor sau de difuzoarele de pe stradă. Noutăţile erau neclare şi încurcate, însă uriaşul succes al Marelui experiment şi monstruoasa crimă a avionului necunoscut au zguduit inimile oamenilor. Peste tot aveau loc mitinguri uriaşe ; poliţia îşi pierduse capul ; oamenii politici des- coperiră că este cu totul neclar, cum va proceda în asemenea situaţie, armata şi, cu toate că în Occident, radioul, ziarele şi televiziunea încă nu se decideau să transmită nota regelui Bissei şi ocoleau cu grijă chestiunea apartenenţei naţionale a avionului care săvîrşise

atacul banditesc, totuşi, în mulţimile electrizate din Anglia, Japonia şi America tot mai des răsunau strigătele furioase :

„Pace ! Pace ! Să întindem mîna Sovietelor î La dracu cu bombele !“

între timp drama de lîngă insula Faroo-Maro continua să se desfăşoare.

Marinarii au coborît pe scara din elicopterul oprit deasupra lui Jura, ridrcînd cu greu trupul său greoi, lipsit de viaţă.

Medicul expediţiei, sosit cu elicopterul, dîndu-şi seama cu cîtă nerăbdare este aşteptată comunicarea sa, în lumea întreagă, după ce îl examină pe Iura, spuse încet, privind mohorît :

—Trăieşte ! Dar poate să moară în orice clipă. Este străpuns perrcardul, iar cel de al doilea glonte s-a înţepenit în plămîni… Afară de aceasta suferă de o intoxicaţie gravă… Nu pot să-mi dau seama despre ce e vorba. Nici pe „Ilici“ nu sînt condiţii pentru efectuarea unei operaţii atît de complicate…

Luîndu-1 şi pe dublura lui Iura, elicopterul zbură greoi, ca un car funebru, spre „Ilici“.

Vasili Ivanovici ştia că la tropice, furtuna începe pe

neaşteptate ; totuşi el n-ar fi apreciat sinistra semnificaţie a petei întunecate, apărute la răsărit, între veselii nori cumulus. Tobuca şi toţi ceilalţi vîslaşi însă arătau cu îngrijorare spre acel micuţ nor negru şi de data aceasta, fără să aştepte încuviinţarea lui Vasili Ivanovici îşi întoarseră vasul de luptă şi porniră cu viteză spre insulă. Nici Vasili Ivanovici, nici copiii nu puteau să-şi dea seama de gravitatea nenorocirii care îi pîndea ; ei se aflau pe de-a întregul sub impresia catastrofei care avusese loc sub privirile lor, şi nu ştiau dacă Sergheev trăieşte. Au văzut doar că a fost cules de elicopter.

între timp, micuţa pată neagră devenise un nor de ploaie uriaş. Un vînt rece, venit pe neaşteptate, împingea barca, de pe un val pe altul. Ninka se învineţi, clănţănea din dinţi şi pînă şi lui Bubîr i se zbîrci pielea.

Enorma umbră a norului înainta fără încetare spre barcă şi pînă la urmă o acoperi. Nu o ploaie, ci torente compacte de apă se prăbuşiră ca avalanşa unei cascade

269

asupra bărcii. Iar la cîteva zeci de metri, admirînd această nostimă întîmplare, strălucea ironic soarele.

Barca era inundată cu apă. Nişte valuri uriaşe, încununate cu coame de spumă albă, veneau unul după altul, mugind. Scuipînd apă sărată, uzi în aşa măsură încît li se părea că apa le-a trecut şi prin piele, Ninka, al cărei sarafan i se lipise de piele şi greoiul Bubîr, scoteau apa din barcă, căzînd mereu la picioarele vîslaşilor îngălbeniţi de teamă. De cealaltă parte, acţiona cu o găleată Vasili Ivanovici. în pălăria lui cu borurile lăsate trist, în jos, cu pantalonii suflecaţi pe picioarele păroase, el semăna, oricît de caraghios ar părea, cu un vilegiaturist apucat de ploaie, în timp ce se află la pescuit. Pe spinările negre ale vîslaşilor care se îndoiau, ritmic, se scurgeau torente de apă, barca trecea ca printr-o minune de pe un zid pe altul. Deodată, un uriaş val oblic, mare cît un bloc cu mai multe etaje, acoperi pe neaşteptate barca... Vîslaşii dădură drumul înspăimîntaţi la vîsle, barca fu luată de un val lateral şi în elipa următoare se răsturna, aruncîndu-i în ocean pe vîslaşi, pe Tobuca, pe Vasili Ivanovici şi pe Bubîr cu Ninka şi cu Gîndac.

înghiţind apă, fornăind, simţind că piere, că sarea şi apa i-au umplut fără milă nările, temîndu-se să deschidă gura, dar dînd din mîini şi din picioare, Bubîr, luat de valul următor fu aruncat

la suprafaţă şi înghiţi cu lăcomie, o dată cu stropii săraţi şi o bună rezervă de aer. „Naufragiu ! Furtună ! Rechini ! în creierul aprins al lui Bubîr gîndurile înspăimîntătoare se perindau unul după altul. Dar unde e Gîndac ? El doar nu ştie să înoate !“

El privi îndărăt şi abia acum văzu că nu e singur. Valurile cînd împrăştiau, cînd apropiau din nou trupurile negre ale vîslaşilor, printre care el l-a desluşit pe Tobuca ; Vasili Ivanovici se ţinea cu dîrzenie de prora bărcii răsturnate ; cu cealaltă mînă el o susţinea pe Nina, care striga ceva, ridicînd în sus capul blond cu codiţele atîrnînd, jalnic, în jos... Se pare că ocăra oceanul. Bucuros că-i vede, Bubîr înotă spre ei şi cu toate că era foarte greu şi că apropiindu-se, el s-a lovit de cîteva ori dureros de barcă, spintecîndu-şi pînă la sînge

270

coapsa, el a ajuns totuşi pînă la Vasili Ivanovici şi a apucat-o de cealaltă parte pe Ninka care scuipa de mama focului.

— Dar Gîndac ? strigă Leonea. Pe Gîndac l-aţi
văzut ?

Pe Gîndac nu-1 văzuse nimeni.

în acest timp, se apropiară de barcă Tobuca cu ceilalţi vîslaşi. Tot mai încercînd să zîmbească, Tobuca o urcă pe Ninka pe umerii săi şi, ţinîndu-se, de barcă alături de Vasili Ivanovici clătina trist din cap. $tia că vor putea să se salveze numai dacă va înceta furtuna şi dacă pînă atunci nu vor apare rechinii foarte numeroşi pe aici.

Rechini ! Leonea încetă să mai audă bubuitul oceanului, nu mai observă ploaia, nu vedea valurile înalte de mai mulţi metri. El cercetă apele tulburi pînă îl apucă durerea de ochi ; i se părea mereu că din adîn- curile necunoscute apare un trup lung, puternic, cu gura deschisă şi cu aripi strîmbe.

în loc de rechin însă Leonea îl zări pe Gîndac ! Era ceva de necrezut, dar el văzu clar, în creasta valului ridicat, în apropierea lui, botişorul lui Gîndac. încă necrezîndu-şi ochilor, uitînd de rechini şi neluînd în seamă strigătele lui Vasili Ivanovici şi ale lui Tobuca, Leonea se repezi acolo, unde valurile aruncau în sus şi răsuceau ghemotocul acela negru, lucios, lipsit de putere, dar încă viu. Gîndac era aproape de tot, el îi vedea ochii lucioşi, labele izbind cu încăpăţînare oceanul furibund, nasul ridicat în sus. Dar, turbînd de mînie şi mugind răutăcios, valurile se rostologeau în- tr-o parte şi din nou între Leonea şi Gîndac se

căscă o prăpastie căruntă, de spumă...

L-a ajutat Tobuca. El a înotat în urma lui Bubîr şi, înţelegînd că trebuie să-l aducă pe cîine, se rostogoli cu îndemînare pe creasta înspumată, drept peste Gîndac, reuşind să pună mîna pe blana lui tremurîndă. în clipa următoare oceanul îl smulse din nou pe Gîndac, dar acum Leonea era alături. Gîndac, zbătîndu-se din răsputeri, tot mai încerca să sară din apă, lătra răguşit şi, înecîndu-se cu apă sărată, îl lingea pe Leonea.

— Parc-ar vorbi totuşi ruseşte.™ rosti cu greutate Bubîr, satisfăcut, cînd ajunseră la barca răsturnată, unde îi aşteptau cu nerăbdare Vasili Ivanovici, Ninka şi vîslaşii.

Torentele de apă tot se mai prăvăleau mugind asupra lor, iar vîntul cel rece încerca cu răutate să-i smulgă de la barcă, sau să-i farîme de ea, cînd Vasili Ivanovici, care nu-şi lăsa privirea de la cer, scoase un strigăt de bucurie.

Deasupra lor se afla un elicopter.

In cîteva minute, totul s-a terminat. în enorma burtă caldă a elicopterului s-au urcat pe scara ce se zbatea cu furie nu numai cei treizeci vîslaşi în frunte cu Tobuca, nu numai copiii şi Vasili Ivanovici, ci şi gloriosul vas de luptă al satului Vangum.

Legănindu-se alene sub izbiturile ploii şi ale vîntu- lui, elicopterul trecea pe deasupra valurilor înspumate ale fluxului, cînd dinspre răsărit, din partea opusa a insuliţei, ajunse la ei bubuitul prelung al unei canonade de artilerie... Crucişătoarele, fâcînd parte din flota a şaptea, trăseseră prima salvă asupra lui Faroo- Maro...

CAPITOLUL XXI

MOARTE CLINICĂ

Salva fusese precedată de tratative.

De pe crucişătorul „Atlantida" i s-a transmis un ultimatum regelui Bissei :

„Revolta indigenilor ia proporţii. In Raboul sînt sute de refugiaţi. Ţinînd seama de completa voastră inactivitate, sînt nevoit să mă amestec. Vă propun ca în decurs de şaizeci de minute să reflectaţi şi să acceptaţi următoarele :

1. Veţi reţine, sub observaţie, vasul sovietic „•llici*.
2. Flota de sub conducerea mea va ocupa Bissa.

In caz de refuz sau de întîrziere, vasele vor începe să tragă asupra Bissei, Faroo-Maro, precum şi asupra întregii zone de

rebeliune. “

De cele şaizeci de minute era nevoie pentru ca vasele să-şi poată ocupa poziţiile de luptă...

Posturile de radio ale Bissei şi a lui „Ilici“ dădură îndată de ştire despre noua provocare. Dar presa şi celelalte mijloace de difuzare ale lumii occidentale, ascultînd de indicaţii d<n umbră, au tăinuit populaţiei ţărilor lor, ultimatumul crucişătorului.

După treizeci de minute de la primirea ultimatumului, postul de radio al Bissei declara :

— «Rebeliune nu există. Pe insulele Bissa şi Faroo- Maro e linişte. îl previn pe comandantul Flotei a şaptea şi pe comandantul escadrei compusă din vasul purtător de avioane „Ocean", crucişătoarele „Atlantida" şi „Columb“, că intrarea în apele teritoriale ale Bissei este oprită. încălcarea apelor teritoriale va atrage după sine evacuarea prin forţă a escadrei. Kregs.»

13

273,

Amiralul rîse în hohote la primirea acestui răspuns. După douăzeci de minute, vasele escadrei au pătruns în apele teritoriale ale Bissei, ocupînd poziţii de luptă. Gurile tunurilor erau îndreptate ca nişte degete arătătoare spre Faroo-Maro şi „Ilici“, aflat de cealaltă parte a insulei.

A urmat o nouă radiogramă a comandantului de escadră :

„Peste cinci minute, încep tragerea."

Postul de radio al Bissei răspunse îndată :

„Călăuzit de spiritul de umanitate, vă previn pentru a doua oară: orice acţiune duşmănoasă va provoca nimicirea escadrei. Kregs."

După trecerea celor cinci minute a urmat salva.

Era chiar salva pe care au auzit-o cei din elicopter.

Se părea că s-au cutremurat nu numai corpurile uria[c]e ale vaselor, ci întreaga insulă şi oceanul, pînă la orizont... Exploziile palide-sîngerii începură să joace pe valuri, în sclipiri purpurii...

O salvă simultană a tunurilor crucişătoarelor „Atlan- tida“ şi „Columb“ era îndestulătoare ca să şteargă de pe faţa pămîntului zece insule ca Faroo-Maro.

Pentru a isprăvi cu Bissa şi cu „Ilici“, comandantul escadrei porunci să se pună în funcţiune artileria atomică...

Proiectilele de pe „Atlantida" şi „Columb“ aveau nevoie doar

de zece secunde pentru a parcurge distanţa pînă la Faroo-Maro. Au trecut însă zece, douăsprezece, cincisprezece minute de la salvă, însă pe insulă nu se observă nici o urmare a acestei lovituri de foc. Nici clădiri care se prăbuşesc, nici palmieri arzînd. Nici limbi de flăcări care să se contopească într-un incendiu grandios. Nici locuitori, rămaşi încă în viaţă, alergînd de colo-colo. Nimic. Nici chiar explozia n-a fost auzită... Pe malul lagunei ieşiră fără grabă nişte femei indigene, care nu ştiau probabil că crucişătoarele începuseră bombardamentul şi, sporovăind vesel, se apucară să clătească rufele.

Pentru prima dată, radiograma lui Kregs fu primită, ascultată şi studiată pe „Atlantida" cu atenţia cuvenită şi cu teamă : „Crucişătoarele au efectuat un bombar

dament cu artilerie nucleară. O singură salvă ar fi fost mai mult decît suficientă pentru a nimici complet Faroo-Maro. După cum vedeţi, sînteţi neputincioşi. Vă previn pentru ultima oară. îi previn pe comandanţii flotei şi escadrei, pe ofiţerii şi matrozii lor. încetaţi nebunia. încă o salvă şi escadra va fi redusă la zero. Kregs.“

— îmi face impresia că e o chestiune serioasă, declară comandantul de escadră, căpitanul „Atlantidei*. Se vede că acolo — arătă el peste umăr insula, unde, parcă bătîndu-şi joc de crucişătoare, vreo zece femei rîdeau în hohote, clătind rufe — există într-adevăr o armă complet necunoscută nouă. Salva a două crucişătoare şi nici un fel de urmări ! Căpitanul îşi ştergea mereu fruntea, lucind de sudoare. Dacă salva de pe „Atlantida'* şi „Columb" se pierde ca o lovitură de pumn într-o pernă, apoi înseamnă că s-a sfîrşit într-a- devăr cu războiul ! Noi nu putem risca pieirea fără rost a trei vase de război de prim rang.

Amiralul stătea în picioare în cabina de luptă ; la picioarele sale, răsuflînd din greu şi scoţîndu-şi limba purpurie, stăteau întinşi doi cîini uriaşi. într-o jachetă pestriţă, deschisă la pieptul acoperit cu fire groase de păr, cărunt, în pantaloni albi, scurţi pînă la genunchi, din care ieşeau nişte picioare groase pline de vinişoare sclerotice, amiralul avea o mutră de beţiv ordinar. Din nările largi ieşeau smocuri de perişori negri şi albi. Amiralul adulmeca aromele care veneau de pe insulă.

Mirosea a dulceaţă şi asta îl irita grozav pe amiral.

— Trei vase ! Amiralul rînji cu o expresie stranie, care îl făcu

pe căpitan să se dea îndărăt. Aici sînt eu ! înţelegi dumneata ? Iar unde sînt ei, acolo e ţara noastră ! Şi eu, riscîndu-mi viaţa, căpitane, riscînd totul, îţi ordon : Foc ! Foc !

Lăsînd capul în pămînt, căpitanul nu se hotărî să nu execute ordinul* dar nici nu se putea decide să poruncească continuarea bombardamentului.

— Dar ştii că eşti un fricos, căpitane ! Amiralul îşi şterse încet degetele tremurînde cu care se atinsese de vestonul căpitanului. Eşti un laş mizerabil, care îşi închipuie că, împreună cu cei treizeci sau patruzeci mii

ÎS*

de voinci ai lui este într-adevăr foarte necesar ţării noastre ! Dacă eu îmi risc viaţa, atunci a dumitale ce contează ?

Căpitanul, palid ca un cadavru, făcu un pas către amiral :

— Dumneavoastră nu aveţi voie să mă insultaţi !

— Atunci trage ! răspunse amiralul.

Crucişătoarele traseră a doua salvă. Pe insulă nici aceasta nu avu nici un efect. Femeile, ca şi cum n-ar fi auzit nimic, continuau să facă gălăgie şi să clătească rufele.

— încă o salvă ! încă ! Amiralul îşi agita pumnii în faţa obrajilor căpitanului. Pînă dăm de breşă...

Vîrîndu-şi capul pe uşa cabinei, radiofonistul, alb ca varul de spaima, îi întinse, tăcut, o radiogramă.

— Ce-i acolo ? strigă amiralul, smulgîndu-i radiograma din mînă. Alte ameninţări ?

El citi : „Către toţi către toţi, către toţi. Comunic că escadra care a atacat Bissa a fost aruncată afară din zona insulelor. Kregs.“

— Propagandă... rosti amiralul, aruncînd hîrtia, dar acesta a fost ultimul său cuvînt şi ultimul gest.

Femeile, care îşi clăteau vesele rufele pe ţărmul lagunei, au observat cum a fulgerat ceva în locul unde cu o clipă în urmă se aflaseră acele teribile vase care aruncau flăcări. Explozia, care întunecase soarele, sciipi peste ocean şi dispăru. Vasele dispărură şi ele. Privind la oceanul care îşi rostogolea, liber pînă la orizont, valurile azurii, femeile se apucară cu şi mai multă stăruinţă de spălatul rufelor...

*

în acea luminoasă zi cu soare, toate plajele aurii ale Marelui

Istm erau presărate de înotători care se odihneau şi cu amatori de vînătoare subacvatică. Zarva veselă a mulţimii care se distra, acoperea nu numai strigătele ironice ale pescăruşilor, ci şi mugetul puternic al oceanului. Bubuiau orchestrele improvizate ; gemeau banjourile şi ghitarele ; strigau, glumind, vînză-

torii de îngheţată, sucuri şi crenvurşti calzi ; un grup întreg de vînători subacvatici în costume bizare şi mănuşi cu membrane, încercau să prezinte pe marginea apei dansul lui Neptun, născocit chiar atunci de ei...

l'otul decurgea ca într-o zi de duminică obişnuită. De aceea, cînd un reflex ciudat de rază înţepă ochii tuturor cu o explozie instantanee, foarte luminoasă, aceasta a fost considerată drept o glumă a cuiva. Dar îndată plaja de mai mulţi kilometri, vibrînd de o ve- -selă larmă, amuţi ; iar oamenii înţepeniră în poziţii •cu totul nefireşti. în clipa următoare, toţi o luară la fugă, dar se opriră, de teamă, ori poate de curiozitate.

Doar la cîteva zeci de metri de ţărm, acolo unde «doar petele de soare luceau pe crestele valurilor, unde pe fondul orbitor de albastru al cerului sclipeau ciocurile portocalii ale pescăruşilor, căzîn.d ca nişte săgeţi asupra peştişorilor zburători, zăceau nişte nave uriaşe. Aveau ţin aspect neobişnuit, sinistru... Cei de pe mal nu şi-au dat seama la început că este vorba de nişte vase de război, două crucişătoare şi un port-avion, şi că vasele se aflâ într-o situaţie cu totul nefirească : zac pe nisip, lăsîndu-se încet, dar continuu pe o parte... •Cei de pe mal nu i-au observat la început nici pe oamenii de pe nave, pe marinari. Se părea că marinarii fie că n-au dormit de mult timp, fie că au suferit un şoc oarecare, de pe urma căruia nu pot să-şi revină. Oamenii de pe ţărm şi oamenii de pe vase şi-au revenit aproximativ în acelaşi timp. în timp ce pe ţărm, cunoscători ai evenimentelor politice, citind denumirea vaselor — „Ocean", „Atlantida", „Columb" — schimbau replici pline de nedumerire, spunînd că vasele acestea fac parte din Flota a şaptea şi că navighează undeva între Australia şi Indonezia, pe vase se auziră comenzi nervoase, pripite...

Primii reporteri — pimînd mîna pe bărcile de lîngă mal, sau înotînd pur şi .simplu — se învîrteau acum în preajma uriaşilor de oţel, silindu-se, cu slabele lor glasuri, sau făcîndu-şi palmele pîlnie, îşi strigară întrebările... Dar încă înainte de aceasta

radiofoniştii vaselor, venindu-şi în fire, s-au grăbit — legătura nu era

încă întreruptă — să transmită în eter ştiri senzaţionale.

Era ceva imposibil de crezut ! Cum ! Trei vase de război de primul rang, cu un tonaj total de aproape o sută de mii de tone, înzestrate cu artilerie atomică, avîud pe bord aproape treizeci de mii oameni şi cincizeci de avioane cu reacţie, au fost aruncate ca nişte neînsemnate firicele de praf în aer şi transportat la mii de kilometri ! S-au trezit aşezate frumos pe bancurile de nisip ale Marelui Istm. Şi asta a făcut-o un neînsemnat rege al Bissei !

Lumea era zguduită. Atacul banditesc asupra lui Sergheev, pe care acum ziarele tuturor continentelor îl numeau Omul-rază, agresiunea armată a Flotei a şaptea împotriva Bissei lipsite de apărare şi a unui vas ştiinţific neînarmat şi, în sfîrşit, miraculoasa şi enigmatica înfrîngere a Flotei, aruncată pe o p'ajă populată, la mai multe mii de kilometri de malurile Bissei, toate acestea au produs o tulburare neobişnuită în rîndul oamenilor.

în ziare apăru un interviu al academicianului An- driuhin care, decolînd chiar după primele radiograme conţinînd comunicări cu privire la soarta lui Sergheev, se afla în acel moment în apropiere de Singapore.

„Războiul nu este posibil. La ţărmul Bissei pot fi distruse întreaga flotă ori întreaga aviaţie, dar nici un proiectil şi nici un soldat nu va ajunge pe acest ţărm. Regele Bissei nu atacă. El se apără.“

în ediţiile speciale ale ziarelor închinate acestei declaraţii, corespondenţii mai îndrăzneţi făceau aluzii maliţioase, spunînd că unele ţări au pretins că domină lumea, da. nu sînt în stare să-i vină de hac unui regat ca Bissa, unde îşi au domiciliul permanent două sute de oameni albi, a căror întreagă flotă constă din cîteva bărci indigene, a căror aviaţie sînt zmeele de hîrtie, a cărei artilerie e compusă din focurile bengale cu care primului ministru Hegges, îi place să sărbătorească evenimentele mai importante...

*

»8

în toate aceste ore de frămîntări, Iura se afla între viaţă şi moarte. Evenimentele se desfăşurau cu atîta repeziciune, încît era imposibil de crezut că de la momentul apariţiei lui Iura

deasupra oceanului şi pînă în clipa de faţă au trecut mai puţin de patru ore.

în spitalul de campanie a lui „Ilici“, unde se afla Iura, nu răzbatea nimic din torentul vijelios al evenimentelor. Iura încă nu-şi recăpătase cunoştinţa. Nici sfaturile medicale, care soseau acum din lumea întreagă, nici rugăciunile oamenilor simpli italieni, indieni, englezi şi tibetani, se pare că nu-1 mai puteau salva.

Faţa medicului devenea tot mai mohorîtă : se te
mea chiar că nu va putea menţine crîmpeiul de viaţă care mai pîlpîia încă în trupul lui Iura, pînă la sosirea lui Andriuhin.

— Poţi să mori dumneata, să ucizi pe oricare din noi, să oferi vasul nostru, cu Faroo-Maro cu tot, în schimbul medicamentului de care ai nevoie, declară profesorul Paverman, cu ochii scînteind şi izbind cu pumnişorul uscăţiv în masă, dar Sergheev trebuie să trăiască, măcar pînă la sosirea lui Andriuhin !

Medicul, la fiecare jumătate deceas, cu faţa tot
mai sincer alarmată, îi raporta lui Paverman că, deocamdată, ordinul său se execută.

— Nu de către mine, adăugă medicul, eu sînt ne
putincios... De către Sergheev însuşi. Cum reuşeşte el să trăiască, prin ce minune, nu ştiu !...

Bubîr şi Ninka nu părăseau nici pentru o clipă cămăruţa strimtă a lui Paşka Aleev, cabina sa personală, cum îi spunea el. Stăteau tăcuţi şi îl strîngeau în braţe, pe rînd pe Gîndac. Acesta, însă, parcă înţelegînd şi simţind că alintările acestea erau adresate altcuiva, nu sărea, nu lătra, ci doar scîncea
încetişor, privindu-i
cu nişte ochi uimitor de inteligenţi şi de trişti.

— Dar poate că au nevoie de sînge ? spuse deodată
Bubîr. Ştiţi cît am eu ?

Paşka însă dădu din mînă, declarînd că s-a interesat şi că nu-i nevoie de sînge...

— Născocesc savanţii aceştia, născocesc mereu, bodogăni cu răutate Paşka, dar să născocească ceva ca
27»
în locul unui om de care este nevoie să moară altul care e de prisos...

— Dar poate că acel altul, mormăi cu spaimă Ninka, clipind din ochii plini de lacrimi spre Paşka, poate că va deveni şi el

odată un om foarte necesar ?...

Omul-rază trăgea să moară. în salonul spitalului, medicul şi asistenţii săi nu se depărtau nici pentru o secundă de masa de operaţie pe care era întins trupul mare, nemişcat, al lui Iura.

La ora 16 şi 45 de minute un fior trecu prin tot corpul bolnavului.

El deschise încet ochii sticloşi. Zvîcniră buzele lui arse. Medicul apropie urechea de gura lui, încercînd să desluşească ce vrea să spună.

— S-a sfîrşit ? suflară abia perceptibil buzele negre.

Medicul crezu că el vorbeşte despre sine :

— Ţi-ai revenit ? Admirabil, începu el să vorbească grăbit cu voioşia voită a medicilor care socotesc că au făcut totul pentru salvarea bolnavului. Acum vei trăi ! Acum, frate...

— S-a sfîrşit cu războiul ? şoptiră buzele arse cu o expresie chinuitoare şi dîrză.

Şi medicul, uitînd de tot ce a învăţat, uitînd că este medic, făcu deodată „drepţi[11] în faţa acestui muribund. Cu mîinile lipite de o imaginară vipuşcă, medicul voia să spună ceva, dar simţind că un- suspin rău, inoportun îi va tăia glasul, începu să dea doar cu asprime şi expresivitate din cap.

— Da ! spuse el tare, biruindu-şi, în sfîrşit glasul. Da ! S-a sfîrşit cu războiul !

Asistenţii medicului, profesorul Paverman care intrase în salon, Kregs, rămaseră nemişcaţi, acolo unde îi surprinsese această neaşteptată scenă.

în ochii stinşi, morţi, ai lui Iura, pentru o clipită parcă licări o seînteie. Degetele lui se mişcară. Medicului i se păru că Iura le întinde după ceva. Făcînd un pas înainte, medicul voi să-l ajute, dar nu apucă. Mîna grea a lui Iura se întinse fără voinţă pe cearşaf şi rămase împietrită.

A trecut probabil mai mult de un minut, minutul cel mai chinuitor din viaţă a celor prezenţi.

zao

Stînd în picioare la capătul patului, bătrînul medie le spuse colegilor :

— Asta e tot. A sosit moartea clinică... Era atîta linişte, îneît ei auziră nişte paşi grăbiţi care înaintau, ezitînd, pe coridor, îi auziră fără să-şi dea seama, ca prin somn. Chiar după ce se deschise uşa, nimeni n-a întors capul.

— Unde e ? şopti grăbită Jenea, intrînd în fugă. S-a sfîrşit ?... De mult ?...

Dîndu-i la o parte pe toţi, ea se repezi spre pat şi se aruncă la pieptul lui Iura.

— Jenea ! strigă Paverman, apueînd-o de umăr. Unde-i Andriuhin ?

— N-a dat telefon ? Faţa ei îşi recăpăta cu greu expresia firească. Poate că mai este posibilă minunea...

Telefonul sună, abia auzit. înşfăcînd receptorul, Paverman înţepeni cu gura închisă.

— Da, spuse el în sfîrşit. Da !

Şi, întoreîndu-se spre colaboratorii înlemniţi, ordona scurt :

— Sergheev să fie dus imediat în camera fotonică. Andriuhin şi Şumilo îl aşteaptă în clinica lui Sing Ceadr din Calcutta...

în clinică, printre piesele de argint, lingă masa de operaţie, alături de Sing Ceadr, stătea într-o poziţie încordată Ana Miheevna Şumilo. Chirurgii, asistenţii lor, garnitura cu instrumente, lumina orbitoare a becurilor, totul era gata, lipsea numai bolnavul.

O singură persoană străină a fost admisă în sala de operaţii, unde, pe masa goală, putea să apară în orice clipă cel aşteptat. Această persoană era Ivan Dmitrievici Andriuhin. Stînd de o parte, pe scaun, sub un ventilator fără zgomot el trăgea cu urechea la tictacul măsurat al metronomului şi, parcă neavînd încredere în el, îşi urmărea cronometrai...

Grupul de medici stătea în picioare încremenit. Resfirîndu-şi degetele strînse în mănuşi uleioase, aple- cîndu-şi capul mare, cu părul cîrlionţat, încununat cu

o căciuliţă de un alb strălucitor, marele chirurg Sing Ceadr, nu-şi putea lua privirea de la albul sclipitor al mesei goale.

Metronomul tăcu brusc. Ridicîndu-se de pe scaun, Andriuhin închise cu zgomot capacul ceasornicului său. Nişte scîntei se aprinseră pe marginile ascuţite ale mesei, deasupra ei se legăna un nouraş ceţos, iumi- niscent ! Medicii îşi îndreptară trupurile fără voie. îndată însă făcură un pas înainte.

Pe masă, puţin pe o parte, într-o poziţie incomodă, era întins trupul lipsit de viaţă, puţin îngălbenit, a! lui Iura Sergheev.

— începem, pronunţă cu voce surdă Sing Ccadr, aplecîndu-se deasupra acestui trup uriaş, lipsit de putere şi totuşi minunat...

CAPITOLUL XXII

LUMINA DEASUPRA PĂMÎNTULUI

Patrie dragă! De efti în luptă Pune goarna să mă sune...

A. NEDOGONOV

Trecură multe zile pînă ce Iura să-şi vină în fire şi să deschidă ochii.

Intr-o noapte Jenea, care dormita în jilţul de lîngă patul lui, se trezi, cuprinsă de o senzaţie neliniştitoare.

I se părea că este privită şi, deschizînd ochii, dădu de ochii lui Iura.

— Salutare... Iura voise s-o spună vesel, dar reuşi să scoată doar o şoaptă murmurată. Iarăşi mă vei tortura cu puncţiile tale ?

— A vorbit !... Ea alunecă de pe fotoliu pe duşumea şi stînd în genunchi, îşi lipi pentru o clipă obrajii îmbujoraţi de mîna palidă a lui Iura. A vorbit !...

Alergă spre uşă, dar, nehotărîndu-se să-l lase singur, apăsă pe butonul soneriei instalată în cabina Anei Mi- heevna.

— Unde sîntem ? rosti cu greu Iura, privind în jtir.

într-adevăr camera enormă, patul de-a dreptul maiestuos, policandrele de cleştar, splendidele gobelinuri de pe pereţi, toateacestea nu semănau de loc cu spitalul sobru de pe „Ilici"...

— Taci ! Taci ! Jenea se repezi spreel, dar se opri lîngăpat, neîndrăznind să se aplece spre el. Iura ! Ai vorbit...

— Atunci ce să fac : să vorbesc sau să tac ?

El simţea cu bucurie că trăieşte, că forţele încep din nou să-i revină şi chiar încercă să facă o mişcare, dar o durere ascuţită îl făcu să-şi piardă din nou cunoştinţa.

— Taci ! spuse încet Jenea şi faţa i se crispă de aceeaşi durere care îl străpunsese şi pe el. Nu te mişca !

încheindu-şi halatul cu mişcări obişnuite şi îndrep- tîndu-şi boneta rotundă, albă ca zăpada, apăru în uşă Ana Miheevna, privind-o întrebător pe Jenea.

— A vorbit ! spuse Jenea, depărtîndu-se în grabă de pat.

— Bună ziua, Ana Miheevna ! şopti Iura, privind cu bucurie faţa aspră, plină de pistrui, peste care atîr- nau cu încăpăţînare nişte zulufi de păr argintiu.

— Ei, ei... îmi pare foarte bine. Se aşeză pe scaunul de lîngă pat, punînd palma ei lată, moale, pe faţa lui Iura şi dînd la o parte cearşaful.

Şi Iura, care, pentru prima dată după atîtea zile, îşi văzu trupul, se simţi jenat de slăbiciunea, de nemişcarea lui. Ei încercă din nou să facă o mişcare şi din nou un val de întuneric, datorită unei dureri îngrozitoare, îi inundă pentru o clipă creierul.

— Să stai culcat ! strigă poruncitor Ana Miheevna. Eşti într-adevăr un tăuraş... Un taur adevărat. Nici un fel de ştiinţă nu poate crea, deocamdată, o inimă ca a ta şi asemenea plămîni. Lipindu-şi de pieptul strîns bandajat urechea ei mare, încreţindu-şi fruntea ca să-şi ascundă zîmbetul, ea întinse mîna după stetoscopul pe care i-1 întindea Jenea. Lasă gura ! strigă ea din nou, văzînd că Iura are de gînd să spună ceva.

După ce-1 ascultă, ea strînse cu grijă stetoscopul şi-l dădu Jeniei, continuînd să-l examineze pe Iura.

— Să fie hrănit cu atomovitamine. Vei începe cu numărul cinci... Dimineaţa îi faci perfuzie cu glucoza vitaminată...

— Perfuzie ? Iura o privi rugător pe Ana Miheevna.

— Ia aminte, spuse ea aspru, dumneata te afli pe vasul amiral al flotei noastre, vasul de linie „Uniunea Sovietică". Patria şi lumea întreagă te copleşesc cu cele mai mari onoruri. Dumneata eşti Gmul-rază. Erou al omenirii şi... altele... Deocamdată însă eşti bolnavul

meu ; uită, re rog, de celelalte. Dumneata nu vei face altceva decît să execuţi ordinele mele. Acum eu îţi ordon s-ă dormi. Jenea, dumneata vei merge cu mine !

— Dar eu nu ştiu nimic ! încercă să mormăie Iura.

— Foarte bine ! spuse Ana Miheevna şi, lăsînd-o pe Jenea să treacă înainte, închise bine uşa în urma lor.

El zăcu mult, cu ochii deschişi, zîmbind mirat, uneori posomorindu-se, amintindu-şi de tot ce i s-a întîmplat şi gîcdind la vorbele Anei Miheevna. Cum a ajuns el pe vasul amiral ? Ce înseamnă toate acestea ? Ce rost au cuvintele ei despre onoruri şi despre toate celelalte ?

Profesorul Şumilo avea dreptate : Iura, Jenea şi academicianul Andriuhin, profesorii Paverman şi Van Lan-şi, precum şi copiii Paşka, Ninka şi Bubîr se întorceau acasă cu vasul de linie „Uniunea Sovietică". Patria a trimis după eroi o escadră

specială ; vasul de linie, vasul amiral al Flotei Marine decorat cu Drapelul Roşu şi două- crucişătoare. Aproape toate ţările lumii au cerut permisiunea să ia parte la escorta de onoare si acum, în urma vaselor sovietice, veneau cel puţin şaptezeci de felurite vase de război ale tuturor flotelor din lume. Aici era şi un crucişător chinez şi un purtător de mine de escadră italian, un purtător de avioane englez, un submarin suedez, vase de toate rangurile, cu pavilioanele tuturor ţărilor... Pînă şi noaptea, chiar pe vreme de furtună, vasele navigau iluminate, de la linia de plutire pînă la vîrful catargelor-antene de radio, părînd o pădure de uriaşi brazi de Anul nou.

Încă de la Bissa, vaselor sovietice li s-au alăturat crucişătorul chinez şi cuirasatul purtător de mine indian. Fiecare dintre ele a salutat escadra sovietică cu douăzeci şi unu de lovituri de tun, salutul naţiunii ; le-au răspuns crucişătoarele sovietice. Vasul de linie tăcea ; toată lumea ştia că acolo se luptă cu moartea Iura Sergheev, Omul-rază. Vasele se alăturau marii caravane, de-a lungul întregului drum şi de fiecare dată răsunau iarăşi şi iarăşi saluturi solemne, singurele salve care bucură inimile oamenilor. De pe vasele purtătoare de avioane, vasul de linie şi de pe crucişătoare, mereu îşi luau zborul în aer, ca nişte stoluri de rîndunele, avioanele. Executînd figuri de pilotaj artistic, printr-o cascadă

de ameţitoare decolări şi lupinguri, prin măiestria lor de virtuoşi, ei ridicau un imn de slavă nem.ritoarc faptei eroice a lui Sergheev, un flăcău simplu, ho- cheist, secretar al organizaţiei de Comsomol dintr-o lizină. Erau organizate parăzi, banchetele se succedau unul după altul ; academicianul Andriuhin, slăbit şi îmbătrînit, spunea că niciodată n-a trăit o viaţă aşa de încordată ca în aceste zile, iar cînd rămînea singur cu Paverman, recunoştea chiar că începe să simtă uneori povara celor optzeci şi şapte de ani. Acum, nu sute, ci mii de corespondenţi încercau să pătrundă la Sergheev, sau să-l vadă pe academicianul Andriuhin ori, pur şi simplu, să stea de vorbă cu membrii expediţiei, în timpul staţionării vaselor în rada de la Singapore, cînd Bubîr şi Nina, însoţiţi de mister Kregs, au plecat în port cu speranţa că se vor putea plimba puţin pe uscat, ei n-au reuşit nici măcar să debarce. O mulţime imensă de bărci aştepta veşti de pe v.asul de linie „Uniunea Sovietică". în întîmpinarea bărcii

celor trei veneau iahturi, bărci de toate modelele şi denumirile, tixite cu oameni în aşa fel încît mereu cădea cîte unul în apă. Doi fotografi au înotat mult timp în apropierea bărcii şi, susţinîndu-se unul pe altul, îi fotografiau cînd pe Kregs, cînd pe copii. Apoi ei au început să implore să li se spună ceva, orice, măcar cîteva cuvinte. Ninka n-a putut să reziste, i-a dat un ghiont lui Bubîr şi, fără să poată fi împiedicaţi, amîndoi au strigat rî- zînd cu hohote :

— Ura ! Ura ! Ura !

Fotografii au rămas foarte satisfăcuţi. Mai tîrziu s-a aflat că pe marginea strigătelor scoase de Bubîr şi de Ninka, ei au improvizat un articol întreg în care demonstrau că Omul-rază s-a vindecat singur sau că se însănătoşeşte pe zi ce trece... Deocamdată, barca cu Kregs şi cu cei doi copii a fost nevoită să se salveze prin fugă pe vasul de linie şi marinarul care comanda echipajul bărcii a fost foarte bucuros cînd s-a trezit în afară de orice pericol, pe puntea vasului natal.

Bărcile n-au slăbit vasul de linie în tot timpul staţionării vaselor în Singapore. Era de ajuns să arunci ceva

peste bord, ca sute de înotători să se afunde cu ţipete de bucurie în apă. De cele mai multe ori se alegeau cu un chiştoc de ţigară sau cu vreo cutie goală de chibrituri, dar şi acestea erau socotite nişte lucruri de preţ, deoarece veneau de acolo, de pe vasul pe care naviga Omul-rază, pe puntea căruia apăreau cîteodată academicianul Andriuhin însoţit de prietenii săi. Milioane de oameni s-au adunat în zona porturilor în care poposea caravana păcii, compusă din vase de război ale tuturor ţărilor. Oamenii se adunau numai ca să privească, fie şi de departe, navele, să afle care din ele este „Uniunea Sovietică", pentru ca, mulţi ani mai tîrziu, să-şi amintească de acest mare eveniment şi să jure că l-au văzut cu ochii lor pe Omul-rază, care a ieşit pe punte şi, vesel, le-a făcut semn cu mîna...

S-ar părea că lumea n-a văzut încă nimic asemănător ! Nici nebunia care i-a cuprins pe americani, cînd în zorii aviaţiei l-au întîmpinat pe eroul lor naţional Charles Lindberg, care a traversat pentru prima oară oceanul, din America în Europa, nici bucuria moscoviţilor care au transformat străzile oraşului în adevărate florării, cînd cuceritorii polului, Cikalov şi tovarăşii săi, se înapoiau în patrie, nici zeificarea lui Tenţing, tigrul zăpezilor,

care a ajuns primul pe Eve- rest, devenind pentru numeroşi locuitori ai Orientului un simbol al posibilităţilor lor şi al măreţiei viitoare, nici întîmpinarea astronauţilor sovietici din echipajul condus de Constantin Potehin, primul om care a pus piciorul pe Lună, nimic nu se putea compara cu acea nebunie entuziastă care a cuprins pămîntul cînd oamenii au înţeles proporţiile grandioase ale descoperirii lui Andriuhin şi ale faptei eroice a lui Iura Sergheev.

Două dintre seif-urile de pe vasul de linie erau acum pline cu ordine şi cu diplome de onoare care soseau într-un torent neîntrerupt pe numele lui Andriuhin, Sergheev şi pe numele celorlalţi membri ai expediţiei din partea guvernelor, academiilor şi organizaţilor de tot felul. Pînă şi Paşka, Ninka şi Bubîr ‘au primit aproape o sută de medalii de onoare, trimise de organizaţiile de copii din diferite ţări. Paşka se

mîndrea în chip deosebit cu certificatul în care se spunea că este numit mus pe vasul amiral al flotei chineze.

Au avut şi unele neajunsuri. Reporterii şireţi aflaseră cîte ceva despre caracterele şi înclinaţiile membrilor expediţiei, răspîndind veşti în lumea întreagă şi, într-o bună zi, Bubîr află că a fost ales membru de onoare al clubului gastronomic francez „Stomacul", iar Ninka a primit invitaţia să preia de urgenţă conducerea magazinului de mode din Bruxelles. Ea se sperie grozav.

— Ce să fac eu acolo ? îi întreba Ninka pe toţi.

— Refuză, bodogănea mohorît Bubîr, revoltat el însuşi de obrăznicia gastronomilor francezi.

— Ei au trimis un document cu ştampilă ! Ce se va întîmpla acum ! cxclamă Ninka, speriată.

Zilele treceau. Copiii se mai obişnuiseră cu vasul de linie, de două ori l-au văzut pe amiral în persoană. Acum, nu numai Paşka, dar pînă şi Bubîr, pînă şi Ninka, deosebeau pavilioanele tuturor ţărilor ale căror vase făceau parte din escorta de onoare... Ninka a reuşit să umble o zi întreagă într-o uniformă de marinar cusută pentru ea special şi a scos-o numai ca să scape de ironiile lui Paşka şi ale lui Bubîr. Paşka a făcut o vizită grupei de tragere de pe vas, iar Bubîr a cîştigat o partidă de şah la însuşi contra-maistrul, din care cauză ambii jucători se simţiră foarte încurcaţi... în general, toate ar fi mers bine dacă n-ar fi

fost o chestiune :

Din clipa cînd elicopterul a coborît pe vasul „Ilici* şi pînă în momentul de faţă, nici unul din copii nu l-a văzut pe Iura Sergheev... Mai mult decît atît, ei n-au văzut-o nici pe Jenea! Deşi fusese repartizată în aceeaşi cameră cu Ninka şi Bubîr, ea nici n-a trecut pe acolo. Jenea a stat zi şi noapte lîngă Iura, care la început se simţea foarte rău, iar acum se spune că se ridică în capul oaselor şi că învaţă să şadă în pat.

Ei considerau nedrept şi crud faptul că nu li se permite să-l vadă pe Iura. Ninka încerca să demonstreze cKiar că aceasta îi dăunează sănătăţii lui.

— Dar ce ? căuta ea să-i convingă pe Paşka şi pe Bubîr. Iura ne iubeşte ? Ne iubeşte ! Doreşte el să ne

vadă ? Doreşte ! Iar dorinţele bolnavilor trebuie satisfăcute, ei nu trebuie enervaţi...

Ea încercă să-şi expună teoria Anei Miheevna, dar Jenea o dădu afară.

Acum Ninka era de părere că inamicul lor principal este Jenea.

— Aşa e caracterul. ei, explica ea. Ei îi place să se afle pe primul plan. Să comande. S-o vadă toată lumea...

Intr-o zi, Paverman, rătăcindu-se pe vapor, dădu peste copiii care se plictiseau. Indreptîndu-şi ochelarii şi zbîrlindu-şi părul şi aşa destul de răvăşit, el se opri în faţa lui Leonea şi deodată îşi aduse aminte că trebuie să facă din el un savant.

— Ce faci tu ? întrebă el. Mi se pare că îţi pierzi timpul de pomană. j

— Nu, noi gîndim, răspunse Leonea. Noi cugetăm.

— Aşa ! Şi la ce anume ?

— Să vedeţi (Leonea îşi spuse că profesorul Paverman le-ar putea fi de folos), noi am dori foarte mult să-l vedem pe Iura. Sîntem doar prieteni vechi 1 .Ni* meni dintre dumneavoastră, nici chiar academicianul Andriuhin, încă nu-1 cunoştea pe Iura, cînd noi îl cunoşteam...

— Eşti sigur că l-ai cunoscut pe Iura înaintea academicianului Andriuhin ? întrebă supărat Paverman. Că tu l-ai cunoscut înaintea noastră ?... Deodată., parcă aducîndu-şi aminte, el adăugă : Dar tu ştii ce e aceea familiaritate ?

— Nu, recunoscu Leonea.

— Şi totuşi tu o aplici în practică ! Tu i-ai spus pur şi simplu Iura, omului pe care îl însoţeşte, în drum spre patrie, o escadră de vase de război a Uniunii Sovietice şi vasele de război ale tuturor ţărilor ! El e Omul-rază, mîndria patriei noastre, iar tu...

— Şi ce, dumneavoastră poate credeţi că dacă el e Omul-rază, se amestecă în vorbă Ninka, nu va mai juca pentru „Chimia" ?

— Pentru care „Chimia" ? Voi nu pricepeţi nimic ! Paverman se apucă de cap. Copii...

Bubîr începu să se răsucească pe scaun, privind în toate părţile.

— Pe cine cauţi ?

— Pe copii, zîmbi Bubîr. Nu, zău, Iura va juca pentru „Chimia“ chiar dacă îl veţi face de zece ori rază ! Hai să mergem să-l întrebăm. Vreţi ?

— La el, declară solemn Paverman, au acces numai Jenea, Ana Miheevna şi academicianul Andriuhin...

Se vede că profesorul Paverman i-a relatat cuiva convorbirea aceasta, deoarece seara, cînd copiii erau gata să se culce, veni să-i vadă, în chip misterios, însuşi Ivan Dmitrievici Andriuhin. El închise uşa în urma sa şi, vîrîndu-şi mîinile în buzunarele pantalonilor săi largi, începu să se plimbe între paturi, aruncîndu-le priviri şirete copiilor încremeniţi de curiozitate.

— Dormiţi ? întrebă el în sfîrşit.

— Aha ! răspunseră rîzînd, în cor, Bubîr şi Ninka.

— Admirabil. Burţile, nasurile, mîinile, picioarele sînt în ordine ?

— In ordine ! confirmară Bubîr şi Ninka.

— Dar poate că sînteţi nişte purtători de microbi ? întrebă el cu o voce fioroasă, după un timp de gîn- dire.

— Nu, nu, nu ' ţipă Ninka.

Bubîr nu ştia pur şi simplu ce ar putea însemna aceasta.

— Foarte bine, spuse Andriuhin, dîndu-i un bobîrnac peste nas lui Bubîr şi plecă.

Copiii se aşezară în paturile lor, holbînd ochii unul la altul.

— Vulturilor, să nu adormim ! ţipă Bubîr. îndată vom merge la Iura.

— Şi să mergi, cum de nu ! nu se putu abţine Nina, care credea din toată inima că Bubîr are dreptate şi nu-şi lua privirea

de la uşă...
A trecut însă o jumătate de oră, o oră... A vîrît capul pe uşă matrozul care avea grijă de ei şi, mor- măind, a stins lumina.
— Dormiţi, vrăbiilor ! spuse posomorit Paşka, în~ toreîndu-se demonstrativ cu nasul la perete.

A doua zi, fură treziţi dis-de-dimineaţă. Jenea îi scoase pe copii pe dunetă, îi aşeză în nişte fotolii de nuiele, le vîrî în mînă cîte o franzelă cu unt şi le porunci să stea acolo.
— Iar dacă va încerca cineva să vă alunge, spuneţi că v-a ordonat însuşi amiralul să staţi aici.
Şi plecă.
în curînd apărură nişte matrozi, cu contra-maistrul în frunte, şi începură să întindă funii, îngrădind chiar acea parte a punţii, unde se aflau copiii.
— Ia căraţi-vă de aici ! spuse mohorît contra-^ maistrul.
Pierzînd partida de şah, el hotărîse în gînd, ferm, că puştii nu au ce căuta pe un vas de război.
— Ne-a dat voie amiralul ! declară Bubîr.
— Am să-ţi arăt eu ţie amiral ! spuse contra-maistrul şi punînd mîna pe fotoliul de nuiele îl ridică în aer cu Bubîr cu tot, cînd de undeva de sus un glas poruncitor ordonă :
■— Lasă-i în pace !
Grăbindu-se să aşeze fotoliul la loc, contra-maistrul era cît pe ce să-l scape jos.
— Continuaţi-vă lucrul ! rosti aceeaşi voce.
După toate acestea maistrul hotărî că Bubîr reprezintă cea mai serioasă încercare pentru un marinar, închizîndu-i pe copii într-o ogradă de funii, matrozii plecară, în schimb, curînd începură să se adune pasagerii vasului de linie : savanţi, scriitori, ziarişti, reprezentanţi oficiali ai guvernelor. Ei se înghesuiau de ambele părţi ale spaţiului îngrădit, lăsînd liberă partea înspre interiorul vasului. Copiii începură să se simtă câm stingheriţi. Aveau impresia că au fost băgaţi în cuşcă, iar în jurul lor se adună spectatorii, e drept cu nişte feţe foarte respectuoase, chiar bucuroase, dar aşteptînd ceva. Copifi începură să se frămînte în fotoliile lor, ferindu-şi privirile de oamenii mari care se înghesuiau în spatele îngrăditurii, cercetînd cu atenţie prăpastia verde de dincolo de bord. Nu se hotărau să discute între ei în faţa lumii, ca să lămurească ce

înseamnă toate acestea.

Deodată răsunară aplauze nezgomotoase, prudente, mîngîietoare. Toată lumea privea spre fundul punţii, unde pe coridorul format de două şiruri de matrozi îmbrăcaţi în uniformă de paradă, venea un fotoliu, mare, pe roate,

Acolo stătea pe jumătate culcat cu o figură încurcată, alarmată şi fericită în acelaşi timp, Iura Sergheev.

Copiii îl recunoscură îndată, dar inimile li se strîn- seră de tristeţe, cînd văzură cît e de slab şi de galben eroul lor. Cît de neajutorat a devenit ! Parcă ocrotin- du-1, fără să privească în lături, neluîndu-şi privirea de la Iura, mergeau de o parte şi de alta Jenea şi Ana Miheevna, iar în urmă, academicianul Andriuhin.

Copiii se sculară din fotoliile lor şi, neştiind ce să facă, împingeau fotoliile într-un colţ, într-altul, ori începeau să aplaude şi ei. Funiile se ridicară, fotoliul trecu chiar pînă la bordul navei şi îndată, de pe toate vasele de escortă, răsună muzica ; întrecînd-o se auziră strigăte de bucurie, vasele începură să lanseze unul după altul semnale : «Marinarii chinezi nu vor uita niciodată această clipă !“ „Vom căuta să fim demni de fapta du-
mitale eroică, tovarăşe Sergheev !“ „Omui-rază — ura !“ „Trăiască Omul-rază !...“ La vederea acestui spectacol măreţ, la primele sunete ale muzicii, la strigătele entuziaste care i-au salutat apariţia, Iura, uitînd de toate, voi să se scoale, dar nişte braţe puternice nu-1 lăsară să facă nici o mişcare.

Atunci el începu să vorbească cu voce scăzută :

— Dragii mei prieteni... îmi pare rău că nu pot să vă strîng mîna tuturor ! Dar s-a făcut o greşeală. N-am pentru ce să fiu ovaţionat ! Eu datorez totul patriei noastre, care ne-a dat, printre alte miracole, şi marea noastră ştiinţă ! Cu toţii sîntem foarte îndatoraţi faţă de aceia care au creat-o şi, în primul rînd, faţă de marele savant rus, Ivan Dmitrievici Andriuhin. Nu pot să ordon navelor sa tragă o salvă în cinstea lui, în cinstea ştiinţei... Şi atunci îl voi saluta eu !...

Şi el se mişcă neliniştit. Is-a întins un ghemotoc alb
ea zăpada, un porumbel, apoi un altul şi altul. Şi iată unul după

altul cîţiva porumbei se înălţară către Cjjpul strălucitor...

Majoritatea porumbeilor s-au întors pe „Uniunea Sovietica", cîţiva însă fură ademeniţi pe alte vase. Mai tîrziu se povestea că marinarii italieni, reuşind să ademenească un porumbel, au organizat un mare banchet, la care porumbelul, ca preşedinte al ospăţului, se afla într-o cuşcă de aur în mijlocul mesei. în tot timpul călătoriei el a fost păzit de o gardă specială, compusă dintr-un ofiţer şi cîţiva marinari, iar la sosirea în Nea- poli porumbelul a fost transportat cu un vagon special la Roma şi înmânat, într-un cadru solemn, preşedintelui republicii.

Deocamdată însă entuziasmul prilejuit de făptui că l-au văzut în sfîrşit pe Omul-rază, că acesta trăieşte, admiraţia fără margini faţă de fapta eroică a lui An- driuhin şi Sergheev, i-au făcut pe marinari să improvizeze o paradă. Una după alta, navele tuturor ţărilor, împodobite cu steaguri, în sunetul imnurilor lor naţionale, treceau prin dreptul „Uniunii Sovietice", care scăzuse viteza. Escadrilele de avioane cînd dispăreau departe în ocean, cînd reapăreau, trecînd fără zgomot pe deasupra navelor.

Paşka, Ninka şi Bubîr, înghesuindu-se unul în altul, urmăreau cu mirare şi aviditate toate cele ce se petreceau, întoreîndu-şi mereu privirile către Iura. Şefii de delegaţii, reprezentanţii împuterniciţi ai statelor, savanţii şi luptătorii pentru pace, ale căror nume erau cunoscute omenirii întregi, se apropiau rînd pe rînd, ca să-i prezinte omagii lui Iura.

Deodată, în procesiunea aceasta solemnă, avu loc o întrerupere şi glasul sonor al academicianului Andriu- hin anunţă :

— Permiteţi, vă rog, prieteni, ca eroul să fie salutat de prietenii săi cei mai vechi, de acei care l-au iubit pe vremea cînd erau încă puţini aceia care ştiau de existenţa lui Iura Sergheev.

Şi, în timp ce academicianul îşi făcea cu băgare de seamă loc printre oaspeţii de seamă, înaintînd către copiii care luaseră poziţia de drepţi, primul care, scă- pînd din braţele lui Bubîr, se repezi către Iura, fu Gîndac. îneeîndu-se într-un lung scheunat, necăjit că n-are putinţa să vorbească, el se repezi spre fotoliul

lui Iura, încercă să-i sară pe genunchi, se dădu de-a berbeleacul, se ridică, începu să se salte pe labele de dinapoi şi, în sfîrşit, scheunînd duios, se răsturnă pe spate şi, răsucindu-se pe

duşumea, ceru cu insistenţă să fie băgat în seamă şi alintat.

încordarea şi expresia de solemnitate parcă au fost luate ca prin farmec de pe obrajii palizi ai lui Iura şi în locul lor apăru familiarul lui zîmbet larg. Recu- noscîndu-1 în acest zîmbet pe vechiul Iura, copiii se apropiară, cu un adînc oftat de uşurare, de fotoliul său.

— Ia uită-te, Paşka ! spuse cu o voce încă slabă, dar veselă, Iura. O, o ! Bubîr, Ninka ! Noroc !...

— Bună ziua, mormăi Paşka, neştiind ce să facă cu mîinile şi picioarele.

— Dar de sculat încă nu vă puteţi scula ? întrebă alarmat Bubîr.

Stînd alături şi şoptind ceva neauzit, Ninka îl trăgea de pantaloni cînd pe Paşka, cînd pe Bubîr, revol- tîndu-se că ei se comportă cu totul altfel de cum ar trebui, că nici nu spun ceea ce trebuie şi că, în general, s-au făcut de ruşine în -faţa lumii întregi.

— Nu-ţi fie teamă, prietene, spunea Iura, privin- du-i cu plăcere pe copii, mă voi scula. Voi ieşi pe gheaţă. Totul va fi ca în trecut! Şi echipa „Chimia“ va deveni campioana lumii !

Pînă cînd el pronunţă, cu întreruperi, aceste cuvinte, Ninka, hotărîndu-se în sfîrşit, se apropie, strecurîndu-se pe sub cotul lui Andriuhin, chiar la căpătîiul lui Iura, îi îndreptă gulerul de la cămaşă, îi resfiră părul cu degetele ei lungi, subţiri, aranjîndu-1 după gustul său şi, aruncînd o privire scurtă dar victorioasă spre Jenea, îşi înfipse aşa de tare degetele în marginea fotoliului, încît deveni clar că nici o forţă nu o va putea smulge de acolo.

Comentatorii cei mai buni de la radio, scriitorii cei mai mari transmiteau pe calea undelor, pentru lumea întreagă, de pe vasul de linie „Uniunea Sovietică[11], vestea însănătoşirii Omului-rază. în timpul transmisiunii au fost oprite toate activităţile de pe globul pămîntesc, au fost oprite în loc toate mijloacele de transport.

La Paris, în sala Pleyel, unde s-au întrunit participanţii la conferinţa intereuropeană pentru discutarea planului de nimicire a armamentului nuclear, delegaţii conferinţei au ascultat, stînd în picioare, această emisiune.

După aceea a fost dat publicităţii apelul adresat Uniunii Sovietice, aprobat în unanimitate de către delegaţiile Angliei,

Franţei, Germaniei, Italiei, Olandei şi ale altor state care făcuseră pînă atunci parte din diverse uniuni militare.

în apel se spunea :

«Călăuzindu-se de principiile păcii între popoare şi de perspectivele omenirii, reprezentanţii împuterniciţi ai tuturor ţărilor europene se adresează, în numele popoarelor şi guvernelor lor, guvernului Uniunii Sovietice.

1. Vă rugăm să ne acordaţi ajutorul vostru, pentru a distruge toate rezervele de armament nuclear, aflate pe teritoriile noastre, aruncîndu-le dincolo de limitele atmosferei terestre, spre a nu se permite infectarea aerului, apei şi solului.

2. Vă rugăm să încheiaţi un acord cu Statele Unite, cu privire la nimicirea armei atomice, devenită astăzi complet inutilă. Aderarea Uniunii Sovietice şi a Statelor. Unite la botărîrea noastră, care găseşte un sprijin călduros din partea tuturor popoarelor, va împrăştia pentru totdeauna teama chinuitoare faţă de războiul care ameninţă omenirea.

3. Vă rugăm să susţineţi propunerea noastră de a organiza un concurs mondial pentru construirea la Moscova a unui măreţ monument care să glorifice, spre bucuria întregii omeniri, unitatea dintre ştiinţă şi vis, dintre ştiinţă şi fapta eroică : nemuritoarea operă a aca- demicianului Andriuhin şi a experimentatorului lura Sergheev, „Ornul-rază“, astăzi celebru în lumea întreagă.»

Apelul fu întîmpinat cu bunăvoinţă de către Uniunea Sovietică şi, cu toată atitudinea neclară a Statelor Unite, Europa a trecut la nimicirea acelor arsenale ale morţii care ţimp de ani în şir creşteau ca nişte plăgi pe trupul său.

Vasele navigau acum în Marea Nordului, cînd, neobişnuit de sus deasupra orizontului au apărut lumini, amintind aurora boreală. Platformele fotonice ale academicianului AncLriuhin curăţau Europa, aruncînd la milioane de kilometri de Pămînt săgeţi de raze extrem de luminoase : omenirea se despărţea de sinistrele explozii nucleare, de pulberea radioactivă aducătoare de moarte, de moarte...

O zi mai tîrziu, navele se apropiau de Leningrad. Iura se pusese pe picioare. Ana Miheevna pretindea că el trebuie să umble cel puţin cîte două ore pe zi şi el evada cu plăcere din salonul ce îi fusese repartizat. Salonul acesta îl chinuia. Cît timp

zăcea bolnav, patul cu baldachin, cu fel de fel de sculpturi aurite, biroul de stejar cu jilţul semănînd cu un tron, candelabru de cleştar, cu ciucuri de aur, gobelinurile franţuzeşti cît peretele, covoarele în care piciorul intra pînă la gleznă, tot luxul acesta impozant nu-1 obosea. Dar după ce s-a sculat din pat a început să nu se mai simtă bine în cameră. Se simţea străin de salonul luxos.

Toate acestea însă erau fleacuri în comparaţie cu viaţa pe care era nevoit s-o ducă acum. Aproape că nu era lăsat singur. El nu putea, ca înainte vreme, să stea de vorbă cu copiii, cu Jenea sau chiar cu academicianul Andriuhin. Nu se ştie cum, dar întreaga lui viaţă decurgea acum în văzul tuturor, al unor oameni prea puţin cunoscuţi de el şi deseori complet necu- noscuţi, pe care nu puteai să-i rogi pur şi simplu să te lase în pace. Aşa ceva ar fi fost considerat drept o mojicie...

Se înţelege că inima îi tresâlta de mîndrie, cînd vedea toate aceste nave şi avioane, cînd auzea muzica şi salvele de artilerie care bubuiau în. cinstea lui, cînd făcea cunoştinţă cu oameni cu adevărat remarcabili, despre care citise doar în cărţi, mirîndu-se de vitejia sau de inteligenţa lor, dar toate onorurile acestea, fără să-l indispună, îl ţineau într-o continuă stare de neobişnuită încordare... Uneori, în vis, i se părea că, de cîteva zile în şir, joacă o partidă prelungită de hochei şi că forţele lui sînt gata să se epuizeze.

în golful Finic, Marei Caravane i s-au alăturat navele Suediei, Poloniei, Germaniei, Finlandei, Norvegiei, Danemarcei, iar la cîteva zeci de kilometri de Leningrad au fost întîmpinaţi de navele Flotei Baltice şi de sute de iahturi, bărci cu motor, cutere şi vapoare...

Cu cît erau mai aproape de ţărmurile natale, cu atît era mai bine dispus Iura. El nu se mai silea săi zîm- bcască, cu acel zîmbet străin, de cauciuc, ci îmbrăţi- şînd-o fără jenă pe Jenea şi nebăgîndu-i în seamă pe uscaţii gentlemeni scandalizaţi în lipsa lui de etichetă, rîdea cu hohote, pînă la lacrimi, privind cum băieţii de pe iahturile care săltau pe valuri, încercau să danseze, în sunetul unui acordeon care cînta, din răsputeri, în- drăcitul dans „Merişorul“.

Navele s-au oprit în rada portului Kronstadt. Seara, a avut loc ceremonia solemnă de bun rămas de la echipajele navelor.

Dimineaţa, devreme, două avioane „TU-150“, avînd pe bord peste cinci sute de oameni, invitaţi la festivitatea de la Moscova, au decolat, în primul avion, zburau toţi membrii expediţiei, în frunte cu academicianul Andriuhin şi cu Iura.

Cerul moscovit i-a întîmpinat cu sute de avioane. Atît savanţii cît şi Iura mai zburaseră la Moscova şi altădată, însă acum i-a uimit nu întîlnirea din văzduh, ci aspectul oraşului.

Nu se putea folosi obişnuita expresie : oraş furnicar. Nu, oraşul semăna cu nişte roiuri nesfîrşite de albine care se îndreaptă încet spre centru. Se putea observa că oamenii au folosit toate posibilităţile de a participa la întîlnire :
acoperişurile clădirilor, gardurile din
parcuri, monumentele, autobuzele şi troleibuzele — toate acoperite de ciorchini vii de oameni.

Din toată călătoria de mai multe zile, lucrul cel mai minunat era acesta : drumul de la aerodrom, prin Moscova, către Kremlin.

Străzile semănau cu nişte covoare multicolore sau alei de flori fără sfîrşit. Maşinile mergeau pe trandafiri, trandafirii atîrnau pe caroserii şi pe capote, pe perne erau grămezi de petale, florile erau atît de multe, încît trebuiau strînse mereu la picioarele mulţimii care striga, entuziasmată. îmbrăţişîndu-se şi susţinîndu-se

unul pe altul, Iura şi Andriuhin au stat tot drumul în picioare, în maşină strîngînd din mers mîinile. întinse spre ei, aplaudînd, răspunzînd cu salut la saluturi, ori alăturîndu-şi glasurile corului insistent :

— Pace ! Comunism ! Pace ! Comunism !

Mulţimea de pe stradă era aproape nemişcată ; oamenii stăteau atît de strînşi unul în altul, încît era imposibil să faci un pas, să te apleci sau să răzbaţi afară din mulţime. Se putea crede că moscoviţii au ieşit toţi pînă la unul, pe străzi. Ferestrele tuturor caselor erau larg deschise şi acolo se vedeau de asemenea oameni stînd pe cîteva rînduri ca în lojile teatrelor. Nici pe balcoane, nici pe acoperişuri, nici pe scările de pompieri, nici pe burlane, nu puteai să găseşti măcar un locşor liber. Invidia cea mai aprigă au stîrnit-o în rîndul moscoviţilor echipajele elicopterelor. Enorme avioane,

împodobite cu steaguri şi afişe, semănînd cu nişte cutii de bomboane de la pomul de iarnă, lăsînd în jos scările pe care s-au instalat comod toţi cei ce puteau să-şi părăsească postul, atîrnau nemişcate deasupra străzilor Moscovei. Ziua era caldă, albastră, însorită, dar nici mulţimile de pe stradă, nici Iura şi Andriuhin şi nici ceilalţi membri aiexpediţiei nu ;vedeau cerul şi soarele, fiind complet absorbiţi de cele ce se petreceau pe pâmînt.

Numai patratul trandafiriu de flori în piaţa din faţa Kremlinului era gol : nişte voluntari din mulţime, înşiraţi pe cîteva rînduri, prinzîndu-se cu putere de .mîini, îi reţineau pe cei care încercau să răzbată în faţă. Oamenii de pază, cu toate eforturile pe care trebuiau să le facă, aveau în ochi aceeaşi flacără de bucurie, pe care o puteai citi în ochii întregii Moscove.

Cînd călătorii, zguduiţi de această întîlnire, uluiţi de puterea dragostei poporului, gîfîind, ciufuliţi, acoperiţi cu petale de flori, ştergîndu-şi feţele aprinse, au intrat în sala Gheorghievski, în întîmpinarea lor venea acum un mic grup de oameni.

Academicianul Andriuhin îi cunoştea pe membrii guvernului cărora i-a prezentat pe Iura Sergheev, pe ajutorii săi, pe Lyonel Kregs, pe savanţii din Orăşelul

Academic, precum şi pe participanţii la expediţia profesorului Paverman.

Abia după primele discursuri de bun sosit şi felicitări, după ce au făcut cunoştinţă între ei, sorbind cîte o cupă de şampanie şi stînd la masa festivă, au început eroii Marelui Experiment să-şi mai vină în fire, după primirea făcută de moscoviţi. Un om în-desat, cu chipul brun, culoare pe care o au numai oamenii care nu se feresc de aerul liber, semănînd foarte mult cu un miner bătrîn, se aplecă spre Iura şi întrebă încet :

— Cum ai de gînd să trăieşti de acum înainte ?

Ochii săi îl cercetau cu atenţie şi cu bunătate pe Iura.

— Plec în Orăşelul Academic, răspunse Iura, tresărind ; fusese întrebat tocmai de ceea ce îl preocupa mai mult, în momentul de faţă. Academicianul An- driuhin are unele planuri... Dacă sănătatea îmi va permite vom pregăti un nou zbor. Dacă

însă nu voi putea, atunci... Cînd se vor linişti toate acestea — el arătă încurcat spre ferestrele de unde se auzea vuietul Moscovei în sărbătoare, mă voi întoarce la Maisk, la combinatul meu. Voi munci, voi juca hochei, voi învăţa...

Şi abia acum, privind la acest om cărunt, semănînd poate cu un învăţător, Iura şi-a dat seama că stă de vorbă cu unul din acei oameni pe care ai impresia că-i ştii dintotdeauna...

Privindu-1 pe Iura, care se roşise ca un rac, minerul cel cărunt înţelese ce se petrece în sufletul lui şi îl cuprinse, în tăcere, pe după umeri...

CAPITOLUL X XII I

OMUL-RAZĂ, DAR MAI DEPARTE CE-I ?

Noaptea, Jenea se trezi, strivită de un bloc negru de spaimă. Timp de cîteva clipe ea nu îndrăznea să deschidă ochii, ştiind că s-a întîmplat ceva îngrozitor. Fără să facă o mişcare, aproape fără să răsufle, ea se gîndea : ce anume ? Şi deodată, căscînd ochii mari, sări în sus. Iura lipseşte. Unde e ?

Aprinzînd lumina, ea sări din patul larg, alergă, nu se ştie pentru ce, la fereastra larg deschisă, de unde venea o boară de aer rece. Mirosea a Moscova, a casă părintească... Şi, trezindu-se complet, Jenea îşi aduce aminte cum Iura şi Andriuhin au reuşit să se izoieze, discutînd ceva în taină pînă şi la recepţia din palatul Kremlinului, cum ei, fără să bage în seamă ceva, mergeau apoi pe coridorul micului imobil, unde fuseseră încartiruiţi pentru noaptea aceea. Iura £ la Andriubin, desigur. Ce-o mai fi plănuind ei oare ?

Aşa cum era, în pijama, ea se urcă pe fereastră şi, privi brazii cei negri şi luminile plutind în depărtare... Ea îşi aminti de unele cărţi şi filme şi, cu un surîs răutăcios, trecea în revistă imaginile obscure ale soţiilor, supuse, devotate, şterse, în umbra marilor lor soţi... Soţiile acestea preparau pentru soţii lor mîncă- ruri gustoase, coseau la timp nasturii, aveau cinstea de a le transcrie lucrările, colecţionau în albumele familiei felurite fotografii însemnate. Nu, pe Jenea n-o atrăgea o asemenea viaţă, gîndul că ar putea trăi aşa, îi făcea greaţă. Apoi, ca un far, apăru imaginea mîndrei poloneze Maria Sklodovska-'Curie. înhămîn- du -se alături de soţul său, ea trăgea o brazdă adîncă în pămînturi încă necunoscute ştiinţei. Iurka însă a fost atras de cibernetică, iar Jenea se devotase din tot

sufletul atomovitaminelor, ei nu vor putea munci pe acelaşi ogor ! Dar orice s-ar întîmpla, auziţi, orice s-ar întîmpla, ea va ajunge pe acceaşi treaptă cu el !

$i vîntul adiind, dincolo de geam, parcă o luă pe Jenea şi o ridică sus de tot. Ea se încordă din tot trupul, conştientă de puterea ei, în dorinţa nerăbdătoare de a face ceva însemnat, de a cuteza. Se aplecă mult* era cît pe ce să cadă de pe fereastră şi, deodată, îşi dădu seama că se află în Kremlin. încheindu-şi fără voie pijamaua, netezindu-şi părul şi alungînd de pe faţă zîmbetul copilăresc de fericire, sari înapoi în cameră şi privi încurcată în jur. Oare se află într-adevăr în Kremlin !... Cine o fi locuit înainte în aceste camere ? Cine se apropia noaptea de această fereastră, cine visa la ferjcire, nu, nu la fericirea personală, ci la fericirea tuturor oamenilor ?... Şi, îngîndurată o clipă, îngus- tîndu-şi cu răutate ochii care licăreau şi-n întuneric, Jenea se certă singură, făcîndu-se „burgheză mizerabilă". Cum de a îndrăznit să se gîndească la ea, la Iurka, cînd soarta miraculoasă a adus-o în casa în care cineva a cugetat la univers, la omenire...

Jenea se urcă în tăcere în pat, dar oricît se strădui, nu reuşi să gîndească nimic interesant, nici despre omenire, nici despre univers.

Ea adormea acum, cînd alături scîrţîiră încet, arcurile.

Timp de un minut ei rămaseră tăcuţi.

— Hoinăreşti noaptea ? întrebă, cu o ironie sumbră, Jenea, fără să deschidă ochii.

— Dormi, mormăi el cu bunătate... Mîine e miting în Piaţa Roşie, ne vom scula devreme...

Şi în curînd adormi, sforăind domol. Asta era o adevărată porcărie ! Ea îi dădu chiar un ghiont, ca din întîmplare, el însă nici gînd n-avea să se trezească.

Stătea culcată, cu ochii larg deschişi, dar, treptat, expresia de răutate dispărea, şi ea se cufunda tot mai adînc într-o stare neobişnuită de linişte, luminoasă. Jenea, pe jumătate adormită, parcă înota printre gîn- duri neclare în legătură cu Iura, visa noi experienţe secrete, visa pacea care, ca un soare darnic, va îmbrăca pămîntul chinuit de dorul ei...

Jeniei i se părea că n-a dormit, că nici n-a închis ochii măcar. O mişcare uşoară, la uşă, o făcu să tresară. Se luminase acum.

Ea văzu cum o ladă mică, neagră, alunecă spre pat şi se opri la un metru peste capetele lor. Clipind din ochi, Jenea privi cu atenţie. Deasupra lor, sclipind neclar din becuri aprinse, pîl- pîia abia auzit un aparat de radio, gata să înceapă emisiunea.

Jenea se ridică şi, oftînd, îl închise ; ea nu aproba glumele băieţeşti ale academicianului Andriuhin.

Imediat, însă, frecîndu-şi jenat mîinile, în încăpere apăru Ivan Dmitrievici în persoană. Se părea că se uitase prin gaura cheii.

— Nu dormiţi ? se interesă el.

— Dormim, răspunse Jenea, învelindu-se cu plapuma.

Iura sforăia liniştit, confirmîndu-i spusele.

— Foarte rău, se revoltă academicianul. E ora şapte! La ora zece e mitingul. Să nu ne plimbăm şi noi prin Moscova pînă n-or să înceapă să ne strîngă în braţe ?

O jumătate de oră mai tîrziu maşina lor, neobservată de nimeni, s-a strecurat pe străzile încă pustii ale Moscovei. Lui Andriuhin, lui Iura şi Jeniei li se părea că au stat departe de patrie nu o singură lună, ci ani îndelungaţi. Acum ei recunoşteau străzile, clădirile, scuarurile cunoscute, figura măreaţă a lui Lenin, încu- nunînd Palatul Popoarelor, acoperişul de oglindă al vechiului stadion de la Lujniki... Au cutreierat mult timp prin Moscova. Andriuhin conducea el însuşi maşina...

— Toate acestea sînt admirabile, declară Jenea. ne- maiputînd suporta chinuitoarea incertitudine. Dar eu vreau să ştiu, în sfîrşit, despre ce discutaţi voi în şoaptă, ce-mi ascundeţi mie şi în ce va trebui să se transforme soţul meu. Dumneavoastră ştiţi, spuse ea, ridicîndu-şi privirea spre academicianul Andriuhin, că Iura Sergheev este soţul meu...

— Da, da, se grăbi să spună Andriuhin, eu nici nu v-am felicitat, nu v-am adus flori... E ceva de neiertat ! Kregs are dreptate, sînt lipsit de tact, sînt un porc...

— Ivan Dmitrievici ! Jenea, mustrîndu-1 parcă pe academician clătină dojenitor din cap. Eu vreau să ştiu în ce va fi transformat soţul meu.

Andriuhin îi aruncă o privire alarmantă lui Iura. Acesta asculta, aparent distras ca şi cum convorbirea nu l-ar privi de loc. Andriuhin tuşi. Iura întoarse capul.

— Să-i spun, ce zici ? spuse supărat Andriuhin.

Jenea încremeni, înţelegînd că acum îi va fi dezvăluită, în

sfîrşit, taina care a chinuit-o atîtea zile !

— Priviţi ! exclamă în acelaşi moment Iura.

Cîntecele, zarva copiilor, strigătele de bucurie, strălucirea ochilor, totul se contopea într-o muzică unică a fericirii. Dar în Piaţa Roşie şi în străzile şi ulicioarele învecinate, supraveghind ordinea, patrulele de comsomolişti limitau de pe acum circulaţia pe căile de acces ale Kremlinului. Printre persoanele care n-au reuşit să nimerească în Piaţa Roşie, era probabil şi micul grup compus dintr-un bărbat cu umerii înguşti, adus din spate, un băiat foarte gras, vioi, agil, sprinten ca o zvîrlugă ; un adolescent lat în umeri, privind în jur, *cu o prefăcută indiferenţă şi o fetiţă slâbă- noagă, ochioasă, cu năsucul ascuţit.

— Bubîr ! strigă Andriuhin, rîzînd cu hohote, Ninkâ-sfîrleaza ! Paşka Aleev !... Şi cine mai e cu ei ?

— Este tatăl lui Bubîr, spuse Jenea, supărată de întîrzierea răspunsului, bucuroasă totuşi de întîinire.

Maşina lor se opri lîngă trotuar, la cinci paşi de copiii care se sfătuiau, în nu se ştie ce privinţă. Tatăl lui Bubîr nu lua parte la consfătuire ; privea cu tristeţe la enorma clădire cu douăsprezece etaje, în faţa căreia se opriseră. în zecile de balcoane, pe sutele de ferestre, fericiţii locatari şi oaspeţii acestora puteau vedea nu numai Moscova în sărbătoare, ci şi Piaţa Roşie...

— Unde se duc oare ? se miră Andriuhin.

Supunîndu-se gestului hotărît al lui Paşka, copiii dispărură în mulţime şi intrară apoi pe poarta clădirii celei mari ; ridicînd din umeri şi mormăind ceva, tatăl lui Bubîr piergea în urma lor.

— Haidem ! spuse hotărît Andriuhin, sclipind vesel din ochi.
Este puţin probabil să-i fi venit cuiva în gînd că eroii ale căror portrete, mărite de zeci de ori, atîrnau pe străzile Moscovei, de întîi mai, acum, sărind pur şi simplu din maşină, au dispărut pe poartă... Prea erau curioşi să afle ce a născocit Paşka.
în curte nu întîlniră pe nimeni. După zgomotul străzii, aici era o linişte deosebită.

— Iat-o ! strigă Paşka repezindu-se înainte.
întrecîndu-se între ei, copiii se repeziră după e! ; în urmă, poticnindu-.se,, alerga tatăl lui Bubîr. Iar în urma întregului grup păşeau cu precauţie Andriuhin, Iura şi Jenea.

Paşka ajunse primul la scara de incendiu şi fără să privească îndărăt începu sa urce. în urma lui se caţă- raseră fără să stea pe gînduri Ninka şi Bubîr.
— Aţi înnebunit! exclamă tatăl lui Bubîr, oprin- du-se în faţa scării. Vă veţi frînge gîtul ! Ascultă, ce îi voi spune eu mamei ?
Dar, întrucît ţipetele lui rămîneau fără răspuns, tatăl lui Bubîr, după ce privi hoţeşte în jur, se apucă şi el de scară şi începu să urce destul de îndemînatic, în urma copiilor.
Cînd aceştia, biruind toate cele douăsprezece etaje, dispărură- pe acoperiş, academicianul Andriuhin, schim- bînd nerăbdător din picioare, îl întrebă repede pe Iura :
— Ai cingătoarea la tine ?
-— Sigur că da.
— De altfel este mai interesant să te urci pe scară...
Aplecîndu-se nu se ştie pentru ce şi cu capetele vîrîte
între umeri, ei traversară în fugă curtea şi unul după altul începură să urce scara.
Iar copiii, păşind de pe scară pe acoperiş se convinseră că de aici se vede, într-adevăr, pînă departe... Acum puteau să-i invidieze nu numai spectatorii care se înghesuiau pe stradă, dar pînă şi cei aflaţi pe balcoane. Piaţa Roşie era aşa de aproape, încît faptul acesta te bucura, dar te şi speria...
— Acela e mausoleul, nu-i aşa ? întrebă Ninka încet.

•— Şi Kremlinul... Uite turnul Spaski, orologiul l Bubîr parcă se mira că toate ceidake au rămas pe loc după ce ei s-au urcat în centrul Moscovei, pe acoperişul unei case cu douăsprezece etaje.
—Dar uite ce bisericuţă gigea ! spuse cîntat Ninka, mîngîind cu pumnii deja murdari, splendida-i fundă albastră.
'
—Este biserica sfîntul Vasile, o informă cu aer mohorît, Paşka.
—Dar de ce pe mausoleu nu-i nimeni ? întrebă Ninka.
—E încă devreme... Ţinîndu-se de parapet, Paşka privi la ceasul care atîrna departe jos. E doar nouă şi jumătate. Tot guvernul, academicianul Andriuhin şi Iura Sergheev vor ieşi la ora zece fix.
—Tu ai vrea să fii acolo ?
—Eu ? Paşka dădu posomorit din umeri. Pentru ce ?
—Eu m-aş duce ! Ninka îl privea pe Paşka de jos în sus,

netezindu-şi, cu degetele înnegrite, minunata-i fundă. Eu m-aş fi dus şi le-aş fi strigat tuturor : „Bună ziua, oameni buni !“

—Ştrigă-le de aici, o sfătui Paşka.

—Ei $i ce ? Obrajii Ninkăi se aprinseră, dar n-a- vea cum să dea înapoi. Crezi că n-am să strig ? Crezi că mă sperii ?

Ea se apucă cu degetele ei subţiri de parapet, se apleca asupra mulţimii pestriţe de oameni şi strigă cu o voce subţire, cît o ţineau puterile :

—Bună ziua-a ! Oame-eni !...

Strada însă continua să-şi rostogolească valurile ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat. Nici un om n-a ridicat capul ; glasul Ninei nu le-a tulburat nici pe vrăbiile care se aflau deasupra balcoanelor de la etajul cinci.

—Ai priceput ? întrebă cu un zîmbet uşor Paşka. Nici de pe mausoleu nu te va auzi nimeni. Nici pe mine nu mă vor auzi. Pe Iura însă sau pe academicianul Andriuhin îi va auzi o lume întreagă. Chiar dacă vor vorbi în şoaptă...

— Staţi ! strigă încreţindu-şi fruntea, Bubîr. îmi vin în cap nişte idei grozave... Dar nu pot să opresc nici una !

— O, doamne ! rosti cu greu, sufocîndu-se, tatăl lui Bubîr, apărînd în clipa aceea deasupra acoperişului. Ce-ar fi spus mama !...

— Trebuia să-l iau pe Gîndac cu mine ! spuse Bubîr.

— Unde or fi acum Iura şi academicianul An- driuhin ? spuse pe un ton visător Ninka, privind cu atenţie spre mausoleu.

— Sînt aici, se auzi glasul cunoscut al savanţii iui. Deasupra marginii acoperişului apărură una după alta feţele surîzătoare ale academicianului Andriuhin, Jenea şi Iura.

Copiii se repeziră spre ei.

— Nu ştiu dacă iese un savant din tine, spuse An- driuhin, cuprinzîndu-1 pe Paşka pe după umeri, dar pe teren te orientezi grozav ! Ce mai înălţime ai cucerit !

; Ei se aşezară direct pe acoperiş, vîrîndu-şi picioarele printre vergelele balustradei.

. Timp de cîteva minute au admirat cu toţii Moscova, cerul albastru, străpuns de raze de soare, au ascultat vuietul sărbătoresc... Apoi, oftînd adînc, Bubîr spuse :

— Şi ce facem mai departe ?... Să învăţăm iar ?

Surîsul de pe faţa academicianului păli întrucîtva ;

întoarse spre el capul lui Bubîr, studiindu-1 cu atenţie*

— M-da, mormăi nedefinit academicianul, spune, te rog, în clasa a patra vi s-a vorbit despre hrană, despre vitaminele ei calorice ?

— Despre hrană, ştie el şi aşa totul, se amestecă prompt în vorbă Ninka.

— Ei vezi, se ştie de multă vreme că oţnul are nevoie să capete zilnic o cantitate de alimente felurite, care să producă în medie trei mii cinci sute de calorii, continuă, visător, Andriuhin. Asta se ştie. în ceea ce priveşte hrana, trei mii cinci sute calorii. Dar pînă acum nu s-a calculat şi nici nu cunoaşte nimeni minimul de cunoştinţe pe care omul trebuie să le capete zilnic, pen

tru a rămîne om. Noi nu sîntem animale. Nu sîntem nişte maşijii de prelucrat hrana în îngrăşăminte. Sîntem oameni. Hrana e un lucru foarte important. Calorii ! Vitamine ! Dar a cunoaşte, este lucrul cel mai de preţ.

Acum el stătea cu picioarele larg desfăcute, barba îi flutura în vînt, iar obrajii parcă îi zvîcneau de fericire.

— Să cunoşti ! Să cunoşti ! Iată foamea care îl va chinui veşnic pe om ! Acel ce a încetat să fie om a scăpat de această foame, este sătul, satisfăcut, indiferent ! Iar noi nu putem să ne astîmpărăm ! Ieri, omul a devenit pentru prima oară rază, acest fascicol de lumină a parcurs douăzeci de kilometri... Inimile noastre au fost zguduite ! Astăzi Omul-rază a traversat instantaneu continente şi oceane şi s-a reintegrat la zece mii kilometri ! Mîine Omul-rază va părăsi limitele păniîn- tului şi va pleca în Cosmos la sute de mii, iar apoi la milioane şi milioane de kilometri...

— Ce ? strigă Jenea. Cum ?

— Filiala siberiană a studiat problema trimiterii razei în Lună, spuse încruntîndu-se uşor, Andriuhin. Staţia intermediară a fost amenajată pe satelitul artificial permanent lansat anul trecut. Din păcate, numai Luna este utilată cu platformă fotonică şi cu tot complexul de aparate complicate, necesare pentru reuşita experimentului la distanţe cosmice. Raza va fi reintegrată pe Lună şi va deveni om. Se presupune că, după un repaus de o săptămînă în staţiunea conducătoare din Lună, omul va deveni din nou rază şi se va întoarce pe pămînt.

— Atunci lucrul acesta îl voi face eu ! spuse Jenea, trecînd în dreptul lui Iura şi făcînd un pas către Andriuhin. Auziţi, eu ! Iar el lasă să trăiască aici toate spaimele prin care am trecut eu, ca să ştip şi el cum este !

Andriuhin scutură necăjit din umeri şi spuse :

— Eu n-aş vrea să continui aici pe acoperiş, în ajunul serbării această discuţie. Dar dumneata, Jenea,' trebuie să ştii că, îndată după serbare, va avea loc o operaţiune foarte importantă. Aşa-zisa desfăşurare.

Dumneata trebuie să înţelegi că Iura reprezintă astăzi o valoare excepţională.

— O valoare ! rîse scurt Jenea. Nu»i nici o lună de cînd s-a refăcut! în urma rănirii.

— Noi mai sîntem foarte neajutoraţi şi lipsiţi de discernămînt în acel domeniu în care am început să pătrundem... Andriuhin se ciupi de barbă. Savanţii viitorului vor rîde de noi. Căci mi-e ruşine să spun, dar tot complexul de aparate foarte fine ale Orăşelului Academic, toate instalaţiile noastre de recepţie, plat-formele fotonice şi staţiile de ghidare sînt calculate deocamdată pentru primirea şi transmiterea unui singur organism omenesc, uite al lui, al lui Iura Ser- gheev... .Tu, Jenea, eşti fără cinci minute medic, dăr probabil că şi ţie îţi vine greu să pricepi cît de al dracului de ingenioasă şi extrem de dificilă este problema transformării omului în rază... Va veni desigur vremea cînd instalaţia necesară pentru aceasta se va simplifica enorm şi se va reduce la dimensiunile unei vali- joare sau a unui toc pentru racheta de tenis ! Atunci omul va cuceri în mod definitiv spaţiul. El nu va fi legat de nimic. El va putea traversa orice nemărginire cosmică. Deocamdată însă noi ne-am împotmolit rău în ignoranţa noastră. Iura ne este necesar. Mai precis, avem nevoie de doi Iura.

— Doi ? se încruntă Jenea, străduindu-se să priceapă.

— Deocamdată de doi... confirmă, fără chef, academicianul. Nu ştiu care din ei va putea pleca în Cosmos... S-ar putea ca toate să întîrzie atîta încît uite, leneşul acesta, care mai are mult pînă să devină om (el îi dădu un bobîrnac lui Bubîr) va fi primul care va pătrunde în spaţiul interplanetar, devenind rază...

— Aşadar la asta vă gîndiţi voi ! mormăi Jenea, fără să-l lase

din ochi pe Iura. La asta, va să zică...

Iura se sculă şi dădu uşor din umeri :

— Toate acestea sînt încă departe ! Pentru ce să te frămînţi de pe acum ?... El o cuprinse mai puternic pe după umeri. Ei, Jenika !... Ei ! Dar lasă, zău !

Cuprinzînd-o de mijloc, Iura începu s-o învîrtească în ritm de vals, zgîlţîind-o mereu. Jenea se opunea.
aoe

— Vals pe acoperiş ! Splendid spectacol, mormăi Andriuhin, scoţîndu-şi ceasul, dar, din păcate...

In aceeaşi clipă orologiul din turnul Spaski îşi începu dangătul tremurat.

— Va trebui să ne grăbim, spuse Andriuhin şi, pu- nîndu-şi la loc ceasul, mişcă uşor catarama de la cingătoare. Toată lumea se feri fără voie : academicianul se înălţă la cîţiva metri deasupra acoperişului şi, parcă dezmorţindu-şi picioarele, porni prin aer şi se opri deasupra străzii, aşteptîndu-1 pe Iura.

— Hai cu noi ! îi şopti Iura Jeniei. Vrei ? Te vom lua de subsuori şi te vom duce !

— Pleacă ! Pleacă ! îl îmbrînci ea, făcînd pe supărata, dar sărutîndu-1 în grabă, la despărţire. Asta e mult mai aproape decît pînă în Lună !

Plecară. Mai întîi, parcă încercînd dacă îi ţine destul de bine aerul, se înălţară deasupra acoperişului, deasupra străzii, dar la prima bătaie a orologiului porniră cu paşi grăbiţi, prin văzduh, direct spre Piaţa Roşie, pe deasupra mulţimilor de milioane de moscoviţi care, observîndu-i, îi salutară cu neţărmurită admiraţie.

CUPRINS

Redactor responsabil : Herta Spuhu, Tehnoredactor s Gabriela Jănaso
Dat la culeă 17.07.1963.- Bun de tipar 18.09.1963/ Apărut 1963. Comanda nr. 6203. Tirai 30.140. Hîrtio, tipar înalt tip B. ediţii sul de 63 g/m*, 540X840/16.] Coli editoriale 16,50. Coli de tipar 19,5. A. T. 6736* . -C.Z.:' pentru + bibliotecile ~ mici; 8S—3=Rs
Tiparul "executat "sub’* comanda nr. 30 619 la Com-i binatul Poligrafic ,,Casa Soînteii'%, Piaţa Scînteii nr. 1, Bucureşti — R.P.R.,
EDITURA TINERETULUI
Lei 6 ,75